UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Res Gestae Illvstrissimo-||rvm Martyrvm, Con-||fessorvm Atqve Sancta-||rvm Virginvm ...

Eorvm Praecipve, Qvae Per|| R. P. L. Surium sex Tomis compraehensae sunt:|| et nunc restrictis verborum ambagibus ... ad ... D.|| Caesaris Baronii Chronologiam|| digestae ac in quatuor Tomos distributae

Lippeloo, Zacharias

Coloniae, 1595

VD16 ZV 18288

Aprilis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43699

Visual Library

APRILIS.

VITA S. HVGONIS GRATIONOPOLITANI EPISCOPI.

Ex ea quæ eſt per R.P.D.Guidonem, Maioris Carthuſiæ Priorem venerabilem, Sanctiq́ Hugonis æqualem. Vſus eſt hoc Hugone vt familiariſſimè, ita etiam honorificentiſſimè S.Bernardus.

HVGO egregium Catholicæ Eccleſiæ ornamentum, natione Valentinenſis, loco iuxta fluuiũ Iſaram ſito, cui Caſtrum nomen eſt, parẽtes habuit cùm generis dignitate, tum ſanctitatis prærogatiua conſpicuos. E quibus pater Odilo, æuo iam grauis, ſanctiſſimo monente filio, tanto feruore ſeculum contempſit, vt ſenectutis & delicatæ cõſuetudinis immemor, duras, quas Carthuſia præſcribit, vias aggredi non dubitauerit. Vbi annis ferè decem & octo in omni ſanctitate exactis, cùm iam fermè eſſet centenarius, felici agone vitæ curſum conſummauit, filijque precibus, ac ſacra per illum cõmunione munitus, lætus cælorum regna petiuit. Mater verò eius, cùm pari pietatis ſtudio flagraret, ſalubribus pij filij monitis inſtructa, omnibus pietatis operibus, in domo propria, reliquũ vitæ tempus impendit, & multis admodũ clara virtutibus in ſenectute bona quieuit. Hęc autem dicere fuerat ſolita, quòd, dum pręgnans, ſuis eum ferret viſceribus, viſum ſibi per ſomnium fuerit elegantem creaſſe puerum, quem ſiſtendũ Dei conſpectibus, Sancti, (in quibus & beatus erat Petrus) deferebant in

> i. Aprilis.
>
> Patria & parẽtes S. Hugonis.
>
> Pater eius ſenex fit Carthuſianus.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Parentum cura imbuitur literis.

cælum. Hinc factum eſt, vt ſumma parentum dili-gentia optimis diſciplinis & haud mediocri etiam literarum cognitione imbueretur.

Eſt Canonicus Valētiæ.

Cùm autem Muſarum Charitumque munificen-tia prçclarè ornatus, Valētiæ, in maiori eccleſia Ca-nonicus ſacras functiones obiret, cōtigit Dominum Hugonem Galliarū ex præcepto Gregorij ſeptimi Legatum, virum agendarum rerum prudentia inſi-gnem ad eādem venire ciuitatem: qui captus huius Hugonis eximio morum candore, qui ex vultu tam quam è ſpeculo præclarè lucebant, eum in partem ſocietatemque ſacri ſui muneris vocauit, ſecumque Auinionem ad celeberrimum quoddam Cōcilium

Hugo Legatus Gregorij ſeptimi S. Hugonē ſecū abducit & poſtulatur Epiſcopus.

abduxit. Eodem tēpore Gratianopolitani antiſti-[...] deſtituti eò venerūt, & ſummis infimisq; precibus Hugonem ſibi Epiſcopum poſtularunt: quorū pre-cibus ſummi Pontificis legatus protinùs gratula-bundus annuit: ſed ille maiore ſtudio reluctatus, magnisq; vocibus ſeſe & ætate & ſcientia & mori-bus & vita tātis myſterijs imparem eſſe affirmauit, addiditq; ſe nullatenùs paſſurum, in certiſſimū ſu[...] ſalutis diſpēdium, venerandum illud officium ſu[...] vilitate fœdatū iri. Perſtitit vir ſanctus longo tem-pore, in illa ſententia ac totis viribus, onus hono[...] illius, à ſuis humeris conatus eſt auertere, ſed cùm & Legatus & viri pietate & prudētia præſtātes, q[...] Concilio intererant, ſua auctoritate eum mouere[...] immò impellerent, tandē aliquando, non tamē ſi[...] multis lachrymis, electioni ceſſit: tātique muner[...]

Cōſecratur à Gregorio ſeptimo Antiſtes Gratianopolitanus.

functionē cum ſolēni conſecratione ab ipſo Roma-no Pontifice Gregorio eius nominis V I I. ſuſcep[...]

His igitur non ſolùm proſperè ſed & religio[...] peractis, ad ſuſceptā reuerſus eccleſiam, cùm ea[...] prçter opinionem multis flagitijs infamem inue[...]

ret, po[...]

ret, populum in diuinis rudem, ſacerdotes nuptias publicè celebrantes, ſancta illicitis cōtractibus violari, & omnia deniq; pietatis officia ſine vlla etiā ſceleris ſuſpicione cōtaminari, quātos miſeriarum cumulos in morū adeò deprauatorū reformatione perpeſſus fuerit, quos lachrymarum imbres ad propitiandū pro eis numen diuinum profuderit nō eſt noſtrę facultatis euoluere. Hoc tantū dicimus, non prius eum à laboribus à lachrymis, à ſacris cōcionibus & diurna nocturnaq; vigilantia ceſſaſſe, quàm obſcuratā tot tantisque flagitijs eccleſiæ ſuæ faciem ad priſtinū nitorem ac pulchritudinem reuocaſſet.

Interea vir ſanctus cùm hoc modo diœceſim ſuam nouo lumine illuſtraſſet, cœpit & ipſe maiori contentione ad ſummæ perfectionis ſtudiū aſpirare. Necdum duobus annis ſacrū illud munus adminiſtrauerat, cùm omnibus huius vitæ curis poſthabitis, ad ſacrā ſeſe ſolitudinē recepit, & monaſticæ vitæ diſciplinā, in Ordine Cluniacenſi, in monaſterio cui Caſa Dei nomē eſt, incredibili alacritate excolere cœpit. Vix annū vnū in illius certaminis ſtadio exegerat, cùm mādato ſummi Pōtificis ad diœceſim ſuā redire cōpulſus eſt. Eā igitur repetēs tātis virtutū omniū incremētis locupletauit, vt minimè pœnitēdos in ſolitudine fructus feciſſe videretur.

Fit monachus Cluniacenſis.

Reuocatur ad diœceſim ſuam.

Necdū tertiū in epiſcopatu expleuerat annū cum eccè Bruno vir religiōe ac ſciētia clarus, honeſtatis & grauitatis ac totius maturitatis quaſi quoddā ſimulacrū, cū ſex alijs egregia pietate viris aduenit, q incredibili quodā ſanctioris vitæ deſiderio accēſus, cōgruum aliquē ſuo ꝓpoſito locū explorabat. Cupiebat enim in ſacra aliqua ſolitudine vitam ab omni ꝓfanorum hominū cōgreſſu liberā ducere, & ſe totū à corporis cōſuetudine, quātum ꝑ humanā

S. Bruno cū ſocijs venit ad S. Hugonem.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

fragilitatem liceret, auellere, quô vni & omnipotenti Deo arctiori amoris vinculo coniungi poſſet. Hunc igitur Hugo ad ſe cum ſocijs venientem tanta beneuolentia ac honore amplexatus eſt, vt eum non modò voti compotem fecerit, ſed conſilio, auctoritate & humili etiam obſequio iuuerit. Erat in

Carthuſia ſolitudo horrida.

ipſius diœceſi horrida quædam ſolitudo, cui Carthuſia nomen eſt: hanc ſtatim Brunoni aſſignauit, vt exſtructis in ea tuguriolis vni Deo in omni ſan-

Viſio S. Epiſcopi.

ctitate famularentur. Porrò ſacer Antiſtes circa illud tempus viderat per ſomnium in eadem ſolitudine Deum habitaculum ſibi conſtruentem, ſtellaſque ſeptem itineris ſibi ducatũ præſtantes. Quapropter vir ſanctus adeò illorum aduentu gauiſus eſt vt nihil dubitaret ſeptem illos diuinitus ad ſe miſſos. Vndè etiam in ſubleuandis eorum & animi & corporis neceſſitatibus cura & vigilantia pluſquam paterna eis ſuccurrit.

Iam verò poſtquam ſeptem illos in arduo pietatis propoſito feliciter progredi, & angelicã in humanis corporibus quodammodò vitam adeptos vidit, contineri non potuit, quin ſe eorum exercitijs

In Carthuſia viuit humillimè.

adiungeret, & viliſſima quæque miniſteria in ſacra illa congregatione ſibi depoſceret, tanta alacritate ac diligentia, quaſi tum primùm ad Chriſti ſeruitutem admiſſus eſſet: adeoque diuini amoris facibus ardebat, vt mundi & rerum omnium humanarum oblitus ab illa ſolitudine auelli non poſſet. Cùm verò Bruno opportunè ac importunè inſtaret, vrgeret, ac impelleret vt cõmiſſarum ſibi ouium curam repeteret; paupertatis ac humilitatis ar-

Ecce ardens eius paupertatis ſtudiũ.

dore incenſus voluit non modo equos, ſed omnia dignitatis ſuæ ornamenta, quibus epiſcopi cùm ad neceſſitatem tum dignitatem vti ſolent, diuendere, pre-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

re, precioq; pauperibus diſtributo, proprijs in prædicatione pedibus diſcurrere. Sed Bruno, cuius conſilijs non aliter quàm præceptis obtemperabat, nequaquã id paſſus eſt: nam præter alia, quæ cùm ad corporis, tum maximè ad animæ perniciem indè prouenire poterãt incommoda, prudenter conſiderabat virum ſanctiſſimum, vigilijs, ieiunijs, ac ſacris lectionibus exhauſtum tanto oneri ferendo planè imparem eſſe. Quadraginta enim, quam vixit annis, continuis capitis & ſtomachi doloribus laborauit, prorſus vt angelum Satanæ, qui eum colaphizaret, adeptus videretur.

Verumenimuerò quamuis adeò eſſet à corporis conſuetudine rerumque humanarum cogitatione abſtractus, vt ſuiipſius frequenter oblitus, non tam in terris quàm in cælis degere videretur, pauperum tamen & inopum curam deponere non potuit. Exceptis enim domûs ſuæ dumtaxat extremis neceſſitatibus, cuncta ſanè, quæ conſequi poterat, non in theſauros, poſterorũ vel diſſipanda litibus vel conſumenda luxibus congerebat, ſed in egentibus lętus diſtribuit. Pupillorum verò ac viduarum patrocinium quanta cura ſuſceperit quis explicare queat? Iram & furorem hominum potentiſſimorum, quo interdum ſeuientes, inexorabiles ſe præbebant, qua animi lenitate repreſſerit, qua humilitate ſuperauerit dictu mirum eſt. O quoties ſalutis humanæ quaſi cęcatus deſiderio in cenoſa ſe loca pro talibus cauſis proiecit? quoties ad pedes abiectiſſimarum etiam perſonarum diu proſtratus iacuit? Iam verò diuini verbi prædicationẽ quo animi feruore, quo ſtudio expleuerit nunquid oratione conſequi poterimus? Cum die quodã apud * Vinnaicum caſtrum verba faceret, & audientium corda ad effuſam la-

Cura pauperum quanta illi fuerit.

*Iuſnaicum

 chry-

Prædicatio eius efficax.

chrymarum vim prouocaret, duæ mulieres acerrimis pietatis eius aculeis excitatæ in apertam ſcelerum ſuorum confeſſionem cum multis lachrymis proruperunt; quarum vna proprium ſe maritũ veneno ſuſtuliſſe, cum ſummo admiſſi ſceleris dolore proclamabat; quam nequaquã vir ſanctus auerſatus reiecit, ſed ſumma cum prudentia ac modeſtia tractauit, vt eam tanquam membrum Eccleſiæ morbidum grauiterq́; ſaucium, ad ſanitatẽ reuocaret. Neque hæ ſolæ ſed alij vtriuſque ſexûs quãplurimi ſeſe ad pedes eius abiecerunt, & ſcelerum ſuorum veniam cum debita ſatisfactîone poſtularunt.

Longũ nimis foret ſingulas eius virtutes recenſere, in quem diuina gratia omnium ornaméta virtutum congeſſerat, tantiſque donis affecerat, vt ſingula quęque principatum ſibi in eo vindicare viderentur. Porrò illud vnum in eo valdè admirandum fuit, quòd adeò diuinarum rerum commentationi aſſueuerat, vt nulla vnquã res vel proſpera vel aduerſa mentem eius ab intuitu rerum cæleſtiũ auertere potuerit. Oculorum ſuorum, qui ſolent frequenter nobis peccati feneſtrã aperire, cuſtos adeò admirabilis fuit vt vix dici queat. Hinc cùm aliquando mater mea familiarem cum eo ſermonem habuiſſet, & ego poſt diſceſſum ex eo quærerem vtrùm eam ſenecta valdè fregiſſet: paululùm ſecum præmeditatus, Neſcio, inquit, planè, cuius ætatis ſit; neque enim faciem eius intuitus ſum. Hinc & illud, quòd cùm mulier quædam potentia ac nobilitate præclara, ad eum veniſſet, & faciem, inter verba vltro citroque habita, fuco meretricio ornatam impudenter oſtentaret & ſocij eius, quos prudentes non minùs quàm religioſos habere curabat, poſt diſceſſum dicerent, cur eam de tanta laſciuia impu-

Studiũ contẽplationis eius.

Nota oculorum continentiam verè ſtupẽdam

inpudentiaque non corripuiſſet, ille non ſine horrore reſpondit, ſe faciem eius penitùs non vidiſſe. Et quid mirum quod faciem illius non viderit, qui nullam omninò nouerat? Vbi nunc ſacerdotum, vbi plurimorum in ſacro habitu conſtitutorum curioſa laſciuia, laſciuaque curioſitas? Iam verò de vigili reliquorum ſenſuum cuſtodia quid attinet dicere? cùm ita diuinarum laudum ſtudio imbutus fuerit, vt etiam in extremis mortis doloribus, cùm cætera pœnè omnia de memoria diffugiſſent, hoc vnum prorsùs de ſanctiſſima eius mente, nulla vel phreneſis vel alterius vi morbi potuerit aboleri.

Cùm iam deuecta ætate mortis dolores vehementius appropinquarent, & multis fletibus ac ſuſpirijs quaſi maximorum criminum reus plangeret, quidam ex ſocijs eum conſolaturus accedens: Pater, inquit, quid te tanto lachrymarum imbre affligis, cùm nec homicidium nec periurium nec aliud quidquam quod offenſionem diuini numinis prouocauit, cómiſeris? Protinùs ille quid hoc, inquit, refert, cùm ſola cupiditas & vanitas, hominem, niſi diuina clementia protegatur, in ſempiternam peſtem deijcere poteſt. **Cupiditas & vanitas.**

Cùm grauiſſimis morbi doloribus oppreſſus decũberet, Dñs Odolricus Dienſis Antiſtes monaſticæ vitæ amore incẽſus ad eum venit, vt ſacrum habitũ ab eo, cuius alumnus fuerat, ſuſciperet. Vir aũt beatus audita aduẽtũs eius cauſa, tãto eſt repletus gaudio, vt infirmitatis oblitus pœnè ſe de lectulo præcipitauerit, quò veniẽti occurrere poſſet. Accedẽte aũt illo præ gaudio lachrymas fudit, & in oſcula eius ruẽs, ſacro illũ habitu induit. Poſtremò cõtineri nõ potuit, quin miniſtrorũ ſuorũ manibus adiutus, in ſolũ deſcẽderet, proſtratusq; in faciẽ magnas

Flagrat magno amore promouendæ ſalutis animarum.

Deo gratias ageret. Tantus namque erat illi humanæ ſalutis amor, tantum ſanctitatis deſiderium, omnes eccleſiarum rectores maximis virtutũ omnium ornamentis decorare vehementer niteretur. Huic etiam crebris mentis exceſſibus in Deum ferebatur, & quanquã à primis annis, acerbiſſimis cerebri paſſionibus laboraret, & vltima ætate quaſi quibuſdam dolorũ fornacibus decoqueretur, tantu tamen fuit mentis altitudine, tanta conſtantia, vt nunquàm paſſus ſit religioſam deuotionem fumo aliquo obſcurari, ſed in ea ad extremum vitę ſpiritum egregiè admodùm perſeuerauit.

Obijt vir ſanctus anno Dñi 1132.

Anno itaque ab incarnatione Domini milleſimo centeſimo triceſimoſecundo, ætatis ſuæ ad minus octogeſimo, menſe quarto, conſecrationis autem ſuæ quinquageſimoſecundo, Kal. Aprilis, ſexta ante Palmarum Dominicam feria, beatus Hugo inter ſui temporis epiſcopos fama & operibus celeberrimus, migrauit ad Dñm ſucceſſorem ſibi Carthuſienſem propter eximium pietatis ſtudium egregie charum relinquens. Sacrum corpus fuit vſque ad tertiam, ſequentis hebdomadæ, feriam inſepultum relictum, ad cuius exequias innumerabilis vtriuſque ſexûs multitudo confluens magna cum reuerentia ſanctiſſimos eius pedes oſculabatur, & multi in rebus afflictis, eius interceſſione, opem diuinam implorabant, quã ſine dubio ſe percepiſſe gaudebant.

Deuotio populi erga ſacrũ corpus.

Tantus enim erat populi vndique cócurſus, & tam grata cunctis etiam defuncti præſentia vt eum in monumentum inferri non paterentur; Signa autem & miracula literis mandata non ſunt, præſertim quòd clarorum hominum ſanctitas non tam ijs, quàm vitæ innocentia & charitate in Deum continetur.

MARTI-

MARTYRIVM SANCTARVM AGAPIS, *Chioniæ & Irenes, quæ apud Theſſalonicam paſſæ ſunt. Diocletiani Conſulatu nono, Maximiani autem octauo. ex eo quod eſt apud Metaphraſten.*

CVm crudelis admodùm perſecutio Maximiani Imperatoris in Chriſtianos deſæuiret, tres inſigni pietate mulieres, quæ ſeipſas cũctis virtutibus contra tyrannidem egregiè munierant, vt cõceptam charitatis flammam luculentiùs excitarent, relicta patria, cognatione & vniuerſis facultatibus contemptis, altum quendam montem petierunt: vbi cùm aliquandiu ſanctiſſimis precibus operam dediſſent, Magiſtratus, qui crudele Imperatoris mandatum exequebatur, eas, eodem in loco, comprehendi atque ad nefaria ſimulacrorum ſacrificia trahi iuſſit. Sed illæ cum ſpe futurorum bonorum incenſæ, non modò tantam impietatem execrẽtur, ſed minas omnes ſuppliciaque contemnerent: voracibus eas flammis obijciẽdas decreuit. Qua autem virtute atque conſtantia certamen hoc confecerint, non erit abs re explicare. I. Aprilis.

Cùm igitur tres hæ egregia virtute fœminæ iudicum tribunali oblatæ eſſent; Dulcetio, Arteníenſis ſcriba, hanc aduerſus eas accuſationem de ſcripto recitauit: Caſſander beneficiarius hæc ſcripſit. Scito Domine mi, Agathonem, Agapen, Chioniam, Irenem, Caſiam, Philippam, & Eutychiam nolle veſci his, quæ dijs ſunt immolata, eas itaque ad tuã amplitudinem adduceſſendas eſſe curaui. Lecta accuſatione Præſes: Quænam, inquit, iſta eſt tanta mentis veſtræ inſania, vt nolitis, religioſiſſimis Imperatorum noſtrorũ edictis obedire? & tu, inquit, Agatho quare ſacris noſtris vti recuſas? quoniam, Accuſantur apud Dulcetium præſidem.

Agathonis conſtantia.

reſpondit Agatho, Chriſtianus ſum. Simili reſponſione ſinguli deindè nefandum deorũ cultum execrati ſunt, potiuſque ſe omnia tormẽtorum genera perferre paratos eſſe dixerũt, quàm ab ea fide, quæ ſingulari & gratuito Dei beneficio illis collata erat, vel latũ vnguem deficere. Hac eorum conſtãtia Præſes ad iram prouocatus Eutychiam, quia vterũ ferebat, in carcerem abduci iuſſit: Agapen verò & Chioniam flãmis viuas exuri. reliquos autem alijs atque alijs ſupplicijs pro ſua crudelitate reſeruari.

Eutychia grauida traditur cuſtodiæ.

Agapes & Chionia viuæ cremantur.

Et quidẽ ſanctiſſimæ mulieres animis in ſpe cæleſtium bonorum egregiè cõfirmatis igni conſummatę ſunt: ſancta verò Irene ſtatim à peracto certamine Præſidi oblata. quæ interrogata vellétnè dijs potiùs ſacrificare, quàm vitam in acerbiſſimis ſupplicijs amittere: Minimè, inquit Irene, minimè, per Deum illum omnipotentem, qui creauit cælum & terram. Summa enim illius ignis ſempiterni pœna propoſita eſt his, qui Ieſum Dei verbũ negauerint. Tunc Dulcetius Præſes: Quandoquidem oblatam benignitatis noſtræ gratiam repudias, ego quoque non vno mortis metu te afficiam. Sorores quidem tuæ pœnas noſtro iuſſu decretas exoluerunt: in te verò etſi eadem mortis ſententia lata ſit, aliud ſtatuetur. Pręcipio igitur nudam te in lupanari omnium libidine vexandam exponi. Hàc lata ſententia, ſatellites cum Zoſimo publico carnifice apprehenſam illam ad lupanar abduxerunt. Sed caſtiſſima mulier Spiritus ſancti gratia tanquã radijs quibuſdam obumbrata pudicitiam cõſeruauit prorſus, vt nemo tanta audacia inuentus fuerit, qui impurum aut turpe aliquid in eam moliri præſumeret.

Irenes conſtantia.

Ducitur ad publicũ lupanar, ſed manet intacta.

Quod cùm ad Præſidem relatum eſſet, præcipiti mentis furore agitatus eam reuocari ſuoque tribu-

nali

nali ſiſti iuſſit. Quæ ſine mora veniens, inſignem & vultu & oculis pietatẽ ſpirabat, & diuinam quandam effigiem ex ſe in omnium oculis afferebat. Vndè Præſes ad maiorem indignationem pariterque pudorem prouocatus ſic eam affatus eſt: Quia video te in eadem mentis temeritate perſeuerantem idem te mortis ſupplicium, quod iam ante ſorores tuæ exoluerunt, ſubire iubeo. Hac lata ſententia, milites Irenem in ſublimem quendam locum duxerunt, extructoque rogo, iuſſerunt ipſam in eum conſcendere. Tùm illa, ſublatis ad cælum oculis & vultu ad hilaritatem compoſito, pſalmos canere, Dei gloriam celebrare, & feſtos dies agere cœpit ac lęta poſtremo in rogum inſiliens martyrij palmam adepta eſt.

Laudás Deum flammis exuritur.

EGREGIVM MARTYRIVM S. AMPHIani, itemq; AEdeſij fratris eius. auctore Euſebio Cæſarienſi, hiſtoriæ Eccleſiaſt. lib. 8. cap. 14. & 15.

2. Aprilis.

MAximianus Cæſar qui ſuis ipſius viribus ac manu imperium occupauerat, cùm incredibili in Chriſtianos rabie ſęuiret, & alios in alia atque alia loca, qui ſedulo periculum euitare ſtudebant, diſpergeret, beatus martyr Amphianus, vt ſuam in Deum fidem declararet, anno ætatis ſuæ vixdum viceſimo, in feſto, quod mira gentilium ſuperſtitione Hecatæ celebre erat, admirabile ſanè pietatis exemplar omnibus Cæſareæ ciuibus contemplandum propoſuit.

Ortus erat hic adoleſcens Pagis Lyciæ ciuitate minimè obſcura, parentibus verò diuitiarum gloria celeberrimis. Qui primùm Beryti liberalibus humanioris literaturę diſciplinis eruditus, cùm ad patrem, qui tunc patriæ totius principatũ occupabat,

Patria & parentes Amphiani.

bat, reuerſus eſſet, & illam vitæ conſuetudinem, quæ tota erat in mundi honoribus & luxu poſita, ferre non poſſet, repudiatis blandis corporis lenocinijs, clam amicis & familiaribus, fugam inijt: & diuino ſpiritu tãquàm manu ductus Cæſaream deuenit. Vbi cùm ſacris literis, exiguo illo tempore, quo erat nobiſcum, & optimis diſciplinis animum imbuiſſet, & alios omnes Chriſtianæ diſciplinæ cultores multis paraſangis ſuperaſſet, tertio perſecutionis noſtræ anno, regnante Maximino, cùm in vrbe Cæſarea Vrbanus Præſes Maximini mandato omnes cuiuſque generis & ætatis homines, ad nefaria deorum ſimulacra cogeret, & tribuni viros cum vxoribus & liberis per vim ad idolorum delubra traherent (vndè omnia loca inexplicabilibus miſeriarum fluctibus redundabant) Amphianus inaudita animi fortitudine cõfirmatus, clam nobis omnibus, qui cum illo in ædibus eramus, clam etiam vniuerſa præſidis cohorte, ad Vrbanum impuris ſacrificijs intentum acceſſit, atque audacter apprehenſa eius dextera, prudenter admodùm & grauiter diuina quadam animi alacritate ab immolando eum coërcuit: hortatusque eſt vt execrabili ſacrificio relicto, vnum ſolum & verũ Deum agnoſceret. Quis erat circumſtãtium qui tantam animi magnitudinem in adoleſcente non obſtupeſceret? Stabant cuncti attoniti, donec præfecti ſtipatores, inſtar agreſtiũ belluarum, expeditis armis in eum irruunt, impoſitisq; plagis, quas fortiſſimè ſuſtinebat, eum dilaniant, ac tandem toto corpore excruciatum in carcerem concludunt. In quo vnum diem noctemque vtroque pede cõpedibus ad cruciatum paratis, longo à ſe mutuo diſtento, diuexatus, poſtridie ad iudicem educitur. Et primũ quidem ad ſacrificandum

Fugit parentes & venit Cæſaream, vbi à Pamphilo martyre ſacris eſt literis eruditus.

Amphiani fortitudo admirãda.

Amphianus dire cruciatur, & mittitur in carcerem.

dum

dum cùm compelleretur fortiſſimè reſtitit, & inuictam animi fortitudinē ad ærumnas horrendoſque dolores ferendos oſtendit: adeò, vt carnifices latera eius non ſemel atque iterum, ſed ſæpiùs ad oſſa vſque & ad intima viſcera dilacerare, plagas & verbera in os & ceruicem infligere pergerent, vti vultus eius verberum vibicibus intumeſcens, ab ijs qui illum probè & accuratè anteà de facie nouerāt, ne agnoſci quidem amplius poſſet.

Supplicium immane.

Verùm cùm ne huic quidem dolorū cumulo vlla ex parte ſuccumberet, tortores ex mandato præſidis, pedes lino tincto oleo, eoque incenſo obuoluentes, afflictârunt. Vndè quantos & quàm graues dolores beatus ille exhauſerit, mihi videtur non poſſe dicendo exprimi. Peruaſit enim per carnes illius, easque abſumpſit, & in oſtium penetrauit medullas, vſque adeò vt totius corporis humor, inſtar ceræ tabefactus, liqueſceret, diſtillaretque. Ceterùm ne in his quidem cruciatibus demiſit animum, ſic vt iam aduerſarij & carnifices incredibili eius tolerantia, quæ communem hominis naturam longè ſuperauit, ferè defeſſi eſſent: vndè rurſus in vincula compingitur. Triduo poſt ad iudicem denuò productus, & eandem pietatis confeſſionem, liberè exprimens, licet iam deinceps cum ipſa morte luctaretur, maris tamen fluctibus ſubmergendus traditur. Miraculum autem quod ſtatim pòſt eſt conſecutum, ſi à nobis commemoretur, veriſimile eſt nullam fidem habiturum, apud eos præſertim, qui eadem oculis minimè ipſi conſpexerunt. At licet homines vix fidem illi adhibituros ſatis intelligamus, ratio tamen non patitur, vt rem geſtam, quæ nullam non Cæſareenſium ætatem teſtem habet, ſilentio prætereamus.

Mittitur in mare.

Simu-

Simulatque igitur ſanctiſſimum illum & beati-ſimum Chriſti martyrem medio mari, vt illis vide-batur, in profundiſſimos vortices coniecerant e improuiſo tanta procella, non vſitata illa quidem tanta etiam turbatio non per mare ſolùm, ſed pe vniuerſam continenté ſe diffundebat, vt cùm terr tum tota ciuitas eius impetu & violétia cócutere-tur: atq; vnà cú iſto mirando & repetino terræmo-tu ipſum mare martyris cadauer, vtpotè tam ſact pódus ſuſtinere nó valens, ante portas ciuitatis ei ceret. Eiuſmodi igitur ſunt res geſtæ S. Amphiani qui die Paraſceues, hoc eſt, ſecundo die menſis Xa thici, id eſt, ad 4. Nonas Aprilis martyrio occubui

Corpus eius per tempeſtaté ad portas ciuitatis eijcitur.

Eodem tempore, ijſdéque ferè diebus, in ciuita Tyriorum, adoleſcens nomine Vlpianus, poſt acer biſſimas plagas & verbera grauiſſima, in pellé bu-bulam, iam nuper extractã, cum cane & aſpide in-uolutus, præceps in mare deijcitur. Non lógo tem-pore pòſt AEdeſius germanus Amphiani frater, ger-mana ferè & ſimilia cum illo tormenta perpeſſus poſt infinitas fidei confeſſiones, poſt diuturnas vin-culorum afflictationes, poſt latam à Prȩſide ſenten-tiam, qua ad metalla in Palæſtina erat damnatus poſt vitȩ rationem, quam pallio veſtitus more Phi-loſophi (etenim plus politioris eruditionis, plusq cognitionis in philoſophia fuerat, quàm frater, ad-eptus) ſanctiſſimè traduxerat, tandem cùm iudi-cem, in vrbe Alexandria ſententiam de Chriſtianis pronunciantem videret, & plus æquo in eos furen-tem (quippè viros interdú graues & modeſtos va-rijs ignominiæ notis affecit, interdùm & mulieres ſummæ continentiæ, & virgines quæ ſua ſpóte Dei cultui ſe conſecrauerant, ad turpem ipſarum con-tumeliam lenonibus tradidit) idem cum fratre ag-greſſus

Vlpianus martyr.

Martyrium Ædeſij, qui etiam Pamphili martyris fuit diſcipulus.

greſſus eſt. Et quoniam illa facinora intoleranda ei videbantur, fidenti & erecta animi magnitudine accedens ad iudicem, turpitudinis & ignominiæ, quam cùm verbis, tum rebus ipſis præſtitiſſet eum coràm coarguit. Vndè varijs tormentorum cruciatibus diuexatus (quæ quidem conſtanter & ſedatè admodum pertulit) ad extremum fuit in mare proiectus, & eundem cum fratre exitum conſecutus.

VITA S. NICETII LVGDVNENSIS Epiſcopi. ex ea quæ eſt per Gregorium Turonenſem, cap 8. in vitis Patrum. Claruit anno Domini 570. temporibus Iuſtini iunioris Imperatoris cùm Romanæ Eccleſiæ præſideret Ioannes Papa tertius.

FLorentinus quidam, accepta Arthemia coniuge, cùm duos iam ex ea ſuſcepiſſet liberos, fuit ad Ianubéſis vrbis epiſcopatum expetitus: cumque re obtenta, cum principe domum reuerteretur, coniugique, quę acta fuerant, nunciaret; illa, Deſine, inquit, quæſo dulciſſime coniunx epiſcopatum vrbis expetere, ego enim ex conceptu à te ſumpto epiſcopum in vtero gero. Hac voce vir ſapiens, audita, monitis vxoris ſuæ acquieuit, & tanquam altera Sara locuta eſſet, vocem eius audiuit. Impletis autem pariendi diebus, mulier puerum eſt enixa corpore ſanè formoſo, & mẽte ad omnem virtutem egregiè inſtructa; cui quaſi futuro mundi victori Nicetio nomen impoſuit, eundemque ſumma diligentia nutritum ſacris literis inſtituendum tradidit: Defuncto autem patre ſacris muneribus ornatus cum pia genetrice in domo paterna reſedit turbulentos animi motus ratione vacuos diui-

2. Aprilis.
Parentes S. Nicetij.

Naſcitur Nicetius.

diuinarum meditatione ſcripturarum compeſcēs, & luxuriātes corporis motus aſſiduis laboribus ac ærumnis opprimens. Quodam verò die in eadem domo facies eius fuit peſtilenti puſtulæ vnius contagione miſere deformata, prorsùs vt mater eius nullam de eo ſpem vitæ reliquam haberet: vnicum tamen in Diui Martini patrocinio, cuius opem ſine vlla intermiſſione implorabat, ſolatiū repoſitum habebat. Cumque toto biduo graui ægritudine oppreſſus cum mortis doloribus decertaſſet, & mater funeri neceſſaria præpararet, adueniente veſpere ſubitò exclamauit: Mater mea bono animo eſto, eccè enim beatus Martinus ſigno Crucis me benedicens ſanum ac incolumen ſurgere iuſſit. Hæc effatus, ſtatim è lectulo ſurrexit & gradum, integra ſanitate recepta, fecit.

Corripitur peſte Nicetius.

Curatur beneficio S. Martini.

Anno ætatis ſuæ trigeſimò, fuit presbyterij honore decoratus, qui tantùm abeſt vt eum de ſtatu prioris vitæ deiecerit, vt etiam maiores ad omnem virtutis exercitationem ſtimulos addiderit. Studebat enim aſſiduo manuum labore non ſolùm proprijs ſed aliorum etiam neceſſitatibus ſuccurrere. Pueros infantes incredibili diligentia ſimul cū ipſo lacte pietate ac diuinarū laudum ſtudio imbuebat. Caſtitatem non modò in ſe, ſed in alijs tutabatur, eamque omnibus inculcabat, & inſigni preconio frequenter extollebat.

Fit presbyter anno ætatis ſuæ 30.

Lugdunenſis Antiſtes cùm in vrbe Pariſiaca graui oppreſſus morbo decumberet, rex Childebertus ſenior, qui incredibili amoris magnitudine eum proſequebatur, ad lectum eius acceſſit, & ſuauiſſimis verbis conſolari voluit. Epiſcopus autem cùm magis de totius eccleſiæ, quàm de ſua ſalute ſolicitaretur, Obſecro te, inquit, optime Rex, vt pro mea

tibi

tibi ſeruitute qualicunque hactenùs impenſa, vnicam hanc petitionem meam aſpernari vel negligere nõ velis. Cumque Rex petitionem eius ſe ratam habiturum confirmaret, Peto, inquit, vt Nicetius nepos meus vir omnibus virtutũ ornamentis egregiè decoratus eccleſiæ Lugdunenſi Antiſtes ſubſtituatur. Annuit benignè Rex ac populus vniuerſus, fuitque mira omnium gratulatione ad illud dignitatis faſtigium euectus: quam annis duobus & viginti inſigni vitæ ſanctitate ac præcipuo pacis & concordiæ ſtudio adminiſtrauit. Iniurias ſibi illatas remittebat protinùs, ac ſempiterna obliuione ſtatim ſepeliebat: duros autem & in ſcelere pertinaces cùm per ſe tum per alios ad agnitionem trahebat, modosque omnes excogitabat, quibus, horrendis peccatorum tenebris inuolutos ad innocentiæ ac ſanctitatis ſtudium traduceret.

S. Nicetius creatur Lugdunenſis Epiſcopus.

Quodam tempore ad matutinarum officiũ pergens, cùm in Eccleſia Dei, diaconum quendam grauioribus fortè peccati vinculis conſtrictum, pſallentem audiſſet, cõmotus ait: Sileat, ſileat, nec præſumat canere iuſtitiæ inimicus. & dicto citius, obſtructo ore, conticuit ac manifeſto horrendas inobedientiæ pœnas luit: quem vir Dei ad ſe vocatum increpuit, dicens: Nónne tibi ſacra Eccleſiæ limina interdixeram; & qua mentis temeritate Deum tibi infenſum, tanquàm nullius tibi peccati conſcius, laudare præſumpſiſti? Hæc cum diceret, dæmonium, quod diaconum obſeſſum tenebat, exclamauit, immenſis ſe cruciatibus à Sancto torqueri. Tunc Sanctus, impoſitis diacono manibus, eiecto dæmonio priſtinæ mentis integritati eum reſtituit.

Nota hic nõ eſſe ſpecioſam laudem in ore peccatoris.

Diaconum dæmoniacũ liberat.

His aliiſque virtutum inſignibus clarus, viceſimo ſecundo epiſcopatûs ſui anno, ætatis verò ſexa-

Migrat è vita vir ſanct.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

geſimo migrauit ad Chriſtū, cuius eximia ſanctita
ſtatim multis admodum miraculis illuſtrata fuit.

Cùm funus eius efferretur, cæcus quidam ſub fe-
retrum adductus lumen recepit. Cùm de more a
lege Romanorum, paucis ab obitu diebus, vltima
eius voluntas in foro legeretur: & presbyter baſili-
cæ illius, in qua ſacrum eius corpus ſepultum iace-
bat, nihil omninò ſibi legatum eſſe intelligeret, fel-
le tumēs in verba plena indignationis prorupit, at-
que Nicetium ſtolidum appellauit. Sequenti verò
nocte ſanctus cum duobus epiſcopis Iulio atq; Eu-
cherio in veſte miri candoris apparuit & graues d
presbytero apud eos querelas depoſuit, dixitque
Hic presbyter blaſphemijs me onerat, quòd nihil
facultatum mearum templo huic legauerim, & ne
ſcit demēs, quicquid precioſius habui, glebam cor-
poris mei, ei contuliſſe. Hæc cùm dixiſſet, & ali
duo antiſtites presbyterum illum iniquitatis reum
clamarent, Sanctus ad presbyterum conuerſus, pu-
gnis palmisque ita grauiter guttur eius illiſit, v
quadraginta diebus lectulo decumbens ne ſaliua
quidem oris ſui, niſi magno cum labore deglutir
poſſet, nec prius ſanitatis beneficiū obtinuit: quā
ſupplicibus à Deo ac ſancto Confeſſore verbis v
niam petijſſet.

Nota pœnā presbyteri S. Epiſcopū blaſphemātem.

Diaconus quidam ſancti viri caſulā poſſidebat
eaque non ſecùs ac veſte quadam profana vtebatu
atque monentes, vt eam maiore in reuerentia habe-
ret, petulanter irridebat, ac tandem in ſacri Antiſti-
tis cōtemptum ex ea pedulia fecit. Sed mox adfui
diuini iudicij vltio. Nam vt primū ea pedibus apta-
uit, arreptus à dæmone, ruit in pauimentum, & cru-
entas ore ſpumas proijciens, debitas ſceleris pœna
luit. Et quia nemo, qui miſero ſuccurrere potera

Pœna in cōtemptorem ſacræ veſtis qua vir ſanctus vſus fuerat.

præſe

præſens erat, extenſis ad focum pedibus ignis pariter cum ſoccis pedes deuorauit. Et hæc quidem fuit in perfidos vltio: in pios verò & Dominum in Sanctis eius laudantes clarior, multò eius benignitas elucet. Nam & tres cæcos ad ſepulcrum eius viſum recipiſſe, & multos varijs calamitatibus oppreſſos præſentem eius opem expertos eſſe certum eſt. Apud Genabenſem Galliarum vrbem dum ſacræ reliquiæ ſummo cum honore portarentur, tantam ibi gratiam Dominus præſtare dignatus eſt, vt ſuppliciter adorantes & cæci viſum & claudi greſſum reciperent.

Beneficia eius in miſeros.

Exorta quodam in loco ſeditione, inter faces ac volitātia ſaxa, quidam ſtricto enſe viro cuidam necem intulit, quā germanus interempti frater, paucis poſt diebus ſimili exitu vindicauit. Quod cùm loci illius iudex comperiſſet, virum illum compedibus vinctum in carcerem detruſit, vt extremum de eo ſupplicium ſumeret. Cumque vir ille imminenti mortis periculo grauiter turbatus multorum nomina Sanctorū inuocaret, tandem etiam ſupplex ad Nicetum confugit, eò quidem cōfidentiùs, quod eius miſericordia, vinctorū compedes ſæpiùs diſruptas, catenasq; confractas intellexiſſet. Nec eum concepta de Nicetij benignitate fiducia fefellit. Nam paulò pòſt dormienti apparens eum vinculis ſoluit, & illæſum abire iuſſit. At ille è ſomno excitatus cùm ſe planè ſolutū, catenis cōminutis, ac trabe cōfracta miraretur, lętus ac intrepidus ad Sancti ſepulcrum perrexit, & iudicē tanta miraculi admiratione adeò perculit, vt venia patrati homicidij libenter conceſſa, ad propria abire permitteret.

S. Nicetius vinctum abſoluit.

Huius Sancti reliquias Gallomanus Tricaſſinorū Pōtifex deuotus expetijt, quæ cùm ad eum deduce-

Miraculis coruſcant reliquiæ.

rentur earum virtute cęcorũ oculi illuminati ſunt
& varia morborum genera depulſa.

Pauper quidam, viuente adhuc Sancto, literas a
eo cõſcriptas obtinuerat, quibus ſibi eleemoſynam
per deuotorũ domos flagitaret. Poſt eius verò ob
tum, cum ipſa circuens epiſtola, ingentem vim p
cuniarum propter ſancti Antiſtitis, memoriã co
flabat. Quod cùm homo quidam Burgundio call
dus non minùs quàm ſceleratus animaduertiſſe
tempus & locũ deſignauit, quibus pauperem illu
pecunijs ſpoliaret. Nec mora adfuit dies & loc
ſceleri patrando opportunus. Irruit itaque in h
minem & aureis ſex cum epiſtola ſpoliatum coll
ſumque calcibus exanimen reliquit. At pauper, q
omnem ſpem vitæ ſuæ in epiſtola repoſitam hab
bat orare & obſecrare, & per Deum viuum ac ſa
cti Nicetij virtutem adiurare eum non deſtitit,
ſaltem ablata pecunia epiſtolam redderet. Ille
rò, ea in terram proiecta abijt, quam pauper ſtat
colligens ad ciuitatem venit, & concito gradu
Phronymium Epiſcopum cõtendit. Cui miſeri
ſuam cum multis lachrymis pandens, calamit
ſuæ remedium petiuit. Epiſcopus eum ad iudic
miſit, qui vocato ad ſe Burgũdione quæſtionem
ſtituit. Burgundio verò cùm factum conſtanter
garet, & nunquàm hominem illum à ſe viſum e
diceret, nullis vel teſtibus vel argumentis conu
poterat. Tum Epiſcopus arrepta Sancti epiſto
eccè, inquit, ſanctiſſimi Antiſtitis defuncti ſcrip
ra, accede propiùs, & manu eam tangens declara
nocentiam tuam. Confidimus enim de virtute
cti viri, quia aut te hodiè hoc ſcelere cõtaminat
oſtendet, aut certè innoxiũ abire permittet. At

Nota pœnã periuri.

timore diuini iudicij poſtpoſito nihil moratus

ce

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ceſſit: ſed vt primùm eleuatis manibus perfidã linguam in periurium laxare voluit, ſupinus retrorſum cecidit, & duarum horarum ſpatio mortuo ſimilis iacuit. Tandem reſumpto ſpiritu ſcelus ſuum cum lachrymis confeſſus eſt, veniamque deprecatus ablata reſtituit, ac duobus ab epiſcopo pro cæde donatus ſolidis lætus abiuit.

Quot autem per hunc ſanctum à vinculis ac duriſſima carceris ſeruitute libertatem cõſecuti ſint, teſtis eſt hodiè moles illa ferri, quæ in baſilica eius adſpicitur, de reorum ſupplicijs aggregata.

Apud vicum Priſciniacenſem vrbis Turonicæ, erat eccleſia dudùm cõſtructa, nullis Sanctorum reliquijs decorata. Cumque loci illius incolæ, multis precibus aliquas de ſancto Nicetio reliquias obtinuiſſent, & ſummo cum honore in eccleſiam intuliſſent, tres dæmoniacæ ex termino Biturigiæ venientes, primo in templum ingreſſu Nicetij virtutem ſeſe præſentire apertè dixerunt, ac ſtatim purulentum quid cum ſanguine ab ore proijcientes ab impuris ſpiritibus protinùs ſunt mundatæ. Alia ſanè quàplurima egregiè virtutis miracula edidit, quæ nos breuitatis gratia ſtudioſè omittimus, cùm ſatis ſuperque hæc quæ à nobis relata ſunt, eximiam Antiſtitis Nicetij ſanctitatem teſtentur.

Tres dæmoniacæ liberantur.

DE S. THEODOSIA VIRGINE ET MARtyre conſtantiſſima. auctore Euſebio Cæſareenſi, Eccleſ hiſtoriæ lib 8, cap 17. Paſſa eſt ſub Vrbano Præſide, temporibus perſecutionis Diocletiani.

IAm verò cùm perſecutio eſſet ad quintum annum continuata, ſecundo die menſis Xanthici, id eſt, ad quartũ Nonas Aprilis in ipſo die Dominico, & in ipſo feſto Reſurrectionis Saluatoris

2. Aprilis.

noſtri, Theodoſia virgo, Tyri puella fidelis & mo-
deſta, annos nondum decem & octo omninò nata,
vinctis quibuſdā Cæſareæ, qui regnum Chriſti con-
ſtanter confitebantur, ante tribunal conſiſtentibus
accedit, cùm benignè ſalutatura, tum (ſicut veriſi-
mile eſt) eos obſecratura, vt cùm eſſent apud Dñm,
illius recordarentur. Quo factitato, eam tanquàm
nefas quoddam & impium facinus aggreſſam, ſa-
tellites abripiunt, deducuntque ad Præſidem. Ex
Immaniſſimè S. virgo dilaniatur. templò verò iſte quaſi mente captus, & animi furo-
re maximè efferatus, grauibus & horrēdis tormen-
tis latera mammaſque ad interiora vſque oſſa dila-
niat: quam adhuc ægrè ſpirantem illam quidem,
hilari tamen vultu & lęto omnia cruciamenta per-
ferentem, in rapidos maris fluctus proijci iubet.
Deindè ab illa ad reliquos Chriſti Profeſſores di-
greſſus, omnes ad æris metalla, quę erant in phæno
Paleſtinæ, condemnat.

---

*VITA S. FRANCISCI DE PAVLA, Or-
dinis Fratrum Minimorum Inſtitutoris. ex ijs quæ in
Bulla Canonizationis eius habentur, data à Leone X
Rom. Pontif. Migrauit ex hac vita vir ſanctus anno
Domini 1507.*

2. Aprilis. SItum eſt in regno Neapolitano inter Brutios
Paula oppidum patria S. Franciſci. & Lucanos oppidum quoddam cui nomē Pau-
lę eſt, quod vnius diei itinere à Cuſentia, illius
prouinciæ metropoli diſtat. Indè Iacobus Marto-
Parentes. tilla originem traxit, qui cùm ex proximo caſtro
Folſcaudi, coniugem honeſto loco natam Viennam
nomine matrimonio ſibi copulaſſet, procreauit ex
ea hunc Franciſcum, egregium ſanè Catholicæ Ec-
cleſiæ Confeſſorem. Qui à prima infantia ſub Dei
timore & amore educatus, inſigne ſpecimen futuræ

ſancti-

ſanctitatis prę ſe ferens, ſolitudinem & religionem diligere, ac orationibus & ieiunijs aſſiduè vacare cœpit. Quæ cùm eius parentes animaduertiſſent, ipſum annum circiter decimumtertium agentem domui S. Franciſci ciuitatis S. Marci (iuxta votum per eos emiſſum) obtulerũt. In qua puer in ſortem Domini electus, anno per eum exacto, nullaq; profeſſione emiſſa, vocatis parentibus, eos, vt ſe ad eccleſiam S. Franciſci de Aſſiſio, & S. Mariæ de Angelis deuotionis ergò ducere vellent enixè rogauit. Qui pio eius deſiderio annuentes, ſeſe itineris comites præbuerunt. Hæc pia eccleſiarum viſitatio pijſſimo iuueni initium præbuit ad res arduas moliendas. Nam vt primùm eccleſijs illis viſitatis, domum reuerſus eſt, animum ad nouam eccleſiæ fabricam conſtruendam, adiecit. Cumque ipſe ſine mora terram foderet & fundamenta iacere inchoaret, ea re, hominum ſermonem diuulgata, ingens populi concurſus factus eſt, qui certatim operam conferre, & quibuſcũque potuere modis, opus promouere cœperunt.

Traditur in cœnobium.

Eccleſiam conſtruit.

Intereà cùm muri iam multiplicatis operis exurgerent fertur, vir quidam ſacro S. Franciſci habitu indutus ei apparuiſſe, atque ex improuiſo increpaſſe, quòd ædem illam tam anguſtam facere incepiſſet, eueſtigioque diruptis muris euanuiſſe. Vndè non immeritò plerique illum B. Franciſcum fuiſſe exiſtimarunt. Paulanus igitur terminos dilatare, & eccleſiam magnificentiſſimo opere, ſola ope diuina egregiè confiſus, extruere cœpit. Nec eſt ſua ſpe diu fruſtratus. Nam poſtridiè vir quidam Cuſentinus inſigniter nobilis, cum magno auri & argenti pondere ſuperuenit. quod totum in nouæ eccleſiæ ſtructuram contulit. Hoc igitur diuinę prouidẽtiæ

S. Frãciſcus ei apparet.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

munere vir ſanctus mirificè exhilaratus, multò ala-
criùs operi inſtare, & quamuis eſſet continuis ieiu-
nijs atque vigilijs planè attritus, lapides, calcem, li-
gna, aliaque ad fabricam neceſſaria proprijs etiam
humeris deferre non deſinebat. In omnibus enim
ſummo ſtudio humilitatis virtutem ſectabatur, at-
que vt omnium minimus eſſe volebat, ſic etiam Mi-
nimorum dici cenſuit, & Ordinem egregia ſancti-
tate eaque præcipuè virtute conſpicuum inſtituit.

Humilitas eius.

Iam verò cùm Ordine præclarè conſtituto Gene-
ralis munere in eo fungeretur, vt alios ad humilita-
tis æmulationem magis magiſque incitaret, nō du-
bitabat vir ſanctus viliſſima quæque munia obire
Quippe diſcipulis ſuis diſcumbentibus ipſe mini-
ſtrabat, ſacra loca verrebat, aliorum fratrum indu-
menta proprijs manibus abluebat. Cùm adhuc iu-
uenis eſſet, Calabriamque incoleret, nunquam niſ
nudis pedibus, etiam per glacies, niues, montes &
acuta ſaxa, vepres, ſpinaſque incedebat. Ipſum ſæ-
pius ignem nudis pedibus conculcaſſe, ac ignito
candenteſq; lapides manibus portaſſe, liquidò con-
ſtat. Admirabilis erat eius vitæ auſteritas, quæ pro-
pterea admirabilior cenſenda eſt, quia in pueritia
adoleſcentia, iuuentute, ſenecta, & decrepita eius
ætate inter labores, vigilias, ieiunia, abſtinentias
innumeraſque corporis macerationes, eūdem pe-
nè viuendi modum ſeruauit.

Iuuenis ambulat nudis pedibus.

Horum & plurimorum aliorum Sanctorum o-
perum ratione habita, adeò ſancti Spiritûs gratia
hominem complexa eſt, vt pijs eius meritis & pre-
cibus in Chriſti nomine dæmones à corporibus hu-
manis ſæpiùs eiecti, pluresq; infirmi diuerſis mor-
borum generibus oppreſſi, & iam à medicis deſti-
tuti, ac morti propinqui, priſtinæ ſanitati reſtitu
fuerint

Claret miraculis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

fuerint: Idemque beatus alijs cōpluribus, qui memoria & ſenſibus capti erāt, ſanitatem præſtiterit; ac multis claudis inceſſum, ſurdis auditum, mutis loquelam, cæcisque lumen reſtituerit, & leproſos mundauerit: nonnulloſque mortuos, vel pro mortuis habitos ad vitam priſtinamque lucem reduxerit. Quorum quidem miraculorum fama, cùm iam per totū ferè orbem vagaretur & ad aures Pauli II perueniſſet, ille quendam Cubicularium ſuum ad Cuſentinenſem Archiepiſcopum Pyrrhum nomine miſit, vt ex eo de miraculorum veritate certior fieret. Pyrrhus autem vt ſummi Pontificis mandato in omnibus faceret ſatis, ipſum Cubicularium ad virum ſanctum deſtinauit, vt præſens admirandam eius ſanctitatem, ac miraculorum virtutem oculis proprijs inſpiceret. Cubicularius fretus Antiſtitis conſilio hominem adijt. Cumque inter ſalutādum beati viri manum oſculari vellet, ille omninò renuit, eumque rogauit vt ſibi potiùs manum deoſculandam porrigeret, vtpote qui annos triginta tres ſacroſancto presbyterij munere ac honore in Eccleſia Dei fungeretur.

Spiritu prophetiæ claret.

Quid Cubicularius memoria repetens obſtupuit, atque hominis ſpiritum vehementer admirans cum eo in cubiculum ad colloquium cōceſſit. Ibi cùm poſt varios ſermones vltro citroque ſanctè admodum habitos, Cubicularius aſſeueraret, vitam illam arduā & perquàm difficilem nulli, niſi robuſto ac valido tolerabilem fore: beatus Pater, audito illius verbo, igni appropinquans, ardentes prunas abſque læſione manibus arripiens, dixit: Qui perfecto corde Domino ſeruiunt, omnia creata illis obtemperant. Exterritus ille eo miraculo veniam petijt, & ad Pontificem rediens, miracula quæ viderat, enarrauit.

Ardētes prunas manu tenet & oſtendit Sanctis creata omnia obtemperare.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Erat vir quidā apprimè nobilis Iacobus de Ta
ſia Baro terræ Bellimontis diœceſis Cuſentinenſ
qui tūc temporis Paulæ degebat, & vlcere quoda
in crure, ad deſperationem vſque ſalutis laboraba
Is cùm longo tempore medicorum & chirurgoru
ope fruſtrà vſus fuiſſet, nullamque ſibi ſalutis ſpe
in humana induſtria reliquam videret, fama mir
culorum & ſanctitatis beati viri adductus, ad eu
non ſine magno labore acceſſit, plagamque illi d
texit, & ſanandam humiliter exhibuit. Vir ſanctu
& qui adſtabant, hulcus tam graue & miſerabil
inſanabile pœnè indicabāt: Franciſcus tamen ho
tatus eſt eum vt firmam fidem & certā ſpem in v
& omnipotenti Deo collocaret, quia ſanitatis gr
tiam cōſequeretur. Intereà cùm vnum è ſuis fratr
bus, ad quædā folia herbæ, quæ vngula caballina d
citur, & certos pulueres, quos in ſua cellula vir ſa
ctus repoſitos habebat, colligēda miſiſſet, ipſe cr
cifixi imagini affixus ardentiſſimas pro ſalute vi
Vlcus deſpe illius preces fundebat, allataque deindè folia cu
ratū ſanat. pulueribus, facto crucis ſigno hulceri impoſuit,
domum eum abire iuſſit. Ille conſcenſo equo cù
paululùm equitaſſet; Profectò inquit ad vxore
ſuam Iohannam, quæ ei itineris comes erat, video
mihi ſanitatem adeptus, nam neque dolorem, ne
fœtorem illum peſſimū ampliùs ſentio. Hęc dice
ex equo deſcendit, & calce terrā percutiens, nec al
quid doloris ſentiens, ſe liberum & ſanū intellexi

Cōtractum Ijſdē fermè diebus in ciuitate Cuſentinenſi Ma
eundemque cellum quendam de Cardilla manibus pedibusq
leproſum cōtractum & lepra miſerè infectum, orationis ſu
curat.
Item alium. virtute incolumem reddidit. Guidonem quoq; Li
pantum nobilem Cuſentinū turpi lepra deform
tum in domo paterni (quam vir beatus tunc ædif
cabat

cabat) ſanitati reſtituit. Cùm idem beatus vir fabricam domûs iuxta Paulæ oppidum incepiſſet, adductus eſt ei quidam à natiuitate mutus. Quem cum parentes eius præ foribus eccleſiæ depoſuiſſent, vir beatus, dixit ei, vt alta voce ter Ieſum inclamaret, Beato verò inchoãte, & parentibus proſequẽtibus, mutus ſimiliter alta voce dixit: Ieſus: & indè integræ vocis, vſque ad obitum, beneficium obtinuit. *Mutus inuocató nomine Ieſu loquitur.*

Rurſus, Iulia Antonij Catalani filia ab ortu cæca, cùm à parentibus adducta fuiſſet ad ſanctum virum euulſa quadam è terris herba, crucis ſigno benedicta oculiſq; impoſita viſum recepit. *Cæca videt.* Cùm duo in fabrica domûs paterni terram effoderent, ſubitò prærupti montis pondere obruti, pro mortuis habiti ſunt. Quos cùm vir ſanctus acceſſiſſet, & terram à duabus partibus remoueri mandaſſet, viui planè & illæſi, non ſine ingenti aſtantium admiratione inuenti ſunt.

Accidit vt in media hyeme venatores quidã ſyluas oberrantes, in mõtibus multa niue reſperſis, hominem inuenirent planè extinctum vel vltimò certè mortis iaculo ſaucium: hunc cùm miſericordia moti ad ſepeliendum deferrent, Franciſcus illis obuiam factus cùm iam ſepulcro inferendus eſſet; ad defunctum conuerſus, Surge, inquit, & ambula. Ad cuius verba homo ilicò ſurrexit, domũq; ingreſſus, vires cibo ac potu reſtaurauit, ac proſpera deinde valetudine vſus eſt. *Quidã pro mortuo habitus ad vocem S. viri cõualeſcit.* Dũ in ędificationẽ noui monaſterij calx in fornace coqueretur, accidit vt fornax vel nimio ignis calore accẽſa vel alia quauis cauſa ruinã minaretur; vndè magiſtri operũ nõ mediocriter turbati, cùm nullũ opitulãdo malo remediũ inuenirẽt, ad B. virũ accurrũt, eiq; periculũ exponũt. At ille magiſtris ad prandiũ abire iuſſis, ſibi curam

forna-

Intrat illæſus fornacẽ ardentem.

fornacis ſumpſit. Cumque remotis arbitris ſolum ſe remanſiſſe putaret, ſtatim facto crucis ſigno, intrepidè ardentem fornacem eſt ingreſſus, eaque reſtaurata, rurſus ſine vlla etiam veſtimentorum ſuorum læſione incolumis eſt egreſſus.

Increpatur & in publícis concionibus tanquã homo rudis & parũ ſanæ mentis arguitur.

Erat frater quidam Antonius Ordinis Minorum profeſſor eximius, & vitę etiam ac morum integritate omnibus admirãdus, qui publicis ſæpè in concionibus beati viri dicta factaque carpebat, & populum interim admonebat nè ſe ab homine ſimplice, rudi, ac literarum ignaro in errorem abduci pateretur, præſertim in eo quòd ſolis herbis ægrotis ſanitatem promittebat. Hęc cùm animo confidenter frequenter ad populum peroraret, fratres alij eum hortati ſunt, vt coram beatum virum de prædictis argueret, & ſalutaribus monitis à tanta temeritate ad ſaniorem mentem reuocaret. Qui ſanè abijt, & virum ſanctum acriter increpitum contumelijs insuper affecit, monuitque nè deinceps ſua ruditate & ſtultitia plebem à veritate in tantam inſcitiam atque adeò in fraudẽ abduceret. At vir ſanctus cùm hæc aliaque inſigni patientiæ documento pertuliſſet, hilari animo foco appropinquans, ardentes nudis manibus titiones arripuit, eoſque ſtrictè comprimens oſtẽdit omnia Dei virtute fieri poſſe. Quo miraculo ſtupore propemodùm oppreſſus Antonius, ad eius ſeſe pedes abiecit, atque erroris ſui veniam humiliter poſtulauit, nec prius humi ſurgere præſumpſit, quàm tanti viri benedictione potiretur.

Ardẽtes titiones nudis manibus cõplectitur vt oſtendat omnia ſe Dei virtute facere.

Quæ cùm mirabilem quandam & raró auditam viri ſanctitatem arguerent, & celebris admodum fama eorum ad Ludouicum XI eius nominis Francorum Regem Chriſtianiſſimum perlata eſſet, Rex eximia beati viri ſanctitate permotus, à Sixto Papa

A Franciæ Rege euocatur & reuerenter habetur.

IIII im

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

IIII impetrauit, vt ex Calabria in Franciã ſe conferret, quò ſic demùm incredibili ſuo deſiderio, ex cõſpectu viri ſanctiſſimi, ſatisfaceret. Igitur Franciſcus ſummi Pontificis mandato cõpulſus in Franciam ad Ludouicũ Regem abijt: à quo multis magniſque admodum honoris & beneuolentiæ indicijs acceptus, amplam & magnificam domum cum eccleſia propè ciuitatem Turonenſem & Regium palatium ſibi ſuiſque fratribus in perpetuum obtinuit, quæ in hodiernum vſque diem fama ſanctitatis beati viri celebris permanet.

Fuit autem hic Franciſcus tantæ continentię vir, vt non carne, ſed ſolo ſpiritu compactus videretur. Neque propriæ tantùm ſaluti eum inuigilaſſe putandum eſt, ſed totis in eam rem viribus incũbebat, & aſſidua mẽte pertractabat quo modo alios quàm plurimos ad ſimilẽ virtutis viam perduceret. Hinc ad religionis ſuæ propagationẽ diuino procul dubio ſpiritu inſtructus tres Regulas fratrum ſcilicet ac ſororum inſtituit. Atque vt erat humanæ gloriæ contemptor eximius, & ſummus humilitatis amator, fratres omnes ſui Ordinis Minimos: & ſorores Minimas vocari voluit, præcepitque vt ante omnia in quouis negotio, ſeſe, ſuaque omnia ad Romani Pontificis Chriſti in terris Vicarij voluntatem referrent. Fuerunt autem ſaluberrima ipſius noui ordinis inſtituta primum à Iulio II Pontifice approbatæ, & à Sixto, Innocentio VIII & Alexandro VI Rom. Pontificibus, ac poſtremò à Leone decimò (qui eum in Diuorum catalogum retulit) confirmatæ, multiſque gratijs ac priuilegijs eſt indultis communitæ.

Tres Regulas inſtituit.

Cùm tempus peregrinationis ſuæ cõpletum eſſe à Deo intellexiſſet, pridiè quàm decederet, in ſolenni

lenni Miſſa, ingenti fratrum ſuorum cinctus corona, imbre lachrymarũ perfuſus ſacroſanctum Eucharistiæ viaticum è manibus ſacerdotis ſuſcepit, atque ad cellulam ſuam infirmos ac ſeniles baculo ſuſtentante artus, regreſſus, anno ætatis ſuæ nonagesimo primo, ſecunda die Aprilis, quæ tunc fuit Paraſceues, eadem ferè hora qua Chriſtus pro totius humani generis ſalute acerbiſſimos in Cruce dolores ſuſtinuit, lætus è carnis ergaſtulò migrauit. Corpus eius poſtquàm dies vndecim gratiſſimum omnium oculis ſpectaculum inhumatum permanſiſſet, nullum non modò fœtorem ſed odorem ſuauiter admodum fragrantem emiſit. Fuit autem in Diuorum numerum relatus anno à Virginis partu 1519. à Leone X. Pontificatus illius anno ſeptimo.

Reddit ſpiritum creatori vir ſanctiſſimus.

VITA SANCTI NICETAE CONFESSORIS. ex ea quam ſcripſit Oratione funebri Theoſterictus, beatiſſimi viri diſcipulus. Vixit tẽporibus Tharaſij Epiſcopi Conſtantinopolitani, à quo Presbyter ordinatus fuit circa annum Domini 780.

3. Aprilis.

QVanquàm ſancti omnes præter ſupernam illam patriam Hieruſalem vix aliã nouerint, & ciuitatem in terris ſtabilem nullã habuerint; ideoque parũ aut nihil nobis conferat ſi genus eorum & patriam inquiramus: tamen quia ita natura comparatum eſt, vt ex præclaris virorũ geſtis decus aliquod ac ornamentũ patrię noſtrę accedere credimus nequaquàm ea ſilẽtio in hoc Sancto prætererire volumus. Genuit itaq; hunc virũ ſanctũ Cæſarea Bithyniæ, ac diu multũque egregijs ipſius rectè factis ſeſe oblectauit. Pater eius Philaretus diuinæ pietatis admodum ſtudioſus nullam non pro filio curam ac diligentiam ſuſcepit, vt optimis ſanctiſſi-

Patria S. viri.

Pater eius.

ctiſſimiſque imbutus diſciplinis, multorum expe-ctationi ſatisfaceret. Tanto namque perfectioris vitæ ſtudio pater flagrabat, vt minimè dubitauerit monaſticæ vitæ rigorē profiteri: mater enim octauo à partu die vitam hanc cum beata morte commutauerat.

Adhibetur literis.

Fuit igitur puer apud patris matrem ſedulò educatus, & ætate paululùm progreſſus literis à patre traditus: quas ille laboris amantiſſimus breui memoria complexus eſt, prorsùs vt integrum Dauidis Pſalterium probè teneret atque ex eo omnes vitæ actiones ad diuinæ legis diſciplinā ſanctè admodum componeret. Quibus initijs pater mirificè delectatus eum ipſe Deo dicauit, & ſancto illius ſeruitio ita omninō addixit, vt ædiaui in eccleſia locum teneret. Quod munus cum tanta prudentiæ ac ſanctitatis opinione adminiſtrabat, vt omnes in ſui admirationem vehementer pertraheret. Diuina eloquia nocturna pariter ac diurna terebat manu, ijsque mentem aſſiduò paſcebat, prorſus vt rebus omnibus terrenis calcatis viam omnēque modumque exquireret quò ad ſummū virtutum omnium faſtigium peruenire poſſet.

Tenet Dauidis Pſalterium memoria.

Conſecratur Deo.

Perfectionis ſtudium.

Tandem cùm varias viuēdi rationes cum animo ſuo pertractaſſet, placuit vita cælibe ac perturbationibus vacua electa, monaſticā diſciplinā arripere. Omnibus igitur amicis ac cōſanguineis valere iuſſis, ac dulcique patria relicta, abijt ad Stephanum quendam cùm vitę ſanctitate tùm ipſa inprimis canicie admodum venerandum, qui iuxta vrbis Cęſareæ torrentem ſolitariam in rebus aſperis ducebat vitā. Huic ſe Niceta cùm in diſciplinā tradidiſſet, tam egregiū ſe athletam in ſpirituali paleſtra præbuit, vt cum ipſo pœnè magiſtro de vitæ ſanctitate

Vitā eligit monaſticā.

certa-

certare videretur: Vnde ſenex ille alacri eius ſt
dio permotus auctor illi fuit, vt in cœnobium a
quod ad multorum eruditionem ſe reciperet. C
ius vſus conſilio Niceta, precibus eius pro viati
ſumptis, abijt ad Meditij monaſterium, cui tu
temporis ſanctiſſimus Pater Nicephorus præer
à quo benignè admodùm ſuſceptus & in diſcip
nam libenter admiſſus eſt.

Vitam complectitur cœnobiticam.

Hic verò quanta quamque eximia animi for
tudine impotentes hoſtiū impetus & omnes mo
ratione vacuos repreſſerit vix vllis verbis explic
poteſt. Et quidem inprimis aſſidua mortis medi
tio ei ob oculos verſabatur. Ventrem extrema
ceſſitate egregiè domabat, ac parùm à cibis abſti
re exiſtimabat, niſi ab omni terreno affectu ſeſe
moueret. Nulla erat in eo furoris perturbatio, n
lus iracundiæ aut ſimultatis affectus, nulla oc
ſermonis opinio, ſed omne ipſius ſtudium aut di
norum eloquiorum meditatio, aut ſolertes ad D
um preces erant.

Mortis meditatio aſſidua.

Cùm igitur paſtor ipſe tantis eū virtutibus c
ſpicuum cerneret, dignum reputauit, qui ſacer
tali initiatus dignitate ad aliorum ſalutem oper
dam promoueretur. Nec mora miſſus ad Thar
um Conſtantinopolitanæ Sedis Patriarcham (
eum dignitatis gradum multis virtutibus ador
bat) ad presbyterij honorem libēs ab eo prouec
fuit, ſtatimque domum reuerſus monaſterij gu
nacula ſuſcipere coactus eſt: quæ ille tanta prud
tia ac dexteritate tractauit, vt plurimi fama vir
tum eius excitati ad eum confluerent lætique e
ſeſe diſciplinis ſubderet. Itaque paucis admod
annis ſacra illa fratrum ſocietas ad cēteſimum n
merum execrauit, quos peritus gubernator ad p

Ordinatur presbyter.

Præficitur monaſterio

tum

tum ſalutis, mira omnium gratulatione, dirigebat.

Athanaſius vir celebris & doctus Nicetę virtutibus permotus fit monachus.

Hinc factum eſt, vt præter alios, Athanaſius quidam exemplo virtutum eius prouocatus, mundo renunciaret, quod ſanè vel ipſos etiam Angelos in admirationem pertrahere potuit. Erat enim Athanaſius ille, cùm literarum cognitione egregiè imbutus, tùm minimè vulgaribus decoratus honoribus, ideòque patri ſuo inprimis charus. Hęc autem cùm animo maximo iuuenis contempſiſſet, & præter exſpectationem omnium ad monaſticæ vitæ diſciplinā totis viribus aſpiraret, pater per vim eum è cœnobio extractum habitu religioſo ſpoliauit, & inuitum ſuperbas veſtes reſumere compulit.

Athanaſij propoſito pater reluctatur.

At iuuenis, cuius animus altas iàm in Chriſti amore radices egerat, ſic patrem affatus eſt: Putáſne, ô pater, ſericis iſtis veſtibus animi mei propoſitum labefactandum? Vniuerſum ego mundum cōtempſi, omnemque eius ornatum ſtercora reputaui, & tu exiſtimas me inani quodā veſtium cultu ſuperandum?

Athanaſij ad patrem reſpōſum.

Hęc cùm dixiſſet ſerica illa indumēta in quatuor partes dilacerauit. Quòd cernens pater alijs eum veſtimentis induit, nullumque non mouit lapidem, vt aliqua ſaltem huius mundi gloria animū eius titillaret. At iuuenis maiori animi altitudine ſecundò eā diſcidit, & nudus tota mente in Chriſti vulneribus & extrema, quam pro nobis paſſus eſt, ignominia exultauit.

Athanaſius dire à patre flagellatur, ſed permanet in propoſito.

Eā re commotus vehementer pater, tanta in filium crudelitate deſæuijt, tantisq; tergum eius plagis affecit, vt ſumma medicorū arte vix ad priſtinam ſanitatem reuocari potuerit. Hac tentatione deuicta iuuenis non dubitauit patrem certiorem facere, ſe nullis ſupplicijs, etiam ſi membratim diſſecaretur, ab inſtituto pietatis curſu retrahendum eſſe. His auditis pater filij pietatem ad-

miratus ingemuit, ac lachrymis totus infuſus fil
lium eſt affatus. Vade mi fili, vade, & iter illud
Chriſti gloriã & animæ tuæ ſalutem præclarè
ſceptũ conſtanter perfice. Aderit aliquãdò temp
quo de vberrimo laborũ tuorum fructu gaudebi

His patris ſui verbis Athanaſius tanquam cal
ribus quibuſdam ad curſum concitatus iterum
ad Nicetam recepit, tantamq́ue ex eius præſen
atque eximio virtutum omniũ ſplendore volup
tem hauſit, vt cæleſtibus planè delicijs ſe intere
putaret. Nec mirum ſanè. Nicetas enim totis
in rem viribus incumbebat, non modò vt comm
ſum ſibi gregem in officio cõtineret, ſed vt ardu
virtutis ſemitam ſumma cum alacritate conficer
atque omnes labores pro Chriſti gloria & anim
ſalute ſuſceptos leues iucundiſſimosq́ue eſſe ſe
rent. Ad mundi cõtemptum atque laborum om
tolerantiam dictu mirum eſt, quàm admirãdis
ſermonibus excitabat, prorsùs vt diſcipuli eius
flãmatis animis ad ardua quæq́ue ruerent, neque
lis difficultatibus à ſummo perfectionis ſtudio
pediri poſſent. O quàm erat pulchrũ, quàm ſu
ſub tali rectore Chriſto militare. Non patieba
vnquam pius Pater aliqua triſtitiæ nube pios di
pulos inuolutos eſſe. Sępè noctes integras in v
liquo priuatim conſolãdo inſomnes ducebat. S
gulorũ animi affectiones prudenter cõſideraba
omnibus omnia factus omnes lucrefacere ſtude
Erat eius corpuſculum vigilijs ac ieiunijs adeò
hauſtum vt propter ſummã imbecillitatẽ vix
poſſet. Tanta nãque virtute continentiã ampl
batur, vt panem etiam & aquã in menſura ſum

His rebus diuinus Pater egregiè excellens m
miraculorum virtutibus clareſcere cœpit. Er

Miram ex Nicetæ præſentia hauſit voluptatem.

Nota hic eximiã Nicetę in gubernãdo monaſterio prudentiam. Nota inquam.

Admiranda eius abſtinentia.

confinio monaſterij, infans à natiuitate mutus, qui ad Nicetam adductus, precibus eius & ſigno Crucis munitus, protinùs loquelæ beneficium cõſequutus eſt.

Precibus & ſigno Crucis ſanat mutum.

Frater quidam, quotidianis monaſterij ſeruitijs deputatus diaboli malitia ad amẽtiam & inſaniam impulſus erat, quem vir ſanctus vnius diei ieiunio omnibus indicto, oleo ſancto & precibus ſuis in priorem ſtatũ reſtituit.

Ieiunio, oratione & ſancto oleo amentem reſtituit.

Fratrem quoque dæmonio obſitum & grauia multa ab eo perpeſſum, prorſus vt omnes eum à dęmone lacerandũ putarent, precibus ſanauit & ſigno ſalutaris Crucis opprimentem dæmonẽ eiecit, fratremq; integræ ſanitati reſtituit.

Oratione & ſigno Crucis dæmonẽ expellit.

Quàm verò egregius in animi morbis curandus idem Pater Niceta extiterit, nullis verbis explicari poteſt: Etenim ex ipſo motu atque habitu, qui prauis agitabantur cogitationibus, dinoſcebat. Porrò ſi quem grauiori aliquo delicto obnoxiũ cernebat, hunc remotis arbitris ad clariorẽ facinoris admiſſi cognitionem pijs monitis & exemplis excitabat, & ita prudẽter corripiebat, vt memor fragilitatis humanæ ſe quoque ſimiliter vel etiam grauius labi poſſe recordaretur, ſummaque diligentia præcauebat nè abundãtiori triſtitia eiuſmodi homo abſorberetur. Omnibus erat mitis, omnibus amabilis, omnibus iucundus & hilaris, comis & ad audiendum facilis, miſericors, facilis ad communicandum, totus charitate plenus, totus humilitate refertus, totus manſuetudine & omnibus ſincerè virtutibus abundans. Tota denique vita ad proximi ſalutem & vtilitatem deſtinata fuit.

Notẽt & obſeruẽt hanc prudentiam in tractãdis animorum morbis conſeſſarij.

Intereà Athanaſius qui Patris Nicetæ onus pari cura ac vigilantia ſuſtentabat vita functus eſt, & ad beatam immortalitatem lætus migrauit, è cuius pectore ſupra monumentum arbor cypreſ-

Athanaſius moritur, eiusque ſanctitas apparet.

ſus nata multis, morbis oppreſſis, ſanitatem ſ is frondibus præſtitit. Nicephorus quoque cu pietate & ampliſſimo beneficio monaſterium h conſtitutum fundatúque erat, eodem ferè tempo diem obijt, quo tempore totum regiminis pond ſolis Nicetæ humeris incubuit; qui fratrũ adact precibus & pijs obteſtationibus victis nõ tam pr fecturæ dignitatem, quàm ingens dignitatis o ſuſcepit.

Item Nicephorus.

Nam ijſdem temporibus diabolus nouas qu dam hæreſes excitauit, ijsque graues admodũ lon lateq; in terris diſſenſiones ſeminauit. Multò en maiore contentione quàm anteà vnquam pium crarum imaginum vſum è terris eliminare, omn pietatis ſtudiũ ſempiternis tenebris inuoluere tebatur. Imperiũ adminiſtrabat Leo Armenus h mo omni impietate contaminatus, Leonis Iſaur & Conſtantini Copronymi ſectator, qui omnes ræ orthodoxæque fidei propugnatores vel exi multabat, vel multis iniurijs ac calumnijs onera vitam ipſa morte acerbiorẽ in medio nationis p uæ exigere cogebant. Eo tempore acerbi verit perſecutores cùm omnem longè lateque domin di impunitatem adepti eſſent, Nicephoro Conſt tinopolitanę Sedis Antiſtiti in exilium pulſo, T odotum quendam ex eorum numero qui Spatha dicuntur, hominem leuiſſimum Patriarcham ſtituerunt, qui præſide concilium quoddam Iu cum coëgerunt, in quo ſanctiſſimos Patres ab pijs eorum decretis diſſidẽtes humi proſtratos dibus conculcarunt, multisq; dictu horrendis, c tumelijs affecerunt.

Iconoclaſtarum hæreſis exurgit.

Leo Armenius Imperator.

Iconoclaſtarum rabies in ſanctos Patres.

Poſt Epiſcopos autem hoc modo exceptos, p marios inſignium monaſteriorum duces aduo

ru

runt, inter quos diuinus Pater Niceta vnus fuit. Hos primùm varijs aſſentationibus verſutiſſimo modo inuentis in fraudem atque peſtem inducere conabantur, ſed cùm omnes conatus eximia eorum prudentia deluderétur, illi in furorem ac apertam vim prorumpentes, in diuerſos carceres eos compegerunt, eorumque virtutem & conſtantiam diuturnis carceris ſqualoribus frangere tentarũt. Erat tunc ſanctus Niceta in carcerem malè olentem & ſordidum valdè coniectus, prorsùs vt ſi alia pœna non acceſſiſſet, ſatis hæc condemnatio ad ſupplicium valeret.

Patres ſancti in carceres conijciuntur.

Poſtquàm verò dies non paucos in tetro carcere non ſine maximis corporis incommodis exegiſſet, Imperator eum exilio in Orientis partibus damnauit, & in caſtello quodam, quod Maſaleon dicebatur, ſeruari iuſſit. Erat mediũ hyemis tempus cùm ſanctus Pater anteà itineris laboribus planè fractus, cum frigore ac niuibus, omnibus aëris iniurijs expoſitus, certare cogebatur. Accedebat, quòd is qui virum ſanctum in exiliũ ducere iuſſus fuerat, homo erat natura ferus & immitis, nullũque omninò tempus aut locum à continuis calamitatibus ac miſerijs reſpirandi viro ſancto concedebat. Eadem planè crudelitate fera immitis in reliquos Patres vtebatur. Cùm verò Imperator ſanctos Patres ijs perſecutionibus alacriores reddi, animoſq; omnibus anguſtijs maiores habere cerneret, verſutus ille conſilium mutauit, Patresque Bizãtium eadem itineris difficultate & moleſtia reuocatos nouis rationibus in ſuam volũtatem pertrahere cogitauit. Et quidem cùm hyemis tempus & dies ſolenni ieiunio conſecratos in libera cuſtodia exegiſſent, Imperator quia oleum & operam ſe perdere videbat,

S. Niceta poſt carceris ſqualores exilio multatur.

Iohannes quidã peſſimè tractat ſanctos Patres.

tradidit eos Iohanni cuidam inſigni malorum
uentori, quibuſcũque vellet ſupplicijs affligend
Qui cùm varijs eos in carcere cruciatibus fatig
ſet, & extrema fame propemodũ enecaſſet, omn
que malitiæ ſuæ machinas fruſtrà adhibuiſſet,
lidum ſanè conſilium mira diaboli verſutia c
flatum aduerſarijs ſanctorum Patrum miniſtra
Cùm enim impios ſuos conatus aperta vi prola
in irritum cadere animaduerterent, ſimulata vi

Fraus hæreticorum.

riæ deſperatione, tanquàm pacis, certis legibu
religionis negotio firmandæ cupidi, acceſſerũt
ſtulantes vt vel ſemel cum Theodoto nefario p
feræ hæreſeos capite cõmunicarent, ac deindè c
ea fide ac ſententia quam haberent, ad ſuum qu
monaſterium regrederetur.

S. Niceta cedit nõ rectè conſulentibus.

Hac conditione perſuaſi Patres è vinculis e
runt, & ſanctum Nicetam ſua auctoritate quam
inuitum & reluctantem ad ſuas rationes pertra
runt, vt pariter cum reliquis Theodoto manus
ret. Theodotus enim vt omnes paulatim ſub ſp

Theodotus ſimulata pietate omnes nititur in hæreſim pertrahere.

oſo pietatis prætextu in fraudem & nefandam
reſim impelleret, veniẽtes ad ſe Patres ſumma
beneuolentia, vt prima fronte apparebat, excip
bat, atque vt fraudis ſuſpicionem tegeret. Qui
adorant, dicebat, venerandam Chriſti imagin
anathemati ſubijciantur. Atque hoc modo Pa
nihil hoſtile ſuſpicantes ad monaſteria ſua libe
abire permittebat. Niceta verò cùm ſecum an

Citò id corrigit Niceta

cogitaſſet, grauiſſimæ ruinæ cauſam eſſe, cùm
à prima inſtitutionis norma vel latum vnguem
flectit, ſalutarem fugam meditatus eſt, rebus
omnibus conuaſatis nauigio Proconeſum teten
Sed illic ſententiam mutans, iterùm Bizantium
dijt, vt vbi timiditatis ſignum dederat, ibi n

conſt

conſtantia eandem expelleret, atque oſtenderet ſe nullo modo vel latum vnguem ab auitæ religionis præſcripto receſſurum. Quo audito Imperator acceſſitum ad ſe, ad proprium abire monaſterium iuſſit, nî mallet inauditis ad illum diem ærumnis vexari, & vitam cum extremo nominis ſui dedecore deſerere. Ad hæc Niceta ità reſpondit vt Imperator facilè intelligeret nō minis aut inanibus verborum fulminibus certandum eſſe.

S. Niceta coram Imperatore cōſtanter fidē profitetur.

Cùm igitur inuictum Nicetæ animum cerneret Imperator, tradidit eum Zachariæ cuidam regalium ædium curatori, quæ Mangana dicuntur, donec quid de eo faciendum eſſet, concilium haberetur. Cùm autem Zacharias ille pietatis admodum ſtudioſus eſſet, tanta virum ſanctum veneratione proſequebatur, vt ne oculos quidem in eum defigere auderet. Imperator verò vt nihil intētatum relinqueret, quô eius conſtantiam animique virtutem tandem aliquando frangeret, eum grauiori exilio multatum Anthimo cuidam, homini nefario, & ſacrilegijs multis infami, qui Inſulæ Glyceriæ cum ampla poteſtate præerat, commiſit, qui crudeliter eum diu multumque afflixit: certus ſi eum ad Imperatoris voluntatem flectere potuiſſet, nouos ſibi honores cum amplificatione dignitatis decernendos eſſe. Sed Niceta pari virtute eius quoque conatus eluſit, & vbique de impietate victoriam obtinuit. Nam cùm annos ſex anguſtijs afflictus & rerum omnium inopia vexatus contra diaboli ſatellites egregiè decertaſſet, Deus debitas de Leone pœnas expetijt, hominemque nefarium, gladijs ſuorum confoſſum, deleuit. Quo mortuo, milites Michaelem quendam duabus vinctum catenis è cuſtodia liberarunt, fauſtiſque accla-

Relegatur in exiliū.

Committitur Anthimo homini nefario.

Leo Imperator interimitur & Michael vinct⁹ in eius locū

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſubrogatur, & pacem Ecclesiæ reſtituit.

acclamationibus Imperatorem eum pronuncian Qui medio quodam inter virtutes & vitia tram gradiens, fidem quidem ipſam nõ in priſtinum ſ tum reſtituit, ſed Patres omnes & reliquos Chri vinctos libertate donauit, ſæuamque Eccleſiæ te peſtatem ſedauit.

Niceta è carcere liberatus abſtractã ducit vitam

Tunc verò Niceta ex eo carcere, tãquam è ſtadi illuſtris Confeſſor & ſine ſanguine martyr vict cia portans arma egrediens, ad inſulas vrbi fini mas abijt, in quarum vna quietem appetens ang cam planè vitam duxit. Neque tamen aliorum lutem negligebat, ſed omnes ad ſe cõfluentes, eti homines à puritate Chriſtianæ fidei alienos be gnè excipiebat, & ſummo ſtudio tam corpor quàm animarum curam agebat. Poſt hæc deue iam ætate prędiolum quoddam è regione vrbis p

Nicetæ obitus.

ſitum mercatus eſt, in quo vltimum vitæ actum omni ſanctitate exegit, & animam multis ditat virtutibus in manus Saluatoris tertio die Apri efflauit.

Ad cuius exequias honeſtandas ingens vtriuſq ſexûs multitudo confluxit; ac duo antiſtites prim rij Theophilus & Ioſephus, quorum alter Eph alter Theſſalonicæ dignitatem illam adminiſtra ſanctiſſimis eximij viri reliquijs honores det runt, ſummaque cum veneratione reſonãtibus v dique pſalmis ad nauigium quod eas ad propri monaſterium deferẽdas excipiebat, comitati ſu Cùm verò monaſterij fratres ſacrum illum theſ rum aduentantem in litore exciperent, ſubiecti humeris ad monaſterium portarent, in ipſo itin ęgregijs miraculis viri ſanctitatem Deus omnib

Miracula fiunt ad ſacrũ eius corpus.

notiſſimam redderẽ dignatus eſt. Nam & dęmo è multis, qui vexabantur fugati & ægroti var

morb

morbis liberati ſunt. Inter quos mulier ſanguinis profluuio laborans ſolo reliquiarum contactu ſanitatem cõſecuta eſt. Poſtquàm verò in monumentum illatæ fuerunt, protinùs maior adhuc virtus enituit, adeò vt quilibet infirmi, cum integra ad loculos fide accedentes, ab omni ægritudine liberati, ſani & incolumes domum reuerterentur. Hæc fuit ſancti viri vita admirabilis, hæc cæleſtis illius ciuis & diuini Patris noſtri Nicetæ inſtitutio, qui vt Dei gloriam in terris perpetuò celebrauit, ita viciſſim & ipſe à Deo gloria donatus & coronatus eſt.

VITA S. RICHARDI EPISCOPI CIceſtrenſis. *ex ea quam Radulphus Ciceſtrius duobus libris complexus eſt circa annum ſalutis 1270. Claruit autem hic Sanctus ſub Innocentio 4. Rom Pont.*

Richardus natione Anglus, in VVigornienſis diœceſis pago, quem à ſalis puteo VVich vocant, parentes habuit non ignobiles Richardum & Aliciam: qui à primis annis pietati ac morum grauitati deditus, omnes facilè coæuos ſuos tã eruditione quàm vitæ & morum integritate anteceſſit. Porrò frater eius tener adhuc in captiuitatẽ abductus, maturiori ſuo ita è cuſtodia dimiſſus fuit, vt nihil ſecũ in patriam quàm nuditatem & extremam inopiam adferret: cuius paupertatem ex animo miſeratus Richardus cùm & ipſe nihil quo fratri opitulari poſſet, haberet, ſeſe in eius ſeruitutem tradere minimè dubitauit, quò graue paupertatis onus nonnihil ſubleuaret, fratremque manuum ſuarum labore ſuſtentaret. Quibus ſane officijs intantùm ſibi fratris beneuolentiam conciliauit vt is totius terræ ſuæ eum hæredem ſcripſerit.

3. Aprilis.

S. Richardi parentes.

Seruit fratri ſuo voluntariè.

Non multò poſt cognati & amici nobilem quam-

dam puellam opibus ac diuitijs præſtātem Richar
do deſponſārunt: quæ res fratris animum mirific
quidem exhilarauit, ſed vehementer afflixit quò
poſſeſſiones vniuerſas in eum tranſtuliſſet. Quo
vbi Richardus cõperit hilari ſanè animo, fratri no
tātùm fundum ſed & ſponſam ipſam, quam intact
reliquerat, tradidit: atq; omnibus mũdi huius reb
abdicatis ſpõſaque & amicis derelictis primùm a
Oxoniẽſem Academiam, indè Lutetiam Pariſio
ſe contulit. Tanto autem ferebatur diſcendi deſid
rio, vt nullam aut paruam admodùm corporis cu
haberet, omneſque ſuas cogitationes vſque adeò
literarũ meditatione defixas habebat, vt omnia il
præ illarum amore neglexiſſe videretur. Degeb
tunc temporis cùm alijs duobus ſtudiorum ſoci
quos vna eademque paupertas affligebat, intantũ
vt tribus illis vnicũ ſolùm eſſet capitis operime
tum, quo lectiones audituri per vices vtebantu
Cibus illis panis ater cum oluſculo erat, quo tame
vir ſanctus nunquàm ſe toto vitæ ſpatio, iucundi
res ſuauioreſque dies duxiſſe fatebatur.

Poſthabitis omnib⁹ confert ſe ad ſtudia literarũ.

Intereà cùm tantos in bonis literis progreſſus f
ciſſet, vt omniũ iudicio magiſterij titulo digni
mus haberetur, denuò ad Oxonienſem academia
profectus eſt, ibidẽque eum eruditionis gradũ cu
non mediocri laude adeptus eſt. Indè verò Bono
ad animũ clariſſimis Iuriſprudentiæ diſciplinis e
colendum ſe recepit, vbi ſeptennio tāto cum erud
tionis incremẽto verſatus eſt, vt dimidio & eo a
plius anno ſumma cum dexteritate & laude præ
ptoris ſui in docẽdo vices ſuppleuerit, eumque h
ratione gratiæ & beneuolentiæ locum apud præ
ptorem obtinuit, vt vnicam ei filiam cum omnib
facultatibus tradere peroptārit. Verùm Richard

Fit artium magiſter Oxoniæ.

Studet Iuri.

qui diuinos in pectore motus preſentiebat, ſubmiſſe admodũ gratias agens in Britanniã rediјt, vbi intãtùm eius exiſtimatio creuit, vt vnanimi omnium cõſenſu Oxoniẽſis Academię Cãcellarius creat⁹ ſit.

Fit Cancellarius Academię Oxonienſis.

Per id tempus Cantuarienſis eccleſiæ cathedram obtinebat beatus Edmundus, qui ſancti viri integritate & prudentia delectatus, eum in partem oneris ac dignitatis ſuæ vocauit, traditoque ſigillo, præcipua quædam grauioraque totius diœceſis ſuę negocia illi demandauit: quæ vir ſanctus ſingulari prudentia & æquitate exequebatur.

Item Archiepiſcopi Cantuarienſis.

Mortuo autem beato Edmundo, ſanctus Richardus tam ab aula, quàm à curis & negocijs abſolutus Aureliã ſe contulit, vbi cùm aliquamdiu non ſegnem ſacræ Theologiæ operam nauaſſet, ſacerdotio initiatus vnicam parœciam adminiſtrãdam ſuſcepit:

Fit Presbyter.

quo tempore Bonifacius, qui Edmundo in Cantuarienſi eccleſia Antiſtes venerabilis ſucceſſerat, viri ſancti conſuetudinẽ & conuictum mirificè expetebat: ſed cùm eodem tempore ſedes Ciceſtrenſis paſtore orbata eſſet, Richardus ad eius adminiſtrationem inuito Rege Henrico, eius nominis tertio, deſtinatus eſt:

Eligitur in Epiſcopum Ciceſtren.

quam dignitatem contra omnes Regiæ inuidiæ impetus ità tutatus eſt, vt non mediocrem conſtantiæ & ſanctitatis laudem ad reliquarum virtutum cumulum adiecerit. Nam cùm Regis animum nulla ratione à mendacio ad veritatem flectere poſſet, Romam ad Innocentium quartum abijt, vt is pro ſua auctoritate electionem factam ratam haberet vel infirmaret. Confluxerant eò Regis legati qui Richardum in inuidiam Pontificis vocare nitebantur: at Pontifex auditis partibus ſolenni ſacrarum manuum ſuarum impoſitione Richardum Epiſcopum conſecrauit, ſuiſque eum literis contra

omnes æmulorũ machinationes egregiè muniuit quæ res non tam regem conciliaſſe, quàm nouam quandam iram & indignationem conflaſſe viſa eſt.

Rex enim præter quàm quòd omnes Ciceſtrenſ eccleſiæ facultates per ſummum ſcelus exhauſerat edicto quoque publico omnes à benefaciendi anti ſtiti ſtudio auertebat. Quam ob rem pauper & in ops, ſub alieno tecto hoſpes degebat, nec tamen ei propter commiſſi ſibi gregis curam vllo modo ne gligebat, immò ne quis eum inertiæ vel ignauię ar guere poſſet ſępè in conſpectum regis ſeſe dabat, & cum eo audacter de ablato Christi patrimonio ex poſtulabat. Iam biennium vir ſanctus regias vexa tiones pertulerat, cùm ſummi Pontificis manda compulſus, ædes illi ruinoſas & vacuas reſtituit.

Eius cõſtantia cõtra regem iniquũ

Poſtquàm verò animo magis libero & ſoluto ſa crę functioni illi incumbere licuit, tùm ante omni attentiſſimam pauperum curam ſuſcepit, tanta ſi de ac ſtudio vt nõ dubitauerit ſacra vaſa ad eorum inopiam ſubleuãdam diſtrahere. Feruebat vir ſan ctus incredibili benignè faciẽdi ſtudio, vſque adeò vt mortuos proprijs etiam manibus ſepulturæ tra deret, & quoſuis vera inopia laborantes ſuauiſſi mis ad eleemoſynam verbis inuitaret. Cumque in terrogatus eſſet quare ipſe pauperes ad beneficium accipiendum inuitaret, rogaretque, cùm potius ro gari deberet, reſpondit: Certè nimis carè emitur, quod precibus emitur. Inſtituit etiam domũ quan dam hominibus ſenio confectis, aut graui aliqua corporis debilitate oppreſſis tutiſſimum miſeria rum ſuarum perfugium, in qua omnia, quæ ad vi ctum veſtitumque neceſſaria erant benignè ac libe raliter ſuppeditabat.

Benignitas in pauperes.

Nota.

Illud quidem valdè eſt memorabile, quòd cùm

quodam

quodam die panem vnum pauperibus diſtribuendum curaſſet, is idem eius benedictione adeò multiplicatus eſt, vt ex eo tria hominum millia abundè refecta fuerint, atque inſuper fragmenta centum pauperibus cibãdis ſuperfuerint. Cum nemine vnquam inimicitias fouit, quin potius pro contumelijs honorem, pro inimicitijs beneuolẽtiam rependit: quamuis autem maxima eſſet animi lenitate præditus, neque vnquam illatas ſibi iniurias apud ſe quieſcere permitteret, in rebus tamen diuinum honorem concernẽtibus tanta iuſtitia, tantaque ſeueritate in homines grauioris aliqua ſceleris contagione pollutos vtebatur vt nullis vel minis vel blanditijs flectendus eſſet. Erant in eius diœceſi vicarij tres impudicarum fœminarum conſuetudine infames, quòd mox vbi reſciuit vir ſanctus, lata in eos ſententia, eccleſiaſticis beneficijs priuauit.

Vnius panis mira multiplicatio.

Seueritas eius in tres concubinarios.

Erat diuitiarum ac omnium humanarum rerum contemptor egregius, prorsùs vt cùm de quodã domorum ipſius incendium & ingens rerum iactura nunciata eſſet, nihil animo moueretur, quin potius illud ipſum in nimiam ſuorum tenacitatem referebat, aſſerens iuſto hoc Dei iudicio factum, quòd fortaſſis in præſtandis eleemoſynis negligentiores fuiſſent; vndè protinùs, quamuis res tunc anguſta domi eſſet, largiori manu pauperibus ſubueniri iuſſit. Diuinarum rerum meditationibus ac precibus adeò delectabatur, vt venientes ad ſe religioſos & homines pietatis ſtudio deditos ſemper cũ oſculo ſuſciperet, dicens: Bonum eſt ea deoſculari labia, quæ thymiama ſanctarũ orationum Deo cum deuotione oblatarum ſuauiter redolent.

Cõtemptus rerum præſentium.

Amat valdè homines religioſos.

Quanto autem ſtudio & diligentia ſacras conciones vir ſanctus obierit, & quàm clementer contri-

tos corde fouerit, conſilia petentibus impartien
& deploratos peccatores ad vitam & ſpem ven
excitauerit, nemo poſſit pro dignitate explicare.
ſubſidium terræ ſanctæ demandatam ſibi à Rom
no Pōtifice crucis prædicationem cùm ſuſcepiſſ
& per loca maritima ad Cantuarienſem vſque
uitatem perueniſſet, decimo die antè, quam por
illum celebrem, quem Doueram appellant, attig
ſet, in morbum incidit, neque tamē propterea qu
quàm ab inſtituto pietatis curſu remiſit, donec
morbi oppreſſus, in xenodochio, quod Domus D
appellatur, animam ageret. Cumque mortis hora
imminere cerneret, imaginē Crucifixi deuotè con
plectēs ad vltimum vſque ſpiritū inſignem pieta
ſignificationem dedit, animāque ſuauiter inter or
tionis verba Creatori reddidit anno ætatis ſuæ pl
minùs 56. Pontificatus verò nono, 3 Nonas April

Prædicat crucem in ſubſidium terræ ſanctæ.

Moritur vir ſanctus in complexu imaginis Crucifixi.

Sacrū corpus fuit Ciceſtriā magno vtriuſq; ſe
concurſu deportatum, ſepultumque in eccleſia an
aram S. Edmundi, quam ipſe in eius templi parte
quilonari extruxerat, vbi magna diuinitùs edun
miracula, adeò vt etiā tres mortui eius meritis
vitam reuocati ſint, abortiuus fœtus animam vit
lem acceperit, & plura alia ſanè admiranda, qu
breuitatis ſtudio prætermittimus, contigerint.

Tres mortui ad ſepulcrū eius excitati.

MARTYRIVM SS. AGATHOPODIS Di
aconi & Theoduli Lectoris. ex eo quod eſt per M
taphraſten.

4. Aprilis.

MAximiano Cæſare imperante cùm bellu
pietati indictum, per totum terrarum o
bem arderet, equiteſque paſſim percurre
tes populos imperio ſubiectos rerū omnium Dn
abnegare, pietatiſque ſtudiū funditus delere con

rentu

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rentur, Agathopus & Theodulus, alijs aliò præ metu fugiẽtibus, conſtanter patrociniũ pietatis aduerſus tyrannidem ſuſceperũt. Vterque enim iam ante multo tẽpore ieiunijs & orationibus impietatem ipſam lõgè lateque graſſantẽ profligare nitebatur, ardentiq; deſiderio in certamẽ properare cupiebat.

Cæteris præ metu dilapſis Agathopus & Theodulus prædicãt Chriſtum.

Igitur cùm cæteri in angulis ac latebris abditi rabiem tyranni pertimeſcerent, hi duo athletæ palam Chriſti verbũ prædicabant, & opportunè importunè inſtabant, vt fideles prodirent & glorioſa Chriſti trophæa minimè erubeſcerent. Præfectus itaque militesque tantam eorum virtutem admirati, iniectis vinculis eos in certamen adduxerunt: quod ipſi nõ modò non detractarũt, ſed incredibili quadam alacritate arripuerunt. Erat enim Theodulus egregia corporis forma & eximio robore adoleſcens, obſcuris nequaquàm natalibus ortus. Ducebat enim genus ex illuſtri Theſſalonicenſium familia, erantque ei fratres tres Capito, Metrodorus & Philoſtorgus inſigni pietate iuuenes, natura atque moribus martyris propoſitum amplectentes.

Cõprehenduntur.

Theoduli genus & fratres eius.

Theodulo dormiẽti annulus diuinitus datur.

Porrò Theodulus ante, quam impium decretum promulgatum eſſet, intempeſtæ noctis ſilentio præclarum quoddam, futuri certaminis, munus à Deo accipere meruit. Nam cum leni, nocte quadam, ſomno oppreſſus etiam ſecundum quietem vota Deo perſolueret, annulũ quendã ex noua materia conflatum digito inſertũ inuenit, cuius ſolo contactu, homines grauiſſimis ac deſperatis morbis laborantes protinus ſanitatẽ conſequebãtur. Ac Theodulus quidẽ erat eiuſmodi. Agathopus autẽ illi conſentiens, vir erat diuinarũ rerũ cognitione clarus, & ipſa ſua canitie omnibus venerabilis: Ambo puri pietatis miniſtri. Oẽs enim corporis voluptates repudiantes,

Agathopodis ætas.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

diantes, ſolo diuini verbi miniſterio ſedulo inte
debât, & credentium ſalutem cùm verbis tùm m
raculis promouebant. Et quidem Theodulus c
Lectoris officio fungebatur, ſimplici verbo & ſa
tiferæ Crucis ſigno importunos ſæpè dæmones
obſeſſis corporibus fugabat, Deique potentiam i
los fateri cogebat.

Theodulus lector dæmones fugat.

Hos igitur egregios Chriſti milites Fauſtin
Theſſalonicæ vrbis Præfectus in iudiciũ adducto
quia facilè ex ipſo vultu inuictam eorum virtute
cernebat, blanditijs eſt aggreſſus: fictaque amici
ſpecie, remotis omnibus, diu multumque certau.
Sperabat enim Theodulum ætate iuniorem, bla
dis verbis facilè in ſuam ſententiam pertrahẽdu.
At Theodulus egregia animi conſtantia omnes ei
blanditias eluſit, & minas pari virtute contemp
Quod cernens Fauſtinus tacitus ſecum adoleſce
tis prudentiam miratus Agathopodem adduci i
ſit, cui ſubmiſsè in aurem ſuſurrauit, dicens: I
mola, quãdoquidem Theodulus à mendacio ad v
ritatem redijt, & nunc ſe immolaturũ pollicet
Agathopus autem cognito dolo: Et ego, inqu
prompto animo ſacrificium faciam Deo, eiusq
filio Ieſu Chriſto, ſiquidem his floridum Theod
lus ſacrificium ſe facturum promiſit. Hæc illo d
cente, & multa inſuper de deorum vanitate diſ
rente, Præfectus, veritus ne luculentæ orationis e
ficacia ceteri qui iudicandi erant, magis in Dei fi
confirmarentur, celeriter vtrumque in carcere
abduci iuſſit.

Fauſtinus Præfectus blanditijs eos peruertere nititur.

Ducũtur in carcerem.

Nocte autẽ media, cùm eos Deus ſecundùm q
etem opportunis viſis confirmaſſet, læti ſurgent
Chriſtum omniũ Saluatorem voce magna colla
darunt. Deindè fuſo præ lætitia lachrymarum i

Diuinitùs confirmantur.

bre, qu

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

bre, quo manus ſuas lauiſſe dicuntur, flexis in terram genibus, ſupplices Deo preces obtulerunt, quibus ad vltimum vſque vitæ ſpiritum cōtra eius nominis inimicos conſtantiam in certamine poſtularunt. Sanctis autem hoc modo precantibus, multi qui in eodem loco aut homicidij aut adulterij rei detinebātur, depoſita mortis formidine, ſupplices ſeſe ad beatorum pedes abiecerunt, commiſſorum criminum veniam poſtulantes. Turbę verò, quę foris erant, magna rerum, quæ dicebantur, admiratione affectæ, effractis clauſtris in carcerē inſilierunt, vt tantum tamque admirandū pietatis ſtudium ſuis ipſi oculis cōtemplarentur. At Vrbanus quidam, qui Theſſalonicæ queſtoris dignitate, apud omnes in honore erat, ſtimulis dæmonis concitatus curſu ad Præfectum contendit, magna voce clamitans atque denuncians, de deorum cultu actum eſſe, niſi ſerui Dei celeriter è medio tollerentur. Quamobrem Fauſtinus animo ſanè propter illos qui in carcerem irruerāt, perturbato, adoleſcētem ſimul cum ſene adduci iuſſit. Illi autem tanta animorum alacritate prodierunt, vt non ad ſupplicium, ſed ad celebritatem aliquam iucūdiſſimam properare viderentur. Quæ res ſpectantium quidem animos in magnam admirationem, Fauſtini verò in maiorem tyrannidem rabiemque conuertit.

Multi ad Chriſtum cōuertuntur.

Alacritas SS. martyrum.

Tandem Prefectus poſt multa verba ad Theodulum nequicquam habita veſtimentis eum ſpoliari iuſſit, aliosque Chriſti Confeſſores adduci, vt tormentis, quæ ferre eos minimè poſſe credebat, coactis coram illis ſacrificarent. At Theodulus, qui oratoris munere pro omnibus fungebatur, Iſthæc, inquit, tormenta parua ſunt atque ridicula: Maiora tibi aduerſum nos excogitāda ſunt, vt perfectam

Theoduli fortitudo in tormentis.

animorum noſtrorum cum Deo coniunctioné
ſpicias, quæ pro ipſius amore cruciatus omnes
ferre poteſt.

Cùm in his alijſque diſputationibus bonā
poris partem conſumpſiſſent, & Fauſtinus Theo
li animum omnibus minis ac blanditijs maio-
eſſe cerneret, tacito nutu miniſtris, quid fieri v
indicauit: qui Theodulum vt capite damnatū
duxerunt, vbi ſontes damnatique puniri ſolent
verò ad locum ſupplicij ventum erat, & carnif
ducto gladio minacibus verbis mortem mini
tur, Theodulus læto hilarique vultu ceruicem
rexit. Quo audito Fauſtinus eum ad ſe reduci
ſit, & Agathonem multis rationibus ad deorū
crificium allicere conatus eſt. Sed maior fuit
uſque conſtantia & virtus, quàm vt fraudibu
monis infringi poſſet. Atque ita Præfectus Ch
confitétes & deorum vanitatem abominante
ſus in carceré detrudi, ferroque crudeliter vi

Martyres iterũ ad carcerem reducuntur.

omni ſolatio humano deſtitui iuſſit. At illi n
aduerſitatibus vel laboribus fracti noctis inte
ſtæ ſilentio hymnis & canticis Dei bonitatem
dabant, & in vna ſolaque Chriſti gratia quieſce
ſomnum carpebant: cùm ecce vterque ſecundā
etem viſus ſibi in magna pelagi tempeſtate na

Viſio eorũ in ſomnis.

re, fractiſque remis & malo, cùm cæteri fluct
obruti perijſſent, ſe ſolos piſcium in morem a
tus adnatare: & gubernatoris ſolertia ſeruato
ſplendidis veſtimétis indutos, amœnū in mon
cuius cacumen cælū attingeret, cōſcendere. Ho
ſo mirificè exhilarati, alter alteri, iā ſomno ſo
tanquàm ignoranti narrauit. Sed cùm parem v
gratiam ſubminiſtratā cognoſcerent, optimā
turum ſpem cōcipientes diuinas pro tanto m
laudes decantarunt.

Dum hæc fierent miniſtri crudelitatis àduene-
unt, vt eos ad Præfecti tribunal vinctos ducerent:
lli autem alacres ſignatis Chriſti trophæo fronti-
us, miniſtros ſequebantur. Tùm verò ingens ami-
orum luctus exortus aëra compleuit, quod chariſ-
ima ſibi capita ad necem rapi cernerent. Verùm
Theodulus hilari vultu: Si, inquit, pro amicitia la-
hrymatis, lætari potius debetis quòd tam honeſtis
n rebus probemur: Sin inuidia commoti, ſucceſſi-
us noſtris doletis, commune pietatis ſtadium pa-
et, & fidei promulgatio pariter omnes vocat: pau-
is tamen coronam præbet, illis nimirùm qui nec
iuitiarum, nec voluptatis ſtudio tenentur. Dum
æc loquerentur Præfectus in tribunali ſedens, ter-
ium eos interrogauit: cumque nihil reſponderent,
iſi: Chriſtiani ſumus, & pro Chriſti nomine om-
ia pati volumus; ipſe vultu triſti ſententiam tu-
it, vt Theodulus & Agathopus immolare recuſan-
es in mare proijcerentur. Miniſtri igitur beatos
anibus poſt terga reuinctos, & lapidibus ex ſacris
orum ceruicibus ſuſpenſis ad mare deduxerunt, &
trumque victorię corona redimitũ in fluctus pro-
ecerũt. Mare autem cùm eos ſuſcepiſſet, fractis la-
idum vinculis, multo pulchriora propinquis cor-
ora ipſorum reddidit. Paulò verò pòſt Theodulus
ecoro vultu & cãdida amictus ſtola apparẽs, præ-
epit vt facultates eius viduis & orphanis ex æquo
iſtribuerẽtur, quò poſt ſuum à nobis diſceſſum vi-
eretur non ſolùm velle in calamitate conſtitutos
onſolari, verumetiam propinquos ad idem pieta-
s ſtudium incitare. Horum igitur Sanctorum me-
oriã, qui pro veritatis defenſione fortiter ſe geſ-
runt, æquum eſt vt annuis votis & laudibus deco-
mus, & eorum fidem pro viribus imitemur.

Educuntur è carcere ad tribunal.

Theoduli ad amicos & cognatos lachrymantes verba.

Fertur in eos ſententia.

Merguntur in mare.

Theodulus poſt mortẽ apparet.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

VITA S. PLATONIS MONACHI,

luculenta Oratione quam in eius funere conſ[...]
Theodorus Studita.

4 Aprilis.

Parentes S. Platonis.

Deuitat malorum conſortia.

Sæpius conſitetur.

Diſtribuit ſua pauperibus.

Theoctiſtus Archimandrita.

BEatus Plato, qui à prima iuuentute ſu[...] mos virtutum omniũ flores ſpirauit, p[...] tes habuit Sergium & Euphemiam cu[...] neris tùm morum nobilitate admodùm in[...] quibus in tenera ætate orbus, ab vno quodam [...] ſanguineo ſuo ad ætatem vſque pubeſcentem [...] catus eſt. Et quidem cùm magna quædam ad[...] rum omnium licentiam via illi pateret, is di[...] tia & virtutis exercitatione, animi nobilitat[...] externis honoribus, ad honeſtam virtutis via[...] rexit, ſummoque ſtudio perditorũ hominum [...] ſortia deuitans, eorum familiaritatem appe[...] quorum conſuetudine cùm doctior tum indi[...] lior euadere poſſet. Etenim pro ludo diuinas [...] ones quibus attentus erat, pro theatris & ſpe[...] lis eccleſias frequentabat; pro inhoneſtis di[...] rijs honeſta collegia: quodque laudabilius e[...] cultas mentis cogitationes: & acta cuidam e[...] qui præerant, ſæpius cõfitebatur. Quæ res m[...] religionis illius erat indiciũ: neque exiguam [...] admirationem afferebat, pariterque viam ad[...] orem vitam multis aperiebat.

Cùm itaque mẽtis oculos ad ſempiternam [...] rum contemplationem erexiſſet, non dubita[...] ſanctus earum deſiderio alacrior factus, am[...] mas cum paterna domo facultates diuende[...] rumque preciũ, (duabus ſororibus paucis q[...] dam relictis) pauperibus diſtribuere, atque [...] regiones petere. Erat in partibus Olympi [...] mandrita quidam Theoctiſtus nomine, cùm [...] cùm vitæ ſanctitate clarus, in loco, qui Sym[...]

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ppellabatur degens. Huic ſe Plato in diſciplinam
adere cupiebat. Cùm igitur patrijs finibus reli-
is, vnico comitatus famulo propter probitatem
regiè ſibi charo, in eum locum, qui Regum no-
ine appellatur, veniſſet, denſam quādam ſyluam Tondet ſibi
greſſus, ſtatim ſibi comam, eius qui eum ſequeba- comam.
ır, manu præſcindi iuſſit, pullaque, tanquàm pur-
ırea ſe veſte induit, & famulum cum precioſis ve-
ibus à ſe dimiſit.

Hoc modo rebus terrenis animo magno valere
ſſis, ad Theoctiſtum futuri certaminis ſui magi- Integra &
rum venit, cui ſe totum, & mentem & volūtatem, perfecta ob-
corpus integra obediētia reſignauit, & tanquàm edientia ſe
iectiſſimum quoddam mancipium, ſpreta nobi- tradit Theo-
atis ſuæ gloria, alieno ſe imperio libens propter ctiſto.
hriſtum ſubdidit. Gaudebat in omnibus ſui con-
mptu, magnoque ſe beneficio affectum putabat ſi
oſt operis penſum diligenter ac dexterè præſtitū,
ntumelia afficeretur, & pugnis alapiſque cæde-
tur. Nam reliqua virtutis exercendæ ſtudia, vt
nt prolixæ preces, extenuatio corporis, macies ex
edia ac vigilijs contracta, humi cubationes, fre-
iens mortis meditatio, leuiora & parui admodū
omenti eſſe putabat, ſi non propriç volūtatis (quç Propria vo-
dix omnium peccatorum eſt) interitus accederet. luntas.
ıde nihil maiori diligentia contendebat, quàm
ictiſſimæ obediētiæ virtuti ſe ſuaque omnia ſub-
ere, & vltimum apud omnes locum, magno hu-
ilitatis ſtudio adamare.

Hinc cùm patri ſuo ſpirituali fratribuſque cha-
ſſimus eſſet, tùm externis etiam hominibus, cla-
ſſimo virtutum eius ſplendore longè lateque ſeſe
fundente, valdè admirabilis viſus eſt, eò magis
ò maiori animo ſplendidū ac ſuperbum paternç

domûs ac familię genus contempſerat. Poſte
quàm ad cæleſtem patriam Theoctiſtus, mort
tis vinculis ſolutus, feliciter migrauerat, fuit
muni fratrum ſocietati præfectus, quam mir
tutum ſplendore illuſtrauit, ad eumq́ue ſtatu
conditionem prouexit, vt manſio illa ab om
ſanctiſſima nominaretur. Cibus illi erat panis
fabæ oleribus & ſummis herbis: Potú illi fons
pidiſſimus præbebat, neque hic quotidianus,
terdum vltra diem vnum, interdum in tota he
mada bis, vel decimo quoque die ſumptus. Ve
rat tenuis ac vilis, quæ aëris iniuriam repeller
quæ elegantiam aliquam oſtentaret. Stratum
mollis aut diffluens lectus, ſed qui corpus aff
& ad ſpiritalia miniſteria firmum ſeruare p
Ad hæc manibus proprijs cum ſacro Apoſto
ceſſitatibus ſuis conſulebat, neque panem vn
gratis comedit. Quid dicam de ſcribẽdi aſſidu
& ſtudio? Vnde nam quæſo tanta librorũ abu
tia noſtris monaſterijs ſuppeditata eſt? An nõ
lius ſanctis manibus & laboribus? quos ade
animo illuſtramur, & eius manum ingeniúq
miramur quæ talia ac tanta nobis præſt iterum

Erat temporibus illis ſumma quædam im
tis tempeſtas. Conſtantinus ille impijs cogita
bus feruens, malitiæ domicilium, multorum
tum draco, eius hæreſis propugnator, quæ S
imaginibus bellũ indixit, monaſtici ordinis
biſſimus perſecutor tunc regnabat: à quo qu
noſtrorum Nazaręorum nõ fuit exterminatu
quis latens non in medium eſt prolatus? Q
eorum qui reſiſtebant, non ad impietatis bar
detractus? ita vt ſicubi aliquis eorum, qui in
erant, relictus fuiſſet, tanquàm ſcintilla quæd

Præficitur fratribus à morte Theoctiſti.

Victus eius & mira abſtinentia.

Veſtis.

Stratum.

Labor eius & ſcribendi ſtudium.

Conſtantinus Copronymus perſtringitur.

cculto & obſcuro loco iacens, ita latuerit, vt pro
ortuo haberetur apud eos qui adhuc ſupererant.
alis fuit noſter Elias à Domino ipſo ſeruatus ijs in
ocis, in quibus exercitationi monaſticæ operā na-
abat, non eius manibus captus, qui nouus Achab
ici poterat, neq; eius impietatis particeps factus,
t poſt caliginis tāquàm nocturnæ cuiuſdam pugnę
empora, velut lucifer quidam denuò nobis exori-
etur: id quod factum vidimus. Dehinc enim ne-
eſſarijs quibuſdam de rebus Bizantium ingreſſus
ſt. Quo tempore videre licuit monachos ipſos,
ui ſuperfuerant, tanquàm lumina quædam ab ijs
ui in vrbe Bizantina erant, conſpectos fuiſſe.

Tunc & beatus ille, qui mortuus anteà putaba-
ur, rediuiuus agnitus eſt. neque enim à cognatis ſu-
ereſſe credebatur: ex eoque non ſolùm conſangui-
eis, ſed toti Bizantio celeberrimus factus eſt, alijs
liundè illum attrahentibus ac iucundiſſimè am-
lexantibus, nobiliqúe ipſius doctrina libentiſſimè
uentibus. Et certè tanta doctrinæ eius excellentia
uit, vt domos omnes in vrbe aliam in formam &
atum conuerterit. Iurandi cōſuetudinem ab eius
oci hominibus quotidianis admonitionibus abſ-
ulit. immoderatum corporis cultum ſua doctrina
epreſſit. ardentiſſimū charitatis in pauperes exer-
endæ ſtudiū hominibus perſuaſit; ac tādem effecit
t in vrbe regia regij, cæleſtis inquam regni, mores
pectatæ vitæ teſtimonio comprobati elucerent.

Venit Bizantium & excipitur mira gratulatione ab amicis qui eum extinctum putabant.

Reformat mores Bizātinorum.

Hinc omnes illum ſuſpicere, admirari, ſummoq;
onore dignū iudicare, ac Nicomedienſiū eccleſiæ
ręſidere volebāt, ſed vir ſanctus iucūdiſſimę quie-
is valdè amās, ad amicam ſolitudinē reuerſus eſt.
oſteà quā verò Chriſti cultrix Irene ad regni gu-
ernacula pũenit (ſub cuius imperio cū alijs bonis,

tum monaſticæ vitæ adeundæ facultas & ianua p
tefacta eſt, quæ olim ab impio Imperatore cla
fuerat) vir beatus vel inuitus ad monaſterij re
men, cui antea magna cum laude præfuerat, iteru
aſſumptus eſt, clauūque nauis illius qua multoru
ſalus vehebatur regere coactus. Cum igitur ſe
ptum ad præfecturam illam exercendam vidiſſe
neque ſine periculo eam fugere poſſet, tunc ani
magno & excelſo tanta cum prudentia ac dexte
tate gubernacula ſuſcepit, vt antiqua illa monaſ
cæ vitæ diſciplina ab Apoſtolis & magno illo Ba
lio conſtituta, multiſque tunc obſcuritatibus inu
luta, ad priſtinum ſplendorem reuocata videret
O quàm tunc erant pulchra tabernacula tua ſac
quam illuſtris pietatis ſpecies ad aliorum emend
tionem ex vita monachorum moribusque luceb
Ea profectò erat in monaſterio illius pietatis fa
es, quæ ſolo ſui aſpectu facilè quoſuis ad virtutis
morem prouocabat. Neque ſolùm pietas hæc in
monaſterij fines clauſa tenebatur, ſed per omn
imperij regna radios longe lateque ſpargebat, &
bicunque ſalutem alicuius periclitari vir ſanct
audiebat, illic virtutem ſuam exerebat, ſummiſq
viribus importunum animarum hoſtem ſubmou
re nitebatur.

Cùm Conſtantinus Irenes filius nuper ad imp
rij gubernacula prouectus, imperij poteſtate ad f
gitiorum omnium licentiam abuteretur, & part
maternę reuerentiæ & cuſtodię freno abiecto, pa
tim diuinis legibus conculcatis, legitima vxore r
pudiata, Herodis exemplo mœcharetur, & omn
ferè iniquo illi facto aſſentirentur: ſolus hic di
nus Plato cum diſcipulis ſuis à veritate contra i
quitatem conſtans permanſit, neque vllis minis v
blan

Præficitur iterū monaſterio.

Pietas inſignis in monaſterio.

Conſtãtini Irenes filij impietas.

blanditijs in conſenſum tanti ſceleris pertrahi paſſus eſt. Nuncia nuncijs, minæ minis addebantur: flagella, exilia, membrorũ mutilationes proponebantur, ſed omnia inuicto animo vir ſanctus repellebat, nullaque certamina quamuis duriſſima pro veritatis defenſione recuſabat. Hinc Cæſar iracundia cõmotus graui illum exilio, diſcipulis aliò atque aliò diſperſis fugatiſque, multauit, regioque edicto prohibuit, nè quis eorum, qui Dei cauſa perſecutionem patiebantur, alicubi reciperentur.

Plato cum ſuis diſcipulis pro veritatis defenſione exilio multatur.

O fortem illius viri mentem & animum, qui nõ imperium formidauit, non minis ceſſit, non illecebris fractus eſt, cũ præſertim cognata illi eſſet fœmina quæ Herodiadis mentem habebat: quinimò intrepida oratione vſus, ac nihil veritus, id, quod verum erat, confeſſus fuit. Cęſar vt animi eius conſtantiam frangeret, non quidem ſecuri eum percuſſit, ſed in cellula quadam, vt maleficum hominem, concluſit, cibũque per anguſtum foramen dari iuſſit. Hæc vna cum Cæſare agebãt monachorum præfecti quidam; quodque miſerabile eſt, carcer erat monaſterium Imperatoris palatio adhærens; cuſtodiæ verò princeps erat is, qui adulteros coronauerat. Denique tam conſanguinei, quàm alieni, viro ſancto illudebant, & generoſum hominem adulteriorum comprobatores ſtultitiæ & inſaniæ inſimulabant, ac falſæ gloriæ ſtudioſum eum iactabant, qui pro Chriſti gloria certamen ſubierat. Sed ille ærumnas illas ità ferebat, vt inſigni beneficio ab ijs ſe affectum putaret. Nulla enim aduerſitas, nulla tempeſtas eius religionem & charitatem ſuperare poteſt, cuius ſtudium ſincera mente ad Dei gloriam refertur.

Multa inuicto animo patitur.

Breue tempus interceſſit & adulterinum illud

imperium de medio ſublatum fuit. Tunc fideliſſimus ille diuinarum legum cuſtos, confeſſionis brauio recepto, à carcere ipſo, tanquam victor exijt, multisque laudibus & carminibus celebratus, fœlix dicebatur, eorum teſtimonijs comprobatus, qui anteà ipſi obtrectabāt atque illudebant. Cùm enim regina Irene ad intermiſſum imperium redijſſet, & virum hunc ſumma reuerentia, tāquàm martyrem proſequeretur, tunc multi inſtar retro fluentis fluuij ad Platonem conuerſi, magnis laudibus eius aduerſus impietatem conſtantiam celebrabant, adeò vt ipſe cuſtos carceris in terra proſtratus, ſuppliciter ab eo veniam poſtularet. Sed ille qui nulla ſe iniuria affectum putabat non modò ignouit, verum etiam omnibus ſe ſubijciebat atque in ſui ipſius contemptu mirificè gloriebatur.

S. Plato cum magna gloria liberatur è carcere.

Cùm diſcipulos ſuos ab exilio reuocatos, collegiſſet & collapſa pietatis fundamenta reſtauraſſet, omni ſe præfectura abdicauit, & in loco anguſtiſſimo concluſit vt per aſſiduam diuinarū rerum contemplationem arctiori amoris vinculo ſe Deo coniungeret. Ibi ardenti orationis ſtudio & indefeſſo manuum labore aduerſus hoſtem diabolū ita pugnauit, vt tamē fratrum curam minimè negligeret. Nam alios triſtes conſolabatur, alios animo deficientes recreabat, lapſos multos erigebat, & illorum, qui acerbitate aliqua affecti erant, mœrorem leniebat. Quanta verò rigiditate erga ſe vſus fuerit vir illa oratio explicare poteſt. Ferrea quadam catena valdè graui pedes conſtrinxerat, qua oneratus nocturnum pariter ac diurnum laborem ſuſtinebat, & infatigabilem ſe in carnis caſtigatione præbebat, impietatisque ſtudium ex omnium animis euellere conabatur.

Abdicat ſe præfectura monaſterij.

Rigor vitæ eius.

Nocte quadam è cellula ſua egreſſus quendam Cæſaris propinquũ adijt,& multa admodùm,communis vtilitatis cauſa,eius auribus quamuis ingrata inculcauit, vt pace & otio conſtituto Rempublicam bonis omnibus efflorentem redderet. Sed illo vix ad cellulam reuerſo, tanto alter furore exarſit, vt miſſis continuò ſatellitibus virum ſanctũ & nos vnà cum illo comprehenderit atque munito in carcere quatuor & viginti dies detinuerit. Heu quanta fuit tunc temporis illius calamitas. Nouis iniurijs vir ſanctus vel potius veritas ipſa afficiebatur. Fratrum ſocietas furioſè oppugnabatur. Et alij quidem in carcere ſeruabantur, alij ad iudicia, tanquàm rei trahebantur: ipſe verò vnus omnium ſanctiſſimus ad ſynodum tanquàm maleficus quiſpiam ducebatur. Miſerabile certè ſpectaculum erat, videre ſenem viribus corporis deſtitutum, ſublatum portari catena vinctum, & velut piaculum quoddam ab alijs humeris in alios, indecora traiectione, tranſmitti. Hei mihi: hæc nè fuit ordinationis ſynodo cõgruentis ratio? hęc nè imperij Chriſtiani exiſtimatio?

Iterum capitur & mittitur in carcerem pro veritate.

Sed, vt quæ in medio ſunt, ea velut ludicra quædam prætermittam, exilium iam decretum fuit, & pater ipſe circumſcriptus eſt in vna quadam inſula ex his, quæ ante vrbem ſunt, quemadmodum & frater noſter in alia quadam valdè aſpera; munito quodam carcere ad exilium accedẽte. Sed quonam modo Dei ſeruus abductus eſt? Diſtractus, vexatus, à duobus hominibus huc atq; illuc raptatus, vt iniquum illud facinus vel ipſis lapidibus, ſenſûs expertibus lachrymas mouere potuiſſet. O immites & doloris ſenſu carentes illorum animos: qui iuſtum illum virum omninò deſertũ in cella quadam profun-

Relegatur in exilium.

profundiſſimi lacus inſtar concluſerũt, hominemque iam ſenio confectum & morbo vexatum, ſub vnius cuiuſdam ſerui poteſtate reliquerũt. Si quid imbecillitati ſuæ conſentaneum petebat, peruerſus ille fores claudebat. Si neceſſitati naturæ ſatisfacere volebat, iniquus ille ſeruus id ei exprobrabat. Cumque hæc pateretur ſtabilis tamẽ aduerſus omnes procellas manebat, & datam Chriſto fidem egregiè ſanctèque ſeruabat.

Tandem verò longo carceris ſqualore fatigatus cùm in læthalem morbum incidiſſet, Cæſar in vrbem Bizantium ipſum tranſtulit, animique ſui duritiam in virum ſanctum nonnihil mitigauit. Itaq; celeberrimus ille ciuitatem ingreſſus ſenio pariter & laboribus fractus, lætus ad ſepulcrum ſuum abijt, quod iampridem videre concupiuerat. Quo viſo Deo gratias agẽs, vt animum ità & corpus ad iter illud felicißimum compoſuit. Mortem enim hilari vultu tanquàm laborum ſuorum finem & veræ lætitiæ initium aſpiciebat. Modulabatur ſibi funebre hoc canticum, Reſurgent mortui, & exurgent qui ſunt in monumentis, & lætabuntur qui ſunt in terra. Hæc cùm & ipſe caneret & alios vt pari ſequerentur alacritate, hortaretur, caput ad dexteram inclinauit, tacitoq; ac leni corporis motu ſanctam animam Angelis tradidit, qui eam ad iuſtitiæ ſolem perduxerunt.

Mortem vt laborum finem & initium gaudij aſpicit.

Lætus moritur.

VITA S. VINCENTII VALENTINI, cognomento Ferrarij, profeßione Dominicani, ſanctitate, doctrina, miraculisq; clarißimi. ex ea quam quatuor libris conſcripſit Petrus Rauzanus Panormitanus, Ordinis Prædicat. ad Reued Magiſtrum eiuſdem

eiuſdem Ordinis Martialem Auribelli. Obijt anno Domini 1418. annumeratusq́; eſt inter Sanctos à Calliſto Tertio Papa.

BEatus Vincentius ex antiqua honeſtaque Ferrariorum familia Valentiæ clariſſima Hiſpaniæ ciuitate oriũdus, parentes habuit morum elegantia & honeſtate vitæ admodum conſpicuos. Qui præter hunc filium egregiũ familiæ ſuæ ac patriæ vniuerſæ ornamentum, alios duos genuerunt, quorũ vni Petro, alteri verò Bonifacio nomen fuit. Et quidē Bonifacius, qui fuit iuris vtriuſque Conſultus, omnium ſui temporis eruditiſſimus, mortua vxore, hortatu fratris ſui Vincentij Carthuſienſem Ordinem elegit, eiuſque habitum in quodam monaſterio, extra vrbem Valentiam, quod Porta cæli vocatur, ſuſcepit: vbi cum tanto tamque inſigni religionis ſtudio verſatus eſt, vt quarto ab ingreſſu anno in generalem fratrum illorũ rectorem electus fuerit.

5. Aprilis.

Patria & familia eius.

Frater eius Bonifacius egregius iuriſperitus fit Carthuſianus.

Porrò Vincentius qui non ſine multis magniſque futuræ ſanctitatis indicijs in lucē editus erat, cùm ad fontem regenerationis ab amicis & cognatis delatus eſſet, atque inter illos de nominis impoſitione longa orta eſſet diſceptatio, Sacerdos tædio affectus & diuina ſine dubio prouidentia motus Vincentio illi nomen impoſuit: quod admirandis illius operibus mirificè congruere inuētum eſt. Vt primum ſextum ætatis annum ingreſſus fuerat, parentes quibus propter incredibilem animi modeſtiam & formæ elegantiam valdè charus erat, literis eum imbuendũ tradiderunt, in quibus tantos breui temporis ſpatio fecit progreſſus, vt omnes coætaneos ſuos multis paraſangis ſuperaret. Erat enim puer adhuc, ab omni non modo laſciuia, ſed luſu etiam

Sacerdos illi nomē imponit amicis, de eo multùm diſputãtibus.

Sexēnis traditur literis

puerili alienus: & ſi quandò pueris eum adeſſe con-
Vide pueriles eius act[us].
tingeret, poſt breuem honeſtumque ludum, indicto
ſilentio locum aliquem eminentiorem conſcende-
bat, eaque quæ ab egregijs diuini verbi preconibus
audierat, ſumma cum dexteritate proferebat, &
graphicè admodùm eruditorum Theologorum ge-
ſtus, dicta ac ſententias non ſine audientium ingen-
ti admiratione & ſtupore exprimebat. Anno ætatis
ſuę duodecimo omnibus humanioris literaturę di-
Anno ętatis ſuæ duodecimo fit dialecticus.
ſciplinis imbutus ad Dialecticæ ſtudium gradum
fecit, in quo, biennio admodùm exacto, tãtum pro-
fecit vt inter omnes facilè primas teneret. Hanc au-
tem eruditionem pari pietate adornabat. Singulis
hebdomadis bis quarta nimirùm & ſexta feria ie-
iunabat, Miſſarum ſolennijs ſumma cum animi de-
uotione intererat, diuini verbi prædicatores do-
ctos pariter & indoctos pia quadam curioſitate au-
Gratia lachrymarũ.
diebat. Tanta verò lachrymarum gratia à Dño illi
cõceſſa erat, vt ab ijs deſiſtere valdè moleſtum eſſe
videretur. Iam verò quãta cura ac ſtudio pauperes
Benignitas eius in pauperes.
fouerit quis explicare queat? Eos enim in domum
paternã receptos lætiſſima fronte reficiebat, & qui-
buſcunque poterat officijs eos ſibi demerebatur,
prorſus vt toto quatriduo tertiam ſubſtantiæ ſuæ
partem illis, ſumma parentũ voluntate erogauerit.

His tot tantisque præclaris adoleſcentis virtuti-
bus accedebat illud maxima admiratione dignum,
quòd anno ætatis ſuæ ſecundo & viceſimo inter eos
qui Valentiæ philoſophiam Theologiamque profi-
tebantur, ſummus omnium habebatur. Erat ei gran-
de & acutum ingeniũ cum tenaci & indelebili me-
moria coniunctum, ac continua in ſtudijs perſeue-
rantia: quæ omnia cunctis eum ciuibus Valentinis
mirificè gratum reddebant.

Cùm

Cùm die quadam pater eius in adulto iam filio tantam rerum peritiam, tantamque morũ elegantiam attentius cõſideraret, animo fluctuare cœpit, cui potiſſimùm vitæ generi filium deſtinare vellet. Accerſito igitur ad ſe Vincentio omne animi ſui conſilium ei expoſuit, liberumque fecit vt vel religioſæ vitæ inſtitutum, vel virginem aliquam nobilitate & pari diuitiarum ac formæ gloria præſtantem eligeret, vel poſtremò vt Romæ aut Pariſijs virtute & eruditione ſuum ac familiæ totius nomẽ ſempiternum redderet. Hęc cùm pater dilecto filio propoſuiſſet, eique ſecũdum voluntatem eius optimè conſultum vellet, ità reſpondiſſe fertur: Scito, pater optime, à diuitijs, corporis voluptatibus & ſeculi huius honoribus me alieniſſimum eſſe. Omnem amorem, curam & omnia denique vitæ meæ conſilia in Ieſum Chriſtum ſine aliqua hæſitatione defixi, ideoque in ſacro Dominicanorũ Ordine illi me totum conſecrare conſtitui. Hoc eſt quod à te, mi pater, à matre, & omnibus qui mihi chari ſunt peto, vt hoc poſtulatum veſtra benedictione dignũ faciatis. Hæc Vincentij verba ita patris matriſque animum perculerũt, vt profuſis lachrymis in oſcula & amplexus filij ruerent, & magno cum gaudio de optimo ſanctioris vitæ inſtituto ei gratularentur. In his alijsque huiuſcemodi ſermonibus, maxima illius diei parte conſumpta, altera luce, pater cum filio ad fratrum Prædicatorum conuentum ſeſe contulerunt, & Priori cæteriſque fratribus aduentûs ſui cauſam expoſuerunt. Ea res haud vulgaris eis lætitiæ cauſam attulit. Conſiderabant enim ex illius ſcientia & moribus præſtantiſſimis Ordini vniuerſo multum ſplendoris & gloriæ eſſe acceſſurum. Poſt triduum igitur, die Dominica,

Pater deliberat cui vitæ generi filium deſtinare velit.

Vincẽtij ad patrem oratio.

Pater cum filio Vincentio Dominicanos adit.

Induit habitum ſacrũ. quæ fuit Nonis Februarij, annos natum decem octo ſacro habitu donarunt.

Et quidem poſt externa illa nouæ militiæ ar ſuſcepta, prima illi cura fuit, vitã ſancti Domin ſtudioſè legere, eãque intimis animæ medullis i primere, quô inclytum ſuum ducem viuis exẽp imitaretur. Atque vt opportuno tempore Euang lij doctrinam longè lateque diffunderet tam pe naci ſtudio ſacrarum literarum lectioni incubu vt continuò dignus habitus fuerit, qui Philoſop publica profeſſione alijs traderet. Quod ille mun tanta facundia & eruditione tres continuos an expleuit vt non mediocrem ex eo laudem conſec tus ſit. Deindè Prior cæterique fratres vnô anim Barcinonam eum mittere decreuerunt, vt diuin illud ingenium altiſſimis omnium artium diſcip nis imbutum vberiores in toto terrarũ orbe fruc quandoque proferret. Barcinona autem Ilerd antiquam celebremque Cataloniæ ciuitatem m ſus, poſt octo annorum curriculum fuit, pro ſing lari ſua eruditione à Benedicto Romanorum Po tifice, Theologorum aſſcriptus collegio, vbi in ſtudiorum illius tempora annos natus 24 opuſc dit dialecticis ſuppoſitionibus admodum inſig Indè verò à fratribus & amicis Valentiam reuo tus, publicas ad populum conciones habere cœ tanto cum fructu vt ex vicinis etiã ciuitatibus m ti ad eum confluerent, & ſub tam inſigni literar ac morum præceptore proficere gauderent.

Legit ſtudioſe vitã S. Dominici.

Profitetur Philoſophiam.

Edit librum de Dialecticis ſuppoſitionibus.

At verò, vt copioſum toti ciuitati fructum a lerit, tamen varias ibi & dæmonum & homin pertulit inſidias. Nocte quadam precibus matu nis cõſueto more abſolutis cum inſtanter virtut perſeuerantiæ à Domino poſtularet, viſus eſt ei

Valentiæ & dæmones & homines ſentit infeſtos.

abo

abolus in ſpecie ſenis valdè venerabilis adſtare, qui ſe vnum ex antiquis Patribus eremi quondam incolis mentiebatur, & tanquàm multarũ rerum vſu peritus tantam vitæ auſteritatem in florida ætate omittendam cõſulebat. Quid enim, dicebat, hæc corporis maceratio tibi cõferet, cùm in ea ad vltimam ſenectã minimè perſeuerare potes. Quarè miſſam eam facito: & in ſola Chriſti gratia ac benignitate confide. Nec dubites quin facilè ab eo, ſi in aliquod delictum prolapſus fueris, gratiam cõſequeris. His auditis Vincentius primùm vehemẽti timore commotus fuit: ſed vt ſe ab eo nonnihil collegit & meram dæmonis fraudẽ eſſe deprehendit, facto Crucis ſigno inimicum in fugàm cõpulit; qui magno cum eiulatu ac tetro fœtore relicto protinùs euanuit.

Dæmon ei apparet.

Erat Valentię mulier quædam tàm generis nobilitate quàm corporis forma præſtans, quæ ſuggerente diabolo, capta eſt amore ipſius Vincentij tam ardenter vt nullam aut animi aut corporis quietem habere poſſet, niſi cupitis eius amplexibus frueretur. Itaque poſt varias inſidias tempore & loco opportunis viro ſancto nequicquàm ſtructas, tandem grauiſſimam corporis ægritudinem mira dexteritate finxit prorsùs vt de ipſius ſalute conclamatum eſſe putaretur. Itaque vt cęleſtes iras maturè per ſalutarem cõfeſſionem auerteret, virum Dei Vincentium aduocant, qui pro ſua in proximum charitatẽ celeriter aduenicns & cubiculum ingreſſus, cunctis qui aderãt, de more excluſis, cœpit puellam ad perfectum criminum dolorem veramque pœnitẽtiam adhortari. At illa, quæ tota erat libidinis igne inflammata, aures ſalutaribus monitis occluſas habebat, & tota mẽte verſabat, qua via modoque ad cupitos amplexus peruenire poſſet. Tandẽ poſt multa

Fœmina prouocat S. Vincentium ad libidinem.

verba vltrò citroque habita, cùm occultum ig
diutius celare non poſſet, omni formidine pudo
que depoſito corporis operiméta abijciens nud
ſe viro ſancto expoſuit, atque ad fœdam corpo
cómixtionem eum ſolicitauit. Sanctus verò C
feſſor impudentis fœminæ audaciam admirat
ſcelus abominabile execratus, multa ſeueri
tam nefario opere eam abducere conatus eſt; ſ
perpetuam caſtitatem Chriſto Ieſu à teneris v
ſe, neque poſſe facinus tam abominandum ini
tiam & contemptum ſummi Dei patrare ob
tus eſt. Quibus dictis magna cum celeritate ex
conſpectu ſe ſubduxit. At illa tali grauiter indi
ta reſponſo, tanquam altera Putipharis vxor,
mores contra virum Dei tollere conata eſt,
violenter eam opprimere voluiſſet. Sed ſu
Dei prouidentia, quæ ſuorum etiam honori c
improborum conatus conſulere ſolet, nequa
paſſa eſt virum innocétem in criminis alicui
ſpicionem venire. Eccè enim vt primùm imp

Obſidetur à diabolo.

voces edere tentauit, inimicus, qui ei nefand
morem ingeſſerat, voces præcluſit, & miſeris
modis corpus eius diuexare cœpit. Multi ita
qui præ foribus cubiculi, præſtolabantur in
cum apertis indicijs mulierem à dæmone ob
viderunt, exorciſtas aduocant, & varia vndiq
media exquirunt, vt eam à diaboli captiuitate
bertatem vindicarent, ſed fruſtrà. Dæmon
diuinorum verborum virtute fatigatus, niſi ill
uenerit, dicebat, qui per medias æſtuátis ignis
mas illæſus pertranſijt, certè huic loco non c
Hæc verba quamuis aliquam recuperandæ ſa
ſpem oſtenderent, nullus tamen idoneus ſa
borum illorum interpres inueniri poterat. Ta

Vnus illorum, qui forte aderant Vincentium accer-
ſiri iuſſit, vt obſcuritatem verborũ illuſtraret. Ipſe
autem, etſi nouas diaboli inſidias pertimeſceret, &
difficilem ſe præberet, tamen Chriſto ſe commen-
dans, precibus eorum parauit, ac miſericordiã Dei
enixè pro mulieris ſalute in ipſo itinere precatus
eſt. Vt autem in locum, vbi miſera laqueis diaboli
conſtricta iacebat, ventum eſt, dæmon vlulatu te-
terrimo, En adeſt, inquit, qui in medio ignis non eſt
æſtuatus; quo dicto, muliere ſemiuiua relicta, diſ-
ceſſit. Attulit hoc cunctis, qui aderant, ingentem
admirationem, ac viri ſanctitatem multò in popu-
lo celebriorem reddidit.

Ad præſentiam S. Vincentij fugit dæmon.

Sed diabolus, qui fortem caſtumq́ue animum e-
ius frangere & libidinis contagione maculare ſe
poſſe non deſperabat, aliam ſtatim viam modumq́;
machinatus eſt. Suggeſſit enim nonnullis (religioſi
illi fuerint, an ſeculares incertum) vt mulierem
quandam meretricem eximia forma prędita, pre-
cio conductam in cellam eius introducerent. Ca-
ptato igitur opportuno tempore impudica cellu-
lam ingreſſa viro ſancto laqueos tetendit. At ille à
conſueto orationis officio ad cellam rediens & fœ-
minam in ea conſpiciens, ratus eſt eſſe dæmonem
in ſpecie mulieris latentem. Illa verò, Noli, inquit,
Vincenti, me diabolum exiſtimare, fœmina enim
ſum, tui amore vehemẽter capta, conceptum amo-
ris ignem cupitis amplexibus extinguere deſiderãs.
Quarè nihil dubita, & præſenti corporis mei volu-
ptate fruere: Soli ſumus, manebitq́; tibi ſanctitatis
tuæ fama integra, neq; vnquàm hæc res ad aures ali-
orũ manare poterit. At Vincẽtius nihil neque com-
tis blandisq́ue ſermonibus motus, neque eximia e-
ius pulchritudine motus: Abi, inquit, peſtifera, &

Meretrix in eius cellam adducitur.

Mulier eum ad libidinẽ inuitat.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

vndè veniſti, protinus reuertaris, ne te diuina
dicta cõfeſtim inuadat, & debitas tanti ſceleris
Contempta reſipiſcit. nas repentina morte expetat. Illa his verbis p
nùs ità immutata eſt, vt deteſtabile facinus
agnouerit, & profuſa ingenti lachrymarum vi
niam humi proſtrata petierit, atq; deinceps ad
liorem ſe frugem receperit.

Per illud tempus, apud Auionem Galliæ nob
ſimam ciuitatem Benedictus Tertius decimus
mus Romanæ Eccleſiæ Antiſtes degebat, qui
multa admodũ eruditioni & ſanctitati trib
Fit Confeſſarius Papæ & magiſter palatij. tùm verò eum ſibi à confeſſionibus elegit ac m
ſtrum palatij Apoſtolici inſtituit. Ibi verò q
uis inter ſummos honores ac mundi faſtum q
diè verſari cogeretur, tamen eandem vitæ ſan
tem mille periculis expoſitam egregiè tuta
adeò vt corruptos etiam plurimorũ hominum
res & ſceleratam vitam cùm doctrina tum e
plo ad optimas viuendi rationes reuocauerit.
borabat eo tempore eccleſia inſigni ſchiſm
borabat: Mortuo enim ipſo Clemente apud A
onem, vno omnium Cardinalium conſenſu, q
ipſa vrbe conſiſtebant, ipſe Benedictus ad illu
Schiſma inter Cardinales de eligẽdo Pontifice. noris faſtigium euectus fuerat: ſed aliæ du
dinalium partes, alios duos Pontifices ſibi ele
prorsùs vt res eccleſiæ in vltimum diſcrimen
ctæ fuiſſent, niſi ſingulari ſua prudentia ac p
Vincentius, feſſis & inclinatis pœnè rebus o
fuiſſet. Nullis vir ſanctus laboribus parceba
diſruptum vnionis vinculum reſarciret: nun
liæ, nunc Hiſpaniæ regiones peragrabat, mo
giſmundum Imperatorem, modo Carolum
corum, modò Martinũ Aragoniæ reges: ſępe
Benedictum adibat: effecitque vt omnes ad

le Concilium Conſtantiæ, præclara Germaniæ vrbe, conuenirent quò agitata tantis fluctibus Chriſti nauicula ibidem iactis concordiæ anchoris firmaretur.

Concilium Conſtantienſe.

Cùm hæc Auinione & Conſtantię gererentur, & quadam die Vincentius cum animo ſuo attentius pertractaret, quid ſibi in tantis rerum anguſtijs faciendũ eſſet, repentè acerrima febri correptus fuit, prorsùs vt de ſalute eius conclamatum eſſe putaretur. Duodecimo verò die, quo adeò grauiter laborabat, viſus eſt ei adeſſe Chriſtus mirabili claritate coruſcans, qui & corporis robur vtcũque reſtituit, & ingenti lætitia perfuſum ſui viſione mirificè recreauit. Comitabantur beati Patres Dominicus & Franciſcus cum innumerabili angelorum multitudine. Deindè poſt multa his eum verbis allocutus eſt. Conſtans eſto Vincenti, & iſtum mentis tuæ angorem miſſum facito. Ego enim optatam eccleſiæ pacem, & tibi ſanitatem reſtituam. Tu igitur, relicta curia, Euangelij prædicationi inſta opportunè importunè, ac populis extremum iudicij diem, opinionę citius, affuturum denuncia. Nil te improborum hominum minæ & calumnię, nil aduerſariorum inſidiæ deterreant: quoniam me duce ac protectore cuncta pericula euades, & vberrimum verborum operumque tuorum fructum felici morte conſequeris. Hæc dicens genas beati Vincentij leniter in ſingularis familiaritatis ſignum tetigit: moxque adiectis multis, quæ ad inſtruendum militem ſuum erant neceſſaria, Chriſtus ipſe diſparuit. At Vincentius ſtatim reuocatis viribus, è ſtrato ſurrexit, rectaque ad Benedictum mentem ſuam expoſiturus perrexit. Qui animo ęgrè admodum affectus, nullum non mouit lapidem, quò eum ab ea mente

Chriſtus ei apparet.

Chriſtus mandat ei officiũ prædicationis.

reuocaret. Atque vt eum apud ſe detineret, m
honorum cõpedibus vincire tentauit. Primùm
lentinẽſem, deindè Ilerdenſem epiſcopatũ ob
Cumque oblatis huiuſmodi dignitatibus mi
flecteretur, poſtremò in ſacrũ Cardinalium n
rum, ſumma Patrum omnium volũtate & gra
tione, aſſciſcere voluit. Sed vir ſanctus pari a
magnitudine ſummũ illum honoris gradum
ſcendere recuſauit. Tùm Pontifex viſa tam in
animi altitudine liberũ ei euangelizãdi cum a
ligandi abſoluendique facultate, poteſtatem ſ

Recuſat Epiſcopatus duos & Cardinalatum.

Hiſce igitur dignitatum vinculis liberatus
centius Auinione primùm, deindè per vrbes &
las diuini verbi ſemina ſpargendo in Catalo
reuerſus eſt. Populus autem eum, non aliter q
vnum ex veteribus Apoſtolis, ſequebatur, atq
credibili quadam auiditate verba excipiens, m
eum obſequijs venerabatur. Stupebant cun
mirandam viri doctrinam, nec deerant tam
calumnias in eum iacerent, tanquam nouarũ r
ſtudioſum, præcipuè quòd imminẽtem extre
dicij diem annunciaret. Sed illum nõ calumn
minum, non vitæ auſteritas, non maris & itin
pericula remorabantur. Ab anno ætatis ſuæ
dragesimo ad vltimum vſque vitæ terminum
ni verbi prædicationi (quamuis anteà mini
ipſum neglexerit) incredibili alacritate inc
Regiones varias peragrauit. Cataloniam, re
Valentiæ, Aragoniam & Nauarram quæ ſunt
teriore Hiſpania. Ex Hiſpania verò vlterio
cepta Gallitia & Portugallia, ſingulas alias re
giones, vrbes & oppida ac villas circuiuit. Ex
lia, Delphinatum, Prouinciam, Sabaudiam, F
am, Burgundiam, Nortmanniam, Biturnia

Admiranda eius prædicatio.

Anno ætatis ſuæ 40 totũ ſe cõfert ad prædicandum.

uerniam, Flandriam, Albiam, Octauiam, Picardiã, Vaſconiam, Britanniam (vbi & feliciter migrauit, cùm doctrina tum virtute mirificè illuſtrauit. Italiam quoque & vniuerſas regiones vrbesque Pedemontij obiuit, atque multas Lombardiæ terras & ciuitates peragrãs, demùm Genuam venit, vbi vno non admodùm menſe cõmoratus eſt. Præterea omnem illam maritimam circũquaque regionem luſtrauit. Decreuerat ſic paulatim progrediendo ac docẽdo in Tuſciam venire, & ſingulas Italiæ regiones perãbulare, ſed in portu Veneris conſiſtens, fuit ab Hiſpaniæ rege Ioãne, literis peramanter ſcriptis reuocatus. Itaque in Hiſpanias rediens poſt vberrimum animarum fructum ibidem factum in Gallias profectus eſt. Quo tempore Hẽricus Angliæ Rex fama mirabilium operũ eius permotus, miſſis nuncijs & literis, eum ad ſe allexit: vbi ſeminato Dei verbo minimè pœnitendos fructus fecit. Indè verò in Scotiam & Hyberniam, aliam Oceani maris inſulã diſceſſit, atq; tandem in Gallias reuerſus eſt.

Renocatur in Hiſpaniam.

Hiſce verò diſcurſibus egregia ſanctitas cũ magna vitę auſteritate coniuncta reſpondebat. Et quidem ſomni erat parciſſimus. Optimam noctis partem (quinque ſolùm horis quieti datis) in precibus aut ſacrarum lectionibus ſcripturarum trãſigebat. Mane ſacro Miſſæ officio, cum ſumma ſpiritûs attentione peracto, verba ſalutis ad populũ habebat. Indè oblatos ſibi infirmos ſigno crucis ſanabat, atq; vt populorũ ad ſe cõcurrentium deuotioni ſatisfaceret, manus oſculandas præbebat. Cibo vtebatur admodũ parcè, neque vnquã à primo ſuſceptę religionis die, carnium eſum, niſi euidẽs eum neceſſitas compuliſſet, admiſit. Vinum aqua benè dilutum ſumebat, idque ſemel aut bis & rarò ter, nunquã verò

Eius diurna & nocturna exercitia.

poſt tertiam vicem bibere viſus fuit. Illud præte
pro edomáda carne & in memoria Paſſionis Ch
ſti à prima adoleſcentia obſeruauit, quòd ſing
noctibus funiculis quibuſdam corpus ſuum mu
cum lachrymis cędebat. & ſi fortè per ægritudin
id facere nequiuiſſet, à fidis ſocijs ſuis hoc fieri
lebat, eos per Ieſum Chriſtũ obteſtans, nè quid
bitarent, piam illam in eum crudelitatem exerc

Et quoniam maxima hominum frequentia
de loco ad locum eũtem ſequebatur, multos ſec
ſacerdotes religione ac doctrina præſtantes ha
bat, quorum officium in excipiendis cõfeſſioni
vel maximè conſtitutum erat. Eos autem, qui

Nota de publicè pœnitentiam agentibus.

agenda pœnitentia eum ſequebantur, ſingulis
bus poſt Solis occaſum longo ordine per vrbes
datis tergis incedere volebat, in quæ flagellis a
ter ſæuientes, lugubri quodã hymno, quem inte
canebant, & ſe & alios ad veram cordis contri
nem excitabant. Inter quæ tãtus omnium luctus
oriebatur, tanta contritio, tanta religio, vt plur
locorum incolæ talibus flexi exẽplis in lachry
ſoluti, virum Dei ſanctamque eius ſocietatem
multa terrarũ ſpatia ſequerentur: adeò vt freq

Miri hominum concurſus.

ter ſacra illa ſocietas ſupra numerum decem m
um hominum excreuerit. Quin etiam tanta mu
tudo ad ſacras eius conciones confluebat, vt no
rò in locis campeſtribus octoginta hominum m
lia viſa fuerint. Ijs, qui ſtudio melioris vitæ
hærebant, paterna ſanè cura ſuccurrebat: Elee
ſynas pro vnius cuiuſque neceſſitate diſtribui
ebat. quod ſupererat pauperibus erogabat. Obl

Pecunias nõ vult recipere.

pecunias nunquàm admittebat: vetabatque
quicquam, præter ea quæ victui quotidiano ne
ſaria videbantur, accipere. Quoties rem diui

fa

faciebat, ante ſacrorum myſteriorum communionem, tantam lachrymarum vim fundebat, vt nemo intuentiũ a luctu lachrymisq; ſe continere poterat.

Porrò in vitiorum reprehenſione vt valdè terribilis ità viciſſim ſuauis admodũ extitit, adeò vt qui fructum ſermonum eius vel ſemel guſtaſſet, ſemper deindè ſiccis auidiſque faucibus ad eum iterum atque iterum percipiendum properaret. Hinc ex fidelium cœtu, qui perditis flagitioſiſque moribus in apertam peſtem & ſempiternum interitum ruebant, ſupra centum millia ad ſtudium melioris vitæ reduxiſſe fertur. Nec mirum ſanè. Tanta enim dexteritate peccati fœditatem detegebat, vt multi frequenter fulmine verborum eius exterriti, humi ſe proſternerent, & fœda animarum ſuarum vulnera, omni pudore poſtpoſito, aperirẽt, eaque cum lachrymis ſananda præberent. Cùm verò de futuro iudicio, aut Chriſti Paſſione, vel horrendis inferorum ſupplicijs diſſereret, tantus ſtatim fletus audiebatur, vt ipſe nequaquã in inſtituto ſermone progredi poſſet. Iam verò quãto ingenij acumine, contra Iudæorum perfidiam argumẽta vibrauerit, quis pro dignitate explicare poterit. Certè hoc conſtat, quòd in diuerſis vtriuſque Hiſpaniæ vrbibus, ſupra viginti quinque millia ad Chriſti ſacra perduxerit, eorumque templa in Chriſti eccleſias conuerterit. Nec multò pauciori numero Saraceni, quorum in Hiſpania ingens eſt numerus, ignitis eius eloquijs incitati, ſacrilegam Mahometis ſectam deteſtãtes, ſacrum baptiſma perceperũt. Multa prætereà odia inueterata, multas inimicitias capitales ſopiuit, & diſſidentes indiſſolubili amoris vinculo coiunxit. Teſtis huius rei vnum ſit ex multis. Erat inter duas Valentinorũ familias Solenorum videlicet & Centella-

Nota fructũ mirabilem concionum eius.

Supra 2500 Iudæorum ad Chriſtũ conuertit.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Hoſtili odio diſſidentes cōciliat.

tellarum tanta diſcordia & ardēs inuidiæ flamm
vt variæ cædes fuerint vtrinq; perpetratæ, quæ
nulla arte vel induſtria extingui poſſet vnus V
centius eam cōpreſſit, animoſque hoſtili odio
ſidentes mutua concordia ſociauit. Meretrices,
nones, homicidas, piratas, vſurarios, blaſphem

Ingentē numerum perditorum hominū conuertit.

& huiuſmodi generis homines in ſceleribus per
tos, millia plùs minùs quadraginta ad flagitio
agnitionem, & ad eos pœnitentiæ fructus, quo
prà expreſſimus, reduxit. Neque mirum hæc
quam videri debent, præfertim cùm in eo ſum
quædam eloquētia cum inſigni vitæ ſanctitate
taſſe videatur; Incredibilis ſententiarum grau
ſplendor nitorque ſermonis animos auditorum
ſpenſis tenebat, ſigna verò & clariſſima mira

Donum linguarum habuit Vincentius.

dicta confirmabant. Nec deerat donum lingua
veteribus olim Apoſtolis conceſſum. Accedeba
hæc omnia, vox ſic à natura formata, vt eam pr
bitu facilè expromeret, & remotiſſimas æqu
propinquas aures percelleret. Tanta autem in
omnibus cupiditas eum audiendi, vt ijs horis,
bus ad populum verba faciebat, tota ciuitas ſ
retur. Opifices ab operibus ceſſabant. Docti
qui publica liberalium artium ſtudia profite
tur, à lectionibus vacabant. Quid multis? D
pariter & indocti ad conciones eius conflueb
nec ſine maximo fructu recedebant. Erat illis
poribus tanta omnium contritio, tanta religio
ta in veſtitu honeſtas, & in victu parcitas, vt
cti tempora priſcorum Apoſtolorum redijſſe
marent.

Machoma Rex Saracenorum eum ad ſe accerſit.

Machoma rex Granatæ quamuis infideles ta
audita fama virtutum eius, miſſis legatis eum
allexit, data fide, quòd liberè in ſuo regno C

ſtum prædicare poſſet, non obſtante impia Mahometis lege, quæ ſummum nefas eſſe ſtatuit Chriſti legem ad aures admittere. Et quidem Vincentius ſalutis illius gentis auidus, confeſtim eò aduolauit, & cum incredibili tum regis tum aliorum Saracenorum attentione Chriſtum illis prædicauit. Iamque magnam populi multitudinẽ Chriſto genuerat, cùm ſatrapæ quidam felicibus adeò ſucceſſibus commoti, ipſi regi regni amiſſionem comminati ſunt, niſi maturè inſignem Chriſti preconem è finibus ſuis eijceret. Ea re compulſus Vincentius ad Chriſti oues reuerſus eſt. Magna erat illius apud omnes Chriſtianos principes, & purpuratos Patres auctoritas, adeò vt in rebus dubijs vnum illum tanquam diuinum oraculum conſulerent. Martinus & Ferdinandus Aragoniæ & Iohãnes Hiſpaniæ Reges obuiam illi procedere conſueuerunt, quoties illius ad vrbem aduentus nunciabatur. In vrbibus verò tantus ad eum populi concurſus fiebat, vt obiectis ligneis cancellis eum ab importuno concurrentium acceſſu ſecludere deberent.

Summa illius apud Reges & Cardinales auctoritas.

Martinus Quintus Romanorum Pontifex, qui in Conſtantienſi Concilio, vno ſummoque Patrũ omnium conſenſu (amotis tribus alijs quorum cauſa Eccleſia graui ſchiſmate laborabat) illo ſummæ dignitatis titulo decoratus fuit, ilicò per Antonium Montanum Theologorũ omnium eo tempore facilè principem cõceſſam iam ante illi à Benedicto ligandi docendiq; poteſtatem cõfirmauit, eumque vt tanquã fidelis ſeruus & Chriſti Apoſtolus viriliter ſuo munere, vt cœperat, fungeretur, hortatus eſt. Erat eo tempore in Galliæ regione, quam Delphinatum vocant, gens quædam ferè barbara, & omni ſcelere contaminata, prorſus vt ab obſcœnis eius faci-

Antonius Montanus ſummus Theologus.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vallis Putæ habitatores barbari & valdè flagitioſi.

facinoribus locus iſte Gallorum lingua Vallis P
dicebatur, quod Latino ſermone Vallis fœta exp
catur. Ad huius gentis ferociam domandam mu
iam antè à Romanis Pontificibus viri pietate pa
ter ac eruditione prẹſtãtes miſſi fuerant, ſed om
vel malè ab indomita gente mulctati re infect
dierant, vel ferro trucidati occubuerant. Hęc au
ens fortiſſimus Chriſti miles, cęleſtibus armis eg
giè tectus, eò proficiſcitur, pone religioſa illa
terua ſequente: vt videlicet eorum exemplo g
illa faciliùs ad contritionem prouocaretur. N
fruſtrà. Nam vt primùm eius in terram aduen
innotuit, certatim magna auiditate ad eum con
ere ac paucis pòſt diebus, omni ferocitate po
colla ſuauiſſimo Chriſti iugo ſubdere non rec
uit, tantiſque poſteà virtutibus alijs prælucere
pit, quantis anteà ſceleribus fœdata bonis etiam
pijs tenebras effuderat: ea propter vir ſanctus c
ſtituit vt Vallis Puta mutato nomine Vallis F
vocaretur.

Vincentius gentem ferã & indomitã ad ſanitatẽ reducit.

Cùm aliquãdò apud Valentiam Hiſpanię vrb
ad populum verba feciſſet, atque à concione mu
ad eum confluentibus benè precaretur, adfuit i
alios Alphonſus quidam vir cùm alijs virtut
tum iuris vtriuſque ſciẽtia admodùm clarus. E
Vincentius intuitus: Gratulor inquit tibi, opt
fili, quòd & patriæ & familiæ tuæ magno fis o
mento futurus. Summam enim inter mortales
gnitatem obtinebis, meque vita functum ma
honore afficies, & præcipua veneratione proſe
ris. Tantùm vide vt in virtutum ſtudio perſeue
Alphonſus auditis his viri ſanctiſſimi verbis,
nuè virtutibus accumulandis incubuit: ac pa
pòſt annis Valentinus Epiſcopus, inde Cardina

S. Vincẽtius claret prophetiæ ſpiritu.

pol

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

poſtremò iam grandæuus præter omnem mortalium expectationem Pontifex Romanus creatur, dictus Calixtus 3. Tum verò non immemor, quæ ante annos quinquaginta ipſi prędixiſſet Vincentius, tertio Pontificatûs ſui menſe eum Sanctorum catalogo aſſcripſit.

Cùm Barcinone die quodam Dominico conciònem haberet, & maxima annonæ caritas cum extrema fame ijs in locis eſſet, vir ſanctus diuinitùs permotus ſubitò populum ad gratiarum actiones Domino perſoluendas hortatus eſt; Nam, inquit, ante Solis occubitum duæ magnæ naues tritico onuſtæ, in portũ vrbis veſtræ appellentur. Ijs verbis quamuis multi è populo inſperata lætitia exultarent, viri tamen grauiores, quibus Vincẽtij virtus necdum ſatis perſpecta erat, nõ modò nihil verbis illius tribuebant, ſed nõ minimam etiam ex ijs offenſionem hauriebant. Quin & Prior & fratres temeritatis eum ac dementiæ arguebant, quòd futilibus eiuſmodi ſermonibus (vt ipſi dicebant) miſerã plebem ad inanem lætitiam prouocaſſet. At ille cùm placidè reſponderet, ac in ſentẽtia permaneret vera eum dixiſſe euentus docuit, nauibus ante Solis occaſum ad vrbem feliciter appulſis.

Multa inſuper clarus prophetię ſpiritu alijs multò antè prędixit. Tribus fratribus diuerſis temporibus ac locis mortis diem ac horam aperuit, & ſalũtaribus monitis egregiè eorum ſaluti cõſuluit. Matris quoque & ſororis ſuę obitum longiſſimo ab ijs interuallo remotus cognouit. Longum nimis foret ſingula referre: ad miracula veniamus, quę ex multis pauca, maximam cunctis ſint admirationem allatura.

In villa, quam Morellam vocant, non multùm

diſtante à Valentia, vir fuit & genere & virtuti
nobilis: cuius vxor multis quidem virtutibus o
nata & eximia corporis pulchritudine prædita
rat, ſed per interualla quaſi furore correpta, inge
profectò & ſibi & ſuis adferebat periculum, cùm
lioqui ſibi reddita ſingulari prudentia & manſ
tudine polleret. Huius ad ædes, inuitante mari
cùm beatus veniſſet Vincentius, ſacra manuum
arum impoſitione eam quàmdiu illic moratus e
ab omni furoris moleſtia ità ſoluit, vt planè li
rata putaretur. Die autem quodam, marito cum
milia ad Vincentij concionem abeunte, illa cum
miliari quadam fœmina remanſit, vt redeunte
vnà cum Vincentio maritum exquiſito edulio e
peret. Intereà alijs abſentibus rurſus amētia co
pitur, & ecce infantem ipſa ſuum in fruſtra ſec
partem ad ignem coquit, partem in cœna reſer
Maritus autem à concione lætus domum redi
ab occurrente perquirit vxore, num in hoſpitis
uentum prandium paraſſet. Illa reſpondet pa
eſſe omnia. Rurſus marito ſciſcitāte an piſces co
modè cocti eſſent, imò ait, & cum piſcibus egr
as etiam carnes coxi. Inter hæc animaduertit m
tus illam ſolito more furijs agitatam, propri
mactaſſe filium. Tum verò horribilis clamor & l
ctus exortus omnium aures animoſque perculi
que ad Vincentium etiam peruenit. Ille audito
mani facinore protinùs accurrit, extentaque m
clamores & eiulatus compeſcit, ac diſſecta infa
membra afferri præcipit. Quibus allatis genu
ctit, paucis obſecrat Deum. indè crucis ſignum
cadauer exprimens: Ieſus, inquit, Mariæ fili
mundi ſalus & Dominus qui huius infantis ani
ex nihilo fecit, eam in hoc corpus reſtituat ad l

Immane facinus.

Reſtituit vitæ infantem in fruſta diſſectum.

dem

dem & gloriam nominis ſui. Hæc vbi dixit, infans, cunctis inſpectãtibus, protinùs reuixit. Alius quoque infans mortuus illi oblatus precibus illius ad vitam reuocatus eſt.

Valentiæ ſub ſacra concione mulier quædam ab ipſo ortu muta ad illum adducta fuit. Ille intermiſſa paululùm concione ſuſpiciens in cælum, Filia, inquit, quid vis? Reſpondit illa, Panem volo & loquendi facultatem. Tum ille, Panis quidem, inquit, inopia nunquam laborabis; ſed loquelæ officium noli in ſempiternam animæ tuæ perniciem expetere. Nam ſi hactenus loqui potuiſſes, iam dudum tuo ipſius vitio & corporis & animæ mortem incurriſſes. Abi igitur domum & mente Deum laudare ne ceſſes. Reſpondit illa: Faciam quod hortaris, pater: ſtatimque obmutuit, ac ſeptimo deindè anno vitam cum fœlici morte commutauit.

Quodam in hoſpitio quindecim panibus ſupra duo hominum millia vir ſanctus refecit, & vinum pœnè acidum in optimum mutauit; quod genus virtutis admodùm illi familiare fuit. Fertur etiam dæmoniacos ſupra ſexaginta diuerſis locis & temporibus curaſſe.

Fuit aliquandò puella quædam ſæuiſſimo obſeſſa dæmonio, ab octo viris ad beatum virum adducta, quæ horrendis clamoribus & ſæuitia cunctis terrorem incutiebat. Vincentius autem cùm ſolo verbo impotentem dæmonis vim in puella compeſcuiſſet, præcepit illi in Chriſti nomine, vt quando & quam ob cauſam puellam ita exagitare cœpiſſet, ediceret. Tum ille faſſus eſt ſe matrem puellæ ante ſeptennium incitare conatum, vt per ſummum ſcelus marito mortem inferret.

Illam verò cùm inſolitos in ædibus ſuis ſtrep
dæmonum nequitia excitatos audiſſet, euigil
ſeque Crucis ſigno, Chriſti & beatæ Mariæ Virg
nomina appellans, muñijſſe. Tum verò ſe contr
lam præualere non potuiſſe, ſed puellam Cruc
gnum negligentem inuaſiſſe. His auditis Vin
tius, iuſſit illum puella illęſa migrare: qui hom
li cum eiulatu ac fœtore teterrimo puella fere
ñimi relicta, exijt, quam Vincentius domum
ctam cibo potuque refici iuſſit: ac peccatis p
lutarem cõfeſſionem elatis hortatus eſt eam v
lioris vitæ ſtudio alias dæmonis inſidias vigil
ac prudenter declinaret.

Puellã cruce ſe non ſignãtem occupat dæmon.

Murciæ in Hiſpanijs ipſa Dominica Palma
Vincentio verba ad populum faciente, tres equ
domiti impetu in templum facto, ipſam cõcio
in effuſam fugam cõpulerunt, cùm vir ſanctus
ctos hortatur vt conſtanti animo gradum ſiſte
& Crucis ſigno inanem illum terrorem repell
Cumque multi eius hortatu gradum ſiſteren
ſanctus præcepit dęmonibus, qui ſub equorum
cie oculos hominum deludebãt, vt protinus
ñe læſo, vrbe excederent. Illis autem abeun
Eccè, inquit, Vincentius dęmones illi ſub hom
quorum ſpecie latentes impotẽti dominatu v
hanc occuparunt, nunc verò eliminatijs mult
vitijs nouoque virtutum veſtrarum ſplendo
gati, conati ſunt quibuſdam perniciem adfer
Chriſto propitio illorum conatus irriti fuer
tamen ſine maleficio abierunt. Eſt enim in
fœmina quædam, cuius filia eorum fraude in
ñefariam incidit. His dictis ſermonem prof
eſt. Porrò mulier, auditis eius verbis, domũ
tulit, filiamque obſcenis cum quodam adole

Dæmones in forma equorum appareat.

Stuprũ puellæ palam edicit Deo reuelante.

ſtrepi[ct]ibus occupatam inuenit. Id genus flagitij non [ſ]emel vir ſanctus per ſpiritum cognouit.

Haud procul Valentia pagus eſt S. Matthæi. In [e]o paucis diebus commorante Vincentio, dæmon acceſſit ſub habitu & forma admodum venerabilis eremitæ, vltroque ſe obtulit ad aſſectandũ beatum Vincentium cum alijs. Eum verò tota illa religioſa caterua humaniſſimè recepit; cumque mira verſu[t]ia iam omnium ſibi beneuolentiã conciliaſſet, ſen[ſ]im ſparſit virulentos quoſdam ſermones, qui non [m]odo ſancti viri doctrinã, ſed etiam Catholicam doctrinam læderent. Iraque catenis vinctus in te[t]rum carcerem conijcitur, vltimo tanquàm hæreti[c]us, ni caneret palinodiam, afficiendus ſupplicio. [S]equenti die mittuntur qui explorent, num muta[u]it ſententiam & nemo inuenitur. Referuntur hæc [a]d S. Vincentium, qui ſubridens ait: Nihil vos iſt[h]æc res habeat ſolicitos: non enim homo ſed Satan [f]uit, qui fructum, quem multi veſtrum ex mea doctrina perceperunt, corrumpere voluit.

Diabolus ſe ſimulat eremitam.

In quodam Cataloniæ pago ipſis ferijs Apoſto[l]orũ Petri & Pauli, tam immanis & horrida ſubitò [t]empeſtas orta eſt, vt omnes ſe internecione delen[d]os exiſtimarent. At vir ſanctus peracto Miſſæ ſa[c]rificio, aqua benedicta ilicò tempeſtatem diſſipa[u]it, & miram aëris ſerenitatem à Deo impetrauit. [D]eindè prædixit ſimilem intra annũ tempeſtatem [e]xcitandam, & niſi Apoſtolorum principes pro eo[r]um apud cõmunem Dominum peccatis interceſ[ſi]ſſent, ne germen quidem vnum in agris relictum [f]uiſſet. Vndecim ab hac prædictione effluxerant [m]enſes cùm horrida tempeſtas ſubitò adfuit. Fer[t]ur autem ſæpiſſimè ortas tempeſtates Crucis ſigno [c]ompeſcuiſſe.

Tempeſtatẽ arcet aqua ſacrata.

In Galliæ oppido Carcaſona & alijs circum-
que locis menſibus admodùm ſex terræ illie
ma ſiccitate laboranti, cùm ſuis tum populi
precibus imbrem adeò copioſum è cælo detra-
vt eundem iterum precibus reprimere neceſſum
erit. Alijs inſuper ſtupendis virtutibus ac mira-
lis clarus admodùm fuit, ſed nos ea, ne nimia pr-
xitate lectorem oneremus, ſtudio prætermitti-
atque ad vltimum eius vitæ actum properamu-

Pluuiam à Deo impetrat.

Igitur poſt luſtratas illas, quas ſuprà memor-
mus, regiones, eam demùm Galliȩ partem, qua-
tannia dicitur, ingreſſus eſt. Agebat tunc ætat-
num ſeptuageſimum, corpuſque eius tum ob
ctutem, tum ob labores & cibi potuſque par-
niam vitæque ſeueritatem adeò confectum & e-
nuatum erat, vt abſq; adminiculo ægre poſſet
bulare. Nec tamen quicquam de labore ſuo re-
tebat, ſed pro ſalute animarum gnauiter ſud-
Nulli hominũ ordini, nulli ætati vel ſexui fru-
doctrinæ & ſanctitatis ſuæ negabat. Neque e-
dumtaxat ætate prouectus, & ſublimium rerum
que diſciplinarum capaces erudiebat, ſed pu-
etiam certis ad ſe horis euocatos inſtruebat, do-
eos quemadmodum ſe cruce ſignarent, oratio-
Dominicam & angelicam ſalutationem atque
dei ſymbolum enunciarẽt, Deum colerent, pa-
tibus & proximis quibuſque honorem haberent
debita officia perſoluerent. In dandis conſilijs
diuites pauperibus, nec ignobilibus nobiles a-
ponebat, ſed erat omnibus charus, omnibus p-
pius, benignus, amabilis, denique & venerabil-
mnibus. Maximè verò orphanorum, pupillorum
ac viduarũm ſe prȩbuit defenſorem, cõſultore-
moderatorẽ, nec ſolum animos eorũ verbo ſa-

Pueros vt inſtituerit.

s doctrinæ inſtruxit, ſed etiã ſanctis precibus ſuis
orbos & ęgritudines ab eorũ corporibus depulit.
Vxor Iohãnis Britãniæ Ducis Caroli Francorum
gis filia, multis annis infœcunda eius precibus & enedictione, amoto ſterilitatis malo, multos pe-
erit filios, atque in ijs Petrum eximijs virtutibus
luſtrẽ, qui poſteà clariſſimus Dux Britanniæ mul-
m operæ & laboris impendit, vt viri ſanctiſſimi
omen in Diuorum albo deſcriberetur. In Nanne-
nſi oppido hominem quẽdam 18 annos lepra mi-
rè vexatũ crucis ſigno ab ea calamitate liberauit.

Fœcunditatem impetrat coniugi Ducis Britanniæ.

Duobus verò annis in Britãnia minori expletis,
m iam deuecta penitus ætate, ad feliciſſimum il-
d æternitatis iter tendere videretur, admonitus à
atribus vt in Hiſpanias reuerteretur, quô patri-
m ſolum, eius potius quàm peregrinum reliquijs
tiretur, eorum conſilijs non acquieuit: imò cùm
portunis eorum precibus permotus iter ingreſ-
ſeſſet, diuina virtute Venetias redire compulſus
. Ibi tùm morbo correptus fratribus ſuis obitûs
i diem indicauit, moxq́; minutiſſimis etiam pec-
tis per confeſſionem ſacramẽtalem expiatis, inti-
a quadam hilaritate perfuſus, animam ſuo crea-
ri tradidit. Corpus eius fuit à clariſſima Britan-
æ Ducis coniuge de more ablutum, & in ſumma
le vrbis Venetiæ conditum. Sicut autem in vita
etiam poſt obitum multis admodum miraculis
rus extitit, quæ nos hic attexere nimia prolixita-
deterriti non audemus.

Fœliciter migrat in cælum.

ITA S. GVLIELMI ABBATIS ROSchildenſis in Dania, ex ea quæ eſt per eius diſcipulum conſcripta. Obijt anno Domini milleſimo ducenteſimo ſecundo, ætatis ſuæ nonageſimo octauo.

6. Aprilis.

BEatus Gulielmus ex nobili ortus pro[illegible]tus &
optimæ indolis puer venerabili viro [illegible]lielm
Abbati S. Germani de Pratis apud L[illegible]m neg
Pariſiorum à parentibus rectè ac piè tradi[illegible]cò ſe ſ
inſtituendus, felici ingenio breui eos in ar[illegible]loratus

Dat operã literis.

beralibus fecit progreſſus vt inter egregio[illegible]iorem
nioris literaturę magiſtros celebris habere[illegible]re conſ
ſtudiorũ ſucceſſu Abbas mirificè exhilarat[illegible]nga tra
doquidem illi ſanguine iunctus erat, nul[illegible]gò, inq
ornandi locum prętermiſit, atque ad eccle[illegible]uerſi ſ

Fit Canonicus.

dignitatem in beatiſſimorum Petri & Pa[illegible] Porrò
Genouefæ eccleſia euexit. Factus itaque [illegible] vt con
cus, non ſolùm munere ſuo prudenter fun[illegible], vt po
ſed ſeuerioris etiam diſciplinæ ſtudio alio[illegible] moliti
iorem pietatem inuitare cœpit. Ea res cù[illegible]deren
uatos quorundam mores notaret, ingen[illegible] & pat

Patet inuidię quorundam.

diæ flammam excitauit, prorſus vt quida[illegible]perauit
ratę ſalutis homines fraudes in animo ve[illegible]noribu
quacunque tandem poſſent, via cum à ſuo[illegible] dignus
excluderent. Accidi

In eam curam & cogitationem cùm o[illegible] conferr
tatim incumberent: tum verò vnus, qui b[illegible]m hono
arctiori amicitiæ vinculo coniunctus v[illegible]Genoue
ſubdola fraude inſtructus acceſſit, & per [illegible]ductus

Fraudulẽta cuiuſdã machinatio.

pietatis ſpeciem ſeſe inſinuans, cœpit [illegible]ter Pon
vitam deteſtari, propoſitum petendi mo[illegible] quæda
indicare, ac tandem petere vt ſeſe tam [illegible] alios i
poſiti ſocium præbere velit. Gulielmus, [illegible]lebat, i
ſanctioris vitæ deſiderio flagrabat, auid[illegible] affect
nem arripuit, ſeſeque nihil prius in vo[illegible]itate pe
reſpondit quàm vno & indiſſolubili amo[illegible] ſolentia
lo Deo coniungi. Interim multa & creb[illegible]ſq; om
de contemptu mundi miſcentes collog[illegible]it. Sed
naſteriũ pariter ſe contulerunt. Ibi tum [illegible]os eoru

tus & totus ex fraude ac mendacio compoſitus, lielmum ad couſtātiam hortatur, ſibi enim quæm negocia reſtare expedienda, quibus peractis, cò ſe ſpondet rediturum. At Gulielmus fraudem loratus ait, meritò illum, qui eſſet ætate maior, iorem etiam debere in ſuſcepto propoſito declare conſtantiam. Ille autem fruſtrà ſeniti videns nga trahens ab imo pectore ſuſpiria. Differamus gò, inquit, in aliud tempus, ſicq; pariter domum uerſi ſunt.

Porrò his inſidijs inimicorum eluſis tantùm ab- vt eorum in virum ſanctum inuidentia quieue-, vt potiùs nouas ſemper inſidias ac fraudes varimoliti fuerint, quibus eum à ſuo conſortio exderent, ſed Gulielmus diuino protectus adiuto- & patientiæ clypeo munitus facilè aduerſarios perauit, atque etiam propter eximiam virtutem noribus auctus, Præpoſituræ cuiuſdam functio- dignus habitus eſt.

Fit Præpoſitus.

Accidit deindè vt Eugenius Pontifex in Gallias conferret: cumque Lutetias veniſſet, & multo honore à Ludouico rege exceptus ad eccleſiam Genoueſæ, vt ſacra ibidem perageret myſteria, ductus fuiſſet, orta eſt (incertum qua de cauſa) ter Pontificis & Canonicorum miniſtros contenquædam, adeò vt ad manus res deueniret, & inalios ipſe Ludouicus rex, dùm illos compeſcere lebat, indignis modis tractatus & verberibus etiaffectus ſit. Vndè non immeritò tanta rei inditate permotus Pōtifex improborum hominum ſolentiam acriter caſtigandam ſuſcepit, canoniſq; omnibus beneficijs eccleſiaſticis priuare voit. Sed ne ea res grauiores motus excitaret & anios eorum (erant enim omnes vel egregiè nobiles

Eugenius II Romanorū Pontifex venit Lutetiā.

Ludouicus Rex à miniſtris verberatur.

 vel

vel eruditione ſingulari admodum præſtan improbum aliquod facinus tentandum im præſentes quidem bonis illis ad vitã frui per ſed Canonicorum S. Auguſtini inſtitutũ, quo præcipua quadam ſanctitatis opinione flore eam eccleſiam introduxit, voluitque vt Prior congregationis, quem Odonem appellabant maximarum virtutum ſplendore illuſtris, A titulo decoratus S. Genouefæ præſideret, ad ei Canonicis duodecim, probis & bonæ exiſt onis viris.

Abbas conſtituitur in eccleſia S. Genouefæ.

His ita conſtitutis Abbas Odo Gulielmum accerſit, comiterque acceptum poſt alios ac vltro citroq; ſermones habitos, cœpit eum a di contemptum adhortari, proponere multa pturis diuinis, quæ poſſent acres illi ſtimu mouere. Neque ſurdo ſanè cecinit cantilena Gulielmus enim qui iam à teneris Chriſti flagrabat, cùm multa de mundi vanitate, de amicitia huius ſeculi, Odonem differente inter ipſa verba tanta ab oculis lachrymar repentè decidit, vt cùm reſponſum dare vel crebris ſingultibus intercluſa non poterat. rò ad pedes eius collapſus, ſe ſuaque om Deo, tum illi commendans Gulielmus, pr honoribus nuncium remiſit, nudusque de huius naufragio ad tutiſſimum religionis p euaſit: acceptoque deindè regulari habitu, quibus anteà fulgebat, ſericis veſtibus, paup ſti pauperibus lætus ſeruiuit.

Abbas Odo S. Gulielmũ ad mundi cõtemptum hortatur.

S. Gulielmus fit Canonicus regularis.

Anno à nato Saluatore 1161 cùm regnum obtineret VValdemarus, Canuti regis & m filius, vir multis ſapientiæ & fortitudinis la inſignis; Abſalon omnibus virtutibus mir

rnatus Roſchildenſi præſidebat eccleſiæ; in cuius iœceſi Canonicorum erat cœnobium, in inſula, uam Eſchyl vocāt, loci quidem amœnitate iucunum, ſed propter pietatis ſtudium penitùs in eo exinctum triſte ſanè & horridum. Cùm autem antites Abſalon vnicum eſſet ijs in locis Chriſtianę reigionis ornamentum, totis viribus eam in rem inubuit, vt fluxos fratrum illorum mores antiqua iſciplinæ ſeueritate reſtringeret: & priſtinum pietatis ſplendorem reſtitueret. Hinc cùm ei inter vaa conſilia quæ nocte dieque mente pertractabat, Vilhelmi (qui cum Pariſijs literis operā dederat) mentem veniret; miſit continuò in Gallias Saxoem Præpoſitum Roſchildēſem, virum honeſtum, ui ab S. Genouefæ collegio petat D. Gulielmum ım alijs tribus fratribus in Daniam mitti. Abbas udita petitione æqua & bona, vt collapſis rebus bueniret, benignè annuit: ac Gulielmum ad prætum locū cum alijs tribus deſtinauit. Fuit à VValmaro rege & antiſtite Abſalone cum non medio gaudio & honore exceptus, & in Abbatis ſede llocatus: ſed tot tantiſq; procellis agitatus, vt alij es, qui ſocij itineris fuerāt, rerum aſperitate victi Gallias remeauerint: quos & ipſe ſæpiùs ſequi luit, ſequutusq; fuiſſet, ni cęleſtia gratia cōfirmasaduerſos caſus & maleuolorum inſulēs inuicto imo perferre didiciſſet. Tot enim tantasque tareus hoſtis cùm per ſe, tum per ſatellites ſuos, mainationes aduerſus Chriſti ſeruum exhibebat, vt am conſtātiſſimum quemque facilè deijcere poiſſent. Sed vir ſanctus ſolo pietatis & innocentię peo munitus, aſſiduis bonorum operum laboris, ità maligno occurrebat, vt ſemper victoriā rertaret, hoſtemque in effuſam fugam cōpelleret.

Abſalon Epiſcopus in Dania inſignis.

Is eſt Saxo Grāmaticus inſignis Danorū hiſtoriographus.

S. Gulielmus mittitur in Daniam.

Fit Abbas.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Virtutes S. Gulielmi. Erat enim ſanctæ religionis cultor indefeſ
Ordinis ſui, ſacræque inſtitutionis conſeruator
mirabilis, vitiorum rigidus profligator, virtu
mator egregius, honeſtatis & ſanctimoniæ
dilig ēs inueſtigator & doctor. Conſolabatur
pauperes & peregrinos benigniſſimè curabat,
nijs & precibus, multiſque gemitibus, pro alio
ſalute Chriſti clementiam implorabat; morbo
tiam & languores corporum mira virtute fug
omnibusque ad ſe venietibus, certiſſimum, in
uis calamitate auxilium oſtendebat.

Et quidem poſtquàm annos quadraginta
tempeſtates innumerabiles inſigni conſtantia
ſumma opinione ſanctitatis coniuncta, inge
lud dignitatis onus adminiſtraſſet, anno C
Moritur vir ſanctus. 1202 ætatis verò ſuæ nonageſimo octauo feli
vitam hanc cum ſempiterna beatitudine co
tauit, atque copioſum laborum ſuorum à Do
fructum recepit, ſicuti præclaris viſionibus
ſtè quibuſdam innotuit. Fuit autem poſt o
multis admodùm clarus miraculis, adeò vt
ex parte ingens hominum concurſus ad ſacra
quias fieret, quò admirabilē Dei bonitatem
ctorum ſuorum gloria contemplarentur. De
Miracula ad ſepulchrum eius. aci purgabantur, paralytici reddebātur incol
cæci videbant, claudi gradiebantur, audieba
di, muti loquebantur; contracti, genibusque
reptantes erigebantur, mortui & penè exani
ipſo mortis aditu ad lucem reuocabantur.
hic ſanè multa valde admiranda cōmemora
vel audiuimus vel vidimus in paracleto, vb
eius corpus conditum eſt: ſed ipſa multitu
id fiat, dehortatur.

VIT
e
C
inpri
admi
ductu
lim C
mus i
Calli
tus c
comr
eſſe p
Q
cundi
ſit, &
Chriſ
perag
cijsco
feſſus
exper
adole
quæſi
tricia
inquit
rore r
bo. C
tibi vi
ſtian
Ad
inquit
ab ira
candu

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

VITA ET MARTYR. S. CALLIOPII.
ex ijs quæ ſunt per Simeonem Metaphraſten.

7. Aprilis. Mater S. Calliopij.

CAlliopius omni diuinarum literarū cognitione imbutus, matre Theoclia, fœmina cunctis virtutibus & Chriſtianæ pietatis ſtudio inprimis clara natus, Pergæ Pamphiliæ patriciam adminiſtrabat dignitatem, cùm odio idololatriæ ductus, matriſque oratione impulſus Pompeiopolim Ciliciæ ſe contulit. Vbi cùm Præfectus Maximus inſanos ludos, choreas, & conuiuia celebraret, Calliopius ab alijs ad eandem impietatem inuitatus conſtanter ac præciſè flagitioſis eorum actibus communicare renuit, & liberè Chriſti ſe cultorem eſſe profeſſus eſt.

Conſtanter ſe Chriſtianum profitetur.

Quę cùm ad aures Pręfecti delata eſſent, ille iracundia inflammatus Calliopium ad ſe pertrahi iuſſit, & extrema quæque illi minatus eſt, ni relicto Chriſto, annuā cum reliquis, deorum celebritatē perageret. At Calliopius ſpretis minis, & ſupplicijs contemptis, vnum, verum & ęternū Deum confeſſus, deos omnes inanes, ligna putrida, & ſenſûs expertia eſſe dixit. Præfectus admirans tantam in adoleſcente conſtātiam de genere, ac dignitate eius quæſiuit. Qui cùm ſe claris natalibus ortum ac patricia dignitate præditum reſponderet: Per deos, inquit, Præfectus, ſi decreuiſti ab hoc mentis tuæ errore recedere vnicam tibi filiam meam vxorem dabo. Cui Calliopius, Filia tua tibi ſit, tu verò ea quæ tibi videtur, in me ſupplicia exerce, ego enim Chriſtianus ſum.

Pręfectus eū ad ſe duci iubet.

Præfectus ei vnicam ſuā offert filiā.

Ad hæc Maximus acriori furore cōmotus, Quid, inquit, putáſnè iſtiuſmodi ſermonibus futurum, vt ab ira præcipiti, te vnico celerique ſupplicio necandum curem? Falleris. Neque enim faciam, ſed

corpus tuum omni cruciatuum genere confectum voracibus flammis obijciam. Imò, reſpondit Calliopius, hoc eſt quod tota auiditate concupiſco: Quanto enim grauioribus me torme͂tis exercueris, tanto ſplendidiorem mihi coronam co͂texes. Tunc Maximus furijs in eum inuectus, plumbatis oſſa omnia confringi iuſſit. Quod genus ſupplicij Chriſti martyr non modò inuicto animo, ſed ſummo etiã cum gaudio perferre viſus eſt, dum inter ipſa tormenta Chriſto gratias ageret, quòd dignus eſſet habitus pro eius nomine ſupplicia pati. Maximus autem acriores interea minas iactabat, atque vrgebat, vt maturè dijs immolando ab ea ſuppliciorum atrocitate ſe eriperet. At Calliopius: Torme͂ta tua, inquit, ô tyranne, non ſentio, ſed veræ dulcedinis ſuauitatem à Chriſto nobis promiſſæ deguſto. Tu mihi dulcem patriam, tu matrem, tu diuitias ob oculos ponis: at ego hæc omnia negligo, maloque Chriſti Cruci affigi, quàm caducis mundi huius delicijs frui.

Plumbatis verberatur.

Gratias agit Deo inter tormenta.

Maximus hæc audiens, quàm eſt, inquit, ergone Crudis neruis ventrem eius cædite, rotæque alligatum flammis exurite. Fuit continuò rotæ alligatus, cumque cruciatu illo acerbiſſimè augeretur, exclamauit: Chriſte Ieſu, præſtò ſis ſeruo tuo, vt ſempiterna nominis tui gloria celebretur, videãtque nullam eſſe co͂fuſionem his qui ſpem ſuam in te collocarunt. Vix verba compleuerat, cùm mox Dei Angelus flammam diſcuſſit, rotamque planè immobilem [illegible]ddidit. Iam copioſo ſanguine totã terram conſperſerat, cùm iuſſu Præfecti, populo vrgente & iudicium illud iniquum eſſe clamante, vinculis conſtrictus in carcerem miſſus eſt: vt ibi omni ſolatio deſtitutus vitam cum morte permutaret.

Immaniter cruciatur.

Diuinitùs adiuuatur.

Iacitur in carcerem.

His auditis, mater condito teſtamento ducentos quinquaginta ſeruos libertate peculioq; donauit, & maximaque auri & argenti vim pauperibus relicta, poſſeſſiones Eccleſiæ largita eſt. Tum celeriter in Ciciliam ad filium contendens, carcerem ingreſſa, procidit ad pedes eius, & abſterſo, magna cũ reuerẽtia, vulnerum cruore beatam ſe exclamauit, quòd filij ſui corpus tot tantiſque vulneribus conciſum & planè dilaniatum cerneret. Totam deindè noctem illã ad pedes eius proſtrata, in diuinis laudibus exegit. Media verò nocte vox quædam cum cæleſti lumine auribus eorum inſonuit: Vos eſtis Sancti Dei, vos egregij Chriſti Confeſſores euerſoreſque idolorum, qui omnibus corporis voluptatibus maximiſque huius mundi honoribus Chriſti Crucem prætuliſtis.

Mater eius omnes poſſeſſiões pauperibus & Eccleſia largitur.

Gratulatur ſibi de filij perpeſſione.

Mane facto Præfectus egregium ſanctiſſimumq; athletã per Demetrium Centurionem adduci iuſſit. Adfuit protinus martyr, & cùm vultu tum verbis ad omnia ſupplicia & mortem, pro Chriſti gloria oppetendam ſe paratum eſſe oſtendit. Tùm Præfectus ſententiam tulit, vt quinta Sabbatorum Paſchæ in crucem ageretur. Mater verò audita mortis ſententia, cõfeſtim quinque nummos miniſtris numerauit, vt eum contraria ratione, quàm Chriſtus Dominus crucifixus fuit, affigerent. Quinto igitur Sabbatorum pronus in caput crucifixus eſt, & die Paraſceues animam egit. Nec defuit martyri in vltimo ſpiritu diuinum ſolatium. Vox enim cælitùs demiſſa audita eſt: Veni ciuis Chriſti, & cohæres ſanctorum angelorum. Mater verò ſanctiſſimi filij corpus complexa, in ipſo complexu ſpiritum tradidit. Quorum corpora, à fratribus debito cum honore in loco ſacro ſepulta ſunt.

Sententia mortis in Calliopiũ.

Admiranda matris cõſtãtia & pietas.

Crucifigitur Calliopius, & mater in complexu filij ſuauiter excedit è vita.

MAR-

MARTYRIVM S. BADEMI ARCHI-
mandritæ. ex Simeone Metaphraſte.

8. Aprilis.

QVo tempore quadraginta illi ſancti marty-
res glorioſum pro Chriſti nomine certamé
ſubierunt, Bademus vnà cum ſepté ſuis qui-
buſdá diſcipulis Saporij regis iuſſu in vincula con-
iectus fuit. Erat autem Bademus oriundus ex vrbe

Bademi patria.

Betlapat, parétibus inprimis valdè diuitibus. Cùm
verò contemptis diuitijs, ſpretaque corporis volu-
ptate, in ſempiternæ voluptatis ſtudium tota men-
te duceretur, monaſterium extra vrbem ædificauit,

Extruit monaſterium.

& iugi diuinarum rerum meditatione ad eximium
& rarum quoddam ſanctitatis decus peruenit.

Cumque ex eo loco propter Chriſtianæ pietatis

Trahitur cũ ſuis diſcipulis in carcerem.

ſtudium in carcerem protractus fuiſſet, menſes ad
modũ quatuor cum ſeptem diſcipulis grauia mo
ta inſigni patientiæ documéto pertulit. Erat autem
eo tempore princeps vrbis Ariæ Nerſan dictus vin-
culis ſimiliter propter Chriſti nomen conſtrictus:
ſed is partim inani mortis formidine victus, par-

Nerſan princeps vrbis Ariæ deficit à Chriſto.

tim terrenarum rerum cupiditate inflámatus, tu
piter defecerat, & ad Satanæ caſtra cófugerat. Q
audito Rex incredibili gaudio affectus, Bademu
ſuis conſpectibus in atrio palatij præſentari iuſſ
vt eum vel minis vel promiſſis eandé in peſtem i
pelleret. Sed cùm Bademum, animo in Chriſti
more egregiè firmato, minas pariter ac blandim
repellere cerneret, Nerſan vinculis iam abſolu
mandauit, ſi vellet ampliſſimis eius potiri facul-

Nerſan iubetur interficere Bademum.

tibus, ſtricto gladio eum inuaderet, ac crudeli i
ternecione deleret. Nerſan cùm tota auiditate p
rituris illis bonis inhiaret, cupiditate cæcus en
arripit: ſed vt ſublata manu in ſacrum illud pe
figere tentauit protinùs ingenti quodam tremo

correptus, lapidis inſtar, immotus permanſit.

At Chriſti martyr pio oculorũ obtutu eum configẽs: O Nerſan, inquit, vſquequò tua malitia progreditur? Non ſatis tibi eſt Chriſtum Saluatorem negaſſe, niſi in illius etiam ſeruos mente crudeli ac truculẽta manu inueharis? Væ tibi, vę tibi, infœlix. Quid facies, aut quò fugies in terribili illo Dei iudicio, vbi nullus euadendi locus relictus erit? Ille verò his ſermonibus nihil permotus, impia mente in propoſito ſcelere perſeuerabat, ac ſtricto enſe mortem viro ſancto inferre nitebatur: ſed tremulæ manus, nec ſemel quidem opportunam plagam infligere potuit. At beatus Bademus multis impotentis gladij ictibus conciſus, ſanctũ Deo ſpiritum tradidit: Nerſan verò, qui cæca mente ad diuitias aſpirabat, ijs non modo non potitus eſt, ſed debitas etiam, diuerſis oppreſſus malis ac tandem enſe malè perditos, pœnas luit. Septem autem eius diſcipuli, quatuor annis carceris ſqualore vexati, tandẽ morte Saborij regis in libertatem reſtituti ſunt.

Bademꝰ obiurgat Nerſan.

Bademꝰ reddit ſpiritũ.

Vltio diuina in Nerſan.

VITA S. MARIAE AEGYPTIACAE.

ex ea quam Sophronius Epiſcopus Hieroſolymitanus ſcriptam reliquit. Claruit autem hac Maria temporibus Iuſtini Senioris imperatoris, circa annum Domini quingenteſimum atque vigeſimum.

9. Aprilis.

Zoſimas qui fuit monachorum vnus inſigni vitæ ſanctitate præditus, cùm maioris deſiderio perfectionis ex pia cõſuetudine, prima ſacri quadrageſimalis die, vltra Iordanẽ in horrida & inculta deſerti loca exiuiſſet, vt anachoretarum aliquem ſanctitate conſpicuum inueniret, à quo verba ſalutis haurire poſſet, vidit fortè inambulãs & totus cæleſtium rerum meditationi intentus,

Zozimas monachus inſignis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tus, vmbram quaſi humani corporis apparentem
concitoque gradu ad partem Occidẽtis properan-
tem. Qua viſione primùm non mediocriter exter-
ritus, poſtquàm ſe à repentino timore collegiſſet,
& oculorum lumen clariùs in apparentis ſpeciem
defixiſſet, cognouit eſſe mulierem ardẽtiſſimis So-
lis ardoribus planè exuſtam. Vndè admiratione pa-
riter gaudio perfuſus, celeri curſu eam inſecutus
clamare cœpit, vt gradum ſiſteret, & quænam eſſet
ediceret. Illa verò celeriùs gradum in interiorem
ſolitudinem inferẽs Zoſimam venientem fugiebat.
Zoſimas autem ſublatò cum lachrymis clamore
Serue Dei, inquit, quid me decrepitum fugis pecca-
torem, ſiſte gradum, & aliquam miſero conſolati-
onem impertire. Hæc cùm Zoſimas multis cum la-
chrymis & ſuſpirijs peteret, ità vt ſtridor gemitu-
um concaua conuallium magno reboatu repleret,
illa talem prompſit de pectore vocem: Abba Zoſi-
ma, ignoſce tuum tam pertinaciter cònſpectum fu-
gienti. Mulier enim ſum, omni corporeo tegumen-
to deſtituta, quarè ſi deſiderato aſpectu frui cupis
proijce mihi veſtimentum quò fœmineo pudori
conſulam.

Zoſimas in deſerto videns Mariã eam inſequitur.

Maria Zoſimæ poſt ſe clamãti reſpondet.

Zoſimas hęc audiens totus tremere cœpit. Quid
enim? Cùm nunquam ab illa viſus eſſet, nomen-
men edidit diuinę cuiuſdam intelligentiæ radijs il-
luſtrata. Fecit igitur ſumma cũ feſtinatione quod
iuſſus fuerat, ſuoque ſe veſtitu ſpolians terga ver-
ſus proiecit ei. Illa autem nuda, inquantum potuit
tergens, præcinxit ſe, & conuerſa ad Zoſimam, ait:
Quid tantum voluiſti Abba tolerare laborem, vt
mulierculam peccatricem videres? At Zoſimas hu-
mi proſtratus benedictionem poſtulabat. Illa con-
trà pari humilitate obnitens, Abba Zoſima, inquit,

Zoſimas Mariæ veſtimentum ſuum proijcit.

tibi competit benedicere. Tu enim presbyterij honore ſuffultus, plurimis iam annis ſancto aſſiſtis altari, & donis diuinitatis, Chriſti ſecreta rimaris. Hæc verba Zoſimam magnum in timorem maiuſque certamen adduxerunt, prorsùs vt totus ſudore perfuſus vix intercluſo habitu fari poſſet. Tandem tremens ſenex: O, inquit, mater ſpiritualis corporeæ molis vinculis ſoluta, manifeſtè in te Chriſti gratia elucet, quæ puritate mentis micantia cæli ſydera vincis, benedic, inquam, & orationis tuæ participem me facito. Tum illa importunis ſanctiſſimi ſenis precibus victa, dixit: Benedictus Deus qui ſempiternam animarum ſalutem operatur; Zoſima reſpondente Amen: vterque de terra ſurrexit. Mulier autem: Homo Dei, inquit, dic quæſo quæ mens te ad me peccatricem direxit? tamen quandoquidem diuinus te ſpiritus ad nos adduxit, vt aliquod vili huic corpuſculo miniſterium exhibeas, expone quæſo nobis, quis ſtatus ſit mundi, quomodò Chriſti in terris ſponſa Eccleſia paſcitur? Ad hæc Zoſimas: Mater, tuis orationibus ſanctis pacem ſtabilem Deus largitus eſt: ſed quæſo te vt cùm pro vniuerſo mundo, tum pro me peccatore Deum preceris, ne tanti itineris mei labor & ſolitudinis via ſine fructu pereat.

Maria diuinitùs docta nouit eum eſſe presbyter.

Zoſimas petit orationes Mariæ.

Illa autem reſpondit: Te quidem ſacerdotij honore prælatum pro omnibus orare oportet, ſed ne obediētiæ virtutem negligere videar faciam quod iubes. Hæc dicens ad Orientem conuerſa eſt, ſublatiſq; in cælum, cum eximia pietatis ſignificatione, oculis manibuſque, leni labiorum motu in ſilentio orare cœpit, Zoſimas verò tremēs defixo in terram

vultu

vultu orationis attẽtionem feruoremq́ue obſtu-
ſcebat: nam quemadmodum cum iuramento
teſte narrabat, cùm eam in orationis conſtãtia p-
ſeuerantem animaduerteret, vidit eam quaſi cu-
tum vnum è terra eleuatam, corporeamq́ue in a-
molem hærentem. Hoc viſo ingenti pauore co-
ptus, animo fluctuare cœpit, nè forte oculorum
cies fraude alicuius ſpiritûs deluderetur. Cum
huiuſmodi cogitationes præualerent, mulier c-
uerſa ad Zozimam, proſtratum erexit, & men-
ab anxijs cogitatibus hoc modo liberauit: A-
quid te cogitationes perturbant quaſi ſpiritu-
ficta orationis ſpecie te deludens. Certus eſto
catricem me mulierculam eſſe, attamen ſacro-
ſãcto baptiſmatis lauacro tinctam. Fauilla ſum
nis eadem qua tu carnis fragilitate circundata.
dicens ſigno Crucis frõtem & labia pectusq́ue
niuit, & ait: Zoſima Abba, de aduerſario Ec-
eiusq́ue inſidijs liberet nos Deus: nam inuidi-
magnum quoddam detrimẽtum minatur. Hæc
diens ſenex rursùs ſe humi ſtrauit, & appreh-
dibus eius cum lachrymis, ait: Obſecro te ſan-
ma fœminarum per cõmunem Dominum I-
Christum, pro quo certamen hoc ſuſcepiſti, e-
ne nobis quænam ſis, & vndè vel quando & q-
mum occaſione vaſtam hanc ſolitudinẽ ingre-
Hæc eo dicente & cum lachrymis obteſta-
leuans eum mulier, ſic exorſa eſt. Verè tanta
Abba, tanta inquam ſcelerum meorum fœdi-
eam aures tuæ nequaquàm ſuſtinere poterunt
meo enim vt ad primam eorum narrationem
pedes conijcies, & horrorem repentina fuga
nabis. Verum tamen vt immenſas diuinæ bo-
opes mecum cognoſcas, non dubitabo cum p-

Mariæ corpus præ feruore ſpiritûs ſurſum tollitur.

Exponit Maria Zozimæ anteactam vitã.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

etiam nominis ignominia, omnia, quæ vel maximè ad eius gloriam amplificandam pertinent, nudis verbis prædicare.

Maria ex Ægypto oriunda.

Ego, frater Zoſima, ex AEgypto oriunda, anno ætatis meæ duodecimo ſpretis parentibus & pio illorum erga me affectu, per ſummam iniuriam, contempto, in Alexandriam abij, ibidemque primum iuuentutis meę florem, tota libidinis facibus incredibiliter incenſa, omnibus expoſui, tanta inſania, vt quò facilius inſatiabili ardori ſatisfacerem, & iuuales quamplurimos allicerem, oblatum etiam precium reſpuerim, & vitam in extrema mendicitate decem & ſeptem, & eo ampliùs annos traduxerim. Cùm in his ſordibus, miſerè admodùm polluta, mente pariter & corpore ſepulta iacerem, vidi quodam tempore ingẽtem Lybiorum & AEgyptiorum multitudinem ad mare confluentem, quæ ob ſanctæ Crucis exaltationẽ Hieroſolymam trãſmittebat. Hic ego, vt quamplurimos in fœda paſſione libidinis meæ cooperatores inuenirẽ, per ſummam impudentiam decem iuuenibus egregio corporis robore me adiunxi, atque vt pro libitu, amplexibus meis fruerentur, rogabam, quinimò repugnantes (horreſco referens) impudentiſſima verborum petulantia ad nefarios actus ſolicitabam, & volentes ad peccãdum miſeros compellebam. Heu me miſeram quomodò his tam fœdis ſermonibus ſanctiſſimas aures tuas, ô pater, contaminare præſumo? O immẽſam Dei bonitatem, quomodò meus mare illud ſuſtinuit iniquitatum luxurias, quomodò terra tanto peccatorum pondere prægrauatam non abſorbuit, & in infernum viuentem demerſit, quæ tàm multas in laqueum induxi animas? Neque enim reliquas impuritates meas ſingulatim

Exaltatio S. Crucis.

exponere audeo, cùm non contenta iuuenibus
cum in mari & itinere luxuriantibus, alios mu
peregrinos & ciues ad ſceleris mei communion
pertraxerim. Iam verò cùm celebritas S. Cr
ſumma omnium feſtiuitate ageretur, & alij ma
ſtudio pietatis operibus incumberent, ego ip
cupiditatis meæ furijs agitata, omnes vias mod
perquirebam, vt animos Chriſti amore imbuto
peſtiferum mei amorem pertraherem, eoque
os in ſempiternam peſtem & exitium detrude
Eccè autē primo diluculo cùm omnes certati
credibili deuotionis ſtudio ad eccleſiam curre
ego, vt impudens oculorum deſiderium exple
nequaquam abſui, ſed hominū multitudini m
gradum in domum Dei inferre conata ſum. S
hora illa adfuit, qua lignum iſtud, in quo hu
generis Redemptor pro nobis mactari ſuſtinu
altaretur, ego quamuis maiori virium conte
anniteret (dictu mirum) ſemper repulſam, d
quadam virtute paſſa ſum. Cumque tertio
quartò introitum tentaſſem, corpusque alion
preſſione conquaſſatum præ nimia laſſitudi
ſubſiſteret, deſperatione fracta receſſi, & in a
ſum quendam angulum me recipiens, cum
pertractare cœpi, quarè ſola ego viuificæ C
aſpectu prohiberer. Hæc ſedulò cogitantem
nus proculdubio ſpiritus inuaſit & ſcelerum
ſcientia ita cōcuſſit, vt largiſſimo imbre lac
rum genas pectusque perfunderem, neque vll
do horrēdam peccati faciem diutiùs ſuſtinere
ſem. Bone Ieſu, quid tunc facerem cum mih
ipſi exoſa inuiſam lucem abrumpere deſidera
Flens eiulansque latebras perquirebam, ne
hoc, quod tam multis ſempiternæ perditioni

Non admittitur intra templū diuinitùs repulſa.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſio fuerat, aſpicerem. Bone Ieſu, quæ me tunc anguſtiæ circundederant. Flectebam oculos nunc hanc nunc in illam partẽ, ſi fortè alicubi ſpes aliqua vel minimæ conſolationis appareret: & eccè cùm iam penè deſperationis barathro abſorpta eſſem, video pulcherrimã ſanctiſſimæ Dei genetricis imaginem in ſublimiori quodam loco erectam: ad quam tota mente & corpore cõuerſa ſupplicem me abieci, illam Virginem inquam ſanctiſſimam, cuius effigies oculis obiecta in ſpem veniæ me prouocabat, orans & per filium, quem vtero geſtauerat, obteſtans, nè me miſeram & dæmonum fraudibus circumuẽtam & laquijs illius conſtrictam deſpiceret, ſed filium placatum redderet, cuius ego miſericordiam exorare indigna eſſem. Inſuper inſtabam vt aditũ mihi ad viuificæ Crucis lignum aperiret, atque eius virtute facinora mea expiari ſineret.

Imploraт ſuffragia beatiſſimæ Virginis Marię.

Hæc ego dum multis cum lachrymis orarem, aliqua protinùs menti tranquillitas reddita eſt, ita vt noua quadam concepta fiducia introitum tentauerim, eumq́ue tunc facilem habuerim. Impetu enim comprimentis turbæ ſublatas inueni me ante ſanctiſſimum illud Crucis lignum conſtitutam, è quo incredibilem ſuauitatis odorem percipiebam, & omnia redemptionis noſtræ myſteria, miro cum gaudio in eo contemplabar. Peracta autem non ſine crebro ſingultu oratione, rurſùs me ad Virginis imaginem recepi, eiq́; tantum bonũ nixa in terram genibus, acceptum retuli. Tu, dicebam, ô fideliſſima peccatorum aduocata, preces meas non repuliſti, tu barathro deſperationis abſorptã ad ſpem venię excitaſti, tu denique aditum mihi ad filiũ tuum aperuiſti. Et nunc, ô Virgo ſanctiſſima, iterũ reſpice me oculis miſericordiæ tuæ, & certiſſimã viam oſten-

Admittitur in templum poſt imploratum Virginis auxiliũ.

Iterùm implorat patrocinium Virginis.

oſtende, qua ſine errore ad portum ſalutis peru re queam. Hæc aliaque in eandem ſententiam vox protinùs reddita fuit: Si Iordanem tranſ illic optatiſſima pace frueris. Hac voce ſtatim citato cœpi dirigere greſſus quò neſciebam, & mùm templo egredienti vir quidam pius elee ſynam trium nummorum obtulit, quibus tres nutos mihi panes comparaui, rectaq; ad Iorda

Percipit Eucharistiam.

contendi. Moxque pedibus & facie in ipſo fl lotis facta ſum diuinorum myſteriorum parti in S. Præcurſoris oratorio: deinde modico pa hauſtu aquæ perexiguo corporis viribus vtcu refectis tranſmiſſo Iordane vaſtam hanc ere

47 annis degit in ſolitudine.

ingreſſa ſum, in qua annis ſeptẽ admodùm & draginta habito, præſtolans in ſilentio & ſpe tare Domini mei Ieſu Chriſti, qui ſaluos facit tritos corde.

Hæc audiens Zoſimas, gaudio pariter & ti affectus: Sed obſecro te, inquit, tanta ſolitud taque vitæ auſteritas nullos tibi certaminum res peperit? Hîc Maria grauiſſima ab imo pe rurſùs trahens ſuſpiria, reſpondit: Abba Zo hæc tua vox ingentem mihi formidinẽ affer ſi velim, quę ſuſtinui, pericula ad memoriam care, timeo ne non me nouo certamine aggr tur, vel certè acerbiſſimos dolorũ aculeos ad tem reducant. Sed tuis tamen confiſa ſuffrag grauabor ea exponere, tuoq; deſiderio facer Annos decem & ſeptem continuos in hoc de cum feris & indomitis cogitationum beſtijs aſſiduum cum prauis cupiditatibus bellum g

Grauiſſimæ tẽtationum infeſtationes.

Nunc mihi præteritorum ciborum affluen mentem veniebat, & condimentorum vari vini ſuauitas. Nunc nefanda dæmonum ca

auribus quodãmodò reſonabant. Nunc verò vaſtæ ſolitudinis tædium vincebat, & vltima aliquandò ferendorum laborum deſperatione fractam aſſueta amicorum contubernia repetere compellebat. Reluctabar tamen pro viribus, & Ieſum meũ Cruci confixum & innumerabilibus plagis ſauciũ mentis oculis contemplabar. Rigabam aſſiduo lachrymarũ imbre genas, & manibus pectus vulnerabam. Memini me ſolo affixã diem frequenter cum nocte in precibus exegiſſe, ſed inſidiabantur mihi fornicationum mearum cogitationes, tanta importunitate vt inſtar ignis omnia populantis, cordis viſcera deuaſtarent, & ad pernicioſa deſideria vel nolentem impellerent. Ego tameu de priſtino aduocatæ meæ auxilio egregiè confiſa, in precibus ac lachrymis perſiſtebam, donec tandem poſt tempeſtatem tranquillitas rediret, & inſperato ſæpè gaudio me perfunderet. Has luctas, hæc certamina, annos decem & ſeptem ſuſtinui, vitam interim ſolis herbarum radicibus ſuſtentãs. Veſtimenta autem, quibus Iordanẽ tranſgreſſa ſum, putredine conſumpta nudam me reliquerunt, & omnibus aëris iniurijs expoſitam deſtituerunt. Neque tamen diuina bonitas ea calamitate paſſa eſt me conſumi, ſed ab omnibus & animæ & corporis periculis eripuit, prorsùs vt quoties pericula diuina gratia tranſacta ad memoriam reuoco, incredibili & cæleſti planè gaudio perfundor, & indubitata ſpe futurorũ bonorum mirificè confirmor. Iam verò cibus potusq; ac veſtimentum non aliud mihi eſt quàm verbum Domini: quoniam non in ſolo pane viuit homo, ſed in omni verbo quod procedit de ore Dei.

Mira victûs parſimonia.

Zoſimas cùm eam diuinarum ſcripturarum teſtimonia proferentem audiret, Legebáſne, inquit,

pſalmos vel alios ſcripturæ libros? At illa: Ne[illegible]
hominem alium pręter te, neque beſtiam vllam
aliud omninò animal vidi, à primo die ſolitud[illegible]
meę. Literas verò didici nunquam, neque alium
gentem vel pſallentem audiui: ſed verbũ Dei[illegible]
per viuens omnem hominem docet ſcientiam.[illegible]
tibi, ô Zoſima, vitam meam, eccè peccatricem,[illegible]
immenſam Domini bonitatem & gratiam, qu[illegible]
ex ipſis mortis & inferni faucibus eripuit, & i[illegible]
co ſpatioſo conſtituit, ac lætitia demùm circ[illegible]
dit, vt canteret illi gloria mea. Domine Deus[illegible]
in æternũ confitebor tibi. Dùm hoc modo fine[illegible]
cendi Maria faceret, Zoſimas prę gaudio lachry[illegible]
fundens genua in terrám fixit, & Deum in cu[illegible]
his mirabilibus benedixit. Illa autem ad Zoſi[illegible]

Nouit monaſterij ſecreta.

Vade, inquit, in pace ad monaſterium, & ve[illegible]
ſanctiſſimi illius diei, quam tota recolit Eccle[illegible]
memoriam vltimæ illius cœnæ, in qua Chriſt[illegible]
croſanctum corpus & ſanguinem ſuum exil[illegible]
ſtri ſolatium inſtituit, ad me reuertere; vt e[illegible]
myſteria de manu tua percipiam, quia hucuſq[illegible]
eo die, quo ijs in oratorio Præcurſoris me ite[illegible]
meum muniui, particeps fieri non merui. Va[illegible]
tur & Iohanni Abbati edicito, vt ſibi ſuoque[illegible]
attendat, curet ſumma diligentia ac ſtudio, v[illegible]
lapſa nonnihil pietatis fundamenta reſtauret.

Maria velociter redit ad ſolitudinem.

dicens vultum conuertit, & curſu admodùm [illegible]
ci in interiorem ſolitudinem feſtinauit.

Zoſimas autem audiens eam ſpiritu prop[illegible]
abdita reuelare, noua admiratione perculſus[illegible]
ſe proſtrauit, & pedum eius veſtigia ſumm[illegible]
reuerẽtia exoſculatus eſt: ac gratijs, de more, [illegible]

Zoſimas redit ad monaſterium.

ſto perſolutis monaſterium repetiuit, neq[illegible]
mortalium res admirandas aperuit, ſed ſuſp[illegible]

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quotidiè ad anni vertentis curſum, vt iterum ſuauiſſimo ſanctiſſimæ illius fœminę frueretur colloquio. Vbi autem ſacra ieiuniorum tempora aduenisſent, veſpere Dominicæ cœnæ ſumptis ſecũ preciosis corporis & ſanguinis Dñi myſterijs, ad Iordanem abiens, ſanctæ illius aduentum aliquamdiu cum multis lachrymis præſtolatus eſt. Cumque triſtiſſimas necteret moras cœpit varia cum animo ſuo agitare conſilia quomodo Iordanem tranſmitteret, vt allata ei myſteria traderet. Hęc eo cogitante, illa ſuperueniẽs ſigno Crucis aquas munijt, eaſque (mirum dictu) ſiccis plantis inambulauit. Illo autem ſtupente & tantum miraculum attẽtius perpendente, Maria petiuit, vt fidei Symbolum & Dominicam orationem recitaret. Quod ille fecit, eoq́; expleto illa pacis oſculũ obtulit, & viuifica, cũ admiranda pietatis ſignificatione myſteria percepit.

Maria iterũ ad Iordanẽ venit, & crucis edito ſigno ſuper aquas ambulat.

Percipit ſacra myſteria.

His peractis tria grana ex allata per Zoſimam lenticula extremis digitis proprio ori intulit, & eum quidem à ſe demiſit cum mandato vt redeunte anni tempore remearet: illa verò eadem qua priùs virtute Iordanem tranſiuit, & ad intimam ſolitudinem properauit. Zoſimas autem flens eiulansque magno cum animi dolore ab illa auellebatur: atque tranſacto eiuſdem anni curſu iterum illam, vt iuſſus fuerat rediens, inuiſit: ſed talem, qualem ſperabat, minimè inuenit. Cùm enim ad locum, qui in torrentis ſimilitudine fuerat deſignatus, veniſſet, conſpexit procul corpus exanime manibus pedibusque ad Orientem ritè compoſitum. Tunc pius ſenex lachrymis totus infuſus orbitatem ſuam deplorare, largiſſimoque lachrymarum imbre ſanctæ pedes lauare cœpit: deindè huc illuc circumſpiciens conſilia agitare, quomodò

Maria iterũ abit in interiorem ſolitudinem.

Zoſimas inuenit eius corpus exanime.

corpus terræ redderet. Et quidem inuento ibi quodam ligno ſepulcrum fodere tentauit, ſed ie nio & longa itineris fatigatione exhauſtus in num laborauit, prorſus vt ſudoribus madefa & nimia laſſitudine oppreſſus, vocem ſuam lugubri eiulatu attolleret, ſupplexque à Dom peteret vt opem nequicquam laboranti adfer His autem in anguſtijs pariter & oratione co tutus vidit reſpiciens ingentis formæ leonem pori aſtantem, plantaſque mirabili obſequio l bentem. Et primò quidem eo viſo non medioc

Zoſimas vndique ſe crucis ſigno munit.

exterritus toto corpore contremuit, moxque que ſe Crucis ſigno confirmans animum à rep no pauore collegit, ac blandis motibus feroci manis feræ leniens, quandoquidem, inquit, à D miſſum eſſe non dubito, vt huius Dei famula pus terræ mandetur, exple opus officij, iuſſ

Leo fodit Mariæ ſepulcrum ſuis vnguibus.

corpus ſepeli. Vix hæc effatus erat cùm leo te vngulis fodere, foueâque corpuſculo aptam ponere, ac ſanctam illam in cælis tùm triump tem manifeſtè honorare cœpit. Senex verò ctaculo mirificè exhilaratus præ gaudio lach non cōtinebat, ac tandem corpuſculum cum nis & orationibus aſtante, leone terræ mand Deinde recedunt pariter, leo quidem in inte ſolitudinis manſuetiſſimę ouis inſtar: Zoſima rò benedicens & glorificans Deum, cœnobium tijt, fratribuſque ſtupenda Dei magnalia narr

Zoſimas Centenarius moritur.

ac tandem centenarius, ſoluta mortalitatis co ge, ad Dominum migrauit: gratia Domini Ieſu Chriſti, cui cum Patre & Spiritu ſancto eſt & gloria in omni ſeculorum æternitate. A

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

MARTYRIVM SS. TERENTII, APHRICANI, & ſociorum. ex Metaphraſte. Horum reliquias ſcribit Theodorus Lector trãſlatas eſſe Conſtantinopolim X Kal Octob Theodoſio Minore imperante.

DEcius Romanorum Imperator idolorũ ſtudio cupiens omnes in ſempiterni exitij barathrum pertrahere nouo in vniuerſis ſuo imperio ſubiectis prouincijs, edicto propoſuit, vt omnes Chriſtianæ diſciplinæ ſtudioſi vltimo ſupplicio plecterẽtur. Erat in Aphrica præfectus Fortunatianus homo execrabili in Chriſtianum nomẽ odio incẽſus, qui ſtatim pro tribunali verba ad populum faciens horrendas minas in eos iactauit, qui deorum cultu repudiato, Chriſto adhærere pergerent: adeò vt multi ſuppliciorũ atrocitate per minas propoſita exterriti per ſummum ſcelus à Chriſti religione deficerẽt, atque ad dæmonum cultum vana præſentis vitæ dulcedine irretiti, accederent. Hæc res cùm alios non paucos vehementer affligeret, tum verò viros quadraginta pietate præ cæteris inſignes tam acri dolore affecit, vt mutuis ſe cohortationibus ad certamen contra tyrannum ſuſcipiendum, & mortem pro Chriſti gloria fortiter oppetendam inflammarent. Quid enim (dicebant) hominem mortalem timeamus, qui corpus quidem varijs ſupplicijs excarnificare ac morti tradere poteſt, animam verò quæ in his ſupplicijs etiam exultat, ne quidem attingere. Agite igitur cõmilitones & tyranni rabiem non pertimeſcamus, ſed rerum omnium Dominum, qui ſimul cum corpore animã ſempiternis poteſt deputare ſupplicijs, timeamus & ea, qua par eſt, reuerentia ac honore proſequamur.

10. Aprilis.

Decius Imperator.

Multi deficiunt à Chriſto.

Quadraginta Chriſtiani valdè inſignes.

Horum pietas cùm tanta virtute coniuncta cù
ad aures Fortunatiani permanaſſet, ſtatim eos ſu
conſpectui offerri iuſſit: qui intrepidi vultum il
us irati iudicis ſubeuntes Chriſti virtutē conſta
ter prædicarunt. Fortunatianus autem, quandoq
dem, inquit, video vos viros ætate & rara quad
ſapientia præſtantes mirari ſatis nequeo, quòd h
minem à Iudæis tanquam maleficum in crucem
ctum tanta ſuperſtitione colatis, & in peſtem ſpo
tè ruatis? Ad hæc Terentius: Tu ſi Crucifixi illi
virtutem probè perſpectam haberes, non dubi
quin protinùs relictis idolorum erroribus, illu
pari nobiſcum pietate ac veneratione exciperes,
bensque pro illius gloria mortem etiam oppete
Pręfectus his verbis inſigni ſe contumelia affectu
ratus dixit: Immolate, vel certè mēbra veſtra h
rendis conciſa ſupplicijs Vulcano deuoranda t
dam. Quid, inquit Terentius, tu nos exiſtimas n
nis ſuperari poſſe? Nos ſtrenui & conſtantes Ch
ſti cultores, neque minas neque ſuppliciorum a
citatem quicquàm pertimeſcimus.

Quadraginta martyres ſiſtūtur Præfecto.

Terētius reſpondet Præfecto.

Tyrannus hac tanta contumelia irritatus, iuſ
eos, detractis veſtibus, in idolorum templum t
hi, & Herculi auro & argento mirificè culto ſa
ficare. At Terentius cùm ſtoliditatem Præfecti
gueret, deosq; inanes ac nulla virtute præditos e
diceret, fuit continuò cum alijs, compedibus v
ctus carceribus mancipatus. Beatus autem Ze
Alexander & Theodorus cum reliquis inuicta v
tute numero ſex & triginta athletis, neruis & a
ris virgis cæſi, diu multúque pro Chriſti gloria
certarunt, tanta conſtantia ac fortitudine, vt eff
in terram viſceribus læti nihilominùs ac alacres
confeſſione perſiſterent, & omnes qui ſpecta
int

Martyres trahuntur ad fanum Herculis.

Tradūtur in carcerem.

Dirè flagellātur Terentij ſocij.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

intererant penè in ſtuporem pertraherent. Neque tamen rabies & furor tyranni quieuit, ſed iuſſit ſale & aceto terga eorum perfricata aduri. At martyres cum alto prius ſilentio immobiles perſtitiſſent, tunc oculis manibusque cum inſigni pietate ad cælum ſublatis, Deum in opem atque auxilium aduocarunt, & multiplicatis precibus tantorũ ſuppliciorum acerbitatem ſuperarunt. Præfectus verò ira magis magisque ſæuiens, iuſſit eos ſuſpenſos dilacerari. Et quidem cùm in hoc ſupplicio conſtituti, ſanguinis riui vbertim ex eorum corporibus defluerent, non tamen cruciatuum atrocitate victi animos demiſerunt: ſed noua potius virtute confirmati contra vim & potentiam ſcelerati tyranni, diuinum auxilium implorarunt, & Chriſti ſe Cruce in frontibus ſignantes flatu oris ſui idola (quę vt ijs ſacrificarent, allata erant) in puluerem redegerunt. Cumque Præfectus anteà nimio mentis furore agitatus eorum pœnis intoleranda quadam verborum contumelia inſultaſſet, tunc illi viciſſim ad Præfectum: Cernis, inquiunt, deos tuos? Vbi eſt robur ipſorum? Potuerúntne ſibi ipſis opitulari? Nec multò pòſt templum ipſum horrendo cum fragore corruit. Tùm verò tyrannus pudore pariter ac furore repletus, iuſſit omnes celeriter capitis ſupplicio affici: quod illi incredibili gaudio & lætitia perfuſi, flexis in terram genibus, oblatisque certatim ceruicibus exceperunt.

Adurantur.

Inuocāt Deum in ſupplicijs.

Dilacerātur immaniter.

Idola in puluerem redigunt.

Inſultant Præfecto.

Decollātur martyres.

His tam fœlici agone conſummatis rursùm Terentius, Aphricanus, Maximus, & Pompeius in certamen vocati ſunt: qui ex vinculis & carcere nouam viſi ſunt adferre virturem: adeò vt ipſum tyrannum ad ſupplicia inferenda prouocare non dubitauerint. Nos, dicebant, neque deos tuos colimus

Terentius cum alijs adducitur in certamen.

& tor-

Martyrum fortitudo admirāda.

& tormenta tua negligimus. Proindè adhibe
ciatus, nos Chriſti benignitate & gratia nixi vi
riam obtinebimus. His auditis, iuſſit eos graui
mo catenarum pondere onuſtos in cuſtodiam
duci, & corpora eorum ferreis ſubiecta tribulis
rè configi, ac cibo potuque deſtitutos fame nec
Verùm cùm iam nullum eis ſolatium relictum
videbatur, ſubitò, noctis medio, lux ingēs refu
adfuitque Dei Angelus, qui humi ſtratos tetigit,
tenasque diſſoluit, & menſam optimè inſtruc
apposuit, dixitque vt cibo illo quem Chriſtus
ferat exhauſta ieiunio membra reficerēt. Sancti
tem ingēti lętitia perfuſi, collaudato Chriſto, c
ederunt: cuſtodes verò ſplendore perſpecto ſt
facti rem totam præfecto nunciarunt. Qui aud
mirabilibus in furorem rabiemque conuerſu
ſtridiè vngulis eos lacerari iuſſit, ſed cùm illi,
Chriſti nomine conſtanter inuocato, vngulas
temnerent, rurſus carcere incluſit, & immane
ras, aſpides & viperas adduxit, vt earū laniatu
deliter interirēt. Sed feræ pedibus Sanctorum
ſtratæ, ſumma cum manſuetudine honorem ip
ferre viſę ſunt. Angelus enim Domini feris ob
bat, & vim omnem à Sanctis propulſabat. Quo
dito Præfectus magis excandeſcens ſuis mand
vt incantationibus feras aduocarent, ſopitaque
rum rabie, iterum abducerent. Sed factum eſt,
perto oſtio, impetu quodam eruerent, & ob
quoſque occiderent, ac gradem in populo ſtra
ederent. Tùm Prefectus incredibili furore con
tus capitis eos damnauit. Nec mora. Sancti
hymnis & canticis ad certaminis locum prope
tes, ceruices ſuas gladijs ſubiecerunt, & glo
morte de mortis ſempiternæ & hoſtis imperio
ump

In carcere ab Angelo confirmantur.

Vngulis lacerantur.

Nihil læduntur à feris & ſerpentibus

Plectuntur capite.

amphарunt. Corpora eorum fuêre à viris religione & pietate eximijs, duobus ab vrbe paſſuum millibus ſepulta.

VITA S. MACARII PATRIARCHAE Antiocheni. ex ea quæ eſt apud Surium optima fide. Migrauit è vita anno Domini duodecimo ſupra milleſimum.

GEmma regalis, Armeniæ decus, parẽtum gloria beatus puer Macarius, nobiliſſimo apud Armenos ſtẽmate ortus, patrem habuit Michaelem, matrem verò Mariam, antiquiſſima quidem nobilitate inſignes, ſed quibus nõ minus ſplendoris & ornamẽti ab optimis moribus nati ex ipſis filij acceſſerit. Editus autem eſt in lucem ea tempeſtate qua Macarius maior magnæ ſanctitatis vir, Antiochenam adminiſtrabat cathedram; qui cùm huius Macarij, de quo nobis ſermo texitur, eſſet cõſanguineus, eum de ſacro fonte ſuſcepit, ſuumque illi nomen imponens, filij loco eum apud ſe nutriendum atque inſtituendum retinuit, vt ipſe tunc grandæuus ſenioque fractus in hoc aliqua ratione inſtaurari atque renouari poſſet. Neque eum ſpes fefellit. Traditus quippè Macarius puer artium liberalium ſtudijs, ſuò profectu, voto antiſtitis ſui tam abundè reſpondit, vt facilè diſciplinas omnes liberales, quibus Græcia Armeniaque pollebant, conſecutus ſit. Erat enim mente vigili, atque ſegnitie pigritiaque prorsùs profligata horas præcipuè matutinas accuratè collocabat.

10. Aprilis.

Patria S. Macarij & parentes.

Progreſſus in literis.

Cumque iam adoleuiſſet, ſolito ſtudioſiùs viſus eſt ſe componere ad imitationem beati Antiſtitis, animo cæleſtia meditari, mundi illecebras fugere, æterna appetere, ſtudiumque omne quod anteà in

literis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

literis poſuerat, in religionis actibus conferre, vi
gi rumores pro nihilo putare, totumque ſe diui
cultui mancipare.

His nepotis ſui profectibus Antiſtes mirificè
hilaratus, toto cœpit pectore in id incumbere,
eum poſſet habere ſucceſſorem. Itaque non deſti
eum & Clero & proceribus, & plebi denique v
uerſæ a pietate, ſapientia, & inculpatis mori
commēdare, omneſque aſſiduò adhortari vt nu
tum atque eruditū à ſe Macarium paſtorem elig
& Cathedræ Antiochenæ præficiāt. Neque veri
vacuum cecidit adhortatio, ſed ſtatim ab obitu
nerandi ſenis, vnanimi omnium conſenſu fuit

Fit Patriarcha Antiochenus.

illud honoris faſtigium euectus, & iuuenis ſap
tia tamen & moribus permaturus, in beati ſ
throno collocatus. Non illum mutauit tantus
nor, ſed incredibili manſuetudine & humili
omnium ſibi animos deuinxit, & comitate c
mirabili tamen grauitate coniuncta optimè c
ſtitutam diſciplinam conſeruauit. Porrò diſſ
tos mores cùm verbo tùm exemplo ita profliga
vt ſermo eius ſale conditus populo nunquam
eſſet gratiſſimus.

Erat rerum omnium præter labentium cont
ptor egregius, & corporis domitor admodum
nuus. Victus erat illi non qui voluptati, ſed e

Victus eius & veſtitus.

mę tantum corporis neceſſitati ſatisfaceret. M
& delicatas veſtes, quibus quandoque vſus fue
aſperrimis camelorum pilis permutauit, vilem
ſe tunicam induit. Lectuli mollitiem vehemen
aſpernatus, balneis vix vnquam vſus eſt: ſed la
ſimis lachymarum vndis frequenter ſe lauit,

Gratia lachrymarū.

totas noctes pro peccatis & ſalute totius mund
precibus exigebat. Neque debuit ſanè illud ſ
um

um quo defluentem lachrymarum imbrem abſtergebat, virtutis expers eſſe, quod tot lachrymis fuerat infuſum. Fuit in beati viri domo Theodorus quidam leproſus (nam tales ei & familiares & non mediocri curæ erant) qui cùm præ cæteris & lepræ morbo & inopia premeretur, tale de ratione recuperandæ ſanitatis ſecum conſilium cœpit. Abijt ille tacitus ad eccleſiam, in qua vir ſanctus orare conſueuerat, & ſudarium eius lepræ ſuæ admouit. Non tulit illa vim ſudarij, ſed probatæ fidei perhibens teſtimonium, ceſſit pulſa meritis lachrymarum. Tum verò ille ceu nouus homo audet aſtare viro Dei, Deoque & illi gratias agere.

Leproſi ei familiares.

Leproſus curatur eius ſudario.

Cernere licebat in ſancti Pontificis domo, quaſi nitentes quaſdam gemmas, pauperes Chriſti, varijsque oppreſſos morbis, cæcos, ſurdos, claudos, quos quotidiè eò properantes, vt ab eo ſtipem acciperent, vir pius duplici beneficio proſequebatur. Quicunque enim ab eius ſanctis manibus accipiebant cibum vel potum, ilicò reualeſcebāt: & quotquot obtinere poterant aquam, qua manus ſuas abluiſſent, integram reportabant ſoſpitatem. Non radiabant in domo eius gemmæ & margaritæ nitentes, ſed verſabantur ex cęcis videntes, & ex claudis ambulantes, è famelicis ſatiati panibus. Non anteibant illum ſcutati & ſericati, ſed inopes & miſeri eius benignitate recreati. Illis enim omnia ſua diſtribuit, prorſùs vt nihil ei reliquum eſſet præter Pōtificiam dignitatem, quam quoque tranſtulit in Eleutherium venerabilis memoriæ virum, ſola epiſcopali benedictione ſibi retenta.

Eius ſtudium erga pauperes.

Pauperibus omnia largitur.

Abdicat ſe Pontificatu.

Cumq; hoc modo terrenis omnibus nudatus eſſet, inter cæteros pauperes ipſe quoq; pauper Chriſti effectus, exit è finibus patriæ ſuæ, & parentibus

ac cognatis fruſtrà reluctantibus, ſequitur Chri
Et quidem ante omnia non inuitus, ipſam quo
pro redemptore ſubiturus mortem ſi res poſc
videretur, terram promiſſionis petijt, vt omnia

Adit terrã ſanctam.

ſtræ redemptionis myſteria contemplaretur.
vltrò in exilium ſponte ſuſceptum, vt expedit
poſſet proficiſci in patriam cæleſtem. Delectaba
eum loca ſacroſancta, in quibus generis humani
demptio orta fuerat, ſed multò magis delecta
cum Iudæis de illorum perfidia verba miſcere
cum Saracenis congredi, ſi quem illorum poſſet
errore reuocare. Sed illi pro ſalutaribus mo

Verberatur ab infideli-bus.

minas & verbera intentabant, ſupplicijſque a
atrociter afficiebant, vt toto corpore laniatus
oſſa apparerent: non tamen quicquam de ſ
prædicationis ſtudio remiſit. Auellitur indè
cijs, duciturque in medium impiæ multitud
nolensque illis cedere, in cuſtodiam mittitur,

Mittitur in carcerem. Dirè tor-quetur.

crucis inſtar, cuius gloriam prædicabat, in terr
tenditur, clauis configitur, ſed terra clauos r
ente, vinculis aſtringitur, ſaxum ignitum nudo
pectori imponitur, cuſtodibusque adhibitis,
relinquitur. Ille carceris tenebris mirificè læ
ſpe cæleſtium præmiorũ animatus: nec deeſt C
ſtus militi ſuo, ſed atram ergaſtuli noctem c
lumen illuſtrat, humi iacentem diuina erigit
ratio, pœnisque abſolutũ angelica fouet cõſol

Procedit ille deindè ex carcere in publicum
pent Iudæi, mirantur Saraceni, & tum illum
ſeſe mutuo reſpectantes, tanta rei nouitate ſt
toniti. Iubẽt acciri carceris cuſtodes, à quibus
audiuit lucem cælitus emiſſam, viſitationem
licam & abſolutionem diuinam, cõpunguntur
de & tandem veritati aſſentientes verbi Dei

ſtrum venerantur, vſque adeò vt ad genua eius aduoluti ſcelerum ſuorum in illum cõmiſſorum veniam petierint, reiectoque errore, ad Chriſtum læti tranſierint.

Eius hoſtes conuertuntur.

Hæc cùm per regionem illam diuulgatus, hominum ſermo longè lateque ſpargeret, accurrũt multi, vt ſalutarem doctrinam ex nouo doctore haurirent. Offerunt autem ei Eutychianum quendam inter Saracenos inprimis nobilem, ab anno ætatis eius nono, vt ipſi quidem aſſerebant, ad ſenectutem vſque ſurdum pariter & mutum. Ex huius curatione volebant, doctrinæ eius capere experimentum. Erant etiam eius dexterę manus digiti arefacti. Itaque rogabāt pro illo ſanctum virum, ille porrò rogabat Deum, nec paſſus eſt repulſam. Audit Saracenus ſeipſum abſolutè loquentem, arida manus ſuum facit officium, idemque ipſe cum multis alijs ſalutari expiatus lauacro Dominũ benedicit. Hoc miraculum ingens protinùs Euangelio in terris illis oſtium aperuit.

Eutychian ſurdus & mutus per Sanctum curatur.

Intereà parentum & amicorum affectus diutiùs tanti viri abſentiam ferre non potuit: mittunt igitur nuncios qui eum vel nolentem retraherent. Sed eccè dum illi violentas in eum manus mittere conantur, alij virtute diuina cæcitate percuſſi, alij immotis in aëre brachijs hærentes, cœpto deſiſtere compelluntur; ac tandem in fugam verſi beatũ virum relinquere coguntur. Pœnitet eos interim illatæ viro ſancto iniuriæ, magnoque cum eiulatu ſe ſibi reſtitui petunt. Ille verò iniurię immemor, apud Chriſtum pro illis intercedit, atque proteſo, quem manu geſtabat, ſcipione & caliginem oculorum dipulit, & rigida brachia reſtituit: iuſſitque abeuntes renunciare ſuis vt ad cęleſtis patriæ gaudia pro-

Vim ei inferunt parentum nuncij, ſed excæcantur.

perantem lugere ac reuocare deſinant. Repe
illi mox Armeniam, Macarius verò ad Occiden
miraculis coruſcans pergere cœpit.

Fortè autem inter eos qui ſanctam petebant
uitatem cæcum vnum obuiá habuit, cuius cala
tate ad miſericordiam prouocatus lachryma
dit, hortatusque eſt omnes, vt communibus p
bus pro ſalute miſeri apud Dominũ interceden

Cæcum cruce illuminat.

Tum Epiſcopus admota, quam geſtabat, cruce
lis cæco lumen reſtituit, ſummoque exultant
dio à ſe dimiſit. Peruenit deindè vir ſanctus
ſocijs ad locum quendam nimia ſiccitate labo
tem, prorsùs vt in magnum omnes periculum

Aquam crucis ſigno elicit e terra.

ducti viderentur. Ille autem de Chriſti miſer
dia confiſus, ſcipione crucis ſignum terrę impr
& protinùs profluentem aquæ vim ſcaturire fe

Poſt multa terrarum emenſa itinera tandem

Venit in Bauariam.

Bauariam peruenit, vbi ab Adelberto ſumm
gnitatis viro, hoſpitio recept⁹ miracula renou
Vxor eius Aua nomine diuturno morbo fatiga
extrema tendebat; iamque omnis ſpes vitæ a
erat, cùm vir ſanctus ad ſolitas recurrens prec

Nota vim Crucis & aquę ſacratę.

quam benedicit, crucemque intingens tres
guttulas in laborãtis os inſtillat, ac protinùs à
mortis aditu ad vitam retrahit.

Indè Moguntiam perlatus obuiàm habuit
quendã, ab imminenti mortis periculo fuga

Venit Moguntiam.

ripientem. Pallebat miſer, morti, quam fuge
tèbatur, non multùm diſſimilis. Inſequeban
nim hoſtes, certiſſimam illi necem allaturi. I
tem vt ad beatum Macarium peruenit, ad pe
ius corruit, petens vt præſens periculum à ce
bus ſuis auertat. Aduolant hoſtes, ipſi quoque
to viro necem intentantes, ſi ſcelerati patroci

ſuſcipere auſus ſit. Ille verò armis, quibus pugnare ſolebat, probè munitus inter reum & tela hoſtilia ſtat imperterritus; obijcit illis furentibus ſcutum inexpugnabile, crucem illam ſuam, in cunctis actionibus ſuis familiare ſibi perfugium. Vidiſſes illic pium ſanè ſpectaculum: hoſtes arma vibrare, iuſtum precibus & meritis pugnare, ac tandem glorioſa victoria potiri. Hoſtes enim, etſi ſancti epiſcopi verba non intelligerent, eximio tamen ſplendore, qui ex vultu eius relucebat, commoti atque ad miſericordiam flexi ex equis deſilierunt, eiuſque non modò veſtigia amplexantur, ſed ipſum quoq; reum, cuius paulò antè ſanguinē ſitiebant, ad oſculum admittere non recuſarunt.

Crucem opponit telis hoſtium.

Poſt aliquot dies Moguntia digreſſus Coloniam acceſſit, Sanctorum cultura nobilem, vbi à quodam Tizone viro rerum opulētia nulli ſecundo & morū honeſtate clariſſimo honorificè non minus quàm officioſè hoſpitio exceptus eſt. Sed is idē cùm multo iam tempore regio morbo laboraſſet, nihil ſibi habere videbatur: quādiu corporis ſalute carebat. Nec poterat vlla medicorum induſtria opem aliquam polliceri, prorsùs vt in tanta opum affluentia nihil eo viueret calamitoſius. Sed Macarius ſuo aduentu inſperatam ſalutem attulit, ciboſque benedictione ſua conſecratos obtulit, quibus proſtratam & penitus extinctam appetendi vim excitauit, & breui integræ ſaluti reſtituit. Hinc verò vir ſanctus digreſſus loca omnia Sanctorū meritis inſignita luſtrauit, tandéque Machliniam delatus eſt, vbi etiam incendio obuia quæque deuaſtante, crucis ſigno extincto, ſanctitatis ſuæ virtutem oſtendit.

Coloniam ingreditur.

Adit Machliniam.

Poſt hæc vir Dei Malbodium proficiſcitur, quod eſt ſacrarum virginum monaſterium ſanctiſſimæ

Venit Malbodium.

Aldegundis virginis reliquijs celebre : ibi à Dun
do comiter ſuſceptus, voluit ſibi venæ ſectione
quid de ſanguine detrahi. Eum ſanguinem ho
in vaſculum excipiens, vni è ſeruis ſummo ſtu
Vltio diuina in ſeruũ malignum. aſſeruandum tradidit. At nequam ille ſeruus
dia ſtimulante, ſacrum cruorem in latrinam
dit : ſed mox diuina vindicta lepra percuſſus
quitatis ſuæ præmium recepit. Porrò beatus Pa
It Cameracum. archa Malbodio Cameracum abiens, paucis ad
dum diebus ibi commoratus quantæ ſanctitati
ſet, diuinitùs innotuit. Nam quodam die, Sol
occaſum declinante, ſanctiſſimę virginis baſilic
intrauit, ſuo more ibidem in diuinis laudibus
noctaturus : ſed eum cuſtos templi non ſine ini
eiecit, bileque percitus oſtium obſerauit. At
ſanctus nihil ea iniuria commotus ante fores
ſiæ in precibus ſe proſtrauit : & eccè oſtium b
cæ diuinitùs patefactum viri ſanctitatem dec
uit : non tamẽ Sanctus ingredi voluit, nè infir
hominem magis perturbaret. Sed cuſtos cùm
cturnas preces fores reſecaturus aduenifſet, e
patentes, & peregrinum humi proſtratum in
ſet, timore penè exanimatus eſt. Mane autem
res omnibus innotuiſſet, hoſpes excluſus cœp
beri clariſſimus : ſed ille ab humana laude p
Tornacum ſe confert. mùm abhorrens, Tornacum ſtatim ſe contul
exortam ciuium inter ciues funeſtam ſeditio
precibus & crucis ſuæ, quam gerebat, trophæ
cto, non ſine miraculo, compeſcuit.

Iam multo tempore beatus Patriarcha no
uos longinquę peregrinationis labores exhau
quibus cùm tandem Dominus finem imponere
Venit Gandauum, & in Abbatia S. let, Gandauum peruenit, vbi in monaſterio ab
bate Eremboldo peramanter receptus eſt : cui

gregia beneuolentia & fratrum etiam charitate ex-imia permotus, apud illos reliquum vitæ curſum exigere ſtatuit. Crebrò viſitabat eccleſias Gandauenſis ditionis, precibus nocte dieque vacabat, neque vllum tempus à conferendis in populum beneficijs vacuum ducebat. Quicquid ei à fidelibus oblatum eſſet, mox in pauperes, quorum ille ab infantia curam geſſerat, conferebat. Permultos à varijs incommodis liberabat. Manuum ſuarum contactu morbos fugabat, & cuiuis in calamitate opem & auxilium mira benignitate ferebat.

Bauonis amanter accipitur.

Benignitas in pauperes.

Inter hæc dulcis patriæ recordatio deſideriū repetendi Armeniam ei ingeſſit, adeo vt nullis precibus ab ea mente reuocari poſſet. Sed accidit cùm ſe in viam, vno comitatus ſocio, dediſſet, vt morbo correptus redire cogeretur, & dum ille patriā terreſtrem meditatur, Deus illi cæleſtem præparat. Sæuiebat tum temporis inaudita quædam ad illum diem immaniſſimæ peſtis rabies, adeò vt morientium multitudo ſuperſtites vinceret, vixque reliqui eſſent, qui humandis corporibus ſufficerent. Iamq; omnis humani auxilij ſpes ablata erat, cùm triduano hominibus pariter ac iumentis indicto ieiunio ad Dei implorandam opem omnes confugiunt: & eccè dum illi hac religione Deum placare inſtituunt, Deus quidem miſericordiam ſuam nō differt, ſed vnum ex omnibus eligit, in quem ſæuiſſima lues poſtremùm irrueret. Is fuit beatus Macarius, qui ſæuientis morbi contagione factus, primò loquendi quidem amiſit facultatem, ſed prophetica donatus gratia, nutibus & quibus poterat ſignis, prædixit præter ſe & alios duos neminē deinceps ea peſte decubiturum: quod poſteà rei euentus approbauit.

Dum vult redire in patriam diuinitùs impeditur.

Immaniſſima peſtis in Flandria.

S. Macarius peſte inficitur.

Tertius iam indicti ieiunij inſtabat dies, cùm

 paruu-

paruulis & vitulis etiam materna negarentur v-
ra, & modis omnibus propè vis regno cælorum
ferebatur. Vbique luctus, vbique clamor audie-
tur, & plurima mortis imago: pecudes quoque
iumenta intolerabiles ad vacua præſepia ede-
mugitus. Flectitur interim benignus Deus & ſe-
ritatem lenitate temperat. Porrò Patriarcha Ma-
rius recuperata voce poſt ſolennem ſupplicatio-
poſt preces & lachrymas, pro peccatis fuſas, a-
quidem ad ædes proprias dimiſit: ipſe verò
fratribus ad cœnobium abijt, ingreſſusque cu-
lis in refectorium charitate potiùs quàm nece-
te adductus hilarem ſe omnibus exhibuit, atque
inſtitutum mutarent ieiunium voluit. Cumque
appoſitis pauxillum guſtaſſet, vltimum vale
epiſcopali benedictione fratribus impendit,
demùm ad lectulum rediјt. Ibi expanſis ma-
oculisque inſita pietate ad Deum erectis inte-
gelorum multitudinem, qui tecta pium aſtan-
horrorem incutiebant, ſpiritum feliciter e-
uit: impletaque eſt prophetia eius, ipſo po-
ex ea peſte occumbente.

S. Macarius moritur.

Corpus eius cùm non vulgari deuotione ſu-
te altare S. Pauli, quem locum ipſe ſepultur-
deſignauerat, conditum: atque ſub Sigero Ab-
qui quartus fuit ab Erembolido, eleuatum, &
grum omninò repertum. Huic eleuationi inte-
re Rex Gallorũ Philippus, Comes Balduinus
proceribus ſuis & Adela coniuge filioque Ba-
no Hannoniæ Comite. Balduinus quoque No-
menſis & Lietbertus Cameracenſis Epiſcopi.
tis verò miraculis etiam poſt obitũ claruit v-
ctus, quæ nos breuitatis cauſa præterimus.

MARTYRIVM S. ANTIPAE PERGAMI *Aſiæ Epiſcopi, quem S Iohannes in Apocalypſi ſua teſtem fidelem appellat. ex Simeone Metaphraſte.*

11. Aprilis.

Domitian° Imperator.

DOmitianus qui Apoſtolorum tempore Romanum obtinuit Imperium, cùm ſtultiſſimo idolorum ſuorum cultu ebrius, Chriſtianorum quoque ſanguinem ſitiret, tunc ſanè præcipua quædam martyrum pro Chriſti Saluatoris fide vbique decertantium, virtus apparuit. Tunc & Eccleſiæ fideique baſis & Chriſtianæ veritatis fundamentum, atque æternæ diuinitatis vnigeniti præco Iohannes præſtantiſſimus in Patmum inſulam relegatus eſt. Vbi dùm magnum martyrum cœtum, ijs quę de ſeptem Eccleſijs ſcripſit, confirmaret, Antipas teſtis meus fidelis, inquit, qui occiſus fuit apud vos, vbi ſatanas habitat. E quibus ſanè verbis intelligi poteſt, quibus eſſent moribus præditi homines illi, qui Pergamum incolebant, vbi erat ſatanæ domicilium. Ibi nec naturæ lex ſeruabatur, nec iudicia vlla fiebant. Tantum quiſque ſibi iuris vindicabat, quantum viribus & robore valebat: ſibiq; ſatis iuſti videbantur & fortes ac boni, qui Chriſtianum aliquem detuliſſent.

S. Iohannes Euangeliſta in Patmum relegatur.

Cùm igitur res Chriſtianorum magno in diſcrimine verſaretur, Antipas vir ſtrenuus & conſtans nõ modò non formidabat, ſed ſæpius, neglectis tor-orum minis, in publicum prodibat, & tãquàm Sol uidam tenebricoſos idololatrię errores ſincerę fidei ſplẽdore diſcutiebat, adeò vt dæmones, qui mi-a religionis ſuperſtitione in ea vrbe colebãtur, fu-a recederent, eiusq; conſpectũ vehementer formi-arent. Hinc frequenter ſuis ſacrificulis in ſomnis pparebant, aſſerentes ſe nec ſacrificiorũ eſſe partiipes, nec nidorẽ ſuſcipere, propterea, ꝙ à Chriſtia-

Antipæ egregia fortitudo.

Dæmones eius cõſpectum formidant.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

norum principe Antipa fugarentur. Quare in gnata multitudo impetu in Antipam facto, ad locum ſacrificiorum pertraxit. Ibi Præfect

Captiuus ducitur à multitudine ad Præfectum.

túne es, inquit, Antipas ille, qui neque Imperat decretis obtemperas, aliosque in eandem rebell nem adhortaris, & inſuper ſacrificia ipſa itip turbas, vt dij omnes, in quorum tutela atque pa cinio ciuitas deliteſcit, indignabundi receſſer ſuoque nudatam præſidio ciuitatem reliquer Satis tibi ſit ad hunc vſque diem Chriſtianæ ſu ſtitioni vacaſſe. Reſipiſce tãdem & legibus no pare, deosque tutelares humili obſequio reu Quod ſi facere recuſas ex Romanorum legum ſcripto meritis ſupplicijs afficieris.

Antipæ ad Præfectum reſponſio.

Ad hæc Antipas vultu animoq; planè intre reſpondit: Vnum hoc ſcito me Chriſtianum e legibus omni ratione vacuis omninò parere n Et quoniam quæſtionibus tuis reſpondẽdum faciam libenter. Si enim dij, quos adoratis, & totius orbis dominos aſſeritis, ſic ab homine tali in fugam verti ſe dicunt, vt veſtrum auxil opemque implorare cogãtur, cùm illi vindice tiùs veſtri eſſe debeãt, facilè poteſtis errorem ſcere. Quomodo enim, qui ſeipſos vlciſci non ſunt, gentem vniuerſam in periculo cõſtitutã berabunt? Quare æquum eſt vt relicta patria ſu ſtitione, Chriſto credas, qui de cælis ad nos de dit vt hominum genus à miſerrima dæmonum uitute in libertatem vindicaret: quique viuo & mortuorum iudex conſtitutus, in fine ſæ rum digna vnicuique factis ſuis præmia retri

Impius Præfectus argumentatur à religionis antiquitate.

Ad hæc Præfectus: Vos antiquiſſima deorum ligione neglecta nouis quibuſdam legibus & cutis recenter inuentis obtẽperare vultis: Nos

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cùm non ignoremus vetera recentibus eſſe præſtantiora, & quæ temporis lõginquitate ſunt confirmata nouis eſſe laudabiliora, nullo modo patimur, religionem à maioribus per manus traditam violari, & inſana quadam hominis cuiuſdã in crucem acti, doctrina peruerti ac nefariè conculcari. Cui Antipas: Si, inquit, vetuſtiſſima quæque ſunt obſeruanda, cur non & Cain fratricidij inuentorem imitamini? Cur non eos vobis proponitis imitãdos, qui cælum conſcendere conati ſunt, aut qui ſe cum proprijs ſororibus commiſcere non ſunt veriti? vndè diluuium genus eorũ deleuit, qui piam ac rectam viuendi ſemitam ingredi neglexerũt. Quamobrem ſi vos iſtos propter antiquitatem & eorum flagitia imitari volueritis, non per aquam ampliùs, ſed per ignem æternum & vermem, qui nũquam moritur, conſumemini, niſi reſipueritis.

Geneſ. 4.

Geneſ. 6. Diluit argumẽtum hoc Antipas.

Hæc atque alia virum ſanctum loquentem corripiunt nefarij, & ad templum Dianæ, vbi ſtatua bouis ænei copioſo igne erat ſuccenſa, pertrahunt, inque eum beatũ martyrem conijciunt. At ille cum ſe Chriſti ſigno muniſſet, in eiuſmodi cruciatu cõſtitutus multiplicatis precibus atrox ſupplicium fortiter ſuſtinuit, factoque precandi fine, tanquam graui ſomno captus, ſpiritum reddidit, & glorioſa martyrij corona redimitus in cælum euolauit.

Rapitur ad ſupplicium S. Antipas.

Reddit ſpiritum.

Tunc viri pietate & religione eximij, collectas magno ſtudio reliquias in hoc loco Pergami collocarunt, vbi ſanctus multis admodùm coruſcans miraculis Chriſti nomen in Sanctis ſuis glorioſum illuſtre reddit.

VITA S. ISAAC SERVI DEI. EX [illegible]
quæ eſt per Gregorium Papam lib. 3. Dialog. cap.
Illuſtris eius memoria viget adhuc Spoleti, vbi cla-
ruit ſanctitate.

11. Aprilis.

PRioribus Gotthorum temporibus fuit in
Spoletanam vrbem vir vitæ venerabilis Isa-
nomine, quem inter alios optimè nouit ſa-

Gregoria fugit nuptias, & fit ſanctimonialis.

virgo Gregoria, quæ dum adoleſcentiæ ſuæ tem-
re, conſtitutis iam nuptijs, in eccleſiam confu-
ſet, fuit ab eodem viro ſancto contra vim defe-
& ad eum quem deſiderabat habitũ, Domino p-
tegente, perducta.

Hic itaque Iſaac cùm primùm de Syriæ parti-
ad Spoletanam vrbem veniſſet, ingreſſus eccleſia-
petijt à cuſtodibus, vt ſibi liberam quouis temp-
orandi in eccleſia facultatem cõcederent. Qua
petrata, mox in oratione proſtratus tres admo-
dies cum duabus noctibus in precibus mira cõ-
tia perſeuerauit. Cumque hoc è cuſtodibus v-
ſuperbiæ ſpiritu inflatus cerneret, cœpit virũ
ctum inepta verborũ petulantia ſimulatorem
pellare, & verbo ruſtico impoſtorem clamare,
biſque inſuper verbera iungens, per ſummam
riam è templo inflicta alapa eiecit. Sed hunc re-
tè vltor ſpiritus inuaſit, & ad viri Dei veſtigia
uit, ac per os illius clamare cœpit, Iſaac me ej-
Iſaac me eijcit. Vir quippè peregrinus de no-
incognitus, per immundum ſpiritum, qui ſe ab
eijci poſſe clamauit, omnibus innotuit. Mox a-
ſuper vexati corpus vir Dei incubuit, & mali-
ſpiritus qui eum inuaſerat abſceſſit. Quo mi-
lo protinùs per vrbem diuulgato, ingens vtri-
ſexûs multitudo accurrere cœpit, certatimque

S. Iſaac prolixæ preces.

S. Iſaac eijcitur ex templo.

Obſidetur à maligno qui eum eiecerat.

Liberatur per Iſaac.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſuis in domibus rapere conabatur. Alij ad conſtruendum monaſterium prędia, alij pecunias, alij ſubſidia quæque poterant, offerre viro Dei ſuppliciter volebant. Sed ſeruus Dei oblata admittere præciſè recuſauit, vrbemq́ue egreſſus, in deſerto vile potiùs domicilium elegit. Cuius exemplo prouocati non pauci, ardenti æternæ vitæ deſiderio accenſi, relictis omnibus ſe eius in diſciplinam tradiderunt. Cumq́ue diſcipulorum numerus excreuiſſet, illi crebrò monere non deſtiterunt, vt oblatas in vſum monaſterij poſſeſſiones acciperet: ille verò contrà, ſollicitus paupertatis ſuæ cuſtos, in ſententia perſeuerabat: Monachum qui in terra poſſeſſiones quærit monachum non eſſe. Et ſanè ſic metuebat paupertatis ſuæ ſecuritatem perdere, ſicut auari diuites ſolent perituras diuitias cuſtodire.

Vide priſcorum hominum feruorem ad extruenda monaſteria.

Summũ ſtudium paupertatis in Iſaac.

Ibi itaque prophetiæ ſpiritu magniſq́ue miraculis, cunctis longè lateq́ue habitantibus vita eius inclaruit. Nam die quadam ad veſperum futurorum præſcius, præcepit diſcipulis vt in horto monaſterij ferramenta certo numero iacerent, quas nos vſitato nomine Vangas vocamus. Nocte verò eadem cùm ad diuinas cum fratribus laudes euigilaſſet: ite, inquit, & operarijs noſtris pulmentum coquite, vt primo manè paratum ſit. Facto autem mane hortum cum fratribus ingreſſus tot in eo laborantes operarios inuenit, quot vangas iactari præceperat. Ingreſſi quippè fures fuerant, ſed mutata per ſpiritum mente, apprehenſis, quas inuenerant, vangis, cuncta horti illius ſpatia, quæ inculta fuerant, coluerunt. Ad quos vir Domini ingreſſus, ait: Gaudete fratres, multùm laboraſtis, iam quieſcite, & ſtatim alimentis, quæ detulerat,

Fures deprehẽſos vt tractauerit.

cos

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

eos poſt tanti laboris fatigationem refecit, refect
que ait: Nolite malum facere, quoties de horto
quid vultis, ad horti aditum venite, tranquillè p
tite, cum benedictione percipite, & à furti prau
te ceſſate. Quos deinde collectis oleribus à ſeo
ſtos dimiſit. Actumque eſt, vt qui ad hortum noc
ri venerant, cum laboris ſui præmio & replen
eo & innocui redirent.

Alio quoque tempore peregrini quidam pa
obſiti ac ſeminudi ad eum acceſſerunt, humilite
liquod nuditatis ſuæ tegumentum poſtulantes.
vir Dei qui fraudem intelligebat vocatum ad
diſcipulis vnum in ſyluam ad cauam quandam
borem miſit, vt recondita ibidem veſtimenta a
deferret. Quæ abiens ille vt miſſus fuerat, inue
& latenter magiſtro detulit. Quæ vir Dei ſuſc
ens, peregrinis nudis atque petentibus oſtend
præbuit. At illi hæc intuentes magno pudore
ſternati ſunt: & qui fraudulenter veſtimenta q
rebant aliena, confuſi receperunt ſua.

Facinus improbum per ſpiritum intelligit.

Alio item tempore, quidam ſe eius oration
commendans, ſportas duas alimentis plenas
puerum ei tranſmiſit, quarum vnam fraudul
puer ſurripuit, & in itinere abſcondit: alteram
rò ad hominem Dei detulit, & petitioné illius
ſe ei per xenium commêdauerat, enarrauit. Q
vir Domini benignè ſuſcipiens, eundem pu
admonuit, vt relictam in itinere ſportam no
cautus tangere pręſumeret: quia in eam ſerpe
greſſus eſſet. Quibus verbis puer valdè conf
exultauit quidem quod mortem euaſiſſet, ſed
ſtis propter verecundiam abſceſſit: reuerſuſq
ſportam à ſerpente eam, quemadmodùm vir
ctus prædixerat, occupatam inuenit.

Item aliud.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sed hic Sanctus cum tot tantiſq; virtutibus, contemptu rerum tranſeuntium, prophetiæ ſpiritu, orationis intentione incomparabiliter eſſet præditus; vnum tamen erat quod reprehenſione aliqua dignum putabatur: quia nonnunquàm tanta ei lætitia inerat, vt illis tot virtutibus, niſi ſciretur eſſe plenus, nullo modo crederetur. Sed magna eſt hæc omnipotentis Dei diſpenſatio: & plerumque contingit, vt quibus maiora bona præſtat, quædam minora non tribuat: vt ſemper eorum animus habeat, vndè ſe ipſe reprehendat: quatenùs dum appetunt perfici eſſe nec poſſunt: & laborãt in hoc quod non acceperunt, nec tamen elaborando prævalent, in his quæ accepta habent, ſe minimè extollant: ſed diſcant, quia ex ſeipſis maiora bona non habent, qui in ſemetipſis vincere parua vitia atque extrema nõ poſſunt. Fit itaque vt miro modo vna eademque mens, & virtute polleat & ex infirmitate laceſcat: quatenùs & ex parte conſtructa ſit, & ex parte conſpiciat ſe eſſe deſtructam: vt per bonum quod quærit & habere nõ valet, illud ſeruet humiliter, quod habet. Sic ergò & in vnaquaque anima agitur, vt in humilitatis cuſtodiam aliquãdo ad lucra maxima ex minimo damno ſeruetur.

Cur in ſanctis viris interdùm parua quædam vitia inhæreant.

VITA S. GVTHLACI ANACHORETAE

& Confeſſoris. ex ea quæ eſt apud Surium. Hanc vitam ſcripsêre viri ſancti, Gulielmus Rameſeij Anglus Benedictinus, item Felix Crolandienſis Benedictinus. Floruit hic Sanctus circa annum ſalutis ſeptingenteſimum & ſextum.

IN diebus Ethelredi regis Merciorũ, nobilis quidã nomine Penvvaldus regali progenie ortus, ex vxore ſua Tecta ſanctum progenuit Guthlacum

11. Aprilis.

Parentes S. Guthlaci.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cum ſeruum Dei eximium, puerũ facie admodũ
cora, gratũ adeò & acceptũ omnibus, vt etiam ſo
aſpectu animos hominũ ad gratiam & fauorẽ ſi
cõciliaret. Ante verò quã in lucem ederetur, fuit c
leſti prognoſtico deſignatus. Nam cũ eius geni
cũ partûs doloribus conflictaretur, manus rubri
toris cælitus miſſa, ad oſtium domus ineffabili
gore coruſcare eſt viſa: vndè ingẽs hominũ mu
tudo ad inauditæ viſionis prodigiũ accurrens, m
gnũ diuinę diſpẽſationis myſteriũ expectabat. C
que ſtupore magno ſecundũ varios animorum m
tus, opinionibꝰ ambiguis fluctuaret, vna obſtet
de domo egrediẽs, infantẽ iã natũ eſſe ꝓclama
qui maximã apud oẽs expectationẽ ſui cõcitar

Viſio admiranda dum naſcitur.

Intereà cùm annum quartum & vigeſimum a
giſſet, & ſui generis inimicos inualuiſſe cõſpice
cœpit ad militarem gloriã animo magno aſpi
decoratuſque cingulo militari, in hoſtiles pop
immaniter ſæuire, vrbes oppugnare, caſtella
uertere, & obuia quæq; hoſtilia demoliri; ita
vt inter armorũ crudelitatẽ ſuis ipſe Chriſtu
ſericors eſſet, & tertiã prædæ partẽ illis refund
Tandem diuino inſtinctu, prudẽter admodũ
& horrendos regũ & magnorum principum e
ad memoriã reuocans, tota mẽte ad Chriſti m
aſpirare cœpit; abiectiſq; armis, Rependonia
monaſticis ſe diſciplinis mãcipauit: vbi cũ ali
diu ſtrenuè Chriſto militaſſet, ad maiorẽ per
onis gradũ aſpirans, impetrata à fratribus ven
vaſtã quandam inſulã, ob eremi mõſtra & lar
dæmonũ formas inhabitalẽ, quã Croulande a
lant, die S. Apoſtolo Bartholomęo ſacro, cũ d
iuuenibus abijt: vbi ædificato modico tugur
ſolo pane & aqua lutulenta vitam cõtra var

Dat ſe militiæ in iuuentute.

Monaſteriũ petit poſthabita malitia.

Inſulã horridã ingreditur victurus ſolitarius.

monum inſidias cum præclaro certamine inſtituit.

Et quidē humani generis aduerſarius, qui nullo nō tempore perniciem ei moliebatur, die quodam tam vehemēti tentationis procella eum concuſſit, vt planè in deſperationis barathrū deuolutus, deſertū reliquiſſet, priſtinaſq; vitæ delicias repetijſſet; ni præſentia S. Apoſtoli, quem ſibi patronū elegerat, cōfirmatus fuiſſet. Is enim cùm Chriſti militem planè proſtratū cerneret, viſibili ſpecie adfuit, eiuſq; animū, varijs ſcripturę locis in mediū prolatis, ita roborauit, vt reſumptis protinùs viribus ad intermiſſum certamē rediret, ac hoſtē in fugā conuerteret; prorſus vt deinceps deſperationis ſpiritus nunquā eum aggreſſus fuerit. Nec tamē ea propter, oēm victoriæ ſpem maligni abiecêre, ſed transfigurantes ſe in Angelos lucis callidè inſidias ſtruxêre: vt quod viribus non poterāt, dolo obtinerēt. Perſuadebant vt hebdomadarū inedia carnē ſubiugaret, ſummumq; perfectionis gradū hac via aſcenderet. Proponebant Moyſi & Eliæ ieiuniū, & aſpera, ſanctorū Patrū qui in Sceti cōuerſati fuerant, certamina, quibus eum inferiorē eſſe turpe dicebant. Et certè hac ratione facilè in fraudē & certum exitiū vir ſanctus pulſus fuiſſet, niſi inuocato ardētiùs Chriſti nomine, maturè hoſtium verſutiā intellexiſſet.

In tentationibus cōfirmatur per S. Apoſtolum Bartholomæum.

Fallax dæmonū conſilium.

Cùm autē neque hæc fraus ſuccederet, paucis deindè elapſis diebus, noctis intempeſtæ ſilētio irruit in eū, vi magna, infinita dæmonū caterua, raptumque è cellula in paludes cœnoſas demergūt: ac indè denuò extractum per loca aſpera & inextricabiles veprium denſitates abſportant, vrgentque verberibus ac tormētis, vt inſulam deſerat, ni horrendum mortis ſuppliciū expectare mallet. Sed cū neque cruciamētis neq; minis vir ſanctus moueretur,

Infeſtatio dæmonum.

cacodæmones cum horrendo ſtridore, arreptum
inferorum fauces perducunt. Tum Guthlacus ſe
tiens gehennæ fœtorem, & æſtuantes ignis ſulph
rei globos, omnia quæ paſſus fuerat, comparan
illius anguſtiæ, leuia putabat. Videbat enim no
ne dolore & gemitu, inter ſulphureos ignium
pores, inter fauillarum voragines, inauditos ho
num cruciatus, in quos ſe eum detruſuros mi
bantur. Hæc dum fierent ſubitò adfuit admira
ſplendore coruſcans Bartholomæus, qui mina
dæmonum voces comprimens mandauit, vt ſin
liqua corporis moleſtia ad habitationis locu
reducerent.

Videt cruciatus inferorum.

Iterũ ei apparet S. Apoſtolus.

Videntes igitur maligni quòd virum Dei
poſſent tentatione ſubuertere, Clericum quen
Bertelinum nomine, (qui ſub B. Guthlaci inſtit
one diuinis mancipatus obſequijs Deo milita
tanto prauæ cupiditatis ardore inflammarun
magiſtri ſui perimendi cogitationem ſuſcep
quô ipſe ſibi res atque domicilium eius quaſi h
ditario quodam iure per ſummum ſcelus ven
ret. At pius Chriſti ſeruus ſplendore cęleſtis g
mirificè illuſtratus, cùm Bertelini ſcelus mi
eum lateret, illi ad ſe accerſito conſilium ſcele
iniquitatis plenum detexuit, monuitque vt à
mentis furore maturè reſipiſceret. Ille autem
prehenſum ſe ſentiens, ſtatim viri pedibus cu
chrymis ſe proſtrauit, veniam petijt & obt
qui poſteà beato Guthlaco fidelis admodum
& ad extremum vitæ ſpiritum cum illo perma
ſepulturæ eum tradere meruit.

Videt Bertelini cõtra ſe machinationes.

Alias quoque dæmonum inſidias in vaſta
remo eſt perpeſſus, ſed is longo bellandi vſu
ſtior factus, eas omninò nihili faciebat. Nocte

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dam cum vigilijs & precibus attẽtus inſiſteret, rur-
ſus innumerabilis dæmonũ multitudo adfuit, quæ
aſſumptis brutorum animantium formis, minas &
tortores intentabat: ſed vir ſanctus ſolo Crucis ſi-
gno omnes in effuſam fugam compulit. Porrò hi-
rundines & cæteræ eremi aues, feræ quoque ſylue-
ſtres, & ſtagni piſces, incredibili manſuetudine ad
eum accedebant, ſcapuliſque eius inſidentes, quo-
dam gratulationis applauſu ſancti viri humanita-
tem prædicabant.

Aliæ dæmo-num vexati-ones & præ-ſtigiæ.

Feræ & vo-lucres ad eũ accedunt.

In Orientalium Anglorum finibus iuuenis qui-
dam ſæuo obſeſſus dæmonio tanto furore agitaba-
tur, vt cùm ſua ipſius membra dentibus vnguibusq;
aniaret, tùm tres homines, qui eum vinculis con-
tringere nitebantur, interfecerit. Hic cùm ad varia
anctorum loca deductus nullum mali ſui remediũ
nueniret, tandem à B. Guthlaco triduo in ieiunio
c precibus perſeuerante, fuit liberatus, ſanuſque
c incolumis parentibus reſtitutus. Claruit quo-
ue vir ſanctus inſigni ſpiritu prophetiæ, adeo vt
bſentium dicta factaque, non ſecus ac ſi præſens eſ-
t, cognoſceret.

Dæmonia-cus valdè ſæ-uus curatur.

Porrò quidam antiſtes Hedda nomine, cùm mul-
a eaque admiranda de eius vitæ ratione ac ſancti-
ate audiuiſſet, eum ad ſacerdotij gradum promo-
it, effecitque vt Guthlacus, quod à primo conuer-
onis ſuæ initio nunquam facere voluit, inuitus &
ompulſus cum ipſo in menſa diſcumberet. Per id
mpus virgo quædam Edburga filia regis Adulphi
umbeum ei ſarcophagum cum linteo, haud exi-
i precij, tranſmiſit: orans atque obſecrans vt eo,
ſepultura ſua, vti dignaretur, ſibique indicaret,
ē nam in ea ſolitudine eſſet habiturus ſucceſſo-
n. At vir ſanctus ægrè tandem admiſſo munere

Fit Sacerdos

Prædicit quem ſit ha-biturus ſuc-ceſſorem.

reſpondit: Succeſſorem illum etiamnũ ethnic
eſſe, breui tamen baptizatum iri. quod quidem
factum eſt. Quidam enim Ciſſa nomine, poſt e
ex hac vita deceſſum, ad Chriſti nomen adiunc
eius meruit locum occupare.

Hoc autem ad conſolationem eorum qui a
pro ſua ſalute certamina ſuſcipiunt, & Chriſt
more omnibus mundi voluptatibus renuncian
lentio prætereundum non eſt, quòd vir ſanctu
vaſta illa eremo angelica meruit manè ſemp
veſperi viſitatione conſolari, per quam ſuſcep
bores & tentationes non modo releuabantur,
abſentia etiam & arcana cæleſtia cognoſcebat.

Angelus ei quotidie locutus eſt in eremo degenti.

Appropinquante verò die obitûs Bertelinu
ſe vocauit, cui poſtquam multa eaque præcla
lutis dogmata dediſſet, inter circumfuſam an
rum turbam oculis manibusque cum inſita p
ad cælum ſublatis, tertio Idus Aprilis obdor
in Domino. Commiſerat vir ſanctus corpuſcu
pulturam ſorori ſuæ Pegæ, cui hoc per Bertel
in mandatis dederat, vt quæ ad funeris curam
ctarent, decenter perageret. Illa igitur audit
tris ſui obitu, ad inſulam venit, ſentitq; tota
bitationem ſupra omnem fragrantiam incom
bili odoris ſuauitate repletã: humatoque S.
laco in eius oratorio ad propria remeauit.

Migrat ad Dominum.

Sepelitur à ſorore ſua.

Vixit autem Sanctus in illa eremo annis q
cim, cùm anteà ab anno ætatis ſuę viceſimo
annos admodùm octo in vanitate ac ferocita
duxiſſet. Porrò eximia eius ſanctitas vt in vi
tis magniſque clara miraculis coruſcauit, it
in defuncto corpore illuſtris permanſit. N
pſo ab obitu eius anni circulo, cùm ſoror
religioſis viris ſacrũ corpus magnifico mo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

to honorare vellet, fuit integrum planè & incorruptum, dormienti quam mortuo ſimilius, inuētum. Veſtes quoque omnes, quibus fuerat inuolutum, prorsùs inuiolatæ priſtino candore nitebant. Locus autem ipſe innumeris miraculis celebris, fuit Ethelbaldi regis beneficio (cui Guthlacus poſt mortem apparuiſſe fertur) nouæ eccleſiæ fabrica decoratus, & multis ædificijs atque ornamentis (ad conſolationem eorum qui Guthlaci veſtigijs inſiſtentes Chriſto eo in loco militare cupiebant) auctus ac illuſtratus.

Corpus eius poſt obitū integrum inuentum.

VITA ET MARTYRIVM S. SABAE

Gotthi. ex ea quæ eſt per Eccleſiam Gotthiæ conſcripta, habeturq́ʒ apud Metaphraſten. Paſſus eſt anno Domini trecenteſimo ſeptuageſimo ſecundo.

Sanctus Sabas martyr Chriſti eximius, in Gotthia oriundus, vitam in medio generationis prauæ atque peruerſæ ita ab omni contagione peccati illibatam duxit, vt inſtar clariſſimæ ſtellæ in mundo fulgeret. Neque enim ſemel ſed ſæpè, ante quàm pro fide martyrio coronaretur, re ipſa ſe ipſum veræ pietatis acerrimum defenſorem oſtendit. Cùm enim Gotthiæ principes & magiſtratus Chriſtianæ fidei cultores ad nefaria ſacra, quæ dijs orum immolata erant, edenda cogerent; & Gentiles quidam conſilium inijſſent, vt pro immolatis, quæ immolata non erant, Chriſtianis ſuis propinquis proponerent; quo ab imminenti mortis periculo eos eriperent; Sabas non ſolùm ipſe vetitos cibos comedere recuſauit, ſed in medium proſiliens voce libera & conſtāti proteſtatus eſt omnibus, qui carnibus illis comederent, veros ſynceroſque Chriſtianos non eſſe. Hac de cauſa, qui fraudē mo-

12. Aprilis.

Genus Sabæ.

Synceritas S. viri.

ſiebantur, eum ex illo vico repulerunt: ſed poſt
tamen, ceſſante nonnihil perſecutione, reuocaru

Cæterum cùm rurſùs noua perſecutionis p
cella intonaret, & quidam ex eiuſdem vici genti
bus victimas dæmonibus offerentes, iureiurãdo
firmare vellent, neminem in vico ſuo Chriſtian
de imbutum eſſe; Sabas magna cum fiducia itera
in conſeſſum illorum prodiens. Nemo, inquit,
me iuret, ego enim Chriſtianus ſum. Denique
ſtante perſecutione præfati Gentiles, celatus p
pinquis ſuis, vnicum ſe tantùm Chriſtianum i
co habere affirmarunt. Hic erat beatus Sabas de
ius dignitate & diuitijs, quibus ſiccis faucibus
abat, Præfectus, cùm multa ſtudioſè admodùm
cunctatus eſſet, eumque propter Chriſti amo
omnibus nudatum bonis ſponte ſua intellexi
contempſit eum vir iniquus: atque hoc modo
ctum liberum abire permiſit.

Eximia S. viri conſtãtia.

Contemnitur à iudice propter paupertatem.

Poſt autẽ cùm perſecutionis furor quotidie
gis magiſque inualeſceret, Sabas ad Sanſalam
gni pietate ac religione presbyterum ſe contul
cum eo diem illum, qui ingenti Chriſtianorum
titia in memoriam Chriſti à mortuis ſuſcitati
tur, celebraret. Cæterum tertia poſt celebratio
nocte, eccè ex impiorum decreto Atharidus R
ſti reguli filius, cum magna latronum manu
gum irruit, & ſacerdotem è lectulo vinctum
cit: Sabam verò planè nudum per denſos ſpin
aculeos raptat, & fuſtibus ac flagellis crude
mactat. Sed hæc hoſtium crudelitas non modo
iuſti conſtantiam non fregit, ſed fidem po
patientiam mirificè exercuit.

Sanctus dies Paſchæ.

Atharidus Rhoteſti reguli filius Sabam crudeliter tractat.

Mane enim facto Chriſti martyr in pœnis
tans, fuit ab omni ſupplicij atrocitate illæ

uentus: adeò vt ſuis ipſe tortoribus inſultaret, & ineffabilem Chriſti ſui bonitatem ac potẽtiam prędicaret. Tùm verò carnifices cùm nullum omninò crudelitatis ſuæ veſtigium in carne eius extare cernerent, ſublatum axem vi magna humeris eius impoſuerunt, ac manus pedesq́ue extremis axis partibus alligarunt, multisq́ue iniurijs oneratum non priùs nouis nouisq́ue ſupplicijs fatigare deſtiterũt, quàm nimia laſſitudine oppreſſi in ſomnum laberentur. Illis autẽ alto ſopore depreſſis, mulier quædam ad miniſteria domûs ſuę euigilans eum ſoluit: ille verò ſolutus nequaquàm fuga ſalutem quæſiuit, ſed eodem in loco intrepidus permanens adiutrices manus piæ mulieri in opere ſuo tulit: & lætus ac gaudens nouas pro Chriſti nomine contumelias ac ſupplicia expectabat.

Immaniter torquetur.

Eius cõſtantia eximia.

Primo igitur diluculo crudelis Atharidus, re cognita vinctum manibus ad præcelſam domûs trabem ſuſpendi iuſſit, cibosq́ue idolis immolatos obtulit: quos vir ſanctus reſpuens, Quis, inquit, hæc nobis mittere præſumit? Impuri & profani ſunt iſti perditionis cibi, quemadmodum & ipſe Atharidus à quo miſſi ſunt. Hæc aliaq́ue illo loquente, vnus è ſeruis Atharidi ira inflãmatus, vas quoddam in ſancti viri pectus tanto cum impetu coniecit, vt omnes crederent ſtatim eum interiturum. Verum ille pietatis ſtudio vulneris dolorem ſuperans nullum omninò vel gemitus vel doloris ſignũ edidit.

Dolorẽ præ ardore pietatis nõ ſentit.

Quibus cognitis Atharidus iuſſit eum aquis ſuffocatũ, dimiſſo Sanſala presbytero, interfici. Tum verò iniquitatis miniſtri Saban ad fluuium qui Muſęus dicitur, pertraxerũt. Ipſe verò incredibili gaudio exultans Deum collaudabat atque ad martyrij palmã feſtinabat. Miniſtri autẽ cùm ad fluminis ri-

pam ventum eſſet, perſpecta ſanctiſſimi viri in[…] centia liberum eum dimittere voluerunt, ſed […] ne diutius præclara certaminis ſui corona frau[…] retur, ipſos hortari & vrgere cœpit, vt imper[…] perficerent. Eccè enim, dicebat, video qui me e[…] ctant, vt præparatam à Deo iuſtitiæ coronam c[…] ti imponant. Hęc dicentem & magnis vocibus […] laudantem in flumen proiecerũt, aquisque ſuff[…] runt. Adeptus eſt vir ſanctus præclaram hanc […] tyrij palmam ætatis ſuæ trigeſimo octauo, p[…] Idus Aprilis, Valentiniano & Valente Imperat[…] bus, Conſulatum gerentibus Modeſto & Arin[…]

Suffocatur aquis S. martyr.

Poſt hæc ſacrũ corpus ab homicidis ex aqu[…] tractum feris & volucribus cæli obiectum fu[…] illæ ſceleratorum hominum impietatem dam[…] tes tacita quadam reuerentia illud proſecutæ […] donec clariſſimus Dux Ioſſarinus fide & i[…] plenus, miſſis viris fide dignis, è loco barbaro […] tiſſimas reliquias in Romaniam tranſtulit, […] indè glorioſum fidei fructum precioſiſſimu[…] triæ ſuæ munus in Cappadociam tranſmiſit.

Dux Ioſſarinus reliquias eius cum honore excipit.

MARTYRIVM SS. IVSTINI PH[…]

ſophi, Charitonis & ſociorum, qui Romæ pa[…] ex ijs quæ partim apud Ioachimum Perionium […] tim apud Metaphraſten. Surius habet Iuſtin[…] die, & 3. Id. Iunij. Vndè ſibi incertum eſſe d[…] ſit vnus idemq́; ſe in contrariam partem pro[…] rem eſſe oſtendit. Sed Baronius vnum & e[…] eſſe declarat, omnemq́; difficultatem ex auct[…] S. Epiphanij tollit. Vixit autem anno Domini […] ſimo quinquageſimo: Antonini Pij duodecim[…] quo & paſſus eſt Conſulibus Orfito & Priſco.

IVſtinus in vrbe Paleſtinæ, cui nomen Neapolis 13 Aprilis.
Flania fuit, Priſco Bacchio patre natus, vir fuit Eius patria
maximarum artium diſciplinis inſtructus, & & parens.
in dicẽdi artificio admirabilis. Poſtquàm enim humanarum artium ſtudia ſuperaſſet, voluit philoſophorum omnium inter ſe diſciplinas conferre, vt eam quæ veritati maximè conſentanea eſſet, eligeret: eique ſe totum addiceret. Primo igitur cùm Studet Phi-
Stoico cuidam ſe erudiendum tradiſſet, eumque ne loſophiæ
extremis quidem labijs, vt dici ſolet, Dei ſcientiam Stoicæ.
guſtaſſe cerneret, eo protinùs relicto, ad Peripateti- Peripateti-
cum quendam hominem, acuto ſanè ingenio con- cæ.
tulit. Sed is cùm omnem ſcientiam turpi nimis lucro & cupiditate pecuniæ metiretur, eum ſimiliter auerſatus, ne Philoſophi quidem nomine dignum reputauit.

Stoicorum atque Peripateticorum his de cauſis repudiatis contẽptisque diſciplinis, acceſſit ad Py- Pythagori-
thagorium quendam clariſſimũ hominem, magna cæ.
ſapientiæ cognitione prędìtum: habitoque cum illo ſermone, Pythagoreus ex illo quærere cœpit, num Muſicæ, Aſtrologiæque, & Geometriæ operá dediſſet. Cumque Iuſtinus ſe eas diſciplinas ignorare profeſſus eſſet, eum Pythagoricus ille dimiſit, cùm illas & laudaret multis, & neceſſarias eſſe diceret. Quod Iuſtinus acerbè admodum, vt par erat, ferens, animo in varias cogitationes diſtractus, tandem viſum eſt ei Platonicos adire; quòd & illi tum Platonicæ.
n magno erant nomine & gloria, & paulò antè aſ-
iduam habuiſſet cum homine Platonicorũ decre-
orum doctiſſimo familiaritatem, ex cuius vſu ac
onſuetudine haud contemnendos fructus ſe per-
epiſſe recordabatur. Is autem vehementer illum
erum corporis expertium intelligentia excitabat,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Scopus diſci pline Platonicæ.

formarumque, quas illi ideas vocant, cognitio
mum illi erigebat, ſic vt ad breue tempus & ſap
tem fore ſe, & Deum ſtatim viſurum eſſe ſp
ret. Hic enim Platonicæ philoſophiæ propo
eſt finis. Cùm ità animo conſtitutus, tandem
quandò magna tranquillitate ac ocio abunda
tuiſſet, hominumque viam declinare, ſe in lo
mari vicinum ac propinquũ recepit. Ibi hom
quendam nec opinato offendit, qui illum diſp
do eò tandem adduxit, vt contemptis philoſ
omnibus, prophetarum libros legere vellet. I
illa eorum fuit de animorũ immortalitate,
norum præmijs malorũque ſupplicijs diſp
in qua minutis interrogationibus ſiue ratio
ac ſimilitudinibus à Iuſtino obtinuit, vt ver
quam à Philoſophis viſum eſſe fateretur.

Segregat ſe ab hominibus.

Philoſophi antiqui à vero alieni.

Itaque cùm Iuſtinus viro illi ex prophetar
raculis luculenta oratione differenti aſſen
cœpit multò diligentius viam omnem mo
inquirere quo ſtatim ſine vllo errore ad ſum
lius boni notitiam perueniret. Tum vir ille h
eum ad preces votaque Deo omnipotenti
termiſſione nuncupanda, vtpotè ſine cuius
ac munere ſingulari, nemo ad veram ſapient
ditum inuenire poſſit. Quæ cùm dixiſſet,
prætereà multa Iuſtino inculcaſſet, abijt ne
poſteà viſus eſt.

Vera ſapientia ſine diuino munere obtineri nõ poteſt.

Tùm verò illo eius ſermone Iuſtinus repe
animo ſuo ignem excitari ſenſit tãtum, eum
tum prophetarum virorũque illorum, quo
ſtus charos haberet, deſiderium teneret, ſec
ſtatueret hanc vnam philoſophiam tutam
lem toto conatu amplecti. Nec multò pòſt
vitalique aqua expiatus Chriſto nomẽ ded

Iuſtinus delectatur lectione prophetarum.

Baptizatur.

ri

rimumque deindè pro Chriſtianę religionis defenſione certamen ſuſcepit, vt ab ea defendenda nec minis, nec ſupplicijs vllis nec ipſa denique morte deterreri abducique potuerit. Hoc declarant eius libri, quorum in alijs Iudęos atque gentes, id eſt, diſciplinæ noſtræ hoſtes ſententijs refellit atque coarguit: in alijs Chriſtianos eorumque religionem apud Antoninum Pium Imperatorem, eiusque liberos Verum atque Lucium & Senatum Romanum defendit magna dicendi & libertate & copia. Nec verò in hoc tam reprehendendi defendíve ſtudium ſequebatur, quàm illos ab ingrata Deo vita & diſciplina ad gratam deducēdi voluntatem: quorum ſuperiùs illud ità perfecit, vt non alius pleniùs & aptiùs perfeciſſe videatur: poſteriùs autem num ſuos exitus in multis aut nonnullis habuerit, id eſt, num aliquos ad Chriſti religionem deduxerit, incertum. Hoc quidem vnum certè ex ipſius ſcriptis conſtat, Tryphonem Iudæum, poſt eum ſermonem, quem cùm illo aduerſus Iudęos habuit, maxima ex illo percepta voluptate, ità animo conſtitutum diſceſſiſſe, vt ſe ac ſodales, ſi ſæpiùs vnà diſputare liceret, maiorē vtilitatem fructumq; percepturos fateretur. Hoc etiā veriſimile eſt, Antoninū Pium, eiuſdem orationibus, quas pro noſtris dixit & ſcripſit, adductū, ſcripſiſſe ad Aſianos epiſtolā pro Chriſtianis qua petebat, ne Chriſtiani propter religiōis fideiq; profeſſionē pœnas luerēt: ſed tantū vt cæteri propter maleficij ſi ꝙ cōmiſiſſent crimē punirētur.

Certamen eius pro fide.

Apologias ſcripſit ad Antoninū Imperatorem.

Tryphō Iudæus magnā ex Iuſtini diſputatione voluptatem percipit.

Scripſit autem vir ſanctus libros multos inſigni eruditione refertos, vſusque eſt dicendi genere vehementi quod ad Philoſophorum quàm oratorum ſtylum propiùs accedit. Cùm autem in omne genus hominum qui à noſtra & vita & diſciplina abhor-

Multa ſcripſit Iuſtin⁹.

rent, acerbū ſe præſtaret, tum in Philoſophos m
ximè, quòd illi ſuo exéplo ac doctrina alios in c
traria confirmarent, & noſtris etiam, quantum
ipſis eſſet, à fidei ſynceritate abducerent. In ijs C
ſcentem quendā & vita & diſciplina Cynicum
legiſſe videtur, in quem acerbitatis ſuę aculeos m

Iuſtinus ſæpè cum Creſcente quodam diſputauit.

ximè emitteret. Nam & ſæpè cum eo de rebus
cretisque religionis noſtrę diſputauit, & impe
eum apud Antoninum Pium publicè arguere
dubitauit. Quod cùm veterem Creſcentis in
am, qua Iuſtini æmulus flagrabat, vehementer
geret; tum ex eo die nūquam eius animus antè
quieſcere potuit, quàm eius ſanguine & morte
ſatiaretur.

Vndè vel ab ipſo Creſcente vel ab aliquo
nefariæ ſuperſtitionis propugnatore compre

Iuſtinus cōprehēſus ad Ruſticū Pręſidē ductus.

tandem Iuſtinus, ad Romanę vrbis Pręſidem R
cum cum alijs inſigni pietate viris & fœmin
ductus eſt. Quibus ante tribunal conſtitutis, P
Iuſtino dixit: Age eſto dijs ipſis obediens & Im
ratorijs edictis. Cui Iuſtinus, Nemo, inquit, v
reprehendi aut condemnari poterit, qui Salua
noſtri Ieſu Chriſti præceptis obedierit. Tùm R
cus Pręfectus: In cuiuſnam eruditionis ac diſ
narum genere verſaris. Cui Iuſtinus: Omnium
ſciplinarum genus diſcere conatus ſum, omn
eruditionem expertus, poſtremò veræ Chriſt
rum diſciplinæ adhæſi, quamuis illa nō placea
qui falſæ opinionis errore ducuntur. Tum Ru
dixit: Illáne, miſerrime, eruditione delectaris
ximè, inquit Iuſtinus, quoniam recto cum dog
te Chriſtianos ipſos ſequor. At Præfectus: Q
nam eſt iſtud dogma? Reſpondit Iuſtinus: Re
dogma, quod Chriſtiani homines cum pietat
uan

uamus, h
rem atqu
ſtrum Ieſ
à Propher
iudex vēt
ab illo be
becillis ſu
lius Deita
phetarum
ipſius, qu
aduentū m
Quæſiu
conuenire
que conue
ſtimas om
litos? Min
norum Deu
uiſibilis ſit,
fidelibus a
Age, inqui
ſcipulos tu
propè dom
gnomento
tem in vrbe
quam locu
me venire
nam comm
ſtianus es t
ego ſum.
Tunc Pra
uerſus: An
ton: Chriſti
ſuit Ruſtic
Chriſti fide

uamus, hoc eſt, vt vnum Deum exiſtimemus factorem atque creatorem omnium, & Dominum noſtrum Ieſum Chriſtũ Dei filium confiteamur, olim à Prophetis prænunciatum, qui & humani generis iudex venturus eſt, ſalutis preco, & magiſter, ijs qui ab illo benè didicerint. Ego quidem, vt homo imbecillis ſum, & longè minor quam vt de infinita illius Deitate aliquid magnum dicere poſſim: Prophetarum munus hoc eſſe fateor. Illi enim huius ipſius, quem Dei filium eſſe dixi, in orbem terrarũ aduentũ multis anteà ſæculis diuinitùs prædixerũt.

Quæſiuit Præfectus, quem in locum Chriſtiani conuenirent. Cui reſpõdit Iuſtinus eò vnumquemque conuenire quò vellet ac poſſet. An, inquit, exiſtimas omnes nos in eundem locum conuenire ſolitos? Minimè res ità ſe habet, quoniam Chriſtianorum Deus loco non circumſcribitur: ſed cùm inuiſibilis ſit, cælum & terram implet, atque vbique à fidelibus adoratur & collaudatur. Tunc Pręfectus: Age, inquit, dicas quem in locum cõueniatis, & diſcipulos tuos congreges. Reſpondit Iuſtinus: Ego propè domum Martini cuiuſdam ad balneum, cognomento Timeotinum, hactenùs manſi. Veni autem in vrbem Romam ſecundò, neque alium quenquam locum, niſi quem dixi cognoſco. Ac ſi quis ad me venire voluit, libens cum illo veritatis doctrinam communicaui: Ergò, inquit Ruſticus, Chriſtianus es tu? At Iuſtinus: Maximè, Chriſtianus ego ſum.

Tunc Præfectus eo relicto, ad Charitonem conuerſus: An, inquit, & tu Chriſtianus es? cui Chariton: Chriſtianus ego ſum, Deo ipſo adiuuãte. Quęſiuit Ruſticus à Charitina muliere, num & ipſa Chriſti fidem ſequeretur. Cui reſpõdit illa, ſe quoque, *Chariton martyr.* *Charitina.*

que,

que, Deo dante, Chriſtianam eſſe. Tunc Ruſticu
Euelpiſtus. Euelpiſtum: Tu verò quiſnam es? Qui reſpon
Seruus quidem Cæſaris, ſed à Chriſto libertat
natus, & illius beneficio atque gratia eiuſdem
cuius & iſti ſunt quos vides, particeps factus.
Hierax. hæc Præfectus quæſiuit ab Hierace, num &
Chriſtianus eſſet. Cui Hierax: Certè Chriſti
& ego ſum: eundem enim Deum colo atque ad
An, inquit Præfectus, Chriſtianos vos fecit I
nus? Ego, inquit Hierax, & fui & ero Chriſti
Pæon. Stans autem & Pæon dixit: Ego quoque ſum C
ſtianus. Et quiſnam, inquit Præfectus, te doc
Reſpondit ille: A parentibus bonam hanc co
onem ego accepi. Poſt hunc Euelpiſtus dixit:
go Iuſtini quidem ſermones magna cum volu
audiebam, ſed à parentibus tamen & ipſe Chri
nus eſſe didici. Tùm Præfectus: Et vbinam p
tes tui ſunt? In Cappadocia, inquit Euelp
Quæſiuit Præfectus & ab Hierace vbinam ge
eſſent eius parentes. Cui reſpondit Hierax:
Pater noſter Chriſtus eſt, & mater fides, qua
ſum credimus: terreni verò parentes mei m
ſunt. Cæterùm ego ab Iconio Phryciæ ab
Liberianus. huc veni. Quæſiuit Præfectus à Liberiano,
nam & ipſe diceret: num Chriſtianus eſſet,
in deos impius? Cui Liberianus voce libera
ſtanti: Et ego, inquit, Chriſtianus ſum: col
& adoro ſolum verum Deum.

Præſes iterũ conuertitur ad oppugnãdum Iuſtinum.

Tunc Præfectus rurſus ad caput omnium
num conuerſus: Audi, inquit, tu qui eloquẽ
de excellis, & veram te diſciplinam tenere a
ris: Si à capite ad calcem per totum corpus
lis cæſus fueris, nunquid illius ſupplicij pr
in cælo te percepturum exiſtimas? Cui Iu

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Spero, imò nihil de Chriſti bonitate dubito, quin percepturus ſum, quod ij omnes qui cum fide & pietate Deo deſeruiunt, eiuſque gratiam ad extremum vitæ ſpiritum illibatam conſeruant. Tum Ruſticus: Veniamus, inquit, ad id quod propoſitum eſt, & nos vrget. Conuenite ſimul, & vno eodémque animo dijs ſacrificate. Ad hæc Iuſtinus: Nemo, inquit, qui rectè ſentiat, pietatem deſerit, vt in errorem atque impietatem labatur. Ruſticus ad hæc dixit: Niſi iuſſis noſtris ſine mora parere volueritis, diris ſine vlla miſericordia ſupplicijs afficiemini. Iuſtinus autem: Maximè nos in votis habemus, propter Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum cruciatus perpeti ac ſaluari: hoc enim nobis ſalutem & fiduciam conciliabit ante eiuſdem Domini & Saluatoris noſtri terribile illud tribunal, cui totus mundus diuino iuſſu aſſiſtet. Idem & reliqui omnes martyres dixerunt, hoc addentes: Fac citò, quod vis: nos enim Chriſtiani ſumus: & idolis nõ ſacrificamus.

Iuſtinus præclarè reſpõdet Ruſtico.

Hæc audiens Pręfectus animo haud parum commoto ſententiam protulit: Vt flagellis cæſi ad capitalem, ſecundum leges, pœnam abducerentur. Itaque ſancti martyres Deum collaudantes ad conſuetum producti locum, poſt verbera ſecuri percuſſi ſunt: & in Saluatoris confeſſione martyrium conſummârunt. Poſt hæc quidam fideles clam eorum corpora ſuſtulerunt, & in loco idoneo illa condiderunt, cooperãte gratia Domini noſtri Ieſu Chriſti: cui gloria in ſecula ſeculorum. Amen.

Sententia mortis in martyres.

Feriuntur ſecuri.

MARTYRIVM SS. ET GLORIOSORVM *Chriſti Martyrum Carpi, Papyli & ſociorum. ex ijs quæ ſunt per Metaphraſten.*

Beati

13. Aprilis.

Patria Carpi & Papyli.

BEati & glorioſi Chriſti martyres Carpus
Papylus, pijs admodum in ciuitate Perga
na orti parentibus, à primis annis puritati
tæ dediti, poſt multos in ſtudio pietatis fortiter
antlatos labores, ad tantam tamque inſignem p
fectionem peruenerunt, vt angelis quàm ſimili
in carne adhuc degentes, omne carnale cōmerci
reſpuiſſe viderentur. Hinc omnium iudicio d
populi præfectura habiti, ad pietatis myſteria
annuncianda electi ſunt: Carpus quidem ad
tificatum, Papylus verò ad gradū diaconatus,
bus in muneribus tāto cum virtutum omniū ſp
dore verſati ſunt, vt quotidiè haud exiguam in
lium turbam ad credentium numerum adiunge
ampliſſimosq́; vbique pietatis fructus ederent.
autem cùm non ſine magno animorum motu
poſſent, aduerſarius bonorum omnium conſ
inuidiæ ſtimulis concitatus, præcipuos quoſd
pietatis ſuæ fautores excitauit, qui viros ſanct
mos apud Decium Imperatorem deferrēt quo
gentem multitudinem à deorum cultu ad p
Chriſtianorum ſectandas traducerent.

Carpus fit Epiſcopus, & Papylus Diaconus.

Accuſantur apud Deciū.

Ille autem hac re grauiſſimè affectus, conf
Valerium quēdam aſſeſſorem in Aſiam dimiſi
inſtituta cum Sanctis quæſtione, acerrimum
ſupplicium ſumeret. Nec mora. Valerius ac
hac poteſtate quàm celerrimè profectus pr
omnes loci illius habitatores ſuo exemplo ad
ria ſacra inuitauit: ſacrificare verò recuſant
horrenda nimis ſupplicia propoſuit. Et quide
dicto promulgato omnes metu ſuppliciorū
incredibili alacritate conuenerunt, ſolis hiſce
tyribus exceptis, qui à cætera multitudine
loco ſemoti vota preceſque ſummo æterno

Valeri⁹ perſecutor Chriſtianorum.

Multi ſacrificant dijs.

nuncupabant. Quo viſo Valerius, ad furorem prouocatus, protinus ſuis eos conſpectibus ſiſti iuſſit, ac animo ſanè elato tãtæ audaciæ cauſam quæſiuit, quòd cæteris promptè ad deorum ſacrificia confluentibus, illi ſpreto Imperatoris edicto, parere recuſarent. Ad hęc ſancti martyres omni metu & humana claritate ſuperiores reſponderunt: Se nunquam ſatis tantam mentis cęcitatem admirari poſſe, neque tam ingrati animi crimen admiſſuros, vt vnum cæli terræque conditorem, quem, teſte Eſaia, bos & aſinus ſtolidiſſima animantia cognouerunt, inanibus quibuſdam ſimulachris poſtponant: atq; adeo lignis lapidibusque in cõtemptum ſummi illius Domini thura offerant. Hæc cùm dicerent ſubitò exortus, cum horribili fragore, terræmotus ſimulacra peruertit; ac planè in puluerem redegit.

Martyres prçclarè Valerio reſpõdent.

Terręmotus

Hæc manifeſta Dei potentia quamuis cęteros ferè omnes ingenti pauore conſterneret, fixam tamen ſtabiléque ſuis radicibus Valerij malitiam nè tantillùm quidem concutere potuit: imò ad maiorem mentis inſaniam prouocauit. Et certè nequaquàm furori, qui eum vehemẽter exagitabat, percepiſſet, niſi ingenita ſanctiſſimis viris animi nobilitas, quæ ex vultu oculiſque tanquàm ſplendor quidam elucebat, quandam illi reuerentiam incuſſiſſet. Vt tamen aliqua vindicta furorem ſuum mitigaret, iuſſit eos, omni indumento ſpoliatos, ferreis vinculis collo iniectis, per medium forum circumagi; quò illorum ignominia ſuo, vt putabat, honori conſuleret. Sed cùm ea nuditas nullam non modò ignominiam, ſed maiorem etiam gloriam martyribus afferret, iudex mutata protinus ratione blãdis verbis & promiſſionibus in fraudem eos impellere aggreſſus eſt. Cùm inſignem illam, dicebat, animi ve-

Nudi circũagũtur ſancti martyres.

Iudex eis blanditur.

ſtri li-

ſtri libertatem vultusque & morum moderatio
ô viri, conſidero, incredibili ſanè dolore mentis
crucior, quòd falſa religionis opinione ſeducti,
peſtem ac perniciem veſtram cæca mente ru
Quarè vos hortor & cõſulo vt maturè ab hac
tis inſania reſipiſcatis, & veram deorũ noſtro
religionem cum ſempiterna nominis veſtri glo
amplexemini. Nam noſtra hæc religio ſi vera
eſt, quomodò ea in hodiernum vſque diem nõ a
nos ſolos, ſed apud ipſos etiam barbaros, ac vl
terræ nationes colitur ſtabiliſq; permanet: pro
vt per eam imperia fundata ſint, & reges ac pri
pes ciuitates euerterint, propitioque deorum
mine aduerſarios omnes in poteſtatem redege
Illa verò Chriſtianorũ, de homine quodam in
cem acto, opinio admodùm recens eſt neque
in pretio, prorsùs vt eius cultores cõmunibus
peratorum armis oppugnentur, & tanquàm h
ni generis peſtis quædam è terris profligentur.

His auditis, martyres oculis cum inſita pi
ad cęlum ſublatis, Chriſto ſe ſignaculo munie
deindè vultu eximiam grauitatem compoſi
ſponderunt: Si veſtram illam impietatem reli
nis, ſolo antiquitatis nomine ſectandam ac ho
dignam iudicatis, conſequens eſt vt nihil apu
maiori in pretio eſſe debeat quàm vitia & ſce
immania, quæ ab ipſo humani generis parent
tium ſumpſerũt, ſed deſipitis planè. Non enim
ſiderandum eſt, quo quælibet religio tempore
ſit, ſed an veritati conſentanea optimè cum ra
ipſa conueniat. Neque enim fruſtrà mentem
Deus largitus eſt, ſed vult vt ratione, qua nih
diuinius, verum à falſo diſcernamus, & nõ er
pore vel peſſima conſuetudine omnium erro

Muniunt ſe crucis ſigno & egregiè reſpondent.

magiſtro, ſed ex veritate quæ ratione nititur, res omnes penſiculemus.

Hęc aliaque martyribus dicentibus & luculenta oratione, multa de eximia Christi in humanum genus charitate diſſerentibus, Valerius ſtatim depoſita manſuetudine ad ingenium redijt: animique feritatem cùm voce tum oculis aperuit. Et quidem ſanctorum facultates accuſatoribus diripiẽdas tradidit: ipſos verò equis quibuſdam agreſtibus alligatos Sardas agi iuſſit. Hoc in ſupplicio ſanè acerbo cùm totam diem tranſegiſſent, noctem in diuinis laudibus expenderunt. Cumque omni ſolatio humano deſtituti, feſſa quandoque lumina in ſomnum laberentur, adfuêre protinus angeli qui feſſos [r]ecreabant, atq; ad inſtans certamen alacriores reddebant. Poſtridiè verò Valerius cùm ſibi minimè dubiam victoriam promitteret, acceſſit; ſed cæleſtis conſolationis ignarus præter opinionem forti[ores] eos animiſque ad quæuis ſupplicia ferenda [p]romptiores offendit. Tum verò nouo furore [cor]reptus, omiſſis fortiſſimis athletis, Agathodorum martyrum miniſtrum aggreditur, vt eius ſupplicio [in]uictum illorum robur frangeret, & impia, vt ſpe[r]abat, miſericordia de pietatis gradu deijceret.

Valeri' martyrum facultates diripiendas tradit

Angeli eos confirmant.

Iuſſit igitur Agathodorum ante oculos eorum [ex]tenſum, crudis boum neruis crudeliter tamdiù [c]ædi, donec laniato corpore muſculi à compagibus diuellerentur, & copioſi ſanguinis riui terram vndique rigarent. Martyr autem tanquam omnis do[l]oris expers crebros flagellorum ictus tanta virtu[t]e ac patientia tolerabat, vt in ipſis etiam tormen[t]is exultaret quoad impollutum Deo ſpiritum red[d]eret. Corpus fuit continuo feris & alitibus deuo[r]andum traditum, ſed ab ijs intactum fuit ab alijs

Agathodorus cruciatur.

Reddit ſpiritum.

pietate & religione præſtantibus in ſpelunca
dam honorificè ſepultum.

Poſt hæc Præſes nouis inſtructus inſidijs m
res eſt aggreſſus; ſed fruſtrà : nam ſancti qui ſ
cia & mortẽ corporis huius in deſiderio hab
non dubitabant vltrò etiam ipſum tyrãnum a
tamen prouocare, quò citiùs optata martyrij
na potirentur. Ille verò tantam in martyrib
ſtantiam admirans Pergamũ, profecturus iu
pernices equos paribus ſequi paſſibus, vt cu
bore fatigati vel morte repentina extinguer
vel aliquid de tanta animi magnitudine d
rent. Sed cùm vna eademque poſt tot tantos
bores martyribus maneret fortitudo, Vale
excandeſcens magicis eos artibus imbutos
mauit : ſtatimque S. Carpum virgis ſpineis
maniter cædi iuſſit, vt laceræ carnes in aera
ſæ miſerandum omnibus ſpectaculum exh
Nec his ſatiatus tyrannus lampades lateribu
beri ac ſemiuſtas carnes ſale perfricari iuſſit.
dele ſanè ſpectaculum quod aſtãtem quide
titudinem ad lachrymas prouocabat, ma
verò incredibili voluptate perfundebat ac
ſti gratia mirificè confortabat.

Valerius autem tanta virtute victus, illo
cerem rursùs tranſmiſſo, Papylum ſiſti cu
ſtupore quaſi ex præcedenti adhuc ſpecta
preſſus, defixo in eum oculorum obtutu q
qua patria quibuſque ortus parentibus eſſe
in arte vel ſcientia excelleret. Cui marty
inquit, ingenuis natus parentibus : Scien
illam profiteor quæ in artificio medendi v
neque modò corporum ægritudines, ſed p
etiam animæ morbos Dei potentia ac vir

Martyrum alacritas.

S. Carp. diſè cruciatur.

Papylus ſiſtitur.

ſola nititur, fugare poteſt. Meritò, inquit Præſes, artis illius ſcientia dijs noſtris aſſcribenda eſt, vtpotè qui Galeno & Hippocrati abſolutam eius cognitionem tradiderunt. Papylus autem Galenus quidem & Hippocrates ſi aliquam quandoque ægris ſanitatem medendi artificio contulerunt, certè non eam ſine præſentia Chriſti gratia præſtiterunt. Quod ſi verbis meis fidem adhibere recuſas, agè, fac vt intelligant omnes, deos tuos ei, qui propter te ſedet altero, vt vides, oculo orbato viſum reſtituere poſſe, & tunc tibi palmam religionis tribuam.

Valerius hac martyris proteſtatione compulſus præcipuos deorum cultores & ſacrificos euocauit, iuſſitque vt inuocato deorum numine virturem eorum manifeſtare non differant. Nec mora adhibitę preces & ſacrificia. Sudatum eſt die integro in propitiandis dæmonibus, ſed nullo operæ precio: imò res ridicula & plena dedecoris inſignem corũ ſtultitiam plurimis manifeſtam fecit. Nam Chriſti ſeruus, poſtquàm eos oleum & operam perdere oſtendiſſet, ſublatis ad cælum oculis, vno Chriſti nomine fidenter inuocato, Crucis ſignum oculo impreſſit, ſtatimque ſalutiferæ manûs ſuæ contactu lumen non modò corporis, ſed animæ etiam illi reddidit: prorsùs vt circumfuſa multitudo tam præclaro miraculo ſtupefacta ſimul cum eo ad veritatis agnitionem libenter accerſerit, repudiatoque inanium deorum cultu, ſe totum Chriſto conſecrauerit. Neque tamen potuit tanta lux mentem Valerij mortifero planè ſomno ſepultam excitare, immò maioribus ſuffuſus tenebris exclamauit, qui nouis ſupplicijs tantum beneficium remunerarent,

Fruſtrà inuocãtur falſi dij.

Crucis ſigno cæcum illuminat.

Papylus flagellatur. Nec mora ſublatum in crucem martyrem fla-
lis crudeliſſimè cædunt, mactantque. ſed marty-
grauiora deſiderans, inuidia viciſſim tyránum
ciabat, adeò vt animi quodam mœrore tabe-
tem planè ſuperaſſe videretur. Ille tamen furo-
brius alia atque alia cruciamenta excogitab-
nunc quidem ignem lateribus ſubijciebat, nun-
rò lapidibus martyrem appetebat, donec in-
dis ſupplicijs fatigatus cum inſigni nominis ſ-
Iterum diuinitùs ſanantur martyres. decore pedem referre cogeretur. Tunc rurſus
lica viſitatione recreatis martyres integram co-
ris ſanitatem cum maiore inſuper decore à D-
ceperunt.

Paucis deindè interiectis diebus rurſùs è c-
tribunali ſuo martyres præſentari iuſſit, qui p-
pto alacrique animo aduolantes tarditatem
probrabant & ſegnitiem, quòd extremo eos ſ-
cio non afficeret. Hæc cùm vltrò inferrent Pr-
Immaniter cruciantur. rabiem conuerſus per murices in terram diſ-
nuda eorum corpora trahi iuſſit: ſed mox p-
ti Deo virtute diſſipatis muricibus martyre-
conſeruati ſunt.

Poſt hęc cùm nihil ſupereſſet quo mētis ſ-
delitati ſatisfaceret, feris eos obiecit, vt v-
mento in fruſta diſcerpti intolerabilem ani-
dolorem hoc ſupplicio ſanarent. Erat vrſa c-
Obijciuntur feris. uo leone in theatrum immiſſa, qui auidis f-
prædam aliquam expectabant: ſed mox in-
ſis ſanctis belluana feritate poſita, ad ſpeci-
des, qui pacem annunciauerant, procideru-
tiſque nutibus ſceleratam Valerij mētem c-
narunt. Impius autem hoc viſo præter opi-
Aliud genus cruciatus. ſpectaculo, nimio furore tabeſcens inge-
noua ſtatim malitia armatus, ſanctorum pe-

---

reis crepidi
calciatoſqu
mine victi t
machinatio
derunt. Ind
ſed diuina v
Poſtremò
pius, accenſ
Agathonica
bus obijci fla
ſtinctæ mag
igitur educt
nec iudex in
pitis in eos ſ
gentes lætit
cis Chriſtum
nis properar
ſe auelli paſſ
coronarum p
ſacratiſſimas
pro occiſori
eos ab error
gloriam pert
do & illis &
tiam precati
icis certamin
ona redimit
is Octobris.

VITA S.
quæ eſt pe
Patrum c
B Eatiſſim
eiuſdem

reiscrepidis, longis fibulis confixis, calceari iuſſit, calciatosque curſibus agitari vt hoc ſaltem certamine victi tyranno ſupplices fierent. Sed hæ quoq; machinationes, vt priores omnes, in nihilum reciderunt. Indè in lacum viua calce refertum miſſi, ſed diuina virtutę à calcis ardore conſeruati ſunt.

Poſtremò cùm iam planè emotæ mẽtis eſſet impius, accenſa fornace ferrea, iuſſit vtrumque cum Agathonica Papyli ſorore in medio illius voracibus obijci flammis; ſed eæ quoq; diuina virtute reſtinctæ magnum ijs refrigerium attulerunt. Indè igitur educti rurſus carceribus mandati ſunt: donec iudex in omni certamine victus ægrè tãdem capitis in eos ſentẽtiam tulit. Tum verò martyres ingentes lætititiæ voces edentes, & hymnis ac canticis Chriſtum celebrantes ad locum vltimi certaminis properarunt; à quibus Agathonica nullo modo ſe auelli paſſa, vt laborum & certaminũ, ita etiam coronarum particeps fieri meruit. Ante verò quàm ſacratiſſimas ceruices gladijs ſubijcerent, ardentes pro occiſoribus preces fundebant, vt Chriſtus Ieſus eos ab errore liberaret, per quos ad diu deſideratã gloriam pertingere mererentur. Cumque hoc modo & illis & omnibus circumſtantibus Chriſti gratiam precati eſſent, incredibili gaudio perfuſi fœlici certamine curſum confecerunt; & martyrij corona redimiti in cęlos auolarũt tertiodecimo menſis Octobris.

Agathonica ſoror Papyli

Plectuntur capite martyres.

VITA S. MARTII ABBATIS. EX EA quæ eſt per D. Gregorium Turonen. Epiſc. de vita Patrum cap 14.

Beatiſſimus hic Martius Aruernæ vrbis Abbas, eiuſdem territorij incola, à pueritia mirè fuit 13 Aprilis.

Eximia pietas eius à puero.

pietatis ſtudio deditus; adeò vt pullulantes e
mortalium actionum cogitationes in ipſo dim
tionis exordio gladio Spiritus ſancti ſuccide
neque quicquam omninò, quod animæ purit
næuo aliquo aſpergere poſſet, admitteret. Erat
poris domitor egregius, pauperum patronu
mius, vigiliarum patientiſſimus & aſſiduo o
nis ſtudio intẽtus. Cumque ad legitimæ ætati
fectionem veniſſet, haud procul ab vrbe ſec

Cellam ſibi in mõte ſaxeo condit.

accepto ſarculo, in mẽte lapideo cellulas ſibi
pere cœpit, vt ab omni profanorũ hominum
greſſu remotus in anguſto habitaculo arctior
ris vinculo per cęleſtium rerum contemplati
Deo coniungeretur.

In hac ergò rupe cauata, cœpit cum admi

Vitæ eius auſteritas.

ſanè vitæ auſteritate tota mente Deo ſeruire
ctum ei duriſſima præbebat petra, nec prius c
ſculum ad requiem componebat quàm feſſa
labore membra humi laberentur & ſic breui
ſomno viribus vtcunq; refectis ad intermiſſu
opus redibat. De victu nihil ſolicitus, quod
torum hominũ benignitas ſuppeditabat, ho
magna gratiarum actione recipiebat. Inter
minus qui in Sanctis ſuis glorificatur cœpit
ſui meritum loci illius incolis declarare. Na

Miracula eius.

mones de obſeſſis corporibus in nomine Ieſu
ſti verbo fugabat, morbi contagiones Crucis
culo reprimebat, febribus infuſo benedictio
quore medebatur, multaque alia beneficia p
tribuebat.

His alijsque fama ſancti viri per omnia lo

Monachos colligit.

lebrior facta, non paucos ad eius diſciplina
gregauit, adeò vt locus monachorum mult
& virtutum omnium amœnitate inſignis m

floreret, gra
teque ſpiran
ribusque co
auræ ſibilo
tione paſce
cupiditate i
omnis gene
nuſtus rurſ
Diuino eni
tię oppreſſu
Hoc vir ſan
An furem il
miſit? Imm
dura peccat
dis pijsque
per frauden
ret. Hoc en
cùm corpor
primis med
diuturna feb
hauſtu hydr
nem ſanitat
uit ſe vehic
oratione pr
ſuæ contact
nec hunc m
languoribu
ſtituit.

Ipſe aute
certamine,
migrauit, cu
tutibus illu
loquitur.

floreret, gratiſſimumq́ue pietatis odorem longè lateq́ue ſpiraret. Erat hortus diuerſis oleribus, arboribusq́ue conſitus, in quo vir ſanctus, ſuſurrantibus auræ ſibilo folijs, animum frequenter pia meditatione paſcebat. Hunc imprudens quidam, iniqua cupiditate inflammatus, furtiuo aſcenſu ingreſſus, omnis generis fructibus per fraudem collectis onuſtus rurſus cùm egredi vellet, nequaquā potuit. Diuino enim iudicio detentus & onere conſcientię oppreſſus exitum nullo modo inuenire poterat. Hoc vir ſanctus per ſpiritum comperto quid fecit? An furem illum compedibus vinctum in carcerem miſit? Immò Præpoſitum miſit qui miſerum illum dura peccati ſeruitute oppreſſum liberaret, ac blādis pijsq́ue monitis inſtructum, rebusq́ue illis quæ per fraudem collegerat donatis onuſtum dimitteret. Hoc enim vir ſanctus vel maximè ſpectabat vt cùm corporum, tum animorū morbos lenibus inprimis medicamentis ſanaret. Niuardus quidam diuturna febre detentus poſtea à frequentiore aquę hauſtu hydrope intumuit: quę infirmitas cùm omnem ſanitatis ſpem protinùs illi præcidiſſet, curauit ſe vehiculi beneficio ad ſanctum deferri, qui in oratione pro illo proſtratus, blandiſſimo manûs ſuæ contactu ſanum eum & incolumem reſtituit: nec hunc modò ſed alios quoque alijs atque alijs languoribus oppreſſos mira facilitate ſanitati reſtituit.

Fur diuinitus punitur.

Māſuetudo animi & benignitas S. Martij.

Sanatur hydropicus.

Ipſe autem ætate nonagenarius bono deſudans certamine, ad ſempiternam iuſtitię coronam commigrauit, cuius tumulus multis miraculorum virtutibus illuſtris clariùs eximiam viri ſanctitatem loquitur.

Obit vir Dei.

MARTYRIVM S. HERMENIGILDI

lij Regis VViſigotthorum. per D.Gregorium P... lib.3. dialog. cap.31. Martyrio coronatus eſt ... Domini 584. vt docet Baronius, quamuis alij ... atque aliter ſentiant.

13. Aprilis. Hermenigildum cõuertit Leander Epiſcopus.

SIcut multorum qui ab Hiſpaniarum pa...
veniunt relatione cognouimus nuper He...
nigildus rex, Liuigildi regis VViſigot...
filius ab Arriana hæreſi ad fidem Catholicam ...
reuerendiſſ. Leandro Hiſpalitano epiſcopo ...
cante, conuerſus eſt. Quẽ pater Arrianus vt a...
dem hæreſim rediret, & præmijs ſuadere, & ...
terrere conatus eſt. Cumque ille conſtantiſſ...
ſponderet, núquam ſe veram fidem poſſe reli...
re quam ſemel agnouiſſet, iratus pater eum ...
uit regno rebusq́; expoliauit omnibus. Cumq́...
ſic virtutem mẽtis illius emollire valuiſſet, ...

Mittitur à patre in carcerem.

illum cuſtodia concludens, collum manusq́...
us ferro ligauit. Cœpit itaq; idem Hermeni...
rex iuuenis regnum deſpicere, & forti deſide...
leſte quærens in cilicijs vinculatus iacens om...
tenti Deo ad confortãdum ſe preces effunde...
toque ſublimiùs gloriam tranſeuntis mundi ...
cere, quãto & religatus nouerat nil fuiſſe, qu...
tuerit auferri.

Superueniente autem Paſchalis feſtiuitat...
intempeſtæ noctis ſilẽtio ad eum perfidus pa...
rianum epiſcopum miſit, vt ex eius manu ſa...
conſecrationis cómunionem perciperet, atq...
hoc ad patris gratiã redire mereretur. Sed vi...
deditus, Arriano epiſcopo venienti exprob...

Communionem Arrianã reſpuit.

debuit, eiusque à ſe perfidiam dignis increpa...
bus repulit: quia etſi exteriùs iacebat ligatus, ...

ſe tamen in magno mentis culmine ſtabat ſecurus. Ad ſe itaque reuerſo epiſcopo Arrianus pater infremuit, ſtatimque ſuos apparitores miſit, qui conſtantiſſimum Confeſſorem Dei illic, vbi iacebat, occiderent: quod & factum eſt. Nam mox vt ingreſſi ſunt, ſecurim, cerebro eius inſigentes, vitam corporis abſtulerunt: hocque in eo valuerunt perimere, quod ipſum quoque, qui peremptus eſt, in ſe conſtiterat deſpexiſſe. Sed pro oſtendenda vera eius gloria, ſuperna quoque non defuêre miracula. Nam cœpit in nocturno ſilentio, pſalmodiæ cantus ad corpus eiuſdem regis & martyris audiri: atque adeò veraciter regis quia & martyris.

Perimitur in carcere.

Miracula fiunt.

Quidam etiam ferunt, quòd illic nocturno tempore accenſæ lampades apparebāt: vndè & factum eſt, quatenùs corpus illius, vt videlicet martyris, iure à cunctis fidelibus venerari debuiſſet. Pater verò perfidus & paricida commotus pœnitentia hoc feciſſe ſe doluit, nec tamen vſque ad obtinēdam ſalutem. Nam quia vera eſſet Catholica fides, agnouit: ſed gentis ſuæ timore perterritus, ad hanc peruenire non meruit. Qui oborta ægritudine ad extrema perductus eſt, & Leandro Epiſcopo, quem priùs vehementer afflixerat *Richardum regem filium ſuum, quem in ſua hæreſi reliquerat, cōmendare curauit, vt in ipſo quoque talia faceret, qualia & in fratre ſuis adhortationibus feciſſet. Qua commendatione expleta defunctus eſt.

** Recchare-dum.*

Poſt cuius mortem Richardus rex non patrem perfidum, ſed fratrem martyrem ſequens, ab Arrianæ hæreſeos prauitate cōuerſus eſt. Totam quoque VViſigotthorum gentem ita ad veram perduxit fidem, vt nullum in ſuo regno militare permitteret, qui regni Dei hoſtis exiſtere per hæreticam praui-

Reccharedꝰ Rex ex Ariano fit Catholicus.

tatem nō timeret. Nec mirum quòd veræ fidei pr dicator factus eſt, qui frater eſt martyris: cuius h quoque merita adiuuant, vt ad omnipotentis D gremium tam multos reducat. Qua in re conſi randum nobis eſt, quia totum hoc agi nequaqu poſſet, ſi Hermenigildus rex pro veritate mortu non fuiſſet. Nam ſicut ſcriptū eſt, Niſi granum fr menti cadens in terram mortuum fuerit, ipſum ſ lum manet: ſi autem mortuum fuerit, multum fr ctum affert. Hoc fieri videmus in membris, q factum ſcimus in capite. In VViſigotthorum e nim gente, vnus mortuus eſt, vt multi viuerent dum vnum granum fideliter cecidit, ad obti dam fidem animarum ſeges multa ſurrexit.

VITA S. LYDVVINAE VIRGINIS ... nè admiranda. ex ea quæ eſt per F. Ioannem B... mannum Franciſcanum. Obijt virgo ſanctiſſima ... no ſalutis milleſimo quadringenteſimo triceſim... tio, 18 Kalendas Maij.

14. Aprilis.
Lydvvinæ patria & parentes.

FVit in Comitatu Hollādiæ, oppido Schei Petrus quidam Ioannis filius, qui non tam uitibus quàm honeſtis & religioſos adm ortus natalibus, vxorem habebat Petronillam minam cùm alijs virtutibus tum pietatis in pr ſtudio inſignē; ex qua, preter proles maſculas puellam vnicam ſuſcepit cùm alijs multis & & corporis dotibus, tum verò eximia forma chritudine præditam; cui per regenerationis crum Lydvvinæ nomen impoſitū fuit. Hæc ab cunabulis, varijs exercita corporis doloribu cruciatibus, ad perfectionis ac totius quoddi ctitatis culmen à Dño prouecta eſt. Sic enim di prouidentia ſtatuiſſe videtur, vt neminem a

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

gnem ſanctitatis gloriam niſi per magnos labores & ardua certamina peruenire velit. Cùm virgo ſeptimum ætatis annum attigiſſet, cœpit, puellarum conſortio poſthabito, mentē pariter & corpus Deo conſecrare; prorſus vt ditiſſimorū etiam hominum coniugia, qui eam propter formæ integritatē & raram prudentiam, vxorem expetebant, cōſtanter repulerit: atq; in caſtitatis propoſito perſeuerauerit. Cumque nō deeſſent qui importunis poſtulationibus & ingenti auri pondere eam expugnare tentabant; illa contrà, ne precioſum virginitatis ſuę theſaurum amitteret, pugnabat, eamq; gemebūdis precibus, inter varia certamina, corporis deformitatē à Dño impetrauit, vt à cunctis, qui eam anteà incredibili amore proſequuti fuerant, & caſto virginitatis propoſito inſidias ſtruxerant, tunc aſpernarentur: ac contemptu quouis dignam iudicarent.

Recuſat nuptias etiam diuitū procorum.

Impetrat à Dño deformitatē corporis vt à procis liberaretur.

Annos igitur nata plùs minùs quindecim, accidit vt hyberno quodam tempore, cùm flumina glacie concreta iucundiſſimam inambulandi in ea facultatem hominibus præberent, à ſodalibus virginibus inuitata, quāuis ægrè admodum, animi cauſa ſe ſociam adiungeret. Ibi verò cùm puellas ſursùm deorsùm, vt moris eſt apud Barauos, curſitātes ſpectaret, contigit, vt puellarum vna rapido curſu incitata, caſu in eam impingeret, ipſam in glaciem proſterneret, tam miſerabili lapſu, vt coſta vna corporis frangeretur. Tum illicò iocus omnis in lachrymas conuerſus, clamores ſanè multorum cum miſerabili eiulatu excitauit; & quam iucundis animis eò adduxerant puellæ, eam ſuis humeris cognati, deſperata planè corporis ſalute, domum reportare coguntur. Fuit continuò ægra valdè ad doloris ſui lectulū delata, è quo, Domino ſic volente,

Horrendo caſu grauiſſimè læditur

nun-

nunquam incolumis ſurrexit. Medici & chiru[rgi]
præſtantiſſimi quique vndeque accerſebantur, [...]
dolor virginis omnem eorum artem ac induſtri[am]
vincebat, adeò vt exiguis parẽtum facultatibus [...]
ſumptis, omnis ſalutis ſpes præciſa eſſet. Omni[...]
go medicorum ſolatio deſtituta virgo, ſola ſpe[...]
pus diuinæ nitens huc atque illuc ſine vlla ſe re[...]
verſabat; prorſus vt omnis ei locus anguſtus e[...]
nimiaque doloris vis animum propè abſorbe[...]
Videre erat certè non ſine lachrymis, miſellã [...]
leſcentulam membrorũ omnium officio orba[...]
genibus manibusque monſtri cuiuſdam inſta[r]
mi reptãtem : & nunc trunco, nunc ſcabello pe[r]
mûs angulos ſe promouentem. Faſtidioſus ſto[...]
chus ſalubres cibos ac potus reſpuens, ſæpè ex [...]
tibus tepidam, quandoque è canalibus putente[...]
quam expetens hauriebat. Stomacho vacuo au[...]
guus aut penè nullus ei ſomnus erat. Vnicum [...]
latium, per ſingulas noctes lachrymis rigare [...]
ſuum, & cum percuſſo Iob ab omnibus dere[...]
Deo gratias agere. Qua verò ſpiritûs amaritu[...]
quantis corporis cruciamentis, quãta vtriuſque [...]
minis deiectione tres primos annos exegerit, [...]
Deo notum eſt, & quibus hoc ei placuit reuela[...]

Erat ei diriſſimum apoſtema, quod noxiu[m]
morem per omnia corporis membra diffunde[...]
adeò vt marcidis inteſtinis, vermes horridiſ[...]
inaudito quodã modo, è profundo corpore [...]
gerent : corroſisque viſceribus tribus in loci[s]
trem eius dirumperent. Ne autem vitalia me[...]
ſuo more exederent, malagmate quodam ex a[...]
fruměti, melle optimo & pinguedine caponi[...]
fecto, & ad foramina illa appoſito, eliciebā[...]
Ad hanc autem calamitatem accedebat hoc [...]

Nulla arte poteſt curari.

Miſerãdum in modum perpetuo cruciatur.

Nota de vermibus.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quòd à diuitibus cogeretur eiuſmodi emẽdicare alimoniam, quą ſæuiſſimi vermes nonnihil compeſcerentur. Erat tum Scheidami vir prædiues qui opiparum inſtructurus conuiuium, præter alia animantia, capones etiam benè pingues ſibi comparauerat. Hunc Lydvvina ægeſtate compulſa rogare cœpit, vt aliquid ſibi de caponum pinguedine impartiri vellet. Negat ille homo ab omni planè humanitate alienus, aitq; capones ſuos macie affectos. Tum illa: quandoquidem nulla te calamitatis meæ miſericordia capit, oro Deũ vt catus deuoret quod mihi miſerrimę dare recuſas. Et eccè aduentat lautiſſimi, vt putabatur, conuiuij dies, parantur capones, extrahitur adeps, conduntur omnia in prõptuario, craſtino manè, quod accuratiùs aſſeruatũ credebatur, totum cernitur tanquàm à beſtijs laceratũ.

Vltio diuina in hominẽ inhumanum.

Membra omnia, dempto capite & brachio ſiniſtro, tanta erant debilitate deiecta, vt ea mouere nõ poſſet. Ignis, quem ſacrum vocant, dexterum brachium ad ipſa vſque oſſa depàſtus erat. Scapula putredine abſumpta faſcijsque colligata vix corpori adhærebat. Caput dolorũ aculeis & malleolis compungebatur, frontem fiſſura longa, lata atque flexuoſa deformabat. Mentum quoque ad labrum vſque fiſſura diuiſum, & concreto ſanguine tumidum oris officium impediebat. Oculus alter penitùs cæcatus, alter lumen naturale ſine ſanguinis effuſione nouoque cruciatu ferre non poterat. Dentium dolor eam inſaniam propè adigebat. Guttur non raro angina, alijque morbi anonymi infeſtabant, vt nonnunquàm nè corpus quidem Dominicum deglutire poſſet. Tantus manabat ab ore ſanguis, naribus, auribus, & oculis vt horrorem afferret ad ſpectantibus, & pijs lachrymarum riuulos exprimeret.

Nullũ membrum virgo mouere poteſt.

Vome-

Vomitus mirabiles.

Vomebat ſæpiſſimè tanta copia aquam rubram,
plerunque capacitatem vaſis, quod à duobus hom
nibus portaretur, excederet. Curioſis autem adm
rátibus, vndè tantus in ipſa nihil alimoniæ ſum
te exiſteret humor, reſpondebat: Dicite, viri ſa
entes, vndè vitis tantus liquor, quæ hyeme pror
arida videtur. Pulmonis quoque & hepatis pa
culas reijciebat, vbera ineffabilibus puſtulis &
nie interdum fluentibus, torquebantur. Calcu

Calculi dolores.

columbini oui inſtar tanta vi eam exagitaba
omni ſenſu frequenter deſtituta iaceret. Magn
teſtinorū pars è corpore diù ante oculos eius p
dula eminebat. Nulla eſt febris quam non aff
infeſtiſſimam patiebatur. Et nè ſingulis imm
non erat vllum in corpore membrum, quod in
ditis non eſſet doloribus obnoxium. Et quidem
tantus morborum cumulus annis octo admod

38 annis ægrotat.

& triginta eam oppreſſit, neque vllum omni
horrendis cruciatibus reſpirādi tempus vel lo
conceſſit. Iacebat virgo ad ſupremum vitæ die
lectulo ſupina, vt aliquam ex cæli aſpectu con
tionem hauriret. Et primis quidem annis qua

Primis quatuor annis inuita paſſa eſt.

afflictionis ſuæ, ſecūdum exteriorem hominem
tiebatur inuita, tædebatque cæli etiam conue
eri. Lachrymantem aſſiduo parentes veruli co
lari nitebantur; cognati quoq; & adoleſcentul
bis ſuauiſſimis pondus tantæ calamitatis ſubl
volebāt, ſed oēs illi conſolatores oneroſi: ſolu
qui percuſſerat, doloris acerbitati mederi deb

Erat ijs temporibus venerabilis quidam C

Ioannes Pot Sacerdos.

Sacerdos Ioannes Pot, is tāquàm à Deo miſſus
ſolaturus eam aduenit; hortarique cœpit vt
tam ad Chriſti labores & acerbiſſimū ſupplic
nus ſpontè pro nobis ſuſceptum, meditāda co

neret. Promiſit illa ſe facturam, ſed cùm inſipidum adhuc manna deguſtare vellet, protinùs dolorum acerbitate victa rediјt ad lamenta & querimonias: nec ſinebant immodici corporis & animi cruciatus aliquid de Dño Ieſu placidè cogitare. Veruntamen vir Dei Ioannes cùm cerneret promptã eius animi voluntatem, ad perſeuerantiã eam inſtanter hortatus eſt. Suadebat, vt cõtemptis ſodaliũ ineptis gaudijs, & oblectamentis breui perituris, reuocaret ad memoriã quæ & quanta paſſi eſſent Chriſti martyres, quã multis iocis, diuitijs & voluptatibus ſpõtè ſua caruiſſent, ſolo Chriſto cõtenti, apud quẽ nunc ſummis opibus, honoribus gaudijs & delicijs ſine fine perfruãtur. Sed quia nihil, inquit, tuis ipſa viribus poteris, Chriſtũ pro te vulneribus conciſum intuere, aſpice in cruce pendentem, clauis cõfixum & extremis dedecoris ac ignominiæ maculis affectũ. Nil dubita quin ex aſſiduo illius aſpectu, refectiõe tandem ſuauiſſima perfrueris. His auditis virgo ſacra vires animũq; reſumpſit, totoq; intellectu & affectu torrentẽ paſſionis Chriſti ſitire cœpit. Porrò Chriſti Sacerdos tertiò iã accedens viuifica Chriſti myſteria ſecũ detulit, tradiditq; virgini & ait: Hactenùs ego te ad commemorãdam Chriſti paſſionẽ incitare conatus ſum: iam verò ille tibi loquetur. Quod ſi te conſtãter fortiterque illi ſubieceris, erit merces tua magna nimis. Vix hęc effatus erat, cũ ſtatim virgo in tantã vim lachrymarũ ꝓrupit, vt dieb⁹ quindecim vix eã ſiſtere potuerit. Tũ verò amaror omnis in dulcedinẽ conuerſus, creſcẽte morbo, ſpiritũ cõfirmabat; prorsùs vt nihil, niſi ſolus Ieſus & hic crucifix⁹ ſaperet. Itaq; paſſione Dñi in ſeptẽ articulos redacta, nullã temporis partẽ ſine eius commẽtatione vacuã trãſire permiſit. quæ res tã ardẽti

Optimè eã inſtituit Ioannes Poz.

Mirè compungitur accepta Euchariſtia.

amore

Paſſionem Chriſti aſſiduo cõmemorat.

amore Chriſti, animum eius inflammauit,
in calamitatibus Chriſtum vbique præſentem
templaretur, eumque obnixè rogaret, vt mult
catis doloribus vehementius eam affligere d
retur. Per id tempus cùm peſtilens quædam co
gio regionem inuaſiſſet, illa tanquam ſedula
ter iratum patrem & reos filios mediam ſe
ponebat: ſupplicibus à Deo precibus conten
vt cæleſtes iras multis populi ſceleribus debit

Ei⁹ inſignis charitas erga proximũ.

ſuum caput conuerteret. Mox igitur bino pe
vlcere, immenſas Deo gratias egit; rogauitq
tertium ad ſacroſanctæ Trinitatis honorem a
dignaretur.

Intereà fama admirandæ patientiæ eius, q
lebri ſermone vbique vulgabatur, peruenit a
res Margaretæ Hollandiæ Comitiſſæ: quæ

Margareta Comitiſſa Hollandiæ eam inuiſit.

medico ſuo ad eam properauit, videnſque
um, paupertatem, dolores & cruciatus tot
viſceribus commouetur, cupiebatque illam
ci ſui induſtria ab immenſis cruciatibus ſubl
ſed fruſtrà omnis ars humana in eius curatio
ſudabat. Medicus enim, cui Godefridus no
rat, accedens marcida è corpore inteſtina ex
bat, ſaniora reſeruabat: ſed cùm erumpente
gno impetu ingẽtem vermium numerum c
ſoli Deo curam eius committendam eſſe di
que re infecta diſceſſit. Hoc autem admiratio

Hæc impoſſibilia ſunt apud homines, ſed poſſibilia apud Deum.

gnum eſt, quòd ſacra virgo triginta & ampl
nis vix tantum panis comediſſe fertur, quan
ro ſano ad vitam triduò ſuſtentandam ſuf
Quod ſi buccellã panis cum modico lactis a
uiſię liquore deglutire vellet, fiebat id non
xima difficultate ac magno dolore. Somni q
ſimiliter expers fuit, adeò vt toto infirmi

tempore, vix trium noctiũ tempus quieti dare potuerit. Confluebant interim multi ad eam, alij pietate, alij curioſitate ac maleuolentia ducti: cumque in obſcuro eam tuguriolo decumbẽtem cernerent, procacibus verbis voracem, merobibulã ac dæmoniacam eſſe affirmabant, & in humili tugurio, vt olim Iob in ſterquilinio ſedentem, ſubſannabant, eaque miſeria, propter impietatem in Deum, digniſſimam eſſe clamitabant.

Eccè maleuolẽtia hominum.

Defuncta verò matre virgo ſancta, quamuis cum ipſa paupertate rerum omniũ indiga certaret, commiſſam tamen ſibi à matre ſubſtantiolam diſtraxit, diſtractamque pauperibus erogauit: nihilque ſibi in vita præter Ieſum Chriſtum reſeruauit. Videre tum licebat virginem pauperculam nuditate & frigore cõfectam, ita vt obrigeſcentibus extremis corporis partibus, mortẽ ipſam in labijs portaret, quæ millies eam abſumpſiſſet, niſi Dominus inter tot mortes mortuam conſeruaſſet. Poſt has verò ęrumnas, accreſcebat virgini nouæ moleſtiæ ex patre viduo, grandęuo, & viribus corporis deſtituto: vt potè quem paupertas premeret & ætas labore victum comparare nõ fineret. Hęc cùm in acerbiſſimis corporis doloribus virginem vehementer affligerent, cum non rarò Dominus cæleſti etiam conſolatione ſubtracta eam planè derelinquere videbatur: prorſus vt ea nihil in terris calamitoſius eſſet. Sed pia virgo quamuis diuino pariter & humano ſolatio deſtituta fiduciam tamen in Deum non abijciebat, ſed iaculo amoris Chriſti confixa, ad angelum ſui cuſtodem ſe conuertebat; illum haud aliter quàm præſentem alloquens, multiſq; ſermonibus ad eum ſui ſtatus & temporis tædium & dolorũ vehementiam ſubleuans. Hoc pacto temporis repellebat tæ-

Omnem ſubſtãtiam matre mortua erogat pauperibus.

Vt ſe geſſerit diuinis conſolationibus deſtituta.

dium cùm cæleſti conſolatione deſtituta corp pariter & animo langueret.

Sed illa eius inſignis in Deũ fiducia nequaq fructu carebat ſuo: nam poſt multas animi ang as, poſt intolerabiles corporis dolores, poſt g tus & lachrymas angelico fruebatur aſpectu, f batur colloquio & obſequijs adeò vt dolorũ o um quaſi oblita inter ipſa corporis cruciamẽ ultaret & quaſi corporeis vinculis ſoluta terr res deſpiceret. Dicam paucis quantam virgo ſ ex angelorum præſentia delectationem hauſer

Poſt maximas anguſtias angelica fruitur viſitatione.

Erat vidua quædam venerabilis quæ impor precibus ab ea poſtulabat, vt ſibi angelũ eius vi di copiam a Dño impetraret. Annuit virgo ſ monuitq; viduam vt clauſo oſtio ſecũ in præ perſiſteret. Et eccè adeſt angelus incredibili chritudinis ſplendore coruſcans, adeò vt ei conſpectu ineffabili gaudio perfuſa vidua, pr in amoré pulchritudinis illius abſorpta eſſet. que angelus rogatu Lydvvinæ oculorũ obtu eam defigeret, animus viduæ tam vehementi ris flamma exarſit, vt cibi potúſque penitùs à lachrymis præ nimio gaudio fuſis ſibi temp non poſſet. Cogitet hic lector quid ſit ipſe fo electis ſuis in patria, ſi tantùm delectat aſpect rum qui ei miniſtrant.

Angelus ei⁹ elegãtiſſima forma apparet.

Cùm autem ſic Chriſti famula tanquàm a fornace probaretur, flante Auſtro, perindè v tus irriguus virtutum flores germinare nõ d alijs quoque optima de ſe proponens exemp extremis anguſtijs nihil aliud habebat in ore O bone Ieſu miſerere mei. Grauiſſimum pau tis onus non modo forti ſed hilari etiam ani lit, adeò vt quibuſdam fœminis, quę probè

Patientia eius & fortitudo in cruciatibus.

nuriam norant, eam reprehendentibus reſpóderit: Satis abundat, qui eo, quod habet, contentus eſt. Etſi autem mihi cum hominibus communes non ſunt diuitiæ & deliciæ, ſunt tamen cum multis communes paupertas & miſeria: quibus ego abundás, Deo gratias ago & conquieſco.

Memorabilis eius ſententia.

Ipſa, quamuis nulla corporis alimonia indigeret, oblatas tamen eleemoſynas admittebat, vt eas tanquam pia mater pauperibus erogaret. Sibiipſi parciſſima pupillis & viduis mira liberalitate ſuccurrebat: neque vlli vnquã, quamdiu teruncius ſupereſſet, opem negabat. Si largiri nil poſſet, condolentem præbebat animum, blandoq; è pio corde deprompto ſermone aliorum miſeriam ſubleuabat. Pauperes tanquam cæleſtis regni principes futuros venerabatur; eorũque nomina & habitacula, quamuis in tenebris iaceret, diſtinctè nouerat, quibus cibos interdùm coctos, crudos interdùm per fideles miniſtros ſuppeditabat. Cùm autem tãto pauperibus benefaciẽdi ſtudio arderet, tum viciſſim Chriſtus Dominus quàm ſibi hæc virginis voluntas accepta eſſet, ſtupendis ſæpè miraculis declarauit.

Benignitas eius in pauperes.

Ex liberali cuiuſdã deuotione cũ ei quarta pars vaccę cũ vicinis ad alẽdos pauperes diuidẽdę ceſſiſſet, & illa coctas carnes certis familijs numero admodũ triginta diſtribui iuſſiſſet; inuentũ eſt poſteà nihil pænitus ex olla dimunitũ eſſe. Familia igitur ſtupẽte & rei nouitatẽ admirãte, quid, inquit Lydvvina miramini? An neſcitis à Dño dictũ, Date & dabitur? Huic ſanè miraculo derogari nõ poteſt, cũ & domeſtici, & aduentãtes peregrini ijſdem carnibus poſteà refecti ſint, & oẽs admiratione permoti manũ Dñi adeſſe faterẽtur, quæ olim viduæ farinulam cõſeruãrat. Eadẽ Dñi virtute & bonitate factũ

Pręclaro miraculo declarat Dominus quàm ſibi ſit gratũ benefaciendi ſtudium.

3. Reg. 17.

eſt, vt, cùm fœminæ cuidam caduco morbo la-
ranti miſericordia mota vinum ſuum, quo aren-
labia refocillabat, benignè dediſſet, vaſculum re-
Item alio. vino optimo redundaret. Cùm frater eius Gulie-
mus multo ęre alieno obſtrictus è viuis exceſſiſ-
filioſque in extremā calamitatem conieciſſet; v-
go ſancta illorum miſerta corraſis vndiq; pecu-
Nicolao cognato ſuo in mādatis dedit, vt prom-
è crumena, in quam nummos omnes cōdiderat,
Item alio. cunijs, creditoribus ſatisfaceret. Fecit ille, vt iu-
erat, cumque omnibus factum eſſet ſatis, eadem
cuniæ ſumma ſalua & integra in ipſa crumena
uenta eſt: qua propter eam Domini Ieſu crume-
deinceps appellari voluit. Et quidem hoc certo-
tiùs conſtat cùm octo libras in eam miſiſſet, e-
pluſquàm quadraginta, præter eas quibus fra-
alienum diſſoluerat, ex ea pauperibus elargi-

Cùm autem tanto ſtudio ac diligentia ino-
& paupertatem à miſeris profligaret, tùm di-
tiori cura animarum languores curandos ſuſ-
Suſcipit etiā curam animarum. bat. Quamuis enim literarum prorſus ignara,
tamen ex codice vitæ crucifixi Ieſu, mirabili-
tate ſedula diſcipula haurire ſtudebat quod
effunderet. Confluebāt ad eam omni ex parte
ti varijs tentationibus & anguſtijs afflicti, di-
que & animi & corporis doloribus oppreſſi,
rum corporibus Chriſti virtute ægritudines
bat; & animas peccatorum pondere grauata-
tis ſermonibus recreabat. Periculis animarum
ſæpiùs probatum eſt, plùs cruciabatur ſancta
go, quàm ſui corporis doloribus. Cum Moy-
precari Dominum ſolatio erat ei; ferre cru-
lucrum putabat: mortificari quotidiè, ſpira-
rat animæ illius reſpiratio.

Erat Scheidami vir quidam prędiues, qui deſperatione vexatus, ſeipſum ſuſpẽdio necare tentabat. Cumque hoc ſuo expoſuiſſet confeſſario, neque is hominem ab eo furore ſanare poſſet, adijt virginẽ, eique hominis illius periculum expoſuit. Reſpondit virgo; Satanę hoc eſſe artificium, quarè nihil fieri poſſe prudentiùs, quàm dęmonem ſuis ipſius laqueis captũ irretire. Hortatur igitur confeſſarium, vt homini illi ab omni peccatorum labe per ſalutarem confeſſionem priùs purgato, hoc ipſum pro ſatisfactione iniungat, ad quod eum teterrimus Satan inſtigabat. Sciebat enim virgo dæmonem odio Dei & ſacramentorum, non permiſſurum vt pœnitentis obedientia fieret quod ipſe ſerpẽtina malitia ſuadebat. Sacerdos autem quãuis ab eo conſilio vehementer abhorreret, cùm tamen virginis prudentiam ac ſanctitatem multis indicijs perſpectam haberet, & miſerum hominem præ tẽtationis importunitate tabe confectum cerneret, iniungit illi per ſanctam obedientiam ſuſpendij pœnitentiam. Lætatur ille tali pœnitentia, feſtinanſque ad laqueum trabi appenſum, deſilit ex loco quem aſcenderat. Mira res. Accurrunt ilicò dæmones, hominemque rupta reſti collo eius implicata, magno cum impetu inter parietem & ciſtam quandam deijciunt, ibidemq́; corpore & animo tremebũdum relinquunt. O fœminam admirandam, diuino proculdubio lumine illuſtratam, ſuperniq́; ſecreti de viro deſperato non inſciam, cuius hoc ſanè admirandum potius eſt, quàm imitandum conſilium.

Hominẽ deſperãtem liberat à diaboli machinis, ſed modo admirando potius quàm imitando.

Vir quidam immanitate ſcelerũ efferatus, mortiferoque ſepultus ſomno, nullis monitis vel terroribus ad flagitiorum confeſſionem ſacerdoti faciendam adduci poterat. Tandem aſſiduis adhortationum

Item virum valdè flagitioſum.

onum ſtimulis fatigatus, paratum ſe oſtendit Ly
vvinæ ea reuelare, vt ea rurſùs illa ſacerdoti co
teretur. Lydvvina verò etſi totis ſe viribus oppo
et, ille tamen turpia ſanè & horrenda flagitia
exit, quæ illa, conſentiente viro, ſacerdoti
quàm propria cum multis lachrymis confeſſa
Poſteà vir ille ad eam rediens ſalutarem ſibi ſa
factionem imponi voluit, ſpondens ſe, licèt gra
ſima libens ſubiturum. Tum Lydvvina: Pec
tua per puram ac integram confeſſionem expu
ſaſcepi: vnum autem hoc à te peto, vt in molli
to vna nocte ſupinus cubare velis, neque te in
rum latus quouis modo vertas. Accepit ille ſ
factionem ſubridens, ſeſeque opportuno tem
delicatulus ille in lecto repoſuit. Sed mox t
victus, ęgrè admodùm tulit ſe conſueta verten
bertate priuatum eſſe, adeò vt ſomnus etiam
culis fugeret. Cumq; ſic tædio affectus iaceret
poriſq́ue ſui incolumitatem, lecti mollitiem,
poris breuitatem, ſcelerum ſuorum immanita
æternas gehennę flammas, aliaque multa cogi
& tam exigua moleſtia ſe victum cerneret,
biſſimè cœpit peccatorum tuorum fœditatem
plorare, mentiſque cæcitatem admirari ac ing
tudinis ſuæ ſcelus deteſtari. Ego enim, dicebat
incolumis molliter & delicatè iacens vehem
diſcrucior quòd breuiſſimo hoc temporis ſp
libertate corporis, quò libet, vertendi frui non
ſum: Et Lydvvinæ corpus tot Domini flagel
tritum, & putredine abſumptum, tam multis
in vili habitaculo & duro ſtrato libens pro C
patitur. Hæc conſideratio protinùs virum illu
alterum mutauit, vt nulla ei deinceps ſatiſf
pro peccatorum venia grauis videretur.

Hoc miraculum ſane eximium eſt.

Fla

Flagrabat adeò virgo ſacra animarum ſalute, vt neminem vnquam aduentãtium, quamuis immenſis corporis & animi doloribus premeretur, repulerit: cúmque domeſtici eius concurrentium multitudinem excludere vellent Lydvvina facibus amoris inflammata exclamabat: Quid agitis ſorores meæ, quid agitis? itanè lucrari non debemus Chriſto animas, quas ſatan deuorare cupit? Veniãt ad me pauperes omnes, veniant deſolati & quotquot amaro ſunt animo. longè enim maiora pro ijs perpeſſus eſt Dominus meus Ieſus Chriſtus. necdũ eò perueni, quò ille, qui ait: Optabam anathema fieri pro fratribus meis. Dominici corporis ſacramentum tam ardenti ſumebat deſiderio, vt vel vno die illo carere coacta, anni ſpatiũ breue illud tempus exiſtimaret.

Flagrat amore pereuntium animarũ.

Rom. 9.

Venerabile ſacramentũ quam ardenter ſumpſerit.

Intereà Lydvvina tota flammis charitatis incenſa non deſtitit die noctuque pro animarum ſalute cruentos lachrymarum imbres profundere; eò magisquo certiùs per ſpiritum horrendas damnatorum pœnas apud inferos cognouerat. Frequenter, angelo duce, ad loca purgatorij perducta vidit immanes cruciatus eorum, qui magna familiaritate in vita ei coniuncti fuerant. Inter quos ſacerdotem quendam (vt alios interim plurimos ſilentio prætercam) qui cùm tota vita carnis illecebris deditus, corruptos ſtatuiſſet corrigere mores, morte præuentus, etſi valde contritus, ſine vlla tamen ſatisfactione è carne migrauerat. Pro quo Lydvvina cum aſſiduis precibus Deum exoraret, rapta in ſpiritu ad expiationis regionem audiuit è puteo abyſſi vocem ſanè lugubrem, cognouitque ex angelo ſuo ſacerdotem illum decem iam annis ibidem detineri. Cumque ex ea quæreret velletnè pro eius

Orat nocte ac die pro ſalute animarum.

Vidit ſacerdotem quendam in pœnis purgatorij.

abſolutione aliquam ſubire pœnam; reſpond
la ſe id animo velle libentiſſimo. Tum angel
raginem quandam valdè horribilem oſtendit,
torum torrentium inſtàr, magno impetu re
tem, quam tranſmittere eam oportere dice
vellet afflictiſſimæ ſacerdotis animæ ſubue
Nec renuit illa ardentiſſimis charitatis flamm
cenſa, quanquàm ingenti tremore concuſſa; ſe
gelo hortante & diuina virtute eam confirm
Sacerdotis animam è pœnis liberat. tumultuátes illas vndas ingreditur, ac ſummo
labore eas ſuperans victrix tandem, quod o
rat, obtinuit: viditque repentè ſacerdotis illi
mam niue candidiorem è pœnis euolátem &
iubilo ad cælos abeuntem. Et nè quis hæc al
quę innumera ſunt, vana eſſe exiſtimet, conſt
tè Lydvvinam, cùm diu oppreſſis ſenſibus in h
modi raptibus iacuiſſet, ad ſè reuerſam, mu
dore perfuſam animo ita conſternatam fuiſſe
mo circumſtantium ambigeret eam ſpiritu
fatigatam alicundè reuertiſſe.

Sæpè ducitur ad loca terræ ſanctę. Sæpiùs etiam noctibus rapiebatur (in corp
extra corpus incertum) ad loca illa in quibus
ſtus noſtrę ſalutis redemptioně operatus eſt:
bus multis interdum liuoribus contuſa & v
bus conciſa redibat, cùm tamen ſpiritus eius
dibili gaudio perfuſus exultaret. Hęc autem
ra angelus ei ideò inflicta eſſe dicebat ne qu
bigeret ſe ſacris in locis fuiſſe. Sed & homin
dignissimi, hoc in ea poſt crebros raptus, o
runt, quòd haud ſecùs redoleret, quàm ſi prec
Conſolationes ſpiritus in corp' eius redundarunt. mis vnguentis delibuta fuiſſet. Spiritus enim
ſti dulcedine plenus redundabat; prorsùs, v
vaſis muſto exuberantis, totum tugurium,
quodam ſpiritûs efflando compleret; pręſe

o

omnes diuina quadá virtute mirificè exhilarabat. Multi ſæpè cùm nares oraque ſua pectori eius admouerent, vt pro voto, ſpiritûs eius & ſuauiſſimi odoris reliquias haurirent, mirabantur, quomodò tantarum redundantiam deliciarum ferre poſſet; quibus illa reſpõdebat: Quam bonum mihi, vt minùs ſapiẽs loquor, quòd in infirmitatibus meis humiliat me Dominus: nam ſine illis pondus conſolationum eius nequaquam ferre poſſem. Itaque cùm abundo conſolationibus, diſco poſteà in corpore miſerabili incredibiles perferre cruciatus. Bona eſt conſolatio quam non tumor inflat, ſed timor conſolidat. *Nota optimam ſententiam.*

Fuit ei ſumma quædá cum angelo cuſtode familiaritas, adeò vt vel ſolo hoc ſolatio facilè omnes mundi huius conſolationes reſpueret. *Familiaritas eius cũ angelo.* Die quodam ſolenni, diuinis intẽta meditationibus aſſidẽtem ſibi cum alijs nonnullis confeſſarium modeſtis admodum verbis rogauit, vt ſoli ſibi trium horarum ſpatium concedere non grauarentur. Abeunt confeſtim omnes, ſed confeſſarius, qui angelum aduenturum credebat, vt diu deſiderata eius viſione frui poſſet, clàm ſe in virginis cubiculo abdidit. Eccè autem paulò poſt aduentás angelus blando quidem vultu eam reſpexit, ſed propiùs, quàm ſolebat, accedere recuſabat. Tum virgo ex hominum familiaritate aliquam ſe peccati contagionem contraxiſſe exiſtimás, vim lachrymarum profudit. Angelo autem eam conſolante & non eius, ſed illius qui ibidẽ delitеſceret culpam eſſe dicente, acriùs flere cœpit: Quare timore pariter & pudore ſuffuſus ſacerdos, illicò ſe indè recepit: virgo verò Lydvvina immenſo lumine circũfuſa, primò in ſpiritu ad loca pœnarum, indè ad contemplandos cælicolas, deducẽte *Raptus eius mirabilis.*

eam angelo, rapta eſt. Et ne quis hæc in dubium
care audeat, conſtat certè cùm hoc modo ſpiri
corporis conſuetudine auelleretur, quòd om
ſentiendi vim nō modò amiſerit, ſed mortua
lis multo tempore iacuerit, prorsùs vt quodi
mali frigore, relictis per imprudentiam ad le
lum prunis, latus eius, ad ipſa vſque oſſa, ſine
doloris ipſius ſenſu, abſumptum fuerit.

Non ſentit præ mentis exceſſu vim ignis corp⁹ eius deuaſtantis.

Donum prophetiæ.

Mira etiam in ea fuit prophetiæ gratia, ita
arcana cordium eam non laterent, & abſentia
ſecùs ac præſentia clariſſimè intueretur. Ma
quandoque nauium apparatum mercatores in
entem nauigaturi fecerant. In ijs nauta qui
virgini familiaris die feſto cum alijs profecti
virginis ſe precibus commendauerat. At virg
turorum præſcia hortatur eum, vt die ab alijs
ſtituto, mari ſe committere non præſumeret.
ceret accepti conſilij haudquaquàm pœnitu
Nauclerus licèt inuitus conſilio acquieuit, ali
cum magno bombardarum ſtrepitu & ſoliti
tiæ ſignis è portu ſoluentibus ille triſtis dom
dijt, conuicijs pariter ac pudore affectus. Sed
dit vt claſſis illa paulò pòſt in piratas incid
quibus partim cæſa, partim demerſa fuit, na
militibus in captiuitatem abductis. Nauclers
rò qui ſaluberrimo virginis conſilio paruera
ſpera vſus nauigatione, mercibus onuſtus &
bus auctus domum redijt.

Nautam ſeruat ab immi nētibus periculis.

Gerardus Coloniēſis ſolitarius ſanctus.

Iuuenis quidam Coloniæ Agrippinæ natu
rardus nomine, cùm varia de certo aliquo vi
nere eligendo cum animo ſuo conſilia agita
deſiderio ſolitariæ vitæ vehementer inflam
AEgyptum cogitaret, ne temerario auſu in
tum corporis & animæ diſcrimen ſe conij
der

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

deretur, ſtatuit antè omnia Lydvvinæ exquirere conſilium. Illa verò vt hominem ad ſe venientem conſpicata eſt, tanquàm commilitonis ſui exhilarata præſentia, futurorumque optimè conſcia hortata eſt eum ad ſpiritale certamen in vaſta AEgypti ſolitudine ſubeundum: nec dubitaret quidquam de ope diuina; vtpotè qui cæleſti manna poſt tertium ab ingreſſu diem ad finem vitæ vſque foret alendus. His virginis monitis Gerardus ille ad ardua quæque pro Chriſti amore aggredienda alacrior factus in AEgyptum profectus eſt; vbi in arbore caua, domicilio conſtituto, multùm in vera pietate profecit, & cæleſti alimonia ſuſtentatus, Angelicis meruit colloquijs perfrui. Fuit autem corpore ita obeſo, vt colli eius pinguedo in veſtis oram extrinſecùs ſe diffunderet, cùm tamen omnis alimenti corporei expers, cæleſti, vt olim filij Iſrael, cibo vitam ibidem ſuſtentaret. Abijt verò è vita anno ſalutis milleſimo quadringenteſimo viceſimo ſexto, cuius ſpiritum Angelorum miniſterio ad cælos abeuntem vidit Lydvvina.

Nutritur manna.

Gerardus quādo mortuus.

Porrò virgo ſacra cùm iam viceſimum octauum in ſua infirmitate annum ageret, atque incredibili ſpiritûs feruore ad martyrij palmam aſpiraret, accidit vt milites quidam Ducis Burgundiæ Philippi (qui illo tunc fortè tempore apud Hollandos inaugurabatur) facta aduerſus Chriſti ancillam conſpiratione furibundi in illam irruerent, turpiſſimaq; conuicia iactantes detractis corpuſculo operimentis indignis modis contrectarēt; nec paucis vulnera eius vulneribus cumularent. Indè verò tanquā prędaro patrato facinore recedētes, multis calumnijs ac mendacijs eam apud omnes traducunt beſtiam,

Militū quorundam improbum facinus in ſacram virginem.

vora-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

voracem, ac proſtibulum appellantes, quæ ficti
etatis ſpecie per ſummum ſcelus ſanctitatis op
onem apud rudes homines captare non vereret
Hic rumor ſceleratis eorum ſermonibus longe
teque diuulgatus, ipſum Burgũdiæ Ducem per
uit, vt ſtrenuos quoſdam non minùs quàm hone
milites mitteret, qui Lydvvinæ vitã diligent
tinio excuterent, vt ſi eam ab illa ſanctitatis op
one alienam inuenirent, dignum de ea ſupplic
ſumeret. Illi igitur numero ſex, virginis dom
greſſi, omnia perſcrutari cœperunt, amotiſque
gnatis & familiaribus, diebus admodũ nouem
demque noctibus cuſtodes perſeuerarunt; ſed
nihil in virgine deprehendere potuerũt, quàm
cibi omnis potúſque expers ſuauiſſimis in D
contemplationibus raperetur.

Ad nouem dies curioſiſſimè à militibus obſeruatur Lydvvina.

Hinc igitur omni ſuſpicione falſæ ſanctita
mota, virgo ab ipſo Duce aliſque omnibus m
in honore ac celebritate haberi cœpta, adeò v
nerabundi ad eam vndique multi concurrere
que in rebus dubijs conſilium & afflictis ope
gitarent.

Cùm autem iam tempus adeſſe intelligere
mortalitatis ergaſtulo ſoluẽda laborum ſuo
Domino præmiũ iuſtitiæque coronam percip
accerſitis ad ſe domeſticis, multis cum lachr
ab omnibus erratorum ſuorum veniam poſtu
Fertur tunc ex corpuſculo eius tanta odoris m
ſe fragrantia, vt omnes quaſi torrente quodam
luptatis potati ſe continere nõ poſſent; quin e
tularentur. Illa verò in extremo illo ſpiritu a
mis nouorum dolorum ſtimulis adeò vehem
vrgeri cœpit, vt diro cum vomitu fellis parte
eijcere cogeretur. Tandem tertio Paſchatis d

Moritur virgo ſancta.

more pariter & dolore abſorpta puriſſimũ in manus creatoris ſpiritum efflauit.

MARTYRIVM SS. MAXIMI ET OLYMPIADIS; qui paßi ſunt in Perſide ciuitate Corduena, vt docet Baronius.

QVo tempore Chriſtiana pietas in Perſide aduerſus Decij tyrannidẽ inuicta permanebat Olympiades & Maximus, viri cùm generis nobilitate tum pietate admodũ inſignes Decio Imperatori in ciuitate Corduena oblati ſunt. Qui cùm incredibili tunc temporis in Chriſtianũ nomen furore incandeſceret, iuſſit eos, prę̨terita vſitata iudicij ratione, fuſtibus cædi. Cumque in tormentis ſine vlla doloris ſignificatione inuicti perſiſterent, Decius ira vehementiùs inflammatus: Pandite, inquit, nobis facultates veſtras. Cui protinùs Olympiades: Equidem libenter id faciemus: noſtræ enim facultates & aurum & gemmæ Chriſtus eſt. Ad hunc igitur accedito & verbis diuitijs abundabis. Terrenas enim & perituras facultates ignoramus: corpora verò hæc olida tibi lanianda tradimus, animas certe prohibere non poteris quò minùs ad ſuum creatorem abeant. Decius hęc audiens multò vehementiùs fuſtibus & plumbatis cę̨di eos iuſſit. At martyres magis confortati exclamabant. Fac quod facis, & noli ceſſare. munda quod ſordidum eſt. Decius tanta verborum contumelia, vt putabat, laceſſitus, tradidit eos Vitellio Amiſio vicario excarnificandos, qui furore plenus iuſſit eorum capita ſecuribus tundi donec fœlici agone impollutũ Deo ſpiritum traderent. Deindè ſacra corpora canibus deuoranda reliquit: ſed canes pio obſequio, Vitelhij impietatem damnantes, cuſtodes corporum ſe prę̨buerunt;

15. Aprilis.

Maximus & Olympiades Decio oblati.

Verę diuitię Chriſtus.

Cæduntur plumbatis.

Traduntur Vitellio Amiſio.

Canes corpora defun-

ctorum cuſtodiunt. buerũt; adeò vt lugubri etiam mugitu mortem
rum deplorarent. Itaque poſt dies quinque C
ſtiani quidam nobiles, qui Abdon & Sennes co
ti fuiſſe perhibentur, ea collegerũt, collectaque
norificè in domo ſua ſepelierunt duodecimo
lendas Aprilis.

VITA S. PATERNI EPISCOPI
rincenſis. ex ea quæ eſt optima fide apud Su
Numeratur quartus Abricẽſis Sedis Epiſcopus
ruit circa annum Domini quingenteſimum
ſimum, temporibus Childeberti regis Francorum

16. Aprilis. Patria & parentes eius. BEatiſſimus Paternus apud Pictauos, A
niæ oppido, parentibus & generis nobili
& publica adminiſtratione cõſpicuis
natalium ſplendorem vitæ & morum claritate
cit, Iulita matre, iam ab annis duobus vidua,
honeſtiſſimè educante.

In ipſa verò tenera ætate cęleſti inſpiratione
motus, religioſæ vitæ frenos ſibi ſponte in
Monaſticã vitam complectitur. monaſterio Enixionenſi Dominicæ ſeruituti
& habitu monaſtico ſuſcepto. Vbi ſanè non
ra de ſe iudicia dedit idoneum ſe fore, cui,
agente prouidentia, pontificatũs functio &
marum rerum adminiſtratio quandoque de
daretur.

In ipſa adoleſcentia ad ſublimiora ſancta
ſtudia aſpirans, cùm non fideret ſibiipſi prop
tatis teneritudinem, cum Scubilione eiuſdem
monacho, pro Chriſti amore relictis parentibus
pago Conſtantino cõſtituit peregrinus degere
que nihil præter Pſalterium ſecum accipientes
profecti ſunt. Ambobus verò propter capta
ſolitudinem inſulam quandam adire cupientes

vir quidam nobilis atque religioſus eos apud ſe detinuit, donec ciuibus ſuis illorum aduentum indicaret: rogauitque illos vt in fanum Sciſciacum ſe recipientes ſuis precibus homines ethniciſmi erroribus implicatos à dæmonũ cultu reuocarent. Tum verò illi circa mentis ſinum in cauernam quandam ingreſſi ſunt: cumque populus execrabili ductus conſuetudine, in illo fano debaccharetur, ſancti viri monitis & precibus ab eo furore mentiſque inſania reuocare conati ſunt: atque ad vnius veri & ſempiterni Dei cognitionem adducere. Sed homines impij, ſpretis per ſummam contumeliam ſaluberrimis monitis, ritu ſuo cœptum cultum pertinaciter perſequuntur. At ſancti viri tũ ſanctæ Crucis ſigno, tum fidei feruore armati, poſthabito præſentiſſimo vitæ ſuæ periculo, vaſa, in quibus miſeri illi pulmenta coquebant, ſuis ſcipionibus euertũt, potumque nefarium effundũt. Eccè autem qui ſanctos viros crudeli internecione delere putabãt, nutu diuino timore correpti ſubſiſtũt; ac ſtupore perculſi pedem retrahũt. Sanctis verò ad locum ſuum abeuntibus mulier quædam impudica in illorum contumeliam nudauit: at repentè membris omnibus contrahitur, totoq; anno, vigore corporis tabeſcente, cruciatur, neruiſque debilitatis, etiam vlcere flagellatur, donèc petita à Sanctis venia, illis Dominum rogantibus, ſanitati reſtituta eſt.

S. Paternus cum Scubilione degit in ſpecu.

Illorum zelus & conſtantia.

Mulier impudica punitur diuinitus.

Accidit die quodam vt nõ niſi dimidius panis illis ad neceſſariã refectionem ſupereſſet. Aduenientẽ autem peregrino quodã, beatus Paternus, volens ex illo apud Deũ ſibi mercedẽ potius colligere, quàm in ventrẽ ſuũ recõdere, eum illi largitus eſt. Intereà ſanctus Scubilio ſtata edẽdi hora eum panis fruſtũ requirens nec inueniens tulit moleſtiſſimè quòd

Benignitas eius in pauperes.

labore

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

labore defeſſus, nihil quo exhauſtas vires reficer[e]
inueniret. Paternus verò eum conſolans horta-
tur vt nihil de Chriſti benignitate dubitaret:
dubio procul famulis ſuis eſcas ſubminiſtra[turum].
Hæc eo dicente & fratrem conſolante cõfeſtim
fuit VVithens, qui ſe primus in illorũ diſcipli[nam]
tradiderat, cum magna munerum ciborum[que]
pia, ſicque intra temporis ferè punctum, quod
genti Paternus impartierat, cum grandi fœn[ore]
ceperunt. Sed cùm cibum caperẽt, aquam, qua
excluderent, non habebant. Mox igitur in t[erram]
proſtrati ſupplices Chriſto, qui eſt fons vitæ
ciens, preces offerũt, vt ipſe famulis ſuis aquam
giretur in deſerto, qui populo Iſraëlitico o[lim]
Fontem pre cibus impe- trant. petra largiſſimas produxit vndas in ſolitudine.
diuit auris propinqua clemẽtiſſimi Saluatoris
ces ſeruorum ſuorũ, tangenteque Paterno hu[mum]
baculo, fons erupit: crederes te videre Moyſe[m]
ga percutientem petram.

Eius rei fama crebreſcente, vir venerabilis
roſus, Abbas eorum, poſt triennij ſpatia abij[t]
quirẽdos monachos ſuos, tam benè fugitiuos
pè qui ad Chriſtum aufugerant. Vbi autem
S. Paterni vi ta rigida. peruenit, didicit Paternum arduum ſanè vi[am]
tutum ſequi, præter panem & aquam, vel ol[eo]
conſperſa nihil alimẽtorum admittere, & no[n]
minarum dumtaxat, ſed virorũ etiam aſpe[ctum]
clinare: vt ab hominum conſuetudine ſemo[tus]
licitè operiretur viſitationes angelicas: ta[nto]
plus proficeret in rerum diuinarum contemp[latione]
ne, quãtò minùs haberet ex hominibus ſolatij
prætereà cognouit eum nullo vnquam cuba[re]
ctulo, pro molli lana aſperum vſurpare cili[cium]
vt nec ipſa quidẽ nocturna quies corpori ſi[ne]

leſtia abiret; exactoq; in ſanctis laboribus die, nox non ad quietem, ſed ad laborẽ ſuccedere videretur. His igitur conſideratis vt aduertit Abbas eum monaſtici Canonis metas, tanquàm equum impatientem immodico feruore excedere, impoſito quodã freni retinaculo, ad moderata eum ieiunia reuocarat, ſimulque iuſſit nè tam arctę ſe daret ſolitudini, nec virorum aſpectum & colloquia recuſaret: tum etiam cellulas inuiſeret. Simul etiam apud Leuci-
Epiſcopum præclarum ei teſtimonium reddidit: qui eum primò diaconũ, indè presbyterum ordinauit. Ille verò quantùm ſibi ſenſerat ex illa promotione acceſſiſſe dignitatis, tanto plus ipſe ſi-
cumulandis virtutibus veri honoris adijcere nitebatur. Tantus autem Sciſciaci ex eius & Scubilio-
laboribus gratiæ fructus excreuit, dum illic cæleſtis verbi ſemina ſpargeret, vt fanum profani cul-
in pecorum ſtabula redactum ſit. Spelunca autem illa, in quam viri illi egregij ſe abdiderát, tam
ex ſe diffudit virtutum odores vt permulta
Paterno prodierint monachorum examina, nec
apud Conſtantienſes, Baiocenſes, Cenoma-
Abrincenſes, Rhedones in Britannia minori ab
fundata ſint monaſteria. Claruit autem eius ex-
fides multis argumentis, & ſacram vitam mi-
culorum ſigna declararunt.

Paternus fit presbyter.

Multa cõdit monaſteria.

Sciſciaci namque oblata ei fuit ancilla muta, ab
presbytero, cuius maxillas oleo conſignans
id effecit vt priſtinum vocis beneficium
peret. Apud Abrincenſes Vrci cuiuſdam ancil-
manus adeò erant vi morbi contractæ vt nec fila
dam è glomo poſſent diuellere. Orauit pro ea
Dei, & citò laxatis neruis, integra manibus in-
mitas reſtituta eſt. Id vbi fama longè lateque

Mutã curat.

Contractas manus ſanat

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

diuulgauit, multa Childeberti regis prece co iſtitem. Hac
ſus, ei Pariſijs vehiculo operto incluſus occ ud ſe habere
cumq́ue Milenico puer ſerpente percuſſus, il quam poſteà
corpore abiturus videretur, acceſſit ad eũ v perduxit. Na
ctus, editoq́ue Crucis ſigno, & olei liquore cùm decederi

Signo Crucis & oleo pellit virus.

perfuſo, exitiale virus tali antidoto proſt preces ipſe ſu
Quo ſanè in loco in rei geſtæ teſtimonium quod ſecreta
cam in beati viri honorem condiderũt. Vbi um iam ante
maligni ſpiritus eum Pariſios aduentare ſen deptus eſt, ta
ex obſeſſis corporibus aufugerunt: & qui feb arum inſtau

Dæmones fugiunt aduentum S. Paterni.

repti erant incolumes euaſère: nec potuit ill e, domorum
rare morbus, vbi tam inſignis medicus ſua p ratione, vt e
ca produxit. Poſteà verò cùm vir Dei pro p bus ſingular
bus regias aures appellaret, inclytus rex C eodiſiaco ac
bertus Creſcério, ad quem publica cura ſpe ts Rhedone
mandauit, vt quod beatus Paternus ab ipſ ro in oratori
ret, id exequi nè omitteret. Promiſit ille ce, actutum
cturũ, ſed fidem fefellit. Nam in Burgundi s ſeruire ini
fectus eſt, viro ſanctiſſimo neſciente. At mo & ſaluator
diuina vltio perſecuta, oculorum lumine p tertiumdec
ita vt biduo erraret. Agnoſcens igitur culp tu iam agẽs v
celeriter eſt regreſſus ad hominem Dei ven tres Sciſciac
petijt: eodemq́ue momento, quo ab animo temq́ue ſa
tas abſceſſit, oculis lux reddita eſt: factus tunc autem
cæcitate eruditior, ſerui Dei nõ diſtulit p ficant, vt pri
luntati, felicior effectus pulſa peccatoris pectu fruant
quàm oculorum luce reparata. tiam, rogant

Iam ſeptuageſimum ætatis agebat ann temo occurr
ternus & Abbatis officio fungebatur cùm quidam ma
ſciaci in cellula, quam primò extruxera tempore tra
ſcenti quadam nocte viſus eſt locus ille m co ferè tribu

Viſio S. Paterni.

tate perfuſus. Simul autem viſi ſunt ad ill hora B. Pater
di ſancti Epiſcopi Melanius, Leucianus & Præpoſitus,
ad Dominum migrauerant, ipſumq́ue or ſpiritibus an

ecce co[m]ſtitem. Hac ille viſione obſtupuit, ſed tacitam a-
us occu[l]ud ſe habere volens, tamen occultare non potuit,
iſſus, i[n] quam poſteà ipſe per euētus ad omnium notitiam
d eũ v[ix] perduxit. Nam non multum interceſſit temporis,
quo re[pe]ntè decedēti Abrincēſi epiſcopo ad regis & populi Creatur Abrincenſis Epiſcopus.
proſ[tratus] preces ipſe ſucceſſit. Nec enim recuſare potuit,
onium quod ſecreta Domini diſpenſatione ſibi imponen-
t. Vbi [ill]um iam ante præuiderat. Vbi autem id honoris
are ſen[ſit] adeptus eſt, talem ſe præbuit, tum in veterum eccle-
qui fe[b]arum inſtauratione, tum in nouarum ædificatio-
otuit ille, domorum etiam reparatione & pauperũ pro-
s ſua p[r]aratione, vt eſſet in ſingulis admirabilis & in om-
i pro p[a]bus ſingularis. Cùm autem quadam vice in pago
s rex [T]heodiſiaco ad comitē Seuerum fœmina quædam,
ura ſpe[cta]tis Rhedonenſis, veniſſet planè muta, ſanctoque
ab ipſo [ea] in oratorio eſſet oblata, illo pro ea preces fun-
ſit ille ſ[ta]tim, actutum longa rupit ſilentia, nec potuit diu- Muta loquitur.
gundia[m] ſeruire inimico, pro qua Chriſtus eius & crea-
. At mo[x] & ſaluator fuerat interpellatus.
mine p[er] tertiumdecimum annum in Abrincenſi pontifi-
r culpa[t]u iam agēs vir ſanctus, altero Paſchatis die, cùm
Dei ve[n]tres Sciſciaci inuitare cuperet, in morbum inci-
animo[ſ]itemque ſanctus Scubilio apud Mandanenſes.
factus [m]ittunt autem vtrinque nuncios, mutuoque ſibi ſi-
tulit p[ro]ficant, vt priuſquàm migrent ex hac vita mutuo
atoris [a]ſpectu fruantur. Nunc ij in ipſo itinere ſibi fiunt
[...]tiam, rogantque beatum Scubilionem, vt beato
at ann[ex]terno occurrat. Id verò quò minùs ille poſſet, ſi-
r cùm [e]s quidam maris impedimēto fuit, quem noctur-
ruxera[t] tempore traijcere non licuit. Verùm cùm à Sci-
s ille m[ia]co ferè tribus milliaribus abeſſet, eadem omni-
t ad ill[a] hora B. Paternus & frater eius Scubilio reueren- Obit S. Patern⁹ & Scubilio.
anus & [P]ræpoſitus, nobili triumpho comitibus angeli-
que ord[in] ſpiritibus animas ſuas è terris ad cæleſtia regna

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cum Chriſto æternùm victuras trãſmiſerunt. C
que & Paterni exequias celebraret Lauto Ep
pus, qui ante dies octo eius inuiſendi cauſa
nerat, eiuſque ſacrum corpus ad baſilicam de
taret: itemque Lanſcius epiſcopus S. Scubilio
ad baſilicam eandem adduceret ambo ponti
concinente pſallentium choro, præter omnem
pectationem ſibi inuicem occurrerunt, pari
in eodem loco conuenerũt: & viri ſanctiſſimi
rum funera illi antiſtites curabant, fœlici tr
locum orationis, quem ipſi extruxerant, eode
ſimul occuparunt: & qui ſe in vita mutuo d
rant, nec in morte quidem ſeparati ſunt, idque
vt vno eodemque momento, pariter condit
nec dubium, quin Chriſto redemptori noſtr
ſtrî amantiſſimo, electi eius gratia è ſeculo
bus meritis illuſtres pariter occurrerint in
etiam poſt obitum beatis & mirificis operib
tegrè viuentes & miraculis coruſcantes ad la
& gloriam præpotentis Dei, cui eſt honor &
in ſecula ſeculorum. Amen.

Lauto Epiſcopus ſubſcripſit in Aurelianẽſi conc. 2 & 3.

MARTYRIVM S. MAPPALI

vt habetur in vetuſtiſsimus monumentis.

17. Aprilis.

SAnctus Mappalicus apud Africã cum a
ribus martyrio coronatus eſt. Scribit d
atus Cyprianus in epiſtola ad martyres
feſſores hoc modo. Vox plena Spiritu ſ
martyris ore prorupit. cùm Mappalicus
mus inter cruciatus ſuos proconſuli dicere
bis cras agonem, & quod ille cum virtutis
teſtimonio dixit Dominus impleuit. Agon
exhibitus & Dei ſeruus in agonis promiſſio
ne coronatus eſt. Et poſt pauca. Hunc igi

B. Cyprian. epiſt. 922 & 23.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nem per prophetas antè dictum per Dominũ promiſſum per Apoſtolos geſtum Mappalicus ſuo & collegarum ſuorum nomine proconſuli repromiſit nec fefellit in promiſſo ſuo vox fidelis. Pugnam quam ſpopondit exhibuit, & palmam quam meruit accepit. Iſtum nunc beatiſſimum martyrem & alios participes eiuſdem congregationis & comites in fide ſtabiles in dolore patientes in quæſtione victores & cæteri quique ſectemini & opto pariter & exhortor, vt quos vinculum confeſſionis & hoſpitium carceris ſimul iunxit, iungat etiam cõſummatio virtutis & corona cælestis.

MARTYRIVM SS. MARTYRVM ELEVtherij Epiſcopi & matris eius Anthiæ. ex eo quod eſt per Metaphraſt. Vixit Eleutherius ſub ſummo Pontifice Anacleto. non autem ſub Aniceto quemadmodum de eo agit Nicephorus ex Metaphraſte. Nam cùm paſſus ſit ſub Hadriano Imp. & Anicetum poſt Hadrianum ſediſſe conſtet. manifeſtè patet error. Videtur autem Librariorum incuria accidiſſe vt Anicetus pro Anacleto poneretur.

ELeutherius ex inclyta vrbe Romana, illuſtri admodum genere diuitijs & mũdi huius gloria cum primis præſtantiſſimo ortus, (quippè cuius parentem ter conſulatum geſſiſſe referunt hiſtoriæ) pietate & religione admirabilis tanquàm lucidiſſimũ ſydus impietatis tenebras profligauit. Mater eius Anthia, fœmina omnibus virtutibus ornatiſſima, cùm ex D. Pauli prædicatione Chriſti fidem percepiſſet, religionis ſtudio incredibiliter incenſa, filium ſuum Eleutherium ſanctiſſimis diſciplinis imbuendum curauit, quò aliquandò doctri- 18. Aprilis. Patria & parentes eius.

næ & virtutis ſplendore obſcuratam pietati-
em in Eccleſia illuſtraret.

Traditur Pōtifici Anacleto erudiendus.

Ea tempeſtate AElius Adrianus Romani I-
rij ſceptra tenebat; Romanæ verò Eccleſiæ An-
tus cum poteſtate ſumma præerat, qui ſedem
multis virtutibus adornabat, Chriſtique Eccl-
cùm non mediocri ſanctitatis opinione reg-
Huic igitur Anthia filium ætate pariter ac v-
adultum tradidit, vt ab eo perfectiſſimâ ac-
ris omnibus abſolutam viuendi rationem ha-
fidelique patri fidelis diſcipulus miniſtrar-
verò mòx ingenua indole & inſigni morū c-
bitate cognita primùm Diaconum, deindè
terum, poſtremò Epiſcopum Illyrici ord-
quas ſacras Eccleſiæ functiones Eleutheri-
miniſtrauit, vt fugatis vbique errorum ten-
clariſſimam veritatis lucem quamplurim-
ret, ac impio ſimulacrorum cultu euerſo,
Chriſti religionem conſtitueret.

Fit Epiſcopus Illyrici.

Illuſtris pietatis ſplēdor ſuos vbique ra-
clariùs diffundebat, cùm malignus Adrian-
quadam rabie incitauit, vt cunctos Chriſti
cultores internecione deleret maioremque
monibus honoré decerneret. Et quidé vt a-
caput ipſum pietatis, Eleutherium inqu-
miſit vnum ex Ducibus exercitûs Felicem
vt eum catenis vinctum ſuo ſiſteret tribun-
ius ſupplicio cæteris terrorem incuteret,
exemplo gregem vniuerſum diſſiparet.

Hadrianus mittit Felicem Ducem exercitus vt Eleutheriū comprehendat.

Felix igitur magna militū ſtipatus c-
quàm immanis fera prædæ inhians, prim-
plum ipſum (in quo tunc fortè vir ſanctus
ſtianæ fidei myſterijs differebat) circūde-
effugium pateret: deindè vultu ſanè truc-

greſſus ſæuitiam ſpirabat; adeò vt cuncti eius conſpectu conſternati trepidarent: mortemque haud dubiam expectarent. Sed (ô immēſam Chriſti virtutem ô bonitatem) poſtquàm coniectis in Eleutherium oculis, hominem ſuauiſſimum doctrinæ fluentum profundentem, luculenterque pietatem annunciantem audiuiſſet, ſtatim mutata ſæuitia fit ouis ex lupo & pro perſecutore diſcipulus: adeò vt priorum veluti oblitus obortis lachrymis ad pedes ſancti procideret, ſupplexque veniam peteret atque ad Chriſti Eccleſiā aggregari cuperet. Eleutherius verò cùm incredibili martyrij cupiditate arderet, prompto alacrique animo egreſſus, fidem foras protulit ac Romam ad confeſſionem feſtinauit. Sequebatur eum Felix dux exercitus, non qualis venerat, perſecutor & Dominus, ſed humilis diſcipulus & Chriſti amicus. In ipſo autem itinere ad aquam quandam vt ventum fuit, Felix in pietate iam confirmatus tanquàm alius Candaces, à diuino Philippo nempè Eleutherio baptizatur, & idololatriæ caligine, tanquam putrido aliquo indumento exuitur.

Felix ſubitò mirabiliter mutatur, & fit Chriſtianus.

Eleutherius Romam cōtendit.

Felix baptizatur.

Poſtquàm verò Romam venerunt, Eleutherius magno & excelſo animo ad Imperatoris tribunal ingreſſus eſt. Imperator verò, vt vidit eum & iuuenem & formoſum & virtutis ornamento & animo & oculis decorum multis eum blāditijs eſt aggreſſus, ſpondens atque promittens, vt, ſi Chriſtiana religione contempta, ad deorum vellet cultum tranſire, multis magniſque honoribus affectus triumpharet; ſin cōtrà: grauiſſima ſupplicia nequaquàm ſubterfugere poſſet. Ad hæc, cùm vir ſanctus aliquamdiu ſeruato ſilentio, ne reſpōſione quidem dignum eum reputaſſet, tandē ait: Quomodò veſtris

Hadrianus blāditijs aggreditur Eleūtheriūm.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Præclara Eleutherij reſponſio ad Hadrianum.

dijs ſeruire potero, aut qua demum rationeſp Omnipotẽte Deo, ad nefandum dæmoniorum tum tranſibo? quin potiùs veſtram amentiam deflere nequeo, quòd lignis lapidibusque vil facti, in contemptum ſummi illius Domini, m um veſtrarum opera colitis, ac cæca mente im tionem æternã ruitis. Itaque ego Chriſto Deo adhæreo, illique ſoli ſeruio: veſtros verò ho deſpicio, & has pueriles ſuppliciorum laru fantium terriculamẽta eſſe reputo. Mihi enim totus mundus eſt crucifixus, & ego mundo: & pro Chriſto deliciæ mihi ſunt & exultatio.

Hoc reſponſo in rabiem conuerſus Imp æneum iuſſit afferri grabatum copioſo igne tem: vt in eũ athleta Chriſti extenderetur. Sa tyr non manus expectans carnificum, lætus

Eleutherius vltro ſe ſupplicio tradit, ſed illæſus permanet.

inſiluit, totusque in toto ſeipſum extẽdit. De tem cæleſti voluptate martyrem perfundeba vt tãquam rore quodam ſuauiſſimo refrige molli ſe herba cubare putaret. Imperator au quàm animi rabiem eo tormento ſe lenijſſe mabat, tanquam iam mortuum tolli iuſſit; tyr magnis vocibus, collaudata Chriſti virtu lijt; ſeque in conſpectum tyrãni dedit ac ai ce, ô Imperator, quem tu exiſtimaſti ab igne randum, hic ſola Chriſti virtute ſanus & i conſiſtit: quarè agnoſce illius potẽtiam & tuorum imbecillitatem.

Hanc dicendi libertatẽ, ſuam interpreta tumeliam Imperator, iuſſit martyrẽ in cra proſtratum voracibus flammis oleoque ſer ſuper effuſo torqueri; donec atrocitate ſupp ctus expiraret: ſed ignis & oleum ſuarum obliti, nullum non modò ſupplicium, ſed

martyri refrigerium attulerunt. Tum verò acriore percitus furore tyrannus, ſartaginem pice & adipe bullientem ante oculos inuicti athletæ cóſtitui iuſſit, & ait: Eleutheri, per deos immortales, magna me tui capit miſericordia, quòd videam te virum illuſtri loco natũ, multiſque corporis & animi dotibus eximiè præditum, dura ceruice in apertã peſtem & exitium ruentem. quarè vide ne noſtra beneuolentia, qua te ab imminenti mortis periculo conſeruatum cupimus, abutaris. Cui martyr probris blanditias remunerans: o lupe, inquit, Arabice qui Chriſti ouibus inſidiaris, nunquam, mihi crede, perſuadebis, vt ab hac pia & beata conſtantia deſiſtam.

Iterùm blanditur tyrannus martyri.

Viriliter reſpondet S. Martyr.

Hic Adrianus animo grauiſſimè ſauciatus, confeſtim iubet in ſartaginem præcipitari martyrem, ſed irrito planè, vt antè, conatu. Tûm verò furore ac dolore contabeſcens dubius animi quid faceret ignorabat. Aderat Præfectus vrbis Corebo, qui quãuis aliqua fidei ac veræ pietatis ſemina intimis viſceribus incluſa teneret, vanis tamen plus nimium huius mundi honoribus irretitus, liberè Chriſti fidem profiteri nõ audebat. Hic igitur vt Adriani dolorem nonnihil leniret, accedens ait: Ego te, ô Imperator, his curis liberabo: atque docebo iuuenem hũc vel tuis iuſſis parere vel malè perire. Hæc cùm dixiſſet clibanũ æneum intùs acutiſſimis obeliſcis armatum adduci & copioſiſſimo igne accẽdi iuſſit. Horribilis ſanè machina, & quę primo aſpectu terrorem incutere potuiſſet. Sed martyr tota mente in cælo defixus contra machinam orationis clypeo ſe muniuit; Deique virtutem cum lachrymis inuocauit: Aſpice, dicebat, Domine Ieſu Chriſte de cælo, & vide qualia hi, qui te oderunt, contra me fabrican-

Corebo Præfectus vrbis poſcit ſibi Eleutheriũ excruciandum.

bricantur. Libera animam meam à viris ſanguin
& à iaculo eorum, qui nomen tuum glorioſum
lere conantur. Tange corda eorum, ô Domine,
teſque eorum lumine tuo illuſtra vt cognoſcan
ſolum verum Deum qui es benedictus in ſecula

Corebo cõuertitur toto animo ad Chriſtũ.

Corebo cùm martyrem hoc modo orantem
tendiſſet, animo repentè mutato ad Imperator
accedens: Dic, inquit, pro quo maleficio his ſup
cijs eſt afficiendus Eleutherius? Imperator hac
opinata voce perculſus, Tunè es, inquit, Core
Quod malum aut quę demùm Chriſtianorum
ſtigię ad dementiã te impellunt? Nunquid cęca
ri cupido, quod eius mater fortè tibi obtulit,
mũ mutauit? Ecquid eſt hoc? Nunquid ego te
donis & opibus & gloria & mea deniq; famil
tate ac coniũctione beatum Romæ reddidi? Q
ſi plura deſideras licet tibi noſtris affatim frui
tibi ſunt aperti theſauri, ex his ambab' haurito
nibus; teq; ipſum, à fœmina furto ſublatus turp
prodire noli. Corebo autem totus diuino rep
ſpiritu exclamauit: Tuum tecum eat in perd
nem precium: Ego ad Chriſti ſeruitutem acce
deos tuos nulla virtute præditos deſpicio. H
ctis incredibili furore exardeſcens tyrannus,
prefectum eodẽ excruciari clibano, qui Eleuth
conſtitutus fuerat: ſed Corebo Epiſcopi m
precibus illæſus planè in eo permãſit. Adrian
tem his tormentis defeſſus capitis eum damn
qua ſententia Corebo preclaram martyrij pal
ſtatim adeptus eſt. Deindè reditur ad Eleuthe

Imperator nititur illũ à Chriſto auellere.

Corebo gladio percuſſus fit martyr.

Et primùm quidem in feruẽtem immiſſus
num non ipſe ſolũ ab horrendis cruciatibus
do Dei beneficio cõſeruatus fuit; ſed magna
gentilium multitudo, miraculo ſtupefacta, Ch

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nomina dedit: ſpretoque tyranno magnis vocibus Deum in ſuo martyre glorificauit. Tùm verò tyrannus frendens gemensque martyrem in cuſtodiam dedit, vt extrema confectus fame vitam ibidem cum morte mutaret. Sed nec hoc quidem ex animi illi ſententia ſucceſſit: Nam qui olim Danieli, & Eliæ per volucrem alimentum ſuppeditauit, idem martyrem ſuum in carcere per columbam pauit. Poſt hæc igitur indomitis alligatus equis membratim lacerandus eſt traditus: ſed equi omni poſita ferocitate agnorum inſtàr ſubſtiterunt, angeloque duce martyrem ad montem placidè ac leniter deduxerunt. Ibi verò à beſtijs ac feris nouo exceptus honore conſtitit, donec miſſi ab Imperatore milites, qui eum comprehenderent, aduenêre. Et quidem feræ quæ martyrem circundederant blandisq; corporis motibus honorabant, impetu repentè facto aduentantes milites dilaniaſſent: ni pius martyr, oratione ſua, tanquam freno iniecto eas compeſcuiſſet: militesque in effuſam fugam præ timore conuerſos reuocaſſet.

Multi conuertũtur ad Chriſtum.

In carcere martyr columbæ miniſterio paſcitur.

Honoratur à feris martyr.

Milites autem ab immodico pauóre eius ſermonibus refecti tandem gradum ſiſtebant, & ingenti admiratione perculſi martyrem tanquam Deum quendam intuebantur. Ipſe verò lęto alacrique animo ſe illis iungens Romam iter ſuſcepit, multosq; eorum luculento per viam ſermone à dura dæmonum ſeruitute in libertatem fidei vindicauit. Poſtquam verò Romam peruētum eſt, Imperator inani ſpe certam de martyre victoriā ſibi promittens, ſæuam leænam in eum immitti iuſſit; ſed illa magna quadam humanitate pedes eius amplectens plantas lambebat, humilique corporis obſequio ſummā reuerentiam exhibebat. Tyrannus autē fœmineæ hoc imbe-

Eleutherius milites, qui ad comprehendendum eum miſſi fuerāt, conuertit.

Leones venerãtur martyrem.

imbecillitati tribuens, ſimul cum ea marem ad-
xit: ſed is fœminã humanitate vincere contend-
ſimili obſequio pedes amplectitur, adhæret, ei
geſtu, aſpectu & motu reuerentiam beneuolẽti
que denunciat. Multi hoc ſpectaculo permoti
Chriſti cultum acceſſêre: alij verò flagitiorum
orum tenebris excæcati Dei virtutem dæmoni
ſtigijs aſſcribebãt, probaq; & blaſphemias in C
ſti martyrem impiè iactabant: ſed repentina
te præmia blaſphemijs ſuis digna perceperunt.

Blaſphemi in martyrẽ diuinitùs puniuntur.

Imperator autem poſtquàm impios in ma
rem conatus irritos eſſe cerneret, nè grauiora
etatis ſuæ detrimenta pateretur, capitis in eum
tentiam protulit. Ardebat athleta incredibili C
ſti deſiderio lætusque ac gaudens ad palmam
perabat, pro qua hactenùs tot ſuperatis ſup
decertauerat. Vltimi igitur certaminis ſtadiu
greſſus præclaram martyrij coronam per gla
excepit, ſolutoque mortalitatis ergaſtulo t
phans in cælos euolauit. Adhærebat collo ei
cumfuſa pia genetrix, non lachrymis aut luct
formata, ſed gaudio & gloria perfuſa in filij
mine exultabat; nec priùs ab eius ſe amplexib
uelli eſt paſſa, quàm ab impijs miniſtris inte
eadem martyrij corona redimita ſimul cum
cæleſti brauio potiretur.

S. Eleutherius cũ matre per gladium martyrio coronatur.

S. APOLLONII SENATORIS E-
quentiſſimi præclarum martyrium. auctore E
Cæſareenſi Eccleſiaſt. hiſt. lib. 5. cap. 20.

18. Aprilis.

Commodus hic Nerone crudelior & Domitiano.

EOdem tempore, Commodo Romanum
perium gubernãte, noſtra religio ad pa
& tranquillum ſtatum traducta fuit,
(diuina gratia largiẽte) omnes eccleſias in to

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rarum orbe occupauit. Quo quidem tempore ſalutaris Dei ſermo hominum mentes cuiuſque generis adeò attraxit ad piam Dei religionem cultumq́ue, vt iam Romæ complures & genere illuſtres, & rerum affluẽtia admodùm locupletati, vnà cum omni familia & cognatione ſua, ſe ad ſuam ipſorũ ſalutem amplexandam reciperent. Verùm iſtud, virtutis hoſti & inuidia natura ſua exęſtuanti diabolo minimè ferendum videbatur: & propterea varias de integro machinas contra nos aſtutè fabricare aggreſſus eſt. Nam Apollonium virum inter fideles politioris literaturæ ſtudijs & Philoſophiæ notitia plurimùm celebratum in iudicium adducit: & vnũ ex eiuſdem Apollonij ſeruis, ad hanc rem valdè accommodatum, qui hominem accuſet, excitat. Cæterùm huic miſero ac perdito intempeſtiuè & incõmodè in iudicium ad Chriſtianum accuſandum ingredienti, ac tutùm (quoniam indices, qui Chriſtianorũ nomina ſolùm, quia Chriſtiani eſſent, deferebant, Imperatoris edictum neci dare mandauerat) crura ſuffringebantur, Perennio iudice contra eum tale iudicium pronunciante. Iſte autem Deo chariſſimus martyr cùm iudex ab illo obnixè petiiſſet flagitaſſetq́ue, vt fidei ſuæ rationem coram Senatu redderet, ſimulatq́ue accuratiſſimam orationẽ apologeticam pro fidei, quam profitebatur, defenſione coram omnibus recitaſſet, ſententia Senatûs ſecuri percuſſus, deceſſit è vita quippè, vetus lex apud illos extabat, Chriſtianos, qui ſemel in iudicio comparuerãt, niſi profeſſionis ſuæ ſententiam mutarent, non omninò liberos dimittendos eſſe. Iſtius verò coram iudice verba & reſponſa, quę ad Perennij rogata dabat, & orationem apologeticam apud Senatum habitam, ſi cui libitum ſit accuratè cognoſcere,

impurior, vẽ ſcribit Lampridius, non pietatis vel clemẽtię ergò, ſed ſui cõmodi cauſa pacem eccleſiæ conceſſit.

Apollonius accuſatur à proprio ſeruo.

Seruus nebulo delator Apollonij crurifragio perimitur.

Securi percuſſus vir ſanctus fit martyr.

ſcere, ex libro noſtro, quem de veteribus martyri-
bus compoſuimus, manifeſtò intelliget.

VITA S. VRSMARI EPISCOPI ET
Confeſſoris. ex ea quæ eſt per Ratherium Epiſcopum Veronēſem. Migrauit ex hac vita anno Domini

18. Aprilis.

Patria S. Vrſmari.

BEatus Vrſmarus Epiſcopus bonorum om-
preconio dignus, pago Theoracenſi, & vil-
quæ vocatur Fleon, oriundus, à Domino
electus per prædeſtinationem, priuſquam fe-
daretur per originem. Grauidæ namque matri
de eo, apparuit quidam venerandus ſenex per
ſum in manu ſua tenens puerulum pronuncia-
Accipe, inquit, hunc puerulum nutriendum. Ma-

Viſio matris eius.

verò fames eandem tunc temporis oppreſſera-
gionem. Vndè mulier reſpondens, Domine, in-
famis magnitudo nos exagitat quomodo igitur
puerum nutriam? At ille mox candidum off-
panem, dixit: Hoc illum pane nutries. Quem
accepiſſet mulier valdè inter eius manus excre-
prorsùs vt ingenti admiratione capta mulier
genter eum inſpiceret, verſaretque: ac tandem
quid eſt hoc, inquit; cui ille: Noli mirari: fi-
namque paritura es qui de regno aliquam Ch-
partem lucrifaciet. Quod poſteà verum fuiſſe
multis egregiè documentis oſtendit. Tantam
dem à Domino gratiam eſt conſecutus, vt o-
pabulo diuini verbi reficeret, qui ad eum gr-
colloquendi venirent.

Editus itaque puer Vrſmarus eſt vocatus,

Traditur ſacris literis imbuēdus.

tusque doctoribus ſacrarum traditur ſcriptu-
qui eum & artium maximarum diſciplinis &
rum integritate tam excellenter imbuerunt, vt

ſcente ætate nihil in eo quod ad ſummam perfectionem faceret, deſiderari videretur. Erat enim corpore caſtus, mente incorruptus, amabilis cunctis, affabilis vniuerſis, animo benignus, corpore pulcher, prudentia callens, fortitudine vigens, temperantia ſerenus, iuſtitia ſeuerus, manſuetudine ac pietate refertus: denique charitate erga proximos ita inflammatus vt nullum omninò neque tempus, neque locum ſine proximi ædificatione tranſmitteret. Iam indè à puero ita ſe cæleſtibus addixerat vt nihil cum terrena concretione commercij habere videretur.

Virtutes eius.

Paſtoralem deindè cathedram adeptus, tanta Domini ſublimatus eſt gratia, vt mortales omnes in maximam ſui admirationem traheret. Animarum curam tãta ſolicitudine adminiſtrabat vt quauis hora ſanguinem pro eis fundere non dubitaſſet. Orphanorum nutritor, & viduarum defenſor fuit eximius, vinctoſque è vinculis & captiuitate redimere pulcherrimũ ſibi inprimis eſſe ducebat. Corporis verò domitor quantus fuerit quis dignè explicare valeat? Annis nouem ac decem hebdomadibus, nulla panis alimonia vſus, cibo adeò tenui & parco vitam ſuſtentauit vt nemo mortalium eo ſuſtentari, niſi diuino miraculo poſſet: & tamen in tanta vitæ auſteritate tantaque cibi & potu parcimonia vires corporis adeò robuſtæ permanebant vt cuncti vocis grauitatem ſatis in eo mirari non poſſent. Non dubium quin ex illo pane, qui pro noſtra de cælo redẽptione deſcendit, eas vires hauſerit. Nam tanta ex eius ore facundia & ſermonis fluebat ſuauitas vt ab eo ægrè mortales diuelli poſſent. Nec deerat virtus ad effugandos hoſtis antiqui incurſus.

Creatur Antiſtes.

Benignitas eius in pauperes.

Nota mirabilem abſtinentiam.

Facundia eius.

Poteſtas eius in dæmones.

Erat quoddam monaſteriũ quod Malbodium
citur duodecim fermè miliaribus à ſuæ prouin
diſtans cœnobio, in quo ſacrarum virginum c
Deo famulabatur: quarum vnam malignus cũ
uaſiſſet ſpiritus cœpit laniando vehementer a
vexare, vt cæteræ omnes immodico pauore c
ptæ trepidarent, ſimilemque calamitatem per
ſcerent. Quo audito Epiſcopus ilicò eam ſibi
beri iuſſit: exhibitamque ſacro oleo inunxit &
tinùs ab immundo liberauit. Alio quoque tem
puellam aliam dæmonio plenam, vinculiſque
reis, propter impotentem dæmonis ſæuitiam,
ſtrictam eadem virtute liberauit. Habebat vi
ctus in Malbodienſi monaſterio neptem vnice

S. Aldegundis.

ctam, quam paruulam olim ſanctæ Aldegũdi c
mendauerat. Huc iam adulta ſæuo adeò apo
te in gutture laborare cœpit, vt medici non
ſalutem polliceri vellent, niſi carne inciſa v
ferreo morbum foras trahi pateretur. Hoc
illis iam facere cogitantibus ſuperueniens
fex crudele hoc medicamen vehementer exho
& ingẽti erga tenerem virginem miſericordi
tus, medicos ab eo prohibuit, aitque: Confide
lia, in immenſa Domini noſtri Ieſu Chriſti bo
te, qui potens eſt ab hac te infirmitate eripe
dictis ſe totum ad Dominũ pro eius ſalute d
candum compoſuit: ac nocte illa in precib
cta mane virgo ſacra fugato morbo ſana p
incolumis inuẽta eſt. Eodem tempore ægro
dam intra eiuſdem monaſterij ſepta, deſper

Signo Crucis morientem ſanat.

lute decumbebat, quæ per virum ſanctum ſi
lutiferæ Crucis integræ ſanitati, cunctis ſan
peſcentibus, reſtituta eſt.

Poſt hæc ſacer Antiſtes cùm paulatim la

tibus corporis viribus ad cæleſtem patriam ardentius aſpiraret, nè commiſſum ſibi gregem ſine paſtore relinqueret, annuente Domino, ſanctum Erminum virum cunctis mirificè virtutibus ornatum ſucceſſorem elegit, ac populo acclamante pontificem pronunciauit. Ipſe verò moribus & annis maturus digna meritorum ſuſcepturus pręmia, ad cæleſtia lætus regna migrauit ac cunctis ſanè maximũ ſui deſiderium reliquit. Corpus illius à diſcipulis religioſo compoſitũ officio, honorificè admodum ſepultum eſt in montis cacumine, cuius radicibus extructum adiacet monaſterium Virgini matri ſacrum: vbi diuina bonitas reliquiarum virtutẽ quotidiè demonſtrare dignatur ad laudem & gloriam Maieſtatis ſuæ, cuius honor, decus & poteſtas permanet ſine fine. Amen. Facta eſt tranſlatio eius ad Binchium Hannoniæ oppidum anno 1405, poſt eleuationem, quæ facta eſt anno 823.

S. Erminus ſuccedit S. Vrſmaro.

Obit vir ſanctus.

VITA S. ELPHEGI CANTVARIENSIS

Archiepiſcopi & martyris. ex ea quæ eſt per Osbertum eiuſdem Cantuarienſis Eccleſiæ Abbatem. Martyrio coronatus eſt anno Domini 1012. ætatis ſuæ 59. Epiſcopatus verò 7.

BEatus Elphegus ſplendidiſſimis ortus natalibus magna prudẽtia & ſumma humilitate vitam inſtituit. Parentes eius cùm indole perfecta vitæ innocentiam animique ingenuitatẽ admirarentur, meritò eum & artium maximarum & præcipuè Chriſtianę religionis diſciplinis imbuendum curarunt. Ipſe verò haud mediocriter iam in philoſophiæ cognitione verſatus omnium ſtudiorum ſuorum ſcopũ vnicum, Chriſtum ſibi præfixit. Cuius amore incredibiliter flagrans vt totum ſe ſuauiſſi-

19. Aprilis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

auiſſimo Chriſti iugo manciparet, ſpretis op
contemptiſque honoribus, in quorum ſpem ma
enutritus erat, ac materno denique dolore, qu
Monaſticũ inſtitutum arripit S. Elphegus.
nicè illum diligebat, conſtãter ſuperato, mu
deſeruit, atque in monaſterium Derhirſt tra
lum vitæ portum ſe recepit. Ibi verò magno
tu ſubactis prauis deſiderijs, ſtatim arctior
ſemitam arripuit, ſingulareque cum antiquo
certamen inire contendit. Egreſſus itaque de
naſterio, ad locum Bathonia vocatum peruen
Viuit inclu-ſus.
anguſto ſe habitaculo includens rigore incre
corpus ieiunijs vigilijſque afflixit. Confluebā
eum nobiles quique ſuarum vulnera anim
Multi ad eũ confluunt.
detegentes conſiliumque ſalutis poſtulantes
bus ille tanta prudentia modeſtiaque monita
tis tradidit, vt non parua monachorum turba
breue tempus ibidem congregata ſit.

Cùm autem manſionem ampliſſimam ſ
diſciplina florentem omnibuſque bonis aff
cõſtituiſſet, ipſe rurſùs ad cæleſtes anguſtæ de
culæ ſuæ latebras confugit: ita tamen vt gra
cauſas præcipuaque negocia fratres ad eum
rent. Mortuo autẽ VVintonienſi epiſcopo c
S. Andreas apparet S. Dunſtano.
modica de pontificis electione oborta eſſet c
tio fertur B. Andreas Apoſtolus S. Dunſtano
quadam pro eccleſię ſalute, multis cum lach
precibus incumbenti apparuiſſe; mandaſſe
beato Elphego manum imponeret, & eccle
ſolatæ antiſtitem conſtitueret. Nec mora
ſtanus hac viſione contra improborum pote
Elphegus conſecratur Epiſcopus.
confirmatus Elphegum, vt iuſſus fuerat, epiſ
conſecrauit debitoque cum honore ad ſedem
ſit. Elphegus autem pontificio decoratus ho
nihil non modò à conſueta vitæ auſteritate re

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſed pœnitentiæ labores magis magiſque auxit, adeò vt nocturnis horis, cæteris mortalibus alto ſopore oppreſſis, ipſe nudis pedibus, idque hyemali frigore, ſola indutus tunica, foras exire & ad auroram vſque precibus vacare conſueuerit. Porrò aliorum moribus ingenijſque ita ſe conformem præbere ſtuduit, vt omnibus charus ſaucias peccatorum animas liberè tractare poſſet: facileque ad ſanitatem reuocare.

Induſtria eius in animarum regimine.

Pauperum verò & calamitoſorum hominum curam tantam habuit, vt immane horrédumque nefas reputaret, ſi quod natura commune conſtituit, hoc velit homo ceu proprium vſurpare.

Benignitas eius eximia in pauperes

Quapropter frequenter pro concione ad populum magna contentione differebat, eum, qui pauperum inopiæ ſtudioſè non conſuleret, nequaquam Dominici corporis membrum eſſe. Atque vt omnes ad benignitatis diſciplinam vehementer excitaret, cùm verbo tum exemplo docuit: adeò vt exhauſtis, quæ ex iure eccleſiæ pauperum miniſterio competebant, opibus, non dubitauerit, multiplices quas ipſe parauerat, eccleſiæ theſauros diſtrahere, diſtractoſque pauperibus erogare: prudenter aſſerens ornatiſſima quæque poſſidere eccleſias, vt felicitatis tempore honeſtati, neceſſitatis verò vtilitati eſſe poſſint.

Anno autem Domini milleſimo & ſexto, ab aduentu Anglorum in Britanniam 578. Elphegus anno ætatis ſuæ quinquageſimo ſecundo Archiepiſcopus Cantuarienſis effectus eſt.

Fit Archiepiſcop⁹ Cantuarienſis.

Cumque iter Romam verſus pro pallio, de more, à Summo Pontifice habendo arriperet, & oppidum quoddam hoſpitandi gratia intraret, oppidani ſcelerata auaritiæ cupiditate excæcati, in domum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Eijcitur ab oppidanis quibuſdã & multis iniurijs afficitur.

irrumpunt, rebusq; eius per ſummam iniquita-
direptis, verbis verberibusque eijciunt. Ille om-
bus nudatus illorumque cõtumelijs plus ſatis
ratus leniter quidem iniurias ferebat, ſed vix à
ab oppido regreſſus horrendas ſanè voces au-
quę ciuibus & ædificijs celerem ruinam interea-
que minabantur. Neque diutiùs vltio diuina
quum facinus impunitum reliquit. Nam mo-

Vltio diuina in eos.

rax flamma oppidum inuaſit, tantoque furore ſ-
uijt, vt ciues deſperata iam ſalute erumperent
militerque à viro ſancto commiſſi flagitij ve-
poſtularent. Ille verô, qui non tam propriam
illorum vicem dolebat, mox in genua prouol-

Reſtinguit precibus ſuis incẽdium ciuitatis.

fuſis ad Deum precibus ignis ſæuitiam penitus ex-
tinxit. Reſtitutis igitur rebus, pallioque à Papa
liciter accepto domum proſperè regreſſus eſt.

Dani vaſtãt Angliam.

Per idem tempus Suuanus & Turkillus Dani
principes nonnullam cladem Anglorum terræ
gentibus eorum peccatis, intulerant, multoſque
miſerandam valdè captiuitatem abduxerant.
erat in tanto rerum diſcrimine qui hoſti im-

Elphegus ab eis captiuos redimit.

ter graſſanti occurreret. Solus Elphegus omni
periculo contempto hoſtes adire, verbum vitæ
dicare, captiuos dato precio redimere, fame
preſſos alere nõ dubitabat. Neque vllis verbis
aut iniuriarum contumelijs ab infideli popu-
latis ab hac benignè faciendi diſciplina receſſit.

Ethelredus rex Angliæ.

Ea tempeſtate Ethelredus regni guberna-
nebat, & quia imbellis & imbecillis monachum

Edricum regni totius præfectus.

tiùs quàm militem actione præ ſe ferebat, Edri-
quendam regni totius præfectum ſtatuerat,
nem humili quidem genere natum, ſed ingenio
lentem, cui lingua ingentes diuitias ac nobilitatem
comparauerat. Huius fratré inani nobilitatis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ria valdè tumidum primariæ Cantuariorum nobilitati in præſentia regis gratuitò maledicentem eadem nobilitas interfecerat, ædesque ſuccenderat. Vnde frater eius incredibili furore correptus ab ipſo rege vltionem expetijt, ſed rex poſtulata reiecit: pronuncians fratrem iure peremptum debitasque maledicentiæ ſuæ pœnas luiſſe. Quo reſpõſo acrius multò irritatus totusque in rabiem conuerſus flamma ferroque regi regnoque minitatus eſt: iunctisque ſecum decem virorum millibus regiam occupauit. Sed cùm hæc parùm ſuccederet, Danorum auxilia conuocauit, datisque dextris fœdus inijt vt poſt victoriam æqua ſorte regnum diuiderent. Nec mora cõiunctis copijs viribusque Cantuariam primùm vaſtaturi aduolant, ciuitatéque excitatis turribus obſident, admotisque muris arietibus, igneas facies conſtanter iaciunt. Et eccè vorax flamma domos corripit, omniaq; horrendo incendio deuaſtat. Intereà ciues dum reſtinguendis flammis ſedulam, neglectis mœnibus, operam nauare cõtendunt, hoſtis effractis portis vrbem ingreditur, terribilique clangore tubarum loca omnia complet. Tum verò in omnes crudeliter ſæuitum. Alij ferro iugulati, alij flãmis abſumpti, plures è muro præcipites dati. Matronæ dum theſauros, quos non habebãt, coguntur prodere, capillis per omnes ciuitatis plateas diſtractæ ad vltimum flammis iniectæ ſunt. Paruuli à matrum vberibus auulſi, lanceis confoſſi, aut ſuper eos ducto plauſtro, minutatim cõtriti. Sanctus autem Elphegus tantam ſuorum depopulationem non ferendam exiſtimans, repentè è latebris eccleſiæ, in qua cùm monachorũ turba deliteſcebat, proſiliens inter medios hoſtium cuneos exclamauit: Parcite teneræ infantiũ ætati, parcite imbelli turbæ.

Dani obſident Cantuariam.

Dani occupant Cantuariam & immaniter ſæuiunt.

Elphegus ſe Danis ſæuientibus opponit.

En me, qui veſtræ impietatis crimina libero
per ore caſtigaui: en qui captiuos & à vobis
ctatos paui, veſtiui, redemi. In me potius cru
tatis veſtræ ferrum conuertite.

Elphegus à Danis crudeliter vexatur.

Hæc clamitans & intrepida voce pronunci
phegus mox ab hoſtibus intercepto manibus
re præpeditur, vinculiſque iniectis ſeptem m
bus in arcto carcere recluditur. Interea cœp
Dei in homicidam populum adeò deſæuire,
uo temporis interuallo duobus eorũ milli
diros viſcerum cruciatus proſtratis, cæteræ
multitudo, ſimile exitium expectaret. Pr

Vltio diuina in Danos.

quotidie magis magiſque clades, & nunc de
vicenis terribili viſcerum dolore capitis
ſumptis magnam formidinem viuentibus i
bat. Cumque nullam ſalutis ſpem principe
quam viderent citato conſilio ad epiſcopum

Dani ab Elphego veniam petunt.

ribus incluſum currunt & de patrato facinor
tis cum lachrymis veniam petunt. Epiſcop
quamuis inſatiabilem eorum crudelitatem
mereri veniam ſciret, Domini tamẽ exem
ctus hoſtes ſuos benignè amplexatus eſt, &
li beneficio de exitiali clade liberauit. N
primùm cum ardẽti pietate ad Deum prec
nem à ſe benedictum illis porrexit, quo ſu

Pane benedicto ſanat Danos.

morbus profligatus & optata ſanitas reſti
Sed illi ſalute potiti mox ad ingenium re
virum ſanctiſſimum pro impenſo benefic
mè mulctârunt ac inauditis tormentorum
onibus, quibus ingentem pecuniæ vim ab e

Reddũt mala pro bonis

quere nitebantur afflictum denuò in carce
truſerunt. Cumque in his omnibus inuicta
conſtantiam ſeruaret, ac pias Deo laudes c
ret; eccè noctis intempeſtæ ſilẽtio malign

cieangeli a
ſe ſedibus
nem gentis
Nec vereret
neque Petro
quorum al
carcerali ſt
ille ſermon
rem egredi
uionibus po
malignus r
ſeruus duct
verò ex im
mo fletu m
rem ſuum
Ecce autem
cinis adfui
cum blando
mumque d
tus ſibi dep
ſplendidiſ
ctaret.
Elphegu
nis ab ange
perabat, c
carnificum
afficitur: a
nus in erg
magna noc
bus vidit i
menſa clari
tem, meli
depromen
poris plaga

cie angeli apparens adeſt; mentiturque de ſupernis ſe ſedibus deſtinatum, quatenus illum ad communem gentis ſalutem de carceris ſqualore educeret. Nec vereretur ignaui militis vocabulo notari, cùm neque Petro humilior, neque Pauli eſſet robuſtior: quorum alterum ſporta contexit, alterum verò carcerali ſtridore grauatum angelus abſoluit. His ille ſermonibus veluti vnguentis delibutus carcerem egreditur; ſed cùm pluribus aquarum alluuionibus per obſcuras noctis vmbras tranſuaditis, malignus repentè diſpareret, continuò Chriſti ſeruus ductoris peſtiferi machinas intellexit. Tum verò ex imo pectoris ſuſpiria trahens cum maximo fletu medijs ſe paludibus iniecit: ac Saluatorem ſuum Chriſtum Ieſum in auxilium vocauit. Ecce autem iuuenis aureo amictus ſplendore procinus adfuit, qui diaboli fraudibus circumuentum blando ſermone conſolatus eſt, & vires animumque dedit, vt ad amiſſæ coronæ locum cælitus ſibi deputatum rediret, ſecurusque altera die ſplendidiſſimam iuſtitiæ coronam in cælo expectaret.

Nota fallaciã diaboli.

Angelus eĩ apparet.

Elphegus igitur hoc modo ad locum certaminis ab angelo reuocatus, lætus ad coronam properabat, cùm eccè carceri propinquus ab obuia carnificum turba comprehenditur, diriſque plagis afficitur: adeò vt cerebro capitis violato ſemiuiuus in ergaſtulo recluderetur. Tranſacta autem magna noctis parte in maximis corporis doloribus vidit ingentem ſanctorum multitudinem immenſa claritate glorioſum carceris ianuam intrantem, mellifluiſque vocibus ſuauiſſimos hymnos depromentem: qui laxatis vinculis fœdiis corporis plagas abſterſerunt nouumque cum integra

Rursùs dirè affligitur.

Sãcti eum inuiſunt & ſanant.

ſanitate decorem addiderunt. Inter hæc Elph
pſallens cum pſallentibus incredibili gaudio
tabat, multoque quàm ante ardentius ad com
nem ſanctorum gloriam aſpirabat. Nec eſt du
ſuo fruſtratus deſiderio. Nam primo mane m
armatorum manus nouo ebria furore aduol
quæ eductum de cacere ad iniquum iudicium
traxit. Ibi gens nefaria cùm minis ac blandit
rum ab eo extorquere nititur & vir ſanctus a
diuinæ ſapientiæ illis proponit, hortaturque
licta vanitate & cæca auri cupiditate, ſtudia
vnum & verum Deum eiusque cultum ſancti
conuerterent, illi in rabiem cõuerſi, auerſis
ſecuribus proſiliunt humique impoſitis plag
ſternunt; genibusque nixum lapidibus obr
Cumque moribundos ad cælum oculos pro
miſſo ſibi grege leuaret & prolapſus in terra
rumque reſurgens preces ad Deum multipl
Migrat martyr ad Dominum.
quidam ſcelere & audacia ante alios inſignis
etiam de ſacro fonte vir ſanctus ſuſcepiſſe
ſecurim magna vi capiti eius infixit animam
cæleſtia regna trãſmiſit tertiodecimo Kalend

Principes autem Danorum cõmuni conſili
pus eius flumini immergi ſtatuerunt quò &
facinus & Elphegi gloriam obſcurarent: ſem
naque memoria delerẽt. Sed Chriſtus Domi
quaquàm martyris ſui gloriam obſcuritate
ui paſſus eſt. Nam protinùs ingens populi m
do, quam vir ſanctus Chriſto per euangelium
erat, armata proſilijt, paratam ſe potiùs cu
functo occumbere oſtendẽs, quàm pati ſacru
pus aquarum voragini tradi abſorbendum.
ſacrum pignus ſumma partis vtriusque con
ne ſeruatum, nec aquis nec terræ tradebatur

in vltimum diſcrimen adductæ cruentum iam iam imminere certamen oſtendebant: cùm ecce ſenatores vtriuſque, vt tantæ contentionis litem dirimāt, in commune depoſcunt quatenùs ſi quid ſanctus apud Deum poſſet, in hoc ambiguo potētiæ ſuæ virtutem oſtendat. Protulerunt mox Dani ramum de fraxino præciſum, ſucco corticeque omninò nudatum; aiunt, ſi illum ſanguine Elphegi intinctū matutina lux virentē inueniret, ſe eam vt iuſtum ſanctumque veneraturos. Sin verò in priſtina ariditate lignum permaneret, ſui fore arbitrij, quid de cadauere facere velint.

Cumque omnibus grata & accepta conditio fuiſſet, Dani aridū mox lignum telluri fixerunt, quod ſub vnius noctis tempore frondere ac ſummo manè florere viſum eſt. Tum verò, abiecta perfidia, Dani certatim in amplexibus defuncti ruere crebra oſcula figere, ceruices ſupponere, lachrymas & eiulatus emittere cœperunt. Sublatum ergò humeris inimicorum corpus ad arborem eius triumpho inſignem defertur comitantibus innumeris ſignorum prodigijs, potenti virtute Dei cælitùs oſtenſis. Mox enim ſalus languidis innouatur, cęci illuminantur, ſurdi audiunt, muti loquuntur, claudis greſſus reſtituitur. Ibi etiam orationis domo ſuper illum fabricata, plerique Danorum magnates, in eadem regenerati, ad fidem Chriſti conuertūntur. Cùm autem fama rerum adeò mirabilium ad Londonieſes perlata eſſet, illi ingenti pecuniarum vi corpus redemptum Londonias tranſtulerunt. In eius autem mortis auctores ira Dei intantùm deſæuijt, vt principes quidam in ſcelere ſuo perſiſtentes incredibili pauore correpti huc illuc vagarentur, communemque hominum conſpectum formidarent. Cumque

Nota inſigne profectò miraculum.

Multa fiunt miracula.

Vltio diuina in eius interfectores.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

terra ſceleratos ferre recuſaret, diuiná vindić in pelago ſe poſſe euadere exiſtimarunt. Sed vt in altum perducti fuêre, aduerſis ventorum bus cum nauibus numero centum & ſexagi profundum demerſi ſunt: porrò rates aliæ ſex ta quinq; ad ignotas appulſæ regiones, quaſi ſidiarum gratia veniſſent, ab incolis miſerab interfecti ſunt. Iam verò alius qui in Anglia d manſerat cùm fruſtra diu multumq́ue cum conſcientiæ luctatus fuiſſet victus tandem pr manu vitæ ſtamina abrupit: alius gutturi ſ lum infixit: presbyter, qui odio viri ſanctiſſi cæcatus crucem martyris pertinaciter abſcó alterius gladio occubuit. alius eiuſdem ordi per contemptum ſacri Antiſtitis ſandalia po à dæmone miſerabiliter correptûs dignas co ptûs coram omni populo pœnas luit.

Canutus Danorum Rex.

Turkilli cædes.

Vnus Turkillus malorum omnium prince pererat, qui tamẽ quò tardius hoc ſanè graui plicium tulit. Nam Danorũ princeps Canut capitali cum eo odio diſſidebat, inſtructa in am claſſe delatus nefandi populi reſiduum d ipſumq́ue Turkillum cum ſex tantùm nau Daniam effuſa fuga compulit. Vbi per cunct onis loca miſerè agitatus, ad extremum ab i vulgo occiſus, feris & auibus proiectus e hæc Canutus ab Anglorum exercitu ingent gem paſſus, & ad deditionem propter rer cultatem ferè cõpulſus, accerſitis ad ſe qui confugerant Anglis prudentiæ pietatiſque ne præſtantibus tantarum cladium cauſam ſcere ſtuduit. Qui omnes vno ore reſpond hoc Elphegi martyris vaticinium eſſe qui a bus eius circumuentus prædixerat Danos in

crudeliori
dos eſſe. Q
tis precibu
ſe ſacras il
reportanda
miter Canu
tyris honor
quo promit
lorum tum
recta legati
cauit, qui c
incorruptu
moque cum

MARTYR
ab impijs
culis clar
anno Chr

VVern
Bacc
ruſti
nobili. Fui
ſimplicitati
tate, qui op
litate victu
nigne admo
bebat matre
dijs fauente
omni huma
ter importu
ferre poſſet
fugam inijt
que fame &

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

crudeliori internecione quàm Sodoma excindendos eſſe. Quarè ſi vellet pace frui, martyrē ſibi votis precibusque placatum redderet, promitteretq́; ſe ſacras illius reliquias ad ſedem eius honorificè reportandas curaturum. Nec mora. Promittit firmiter Canutus ſe nihil, quæ ad Dei gloriā per martyris honorem celebrādam facerent, neglecturum. quo promiſſo, non multò poſt optata ab omni bellorum tumultu requies data eſt. Tum princeps directa legatione Egeluothum Archiepiſcopum euocauit, qui corpus martyris decem annis ſepultum, incorruptum inuiolatumq́ue planè reperit, ſummoque cum honore Cantuariam deduxit.

Votum Canuti regis Danorum.

Martyris corpus poſt decē annos incorruptū.

MARTYRIVM S. PVERI VVERNHERI, ab impijs Iudæis crudeliſſimè necati & multis miraculis clari. vt habetur apud R.P.Surium Paſſus eſt anno Chriſti 1287. tertiodecimo Kalendas Maij.

VVernherus puer pago VVammenrato, qui à Baccaraco vnius diei itinere abeſt, ortus eſt ruſtica quidem ſtirpe ſed cultu Chriſti ſanè nobili. Fuit autem cum Chriſtianæ religionis tum ſimplicitatis amantiſſimus virginea ornatus puritate, qui opere ruſtico pro virium ſuarum imbecillitate victum ſibi tenuem comparabat, ex quo benignè admodum egenis aliquid impartiebatur. Habebat matrem pietati deditam, ſibiq́ue in bonis ſtudijs fauentem, ſed vitricum moroſum, adeoque ab omni humanitate alienum vt neque ipſe neque mater importuni hominis calumnias perſecutionesq́; ferre poſſet. Cuius infeſtum ſibi animum deuitans, fugam inijt: hucq́; illuc errabundus inceſſit. Cumque fame & ſiti valdè afflictus inops cōſilij nullum

19. Aprilis.

Patria VVernheri.

Vitricum habet infeſtum ſibi.

omninò ſuæ miſeriæ perfugium inueniret, forte
paſtores incidit, qui humanitate ducti panem ei
derunt: quibus ille rursùs ſiti non mediocriter
borantibus, defixo in humum baculo, precibus
fertur largiſſimum in Chriſti nomine fontem
cuiſſe. Veniens indè Treuericam Veſaliam, à p
dioſis Iudæis illic commorantibus callidè ſæpi
laborem euocatus eſt. Ille verò promptum ſe
rili ſimplicitate exhibens iuſſus eſt ab illis hu
in profundum quendã terræ locum deportare.
ueniente interim Paſchali ſolennitate ſępiùs a
ſpita ſua admonitus eſt vt ab impijs Iudæis ſibi
caueret: aliàs dubio procul ab illis laniandus
randusque. Sed puer qui ex ſuo ingenio alion
res vitamque iudicabat, neglecto hoſpitæ adm
tione, vni Deo ſe totum committebat: ac m
ſępiùs importuniusque monenti reſpondebat
me totum meaque omnia Deo committo c
eſt de nobis.

Fontem precibus impetrat.

Intereà ſolenni Dominicę cœnę aduenient
puer Chriſto deuotus peccata ſua oris confeſſ
coram Chriſti ſacerdote expiauit; ſacroſancti
corporis ac ſanguinis Chriſti myſterijs ſe mu
lætusque ab omni inſidiarum ſuſpicione alie
opus à Iudæis inuitatus & pellectus venit. S
dæi qui ſiccis faucibus Chriſtianum ſanguine
die vel maximè ſitiebunt, altero, qui acerbi
paſſionis Chriſti memoriæ ſacer eſt, concep
nimi furorem ſumma crudelitate in innocen
erum effuderunt. Primò enim apprehenſum
clamandi facultate priuârunt, impreſſo in o
globo plumbeo. Indè ſuſpenſum ad colum
gneam erectis ſurſum pedibus miſeris modis
xarunt, torſeruntque, eo conſilio, vt ſumptum

Iudæi eum immaniſſimè cruciãt.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

[pu]ero Chriſti corpus reuocarent educerentq́ue. Sed cùm fruſtrà id conati eſſent, ira odioq́ue grauiori prouocati totos ſe ad membrum myſtici corporis Chriſti atrociſſimè excarnificandum contulerunt. Itaque multa eaq́ue profunda eius corpori cum flagellis impreſſere vulnera: atque etiam cultro quodam, qui hodieq́ue apud eius reliquias aſſeruatur, totius corporis venas barbara immanitate inciderunt, forficibusq́ue ex omnibus corporis partibus ſanguinem expreſſerunt corpusq́ue totum vulneribus conciſum triduo ſuſpenſum reliquerunt.

Habebant autem Iudæi illi famulam Chriſtianę religionis ſacris initiatã, quæ clàm viſa nefaria eorum in puerum crudelitate, maximo animi dolore impulſa iudicem Veſalienſem acciuit, eumq́ue in locum illum, vbi pius puer tam immaniter tractabatur, introduxit. Ad cuius inopinatum aduentum obſtupeſcẽtes Iudęi ſtatim muneribus benè magnis illum aggreſſi ſunt, feceruntq́ue vt officij ſui oblitus ab æquitate & iuſtitia per ſummũ ſcelus ſe abduci pateretur. Puer autem viſo iudice, exultabundus, vt potuit, ſui liberationem poſtulabat: ſed iniuſtus iudex victus amore pecunię, pueri preces neglexit. Tum puer: Si tu mihi, inquit, opitulari non vis, opem mihi ferat benignus Deus & ſanctiſſima mater eius. Iudice igitur donis muneribusq́ue corrupto abeunte, puer à Iudæis interfectus eſt: atque vt facinus nefarium ſilentio tegeretur, nocte intempeſta corpus clàm per muros tractum ad naues Moguntiam ituras detulerunt. Sed omnipotens Deus obſtitit eorum conatibus, nauem tota nocte errabundam nè vno quidem milliari ab vrbe recedere permiſit. Orto indè ſole timore & tremore correpti anxia inter ſe cõſilia captant, quomodò martyris

Iudex pecunia corruptus opem negat pro puero.

Diuinitùs retardantur conatus Iudæorum.

corpus

corpus abſcõderent. Neque enim ratio in aqua
lud demergendi occurrebat. Tandem conſpic
Baccaracum propè VVeſaliam.
propè Baccaracum cryptam ſpinis & vepribus
ſitam, vbi nunc cõditum cernitur VVilhelmitar
cœnobiũ VVindofdesbachium. eò igitur cum
pore properantes in eam cryptam illud proiec
ac ſumma cum celeritate ſe indè proripuer
Sed Chriſtus nequaquàm id diu latere paſſus,
ſua illic miracula declarauit. Vigiles enim c
rum medijs noctibus locum illum immenſo f
Miraculis corpus pueri oſtẽditur.
re ſplendentẽ viderunt. quæ res cùm animos
um in magnã meritò admirationem raperet
osè cauſam indagati ſunt, ſtatimq́; repertũ e
pus etiamnũ ſuo ſanguine tinctum, adductum
Baccaracum ad locum iudicij vt ſolent cælor
pora. Comperta autẽ rei geſtæ veritate, cùm
Odor ſuauiſſimus è martyris corpore.
bus admirationi eſſet odor ſuauiſſimus è ma
corpore manans, tum etiam claritas noctur
tempore, ſumma deuotione illatum eſt cor
lum in ſancti Cuniberti ſacellum in colle
parochiam ſitum. Ibi vitta aurea, in virgini
ſtimonium, capiti impoſita, ſerico exornatu
teo & violis honorificè admodum cum labo
inſtrumento incluſum eſt in cedrino ſarco
fortiſſimis ſeris munito.

Mox autem vtriuſque ſexûs hominũ ma
currit multitudo, viſura tam ſtupendum no
miraculum. Tum verò omnipotens Deus il
Præclara ad eius monumentũ eduntur miracula.
ctum puerum magnis & ſtupendis illuſtra
raculis: cæcis viſus, ſurdis auditus, claudis
mutis loquela, aridis, paralyticis, luſcis & q
libet malè affectis ſanitas & mortuis vita
eſt. Imò verò vſque in præſens multifariap
tyrem ſuum Chriſtus miracula operatur.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

VITA S. MARCIANI PRESBYTERI.

ex ea quæ bona fide in vetuſtiſſimis monumentis habetur.

TEmpore S. Allodij ſucceſſoris ſancti Germani circa annum Domini quadringenteſimum octogeſimum S. Marcianus incredibili amore perfectioris vitæ incenſus, tractus opinione ſanctitatis S. Germani, quæ in eius monaſterio tunc temporis adhuc mirificè redolebat, venit de territorio Bituricenſi ad idem monaſteriū ad S. Mamertinum, qui magna cum laude Abbatis officio ibidē fungebatur, à quo humaniter receptus libenterque in ſocietatem admiſſus fuit. Abbas autem cùm eum plus cæteris cæleſtium rerum deſiderio inflammatum cerneret, adeò vt veteranis etiā monachis ſanctitate ſe mirabilē præberet; mandauit ei protinùs viliſſima quæque monaſterij officia, quô per humilitatis viam ad ſummū perfectionis gradum eum perduceret. Neque ille ſanè abnuebat, imò adeò ſui contemptu gaudebat, vt lætus alacerque ad curam porcorum bubularumque abiret, paſtorque ouium & vaccarum factus à monachis ſeparatus in ſyluis degeret. Ibi breui tempore tanta cœpit ſanctitate pollere, vt aues etiam ſylueſtres familiariter illo vterentur, cibumque de eius manu capere gauderēt. Pari etiam manſuetudine feræ immanes ad eum accedebant.

20. Aprilis.

Floruit S. Marcianus circa annū Dñi 480.

Venit ad S. Mamertinū Abbatem.

Humilitas eius.

Aues ſylueſtres ei familiares.

Die quodam aper à canibus in fugam verſus iam iamque comprehendendus ad S. Marciani cellulam cōfugit, ſecurus à viro ſancto opem & ſalutem expectans. Qui ſtatim, vt erat animi māſuetudine incredibili præditus, pauentem ac trepidantem contexit, canibusque abactis, ſaluum & incolumem abire permiſit.

Accidit

Spoliatur à latronibus.

Accidit quodã tempore vt à latronibus in ter-
inuentus omnibus veſtimẽtis ſpoliaretur, ſolo p
liolo ad nuditatem tegendam relicto. Cumque
ſanctus de ſua nuditate nihil ſolicitus, vehemen
eorum ſcelera deploraret, animasq; dæmonis fr
de circumuẽtas in ſempiternum exitium abire
neret, exclamauit: Reuertimini Domini mei,
enim denarius in meo pallio colligatus vobis
nè ad coemendos cibos neceſſarius. Faciebat
hoc vir ſanctus vt ſceleratos homines aliquãt
detineret, quo pijs ſermonibus blandiſque m
ab inſtituta perditionis via ad vitam reuo
Sed illi cùm aures ſalutaribus monitis occluſ
berent, ablatoque inſuper pallio nudum de
rent, feſtinanteſque ad ſuas latebras propera
eccè tota nocte errabundi in ipſo crepuſculo
ſtium cellulæ eius inuenti ſunt. Tum Marcian
Humanitas & manſuetudo eius. uidiùs multò occaſione ſalutis eorum arrepta
ditos nebulones ſumma benignitate ad ſe inu
hoſpitioque recepit, lotiſque eorum pedibu
quos potuit miniſtrauit. Illi autem viſa ta
humanitate tantaque manſuetudine, protin
res monitis eius aperuerunt, agnitoque ſcele
Quidam latro per eum conuertitur ad Chriſtũ. plices ſe ei præbuerunt. Vnus verò cum intim
dis dolore priſtinæ vitæ errores deteſtans
perfidia Chriſto nomen dedit, ac optimi de
ri officio functus eſt.

Marcianus autem cùm alijs virtutibus tu
cipuè manſuetudinis laude celebris atque a
non paucos ad honeſtatis virtutiſque ſtudi
uitabat, quodque verbis non poterat, hoc pr
à Deo obtinere contendebat. Die quodam
chorum vnus ad ſacra myſteria pariter cũ ill
agenda inuitatus ægrè admodùm & non niſ

rio coactus parere voluit. Dicebat enim debere ſe eo die conſuetum ad menſam miniſterium fratribus exhibere. Is itaque ſtatim diuinarum laudum tædio victus voluit ſe, finito euangelio, domũ proripere. Sed cùm equum conſcendiſſet admotiſque pertinaciter calcaribus eum vrgeret, nulla vi efficere potuit, vt loco ſe ſuo moueret. Vndè cauſam intelligẽs multo rubore perfuſus ad eccleſiam redijt. Diuino autẽ officio iam peracto Marcianus blandè illi arriſit monuitque blandiùs vt deinceps diuinas ſemper res humanis præponeret. Nam, dicebat, tu cum me relicto diſcedere cupiebas, equus obediuit Deo, cui tu repugnabas. Et quidem hac manſuetudinis via cunctos in officio continebat, ſibique chariſſimos reddebat. Nouerat enim vir ſanctus humanam naturam leui medicamine gaudere, aſpera vero & inſipida deteſtari.

S.Marcian⁹ quendam vi precum ſuarum detinet ne abire poſſet.

His igitur alijſque virtutibus clarus omnibusq; carus in Fonteneto monaſterio, à diuinis myſterijs ſumma cum pietate celebratis, adueniente Paſchatis die febrium dolore correptus fuit, quo cùm diebus admodum quatuor cõflictatus lætus ad Dominum migrauit. Corpus fuit ſummo cum honore Antiſſiodorum delatum, quod in villa quadam præclarum ſanctitatis ac præcipuè manſuetudinis benignitatiſque qua in vita maximè floruit, teſtimonium de ſe præbuit. Erat ibi vir quidam grandi ære alieno obſtrictus in carcere à creditoribus detẽtus, is cum ab omni ſpe liberationis excluſus vitam in ſqualore & triſtitia degeret, cœpit ad ſacri funeris aduentum eximiam defuncti benignitatem ad memoriam reuocare & aliquam etiam ſpem in eius ope collocare. Res ſtupenda, portitores pondere ſacri corporis iam grauati, poſito feretro, nonnihil

Migrat ad Dominũ vir ſanctus.

Præclarum miraculum.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

reſpirare viresq́ue reſumere voluerunt. Sed in
pris viribus ſacrum pignus loco non priùs
uere potuerunt, quàm clamantem ſupplicem
debitorem è vinculis eximerēt, qui ſubiectu
ris corpus vnà cum alijs Antiſiodorum depo
Quod debito cum honore ac gaudio ab e
exceptum in eccleſia S. Germani ſepultum e

ILLVSTRE MARTYRIVM S. SI

nis Epiſcopi, Vſthazanis Eunuchi, & mult
orum. ex ijs quæ ſunt apud Sozomenum E
hiſt. lib. 2. cap 8. Paßi ſunt temporibus Con
peratoris non Conſtantini. Nam S. Hieron.
anno ſeptimo Conſtantij Auguſti eiuſmodi
onem in Perſida aduerſus Chriſtianos exci
ſe teſtatur.

21. Aprilis.

CVm tempore progrediente Chriſti
numerus apud Perſas vehementer e
adeò vt conuentus agere & ſacerdo
aconos habere cœperint, Magi & Iudæi
quadam inuidia cōtra religionem Chriſti
citati Simeonē id temporis Seleuciæ & C
tis vrbis in Perſide primariæ archiepiſcop
Saporem Perſarum regem accuſarunt, q
ratori amicus res Perſarum proderet. Q
lumnijs perſuaſus Sapores, primò imm
tributis afflixit Chriſtianos, deindè duro
manos miſit exactores, qui ſua feritate
religionem pietatemq́ue aſpernandam
Poſt hæc ſacerdotes Deiq́ue miniſtros gl
dari, eccleſias dirui, earumq́ue theſauris
mētis in regium fiſcum redactis, ipſum S
vt regni proditorem, adduci iuſſit.

Magi apud Perſas.

Accuſatur apud Saporem Perſarum regem.

Itaque Magi ope Iudæorum Simeonem compre-
henſum ferreisq́; vinctum catenis ad regem dedu-
cunt; qui ſe ibi & ſpectatum & ſtrenuũ virum præ-
ſtitit. Nam cùm Sapores eum, vt daretur in quæſti-
onem, introduci iuſſiſſet, nihil quicquã veritus re- Conſtantia
gem adorare recuſauit. Qua re grauiter commotus Simeonis.
rex ſciſcitatur quid cauſæ ſit, cur iam neutiquã ip-
ſum adoraret, cùm id anteà feciſſet. Cui Simeones:
Non antè, inquit, deductus eram ad verum Deum
prodendum: & propterea non recuſabam debitos
regi honores præſtare: at iam idem ipſum facere
fas non eſt. Nam iam pro pietate & noſtra religio-
ne decertaturus venio. Quæ cùm dixiſſet iubet rex
Solem adoret. Sed Simeones neque minis terri- Iubetur ad-
tus, neque promiſſis flexus, virili & conſtanti ani- orare Solẽ.
mo affirmabat, ſe nũquam vel Solem adoraturum,
vel ſuam ipſius religionem proditurum. Vnde ani-
mo commotus Sapores in vinculis eum teneri iuſ- Detinetur
ſit, ratus eum ſententiam quandoque mutaturum. in vinculis.
Igitur cùm in carcerẽ duceretur Vſthazanes ſe- Vſthazanes
nex Eunuchus educator Saporis & principẽ in fa- educator re-
milia regis locũ obtinens, eum cõſpicatus de loco, gis Chriſti-
in quo prę foribus fortè palatij ſedebat, conſurgẽs, anus.
honorifice ſalutauit. At Simeones eximio iuſtitiæ
zelo inceſus auerſo vultu eũ præteriẽs, verbis aſpe-
rè increpauit, quòd cũ Chriſtianus eſſet, paulò an-
te vi coactus, Solẽ adoraſſet. Quarè Eunuchus per-
turbatus ſanè lachrymas fundere, ingemiſcere, ve- Vſthazani
ſtem ſplendidam, qua erat indutus, exuere, & totus pœnitẽtia.
luctu deformatus nigrã circũijcere cœpit. Nec his
doloribꝰ ſatiatus prę portis regiæ ſedẽs, ſortem ſuã
lugubri valdè clamore ac eiulatu lamentatus eſt.
Quæ vbi illa Sapores reſciuit, illũ protinùs ad ſe voca-
tum rogauit ecquã illi in ædibus obtigiſſet calamitas,

quæ illi lugẽdi cauſam præbuiſſet. Cui Vſtha
In hiſce, inquit, ædibus, ô rex, nihil mihi acc
fortunij. Sed vtinam, pro eo quod mihi con
in omnia alia calamitatũ genera incidiſſem
pè id quidem certè fuiſſet toleratu multo
Iam verò lugeo, quòd maneam in vita, quo
dudum mori debuiſſem, adhuc tamen ſole
am, quem quô tibi gratificarer, ſimulata ſ
orauerim. Quæ cùm dixiſſet cæli & terræ
Deum cum iureiurando teſtatur, ſe in poſ
ea ſententia nunquam deſtiturum. Sapor
incredibilem Eunuchi mutationem vehem
miratus, grauiore quidem iracũdia in Ch
exarſit, perindè quaſi illi præſtigijs hanc
feciſſent: ſed tamen miſericordia erga ſen
motus, modò manſuetum modò ferum ſe
oſtẽdit, atque omnibus viribus laborauit
tentia deduceret. Vbi nihil profecit, con
ſeuerante Vſthazane, ſe nunquam tam
re, vt pro omnium conditore Deo, res ab
tas colat, tum ira inflammatus, mandat c
ceruicibus abſcindi. Ad quod ſupplicium
bus deductus Vſthazanes, orat eos, vt pa
pectẽt: rem enim ſe animo tenere, quam
ficari velit. Vocato igitur ad ſe Eunucho
ſimo, iubet iſta Sapori nunciare. Quam
neuolentiam ab ineunte adoleſcentia ad
tempus ô rex, erga tuam familiam pr
quanto ſtudio tum patri tuo tum tibi in
nullis videor egere teſtibus, apud te p
hæc ſatis exploratè cognita habeas. Qu
nibus officijs quæ in vos aliquandò tam
contulerim, hoc mihi vnum velut rem
loco concede, vt his, qui me ignorant,

Vſthazanes capitis damnatur à rege

Vſthazanes petit à rege cauſam ne-

anquàm infidus erga regnum tuum aut in aliquo maleficij genere deprehẽſus iſtud ſupplicium ſubre. Et quò hoc pateat omnibus fac præco palã prælicet, caput Vſthazani amputatum eſſe, non quòd improbitatis cuiuſquam in palatio ab ipſo admiſſę onuictus ſit, ſed quod ſit Chriſtianus & Deum ſuum, quò regis voluntati morem gereret, negare noluerit. Atque iſta quidem regi nunciauit Eunuchus: apores autem ratus alios tam ſeuero exemplo à hriſtiana religione deſcituros, eadem, ſicut Vſthaanes poſtulauerat, preconem prædicare iubet. At ius ſenex eo fine ſupplicij ſui cauſam prædicari im impẽsè deſiderauit, vt ſicuti antè prauo exemo, cùm ſolem adorauerat, multis Chriſtianis mem inieceraт: ſic iam non pauciores ad ſuam ania magnitudinem & conſtantiam imitandam inciret, ſi modò intelligerẽt, eum pro religione Chriana trucidatum eſſe.

cis ſuæ palã edici.

Hoc modo Vſthazanes vitam, quam hìc in maxia gloria traduxerat, deſeruit: Simeones autem de s morte in carcere certior factus Deo pro illo atias egit. Poſtridiè eius diei, qui erat ſextus dies bdomadæ, in quo ante celebrem diem feſtum reectionis memoria ſalutaris Chriſti paſſionis orionis recoli ſolet, decernit rex vt Simeones adio feriatur. Nam antè denuò è carcere ad rem deductus, forti & magno animo cum Sapore fide Chriſtiana diſſeruit & neque illum neque lem adorare voluit. Eodem die centũ alios quoi qui erant in carcere, rex itidem obtruncari iu. Ad extremum Simeonem cùm cæterorum omum mortem oculis aſpexiſſet, trucidari. Horum s Epiſcopi, pars presbyteri, pars ex aliorum clerum ordine fuerunt. Cùm omnes ad locum cer-

Vſthazanes capite plectitur.

100 Martyres cum Simeone cæduntur.

taminis deducerentur, princeps Magorum p
ctatur ab illis vtrum velint viuere, & eandem
rege religionem colere, Solemque venerari
nemo eorum his cõditionibus vellet in vitam
re, rectà ad locum, in quo erant ſecuri feriendi
cuntur. Simeones interim illis aſtans verba
faciebat de morte, de reſurrectione, de pietate
teſtimonijs ex ſacris literis depromptis anim
lis addebat vt fortiter mortem illam oppeterent
veram illis eſſet vitam allatura. Dum hæc
ſanè præclara auribus eorum inculcaret,
quàm gymnaſij magiſter præciperet, quom
certaminibus ſe gererent, ad necem ſinguli
gradiebantur. Lictor autem, poſtquàm ce
los interemit, poſtremo in loco Simeonem
bedechalaa & Anania presbyteris canicie
te venerandis, obtruncauit.

Simeones eos confirmat.

Abedechalaas & Ananias martyres.

Eodem temporis momento Puſices regia
mnium artificum præfectus cùm videret A
in ipſa cęde contremiſcentem: Pauliſper,
ſenex, oculos occludito ac bono animo e
ſtatim Dei lumen videbis. Vix hæc locutus
comprehenſus & ad regẽ deductus libero o
ſtianum ſe profeſſus eſt: idcircò lictoribus
tus peregrino & crudeli inprimis mortis g
terimendus. Lictores igitur collo eius c
cem perforato, illac linguam extrahunt.
tem eius filia virgo, falsò à quibuſdam
vocata, comprehenditur, eodemque temp
culo occiditur.

Puſicis præclara virtus.

Eius filia martyr.

Sequenti anno, eodem ipſo die, quo ing
Chriſtianorum gaudio, Chriſti à mortuis
memoria celebratur, nouo Saporis edicto
rabilis Chriſtianorum multitudo ſecuri

Innumeri Chriſtiani perimũtur.

martyrium conſummauit. Siquidem Magi eos ex vrbibus & vicis, in quibus latitabant, ſumma cum diligentia eruerunt. Nonnulli autem ſua inducti volantate, nè ſilentio Chriſtum denegare viderentur, ſeipſi indicarunt. Ac dum omnes qui Chriſtiani cenſebantur morte multarentur, plurimi, qui in ipſo palatio ætatem egiſſent, mactati ſunt: in quorum numero erat Azades eunuchus, regi longè chariſſimus. Ex cuius morte tantum animi dolorem hauſit rex, vt communi hac cæde ſedata ſolos religionis noſtræ doctores trucidari iuſſerit. **Azades martyr.**

Per idem tempus regina in morbũ delapſa, Tarbula ſoror Simeonis Epiſcopi, virgo ſancta cũ ancilla eiuſque ſorore vtraque ſimiliter virgine comprehenditur. Iudæi enim, qui nomen Chriſtianum planè extinctum cupiebant, ficto crimine eam accuſauerant, quòd vindictæ cupiditate reginæ venenum paraſſet. Vndè regina (ſolent enim ægrotantes à malis omnibus aures accõmodare) calumniam verã eſſe exiſtimans, mortis eas reas eſſe clamauit. Magi igitur Tarbulam & reliquas duas arreptas morte cõdemnant: ſerraq; diſſectas patibulis ſuffixerunt, ſpatio quodam inter ipſa patibula relicto, vt per illud regina trãſiret: aſſerentes morbũ eo pacto expellendũ. Fertur hanc Tarbulã, forma valdè liberali & honeſta fuiſſe; Magũ quendã eam deperiſſe, ſecretòque, vti cum illa rem haberet, clam miſiſſe: promiſiſſe denique, ſi vellet ipſius parere libidini, tum ſei, tum ſocias ſaluas fore. At illã hãc turpitudinem ne audire quidẽ voluiſſe, ſed nuncios verbis contumelioſis excepiſſe, crimẽ intẽperantię cũ ꝓbro ſuis obiectaſſe, ſe multò libẽtius velle mori, quàm virginitatẽ prodere, reſpõdiſſe. Porrò cũ edicto Saporis ratũ eſſet, vt ſoli ſacerdotes fideiq; Chriſtianę **Tarbulæ & duarum ſororum crudele ſupplicium.** **Tarbulæ pudicitia.**

doctores comprehenderentur, Magi & eorum p-
cipes, totam Perſidem obeuntes, epiſcopos &
cerdotes grauibus afficiunt incommodis, cum
lijs locis, tum maximè omnium in Adiaben
regione, quæ eſt pars Perſidis tota fidei Chri
dicata.

Clero vel maximè infeſtus Sapores.

VITA S. ANSELMI CANTVARI-
*ſis Archiepiſcopi, ex ea quæ eſt per Edmer-
Contubernalem duobus libris conſcripta. M
ex hac vita anno Domini 1109.*

21. Aprilis.

Parentes eius.

SAnctus Anſelmus nobili inprimis ort
genie, patrem habuit Gundulfum, matr
rò Emerbergam vtrumq; ſeculi dign
diuitijs præſtantem ſed moribus haud parum
milem. Nam cùm vinculo coniugali legitim
iuncti in Augusta ciuitate (quæ ciuitas cōfi
gundiæ & Longobardiæ Emerbergam in ſe
Gundulfum verò in Lógobardia natum ciu
ex aduena fecit) cum magna nobilitatis lau
ſarentur, pater ſeculari deditus vitæ, ſuas qu
fidebat diuitias, frequenter ab re diſtraheba
verò bonis ſeruiens ſtudijs, optimæ matris
officio fungebatur, in quo ſumma cum laud
tremum vitæ ſpiritū perſeuerauit. Sed & G
fus, deuecta iam ætate, ſpreto ſeculo, mona
ſtitutum amplexatus, veteriſque vitæ del
dolorem expiatis, monachus defunctus eſt.

Patria eorū.

Pater eius prodigus. Mater frugalis.

Pater fit monachus.

At Anſelmus puer paruulus cùm matr
benter colloquijs animum intenderet, au
vnum eſſe in cælo Deū omnia moderantem
continētem, ſuſpicatus eſt, vtpotè puer inte
tes nutritus, cælum montibus incumbere,
aulam Dei eſſe, eamque per mōtes adiri. Vi

Mira pueri ſimplicitas.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

hac meditatione die nocteq; magna cum voluptate animum paſceret, contigit quadam nocte vt imaginatione fortiſſima illuſus, putaret ſe ad aulam Dei properare, tranſcenſoque monte, ad conſpectũ ipſius ſummi regis venire, à cuius dapifero nitidiſſimũ panem accipiebat, eoque corã ipſo reficeretur. Manè igitur facto, reducta ante oculos mentis viſione, puer ſimplex & innocens veraciter ſe in cælo ex pane Domini refectum credebat, alijsque conſtanter ſe ea nocte apud cælicolas fuiſſe referebat.

Intereà creſcẽte ætate literarum ſtudijs à parentibus eſt traditus, in quibus mirabiles ſanè progreſſus breui temporis ſpatio fecit; prorsùs vt anno ætatis ſuæ quintodecimo ſeculi vanitatem relinquere, contemptisque diuitijs ac honoribus, monaſticę vitæ ſe tradere cuperet. Sed cùm pro ſua continuò voluntate voto potiri non poſſet, & Abbas, cui ſe in diſciplinam tradere ardebat, deſiderium eius, ne patris animum offenderet, differret: cœpit paulatim animi feruor à religioſo propoſito tepeſcere: & velis tãdem remisque ad mundi vanitatem aſpirare. Nam pia matre defuncta, cuius exemplo in omni officio modeſtiæ ac pietatis cõtinebatur, mox totus penè in ſeculi fluctus dilapſus eſt. Sed omnipotẽs Deus non paſſus eſt animam eius penitus vitiorum fluctibus abſorberi. Nam cum iuuenilis ætas, corporis ſanitas, diuitiarum iactantia, aliæque huius mundi proſperitates, longiùs eum abripuiſſent, continuò infeſtum ei & inteſtinum bellum excitauit, patrisque animum adeò acerbo cõtra illum odio inflammauit, vt nullis eum ſtudijs, nullis obſequijs lenire poſſet. Quæ res prima illi æternæ ſalutis occaſio fuit.

Deſiderium monachiſmi.

Tepeſcit adoleſcentis animus dũ arridet mũdus.

Pater illi infeſtus.

Nam diuturna patris auſteritate offenſus, elegit

paternis rebus patriæque potiùs renunciare, qu
patri ſuo vel ſibi aliquam ex cohabitatione infi
Diſcedit è patria. am procreare. Paratis itaque his, quæ ad iter nec
ſaria erant, vno comitatus miniſtro, relicta patri
Seniſium montem, non ſine maximo corporis &
nimi labore, ſuperauit, Burgundiam Franciamq
petiuit, vbi annis admodũ tribus exactis, Norm
niam adijt, vt Lantfrancum quendam, virum in
mis bonum, & præſtãti religione ac ſapientia
nobilem requireret, cuius fama nobiliſſimos q
que clericorum de cunctis mundi partibus attr
Tradit ſe Lantfranco in diſciplinam. rat. Eo igitur inuento, lętus alacerque eius ſe m
ſterio ſubdidit, ac die noctuque literarũ ſtudi
cubuit; intantùm vt neque vigilijs, neque frig
neque inedia fatigatus deficeret. Inter hæc m
monaſticæ vitæ deſiderium multo vehement
nimum eius pulſare cœpit: ſed nè parum con
rem adeò arduam aggrederetur, Lantfrácum
mis fidelem non minùs quàm prudentem, vnu
mille conſiliarium ſibi elegit: eique animi ſu
poſitum candidè humiliterque expoſuit. E
De vitæ genere eligendo prudẽter cogitat. enim vitæ ſemitis, quas ſibi propoſuerat, vna
eius conſilio eligere ſtatuerat. Nam aut mona
aut eremi cultor fieri, aut poſtremò ſibi viue
patrimonio, (quod defuncto tunc patre amp
mum ad eum deuolutũ erat) indigẽtibus mi
re decreuerat. Lantfrancus autem quamuis
polleret plurimũ, non tamen in re tam ardua
proferre ſententiã præſumpſit, ſed eum ad Ma
um Rothomagenſem antiſtitem deſtinauit, q
tim author ei fuit vt monaſticam, tutiſſimã
ſemitã ingrederetur. Nec mora. Anſelmus q
ſeptimum & vigeſimũ ætatis agebat annum,
Fit monachus. ſeculo, Beccéſe petunt cœnobiũ, cui Herluin

ætate probitateq; cõſpicuus, magna cum laude præerat: ſuoq; patrimonio domicilium hoc caſtitatis pietatiſq; erexerat. Ibi verò Anſelmus toto triẽnio poſtquã in virtutis ſtudio deſudaſſet, tãtos in omni perfectione progreſſus habuit, vt omniũ iudicio & gratulatione, (venerabili Lantfrãco, qui iſtius cœnobij Prior erat in Cadonenſis regimen aſſumpto) velimuitus ad Prioris officium eueheretur.

Herluinus primus Abbas Beccẽſis.

Fit Prior.

Eo honoris titulo decoratus cœpit, omnibus aliarum rerum imaginibus ex mente profligatis, vni ſoliq; Deo intendere cæleſtibuſque ſe totũ diſciplinis tradere, tam ardẽter, vt ante tempus ſuũ inſolitas de diuinitate Dei & noſtra fide quæſtiones perſpiceret, perſpectaſque luculentis ſanè rationibus enodaret. Nocte quadã inſomnis in lecto recubans, meditãdo ſecum rimari conabatur, quonam modo prophetiæ præterita ſimul & futura aſſecuti fuiſſent; cumq́ue mentis ratione eò pertingere non poſſet & intellectus incredibili ardore laboraret, eccè defixis oculorum ſuorum radijs, vidit per medias oratorij maceries monachos ad diuina ſe præparãtes, oculiſq; planè lynceis denſiſſimos parietes penetrauit. Qua re vehemẽti ſtupore detentus, intellexit Deo leuiſſimũ eſſe, prophetis in ſpiritu ventura monſtrare, qui illi concẽſſerit, quæ fiebant, per tot obſtacula corporeis oculis videre.

Corporeis oculis parietes penetrat.

Hinc perſpicatiori ſapientiæ luce perfuſus, omnis ſexûs & ætatis mores ita ratione diſcretionis penetrauit, vt arcana cuique cordis ſui conſilia reuelaret. Ipſas quoque virtutũ vitiorumq́ue omnium origines admiranda planè prudentia callebat, luceque clariùs qua via modoq́ue hæc vel adipiſci vel deuitari atque deuinci poſſent edocebat. Ex aſſidua ſummæ beatitudinis contemplatione & deſi-

Magnum animi lumẽ.

derio

derio vitæ perennis, immenſos ſæpè lachrymarum
effundebat imbres, aliorumque peccata haud ſecus
quàm propria deflebat.

Prudentia & modeſtia eius in inſtituendis nouitijs.

Nunc verò qua prudentia commiſſos ſibi ſubdi-
tos tractauerit, qua modeſtia ac lenitate ad pieta
ſtudium pertraxerit, quis dignè explicare valet
Erant qui ſtimulis inuidiæ concitati dicta factaque
eius omnia carpebant, ac dente canino rodebant a
mulabanturque: ſed pius pater, omnem eorum m
litiá fraternæ charitatis officijs vincebat, animo
que in ſcelere obduratos incredibili manſuetudi
leniebat. Erat Osbernus quidam adoleſcẽtulus i

Osbernus per Anſelmum ad modeſtiam ac pietatem adducitur.

genio quidem ſagaci & indole handquaquàm m
la, ſed moribus adeò profligatis vt Anſelmum co
qui eum ad modeſtiam grauitatemque inuitabat
ne æquis quidem oculis aſpicere poſſet. Hunc m
te cæca in peſtem animæ ſuę ruentem aggreſſus A
ſelmus, mira calliditate ad mentem ſaniorem
duxit. Videbat puerum puerilibus irretitum la
per præceps in vitiorum gurgites abeuntem: a
mumq; effrenum per fas & nefas voluptates ex
rẽtem. Quid faceret pius paſtor? Non verbis a
ris vel diſciplinæ rigore diffluentes continuo
res aſtrinxit, ſed primùm pijs blandimẽtis eum
liniuit, puerilia facta benignè tolerauit, plurima
conceſſit quibus & ætas delectari & effrena men
mul ad mãſuetudinem curuari poſſet. Puer au
conceſſis gaudens nõ modò à feritate recedebat
Anſelmum etiam diligere incipiebat: adeò vt in
tutam familiaritatẽ violare formidaret. Tum ve
pius paſtor ſenſim perditos mores tenera diſci
na aſtringere, & pro inſtituta amicitia rogare
hortari eum cœpit vt modeſtiam quandam gr
tatemque indueret ſi vellet contractam amici

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſtabilem ac ſempiternam manere. Puer autem qui ſyncerè ſe ab Anſelmo diligi ſciebat libens ſe dicto eius audientem præbuit, maluitque prauas in ſe cupiditates extinguere & rebellantes animi motus comprimere, quàm veram intimamque amicitiam quouis modo violare: effecitque hoc modo pius pater vt iuuenis qui tota mente in peſtem ruebat, & aſpera monita contemnebat lenitate ac manſuetudine Anſelmi in viam rediret, ac multis tãdem virtutibus inſignis diem extremum clauderet.

Accidit eo tempore vt Abbas quidam religionis opinione clarus ad Anſelmum veniret, eique inter verba de monaſtico inſtituto vltrò citròque habita, narraret, ſe quoſdam in clauſtro pueros habere adeò moribus profligatis vt nullis verbis vel verberibus ad diſciplinæ ſtudiũ adduci poſſent. Non ceſſamus, dicebat, eos verberibus fatigare ſed ipſi quotidiè deteriores euadunt. Ad quæ miratus Anſelmus: Non ceſſatis, inquit, eos verberibus fatigare? & quales quæſo adulti euadũt? Hebetes, inquit Abbas, & beſtiales. At ille: Quam benè nutrimentum veſtrum expenditis, qui de hominibus beſtias nutriuiſtis. Et quid, inquit, faceremus, imò quid non facimus? Nocte dieque moribus eorum inuigilamus, modiſque omnibus eos conſtringimus ne vel latum vnguem à diſciplinæ ſeueritate recedant, & tamen oleum planè atque operã perdimus. Ad quæ Anſelmus: Conſtringitis, inquit? Dic mihi quæſo Abba ſi teneram in horto tuo arbuſculam omni ex parte concluderes patuloſque ramos diffundere incipientem impedires, & creſcendi libertate priuares, dic mihi poſt anni circulum qualis tandem arboris eſſet futura ſpecies? Profectò inutilis ramis incuruis & perplexis, idque non ex arboris ſed tua culpa

Colloquiũ eius cũ Abbate quodã, vt pueri ſint in cœnobijs tractandi.

Elegans ſimilitudo.

culpa proueniret, qui eam immoderatè concluſit.
Certè hoc in puerorum inſtitutione agitis quicum
per oblationem in horto Eccleſiæ plantati ſint, vt
eos terroribus, minis, verberibuſque vndique coar-
ctatis, vt nulla poſſint pænitùs libertate potiri. Ita-
que indiſcretè oppreſſi, prauas & ſpinarum more
perplexas intrà ſe cogitationes congerunt, fouent,
nutriunt, tantaque eas nutriendo vi ſuffulciunt, vt
omnia, quæ illorum correctioni poſſint adminicu-
lari, obſtinata mente ſubterfugiãt. Vnde fit, vt
nihil amoris, nihil pietatis, nihil beneuolentiæ &
dulcedinis ex vobis hauriunt, nec illi vobis fidem
adhibent, ſed cuncta ex odio & inuidia contra
procedere credunt. Hinc contingit modo ſane mi-
ſerabili, vt ſicuti corpore creſcũt, ita odio & omni
mali ſuſpicione ſimul creſcant; nullumque niſi de-
preſſis ſupercilijs oculóve obliquo intueri valeant.
Sed dicito quæſo quid cauſę quòd adeò infeſti ani-
mis illos tractetis? Nunquid homines ſunt ei-
dem vobiſcum naturæ conſortes? Et vos nunquid
aliquandò delinquitis? Nunquid ita ab omni pec-
cati contagione puri eſtis, vt non aliorum miſeri-
cordia vos indigere exiſtimetis? Aut forraſſis
putatis vobis licitum eſſe in aliorum delicta gra-
ùs liberiuſque ſæuire quòd humanæ nulli diſcipli-
næ ſubiaceatis? Sed eſto. Diſciplinæ ſeueritatem
conſeruatam vultis, ſoloque rigore iuſtitiæ ſuppli-
cio alios continere: & ad optimos mores infor-
re. Vidiſtis vnquàm aurificem ex lamina auri vel ar-
genti ſolis percuſſionibus imaginẽ ſpecioſam for-
maſſe? Non puto. Quid tunc. Certè vt aptam
lamina formam efficiat, nunc eam ſuo inſtrumen-
to leniter premit & percutit, nunc diſcreto leuami-
ne leniùs leuat & format. Sic & vos ſi cupitis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tos optimis ornatos moribus, neceſſe eſt vt cum ſeueritate diſciplinæ, paternæ pietatis & manſuetudinis leuamen & ſubſidium eis impendatis. Ad hęc Abbas: Quod leuamen, quod ſubſidium? Ad graues & maturos mores eos conſtringere laboramus. Cui ille: Bene quidem. Et panis & quiſque ſolidus cibus vtilis & bonus eſt eo vti valenti. Verùm ſubtracto lacte, ciba indè lactentē infantem, & videbis eum magis ex hoc ſtrangulari quàm recreari. Quarè hoc tenete: Sicut fragile & forte corpus pro ſua qualitate diuerſam exigit alimoniam; ità quælibet anima non quouis poteſt cibo nutriri. Fortis namque forti & ſolido delectatur: Gaudet in tribulationibus, odientes diligit, percutienti maxillā vnam læta præbet alteram, omniaque ſuffert amore eius qui acerbiſſima nece delicta noſtra expiare voluit. At ea quæ in Dei ſeruitio fragilis adhuc eſt, tenero lacte indiget, aliorum videlicet manſuetudine, benignitate, & miſericordia, donec paulatim robuſtior facta, grauiora diſcat certamina ferre. Quarè mi Abba ſi commiſſos tibi tyrones ad Chriſtianæ militiæ certamen probè inſtruere velis, vide nè omnibus vna eadéque arma imponas: nam quibus vnus inimicum fortaſſis ſuperare valet, ijs alius quiſpiam turpiter ſuccumberet. Vndè nihil pernicioſiùs quàm diuerſa ingenia ad vnam eandemq́ue diſciplinæ formam aſtringere velle. His auditis Abbas ingemuit ac ſerò cognouit inani religionis opinione tumidum fuiſſe.

Non idē cibus forti & imbecillo apponendus.

At verò Anſelmus his diſciplinis tantam apud omnes virtutis famam captauit, vt plurimi nobiles pariter atq; ignobiles ſeſe in diſciplinā eius tradere cuperent. Vagabatur nominis illius celebritas non modò per Nortmanniam, Franciam & Flandriam,

ſed

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Multi ad eius cœnobium confluũt eius fama exciti.

ſed totam quoque Angliam ità repleuerat, vt plu-
mi ex prima nobilitate milites ac clerici ad eius cō-
fluerent ſeque ſuaq; omnia Dei ſeruitio in eius mo-
naſterio traderent. Defuncto autem Abbate Her-
ino fuit vno omnium conſenſu atque applauſu
locum eius ſuffectus; licet ipſe manibus quod a-
pedibusque eam dignitatem atque honoris m-
repellere niteretur. Sed cùm eam fruſtra à ſe d-
ueret inuitus tandem ſubijt, quod magna cum
ctitatis opinione adminiſtrauit.

S. Anſelmus fit Abbas.

Eo tempore Lantfrancus ex Abbate Cado-
ad Cantuarienſem ſedem epiſcopali titulo a-
niſtrandam aſſumptus fuerat. Hunc vt pro in-
ta iam pridem amicitia Anſelmus viſitaret, t-
miſſo mari, in Angliam venerat, vbi ab omni-
& ætate tãta cum admiratione exceptus fuit v-
libet Beccenſi Abbati gratiam cuiuſuis offici-
hibuiſſe gauderet. Rex ipſe Guilielmus, qui
Angliam inuaſerat, quamuis tyrãnide quadam
ctis eſſet formidabilis Anſelmo tamen erect-
clinabat ceruicem, alijsq; ad rei nouitatem
tibus, alium ſe, ab eo qui eſſe ſolebat, declar-

Lantfrãcus Cantuarienſis Archiepiſcopus.

Anſelmi mira apud Anglos æſtimatio.

Neque ſanè vana erat de Anſelmo concep-
ctitatis opinio, quam omnipotens Deus mira-
rum virtute confirmabat. Nam vir quidam
finio Ponti & Flandriæ diuitiarum & nob-
gloria facilè princeps lepra percuſſus cùm a-
mœrore contabeſceret, quòd ſe, cõtra natali-
orum dignitatem, deſpici deſerique à ſuis v-
crebris orationibus & eleemoſynis opem ab o-
potente Deo precabatur. & eccè quadam no-
ſus ſibi aſtare vir quidam grauitate admira-
ſpicuus qui monuit, ſi priſtinæ vellet ſanit-
tui, Beccum iret, & aquam illam potaret qu-

Miracula eius.

tis Anſelmi manus poſt Miſſarũ ſolennia abluiſſet. Ille igitur ſalutis auidus facilè viſioni fidem adhibuit, ac impiger ad Anſelmum tendens viſionem ei aperuit, humiliterque, vt aquam porrigere dignaretur, rogauit. At vir ſanctus ad verba obſtupeſcẽs, hominem multis modis ab ea mente reuocare voluit; dixitque falſis rerum imaginibus eum miserè deludi. Ipſe verò cùm vehemẽter ac importunè inſtaret, vrgeret, ac lachrymis etiam vim inferret, vir ſanctus hominis pietate motus, altero die incruentum pro eius ſalute Deo ſacrificium obtulit & aquam tam multis expetitam lachrymis porrexit. Qua hauſta teterrima ſcabie protinùs fugata integra ſanitas rediјt: multorumque ora in Dei laudem diſſoluit. Eodem tempore frater quidam qui ſub eius diſciplina Christo militabat valida corporis infirmitate preſſus, aqua per Anſelmum ſanctificata aſperſus euestigiò priſtinas vires ſanitatemque recuperauit.

Leproſus ſanatur.

Item infirmus alius.

Et quidem tranquilla tunc res Angliæ erat, cunctis, tam clero quàm ſecularibus vnius Anſelmi & auctoritate & monitis in ſolida pietate degẽtibus, cùm repentè grauis & periculoſa omnibus calamitas exorta eſt. Defuncto memorato Anglorum rege Guilielmo, Guilielmus filius eius ad regni gubernacula admotus eſt. Hic, ſublato de hac vita venerabili patre Lantfranco, eccleſias ac monaſteria totius Angliæ grauiſſimâ ſanè oppreſſione affixit. Cuius oppreſſionis anno quarto Anſelmus à principibus regni, qui eum animarum ſuarũ medicum & patronum elegerãt, inuitatus & ab ipſo Ceſtrenſi comite Hugone adiuratus ac poſtremo eccleſiæ ſuæ præcepto pro communi vtilitate coactus Angliam ingreſſus eſt. Vix eum Cantuaria receperat

Guilielmus Angliæ rex oppreſſor eccleſię Anglicanæ.

cùm protinus monachorũ & laicorum turbati
exigua quaſi quodam preſagio mota archiepiſ
eum futurum conclamauit. Indè autem adie
tendenti optimates quiq; alacres ei occurrent
ipſe denique rex è ſolio exiliens venientem
non modò ſummæ cuiuſdam beneuolentiæ in
excepit, ſed poſt oſcula & amplexus per dext
ſuam ipſe ſedẽ perduxit. Ibi poſt verba multa
citroq; admodũ ſuauiter habita Anſelmus
nihil purpurã veritus intrepidè monita ſal
gijs auribus inferre cœpit: docẽs atque obſ
ſcelere ſuo eccleſiæ pacẽ perturbaret, & op
ſtitutam pietatis ac religionis rationẽ in a
diſcrimen cum multarũ animarũ periculo
Rex quamuis dicẽdi libertatem in Anſel
dè miraretur, ab ira tamen ſe continuit, d
cum honore Abbate, paulò pòſt in languore
grauem incidit, vt vitam cum morte cõmu
taretur. Erat adhuc Cantuaria paſtore orb
principes regni regẽ decumbentem adeũt,
que vt matrem totius regni eccleſiam à pri
duitate & calamitate per inſtitutionẽ pont
leuet. Acquieuit cõſilio rex & Anſelmum
tate fore digniſſimũ pronunciauit. Acclam
omnibus & Anſelmus ad eum honoris gra
dendum cogitur rapiturque. Reluctabatur
ctus diu multũque totis viribus, ſed quò a
pugnabat eò vis maior à clero populoque
tur: adeò vt victus ſuccumbere, & volen
que ſacro oneri humeros ſubdere debuer
Vix põtificali infula ſolenni ritu decor
cùm regis animus antè ſatis, vt apparebat
lus ira odioque repentè inflãmatus virum
uerſari cœpit. Nam rex, qui omnia

Suſcipitur Anſelmus à rege honorifice.

Anſelmus fit Archiepiſcopus Cantuarienſis.

turpi nimis auaritia & lucri cupiditate metiebatur, cùm pro collato in Anſelmum honore denariorum mille libras ſecura mēte expectaſſet, & virum ſanctiſſimum ab ea mente planè alienum eſſe comperiſſet turbatus ne colloquio quidē ſuo eum amplius dignatus eſt: prorſus vt laborantem ac nocte dieque in ſceleribus hominum reſecādis, deſudantem antiſtitem deſereret, ſeque iniquitatis potius quàm pietatis fautorem declararet. Quæ res inprimis acerbiſſimos doloris ſtimulos peccatori eius infixit, adeoque attriuit vt animus omnem conſolationem reſpuiſſe videretur. Concitatus furor regis multis ac diuerſis iniuriarum procellis eum fatigabat: & ſubditorū mentes regia auctoritate nixę per omnia libidinum genera vagabantur. Tabeſcebat vir ſanctus zelo iuſtitiæ & aſſiduo animi mœrore pœnè abſorptus, ſuffuſos lachrymis oculos ad cælum leuabat cùm commiſſum ſibi gregem effractis religionis ac pietatis repagulis per vitiorū gurgites præcipitem abire cerneret, neque vllis monitis in viam ſalutis reuocare poterat.

Rex vehementer illi infeſtus.

Neque tamen deerat animus ad mortē vſque pro iuſtitia certādi. Nam cùm regem planè iam ſibi infeſtū ſentiret primùm vt auctoritate Romani Pontificis ſedem ſuam muniret regem adijt obnixè petens vt liberam proficiſcēdi poteſtatem ſibi faceret, vt à Papa Vrbano (qui id temporis ſummū illud honoris faſtigium tenebat) ſtolam ſui Archiepiſcopatus de more ab illius manu reciperet. At rex ad nomen Vrbani turbatus cū admiratione reſpondit: ſe ſuo in regno non modò Papam nō agnoſcere, ſed ne nomen quidem ipſum vllo modo ſuſtinere. Hoc reſpōſo Anſelmus præter opinionē accepto primū obſtupuit, regiſq; furorem taci[illegible]s execrari cœpit.

Guilielmus rex Papam non vult agnoſcere.

Orto deindè graui ſchiſmate totius regni Ep
pos, Abbates ac principes conuocauit Archiep
pus vt maturè parua diſſidij ſcintilla, in apert
cleſiæ Anglicanæ perniciem diaboli vt appa
malitia, excitata opprimeretur. Conuentum
caſtrum Rothingeham anno Dominicæ incar
onis milleſimo nonageſimo tertio, tertia ſep
na quadrageſimalis ieiunij cauſaq; in medi
ducta ſtatim Anſelmus hinc indè diuerſis
cócuti cœpit. Siquidem epiſcoporum plu
giæ voluntati ſtudentes, ſpreto æquitatis
Vrbanum in regno Anglicano omni ponti
ctoritate priuabant, eumque impium ac
rebellem eſſe vno ſtrepitu conclamabát, q
præter vnius regis Guilielmi in vtroque
ſtatem agnoſceret. Igitur ad vnius regiæ
onis vocem epiſcopi omnes, vno Roffenſi
in perfidiā lapſi promiſſam Romano Ponti
dientiam abiurarunt, primatumque omne
cleſia Dei vno impetu ſuſtulerunt. Rex e
cunctos in ea ſententia animabat, atq; ni A
vicarium Petri eadem ratione conculcar
mento confirmabat ſe hominem antiſtit
priuaturum atque deinceps nullo loco hab

Epiſcopi Angliæ nolunt ſuo parere Primati.

At Anſelmus conſtanter in ſyncera fid
gra erga Deum eiuſque vicarium obedien
ſtens, potiùs è cunctis regni finibus exced
uit quàm vel latum vnguem ab obedientia
Pontifici debita deflectere. Sed nè regis a
uiùs ea re offenderet iterum atque iterum
affandi tempora captauit: petijtq; vt liber
di Romam poteſtatem ſibi faciat. Negab
animo ſanè perturbato mādabat antiſtiti
deſiſteret vel ſimul cum eo itinere perpet

Conſtantia S. Anſelmi in obedientia Pontifici Summo ſeruanda.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

lium ſubiret. Tunc nihil cunctatus Anſelmus incredibili ardore libertatis eccleſiæ ſuæ firmandæ inflammatus, tanquàm è captiuitate Babylonica indè receſſit ac peregrinorum ſpecie baculo peraq; contentus clero ac populo cum ingenti fletu ac eiulatu eum proſequente, in viam ſe dedit. Præſtolabatur in portu Dofras proſperos ventorũ flatus, cùm eccè adeſt miſſus a rege clericus, Guilielmus nomine, qui abeuntis ſarcinam exploraret. Sperabat ſiquidem ingentes ſe theſauros, quibus tota auiditate inhiabat, inuenturum: ſed cùm excuſſis omnibus nihil in rebus epiſcopi, præter inopiam, inueniret ſpe reperiendæ pecuniæ fraudatus abijt, populo interim nefarium opus cum ſumma indignatione ſpectante & ſpectando execrante.

Diſcedit ex Anglia.

Itaque Anſelmus conſcenſa naui Angliam reliquit & tanquam in portu placidę quietis nauigans, tamenetsi non ſine multis periculis, Lugdunum deuenit, vbi ab Archiepiſcopo ciuitatis illius honorificè exceptus, miſſis Romam nuncijs, Põtificis voluntatem præſtolabatur. Sed Pontifex audito viri ſanctiſſimi aduentu magno delibutus gaudio eum ad ſe ſtatim euocauit: quò tanti viri aſpectu & colloquio frui poſſet. Nec mora. Anſelmus cõtemptis itæ periculis ad obediẽdum alacri ſe animo accinxit, ac ſaluus, Deo protegẽte, & incolumis Romam peruenit. Ibi verò quanto cum honore quantisque beneuolentiæ indicijs ab ipſo Vrbano exceptus fuerit argumenta ſunt ipſa Pontificis verba in medio principum conſeſſu in laudem ipſius Anſelmi luculenter habita. quibus inter alia cunctis eum liberalium artium diſciplinis innutritũ pro magiſtro libere fatebatur, & quaſi ſui comparem velut alterius orbis virum Apoſtolicum & patriarcham inge-

Pontifex Vrbanus eum ad ſe vocat.

En quanti Romanus Pontifex eũ fecerit.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

venerandum cenſebat. Sed hæc Anſelmum tan
abeſt vt quouis modo extollerent, vt etiam i
rubore ſuffuſus ſemetipſum tacitus accuſare
uiter atque indignabundus propriam conſci
caſtigaret quòd longè alium ab hominum op
ne ſe inueniret.

Poſt hæc aduentûs ſui cauſam Pontifici ap
eundéque vt collapſis pœnè fidei ac pietatis
glia fundamētis maturè ſubueniret humilli
gauit. Et quidem cùm de via modoque ſucc
Anglicanæ eccleſiæ rebus Pontifex cum ſuis
agitaret, Anſelmus vt animo magis ſoluto a
ro diuinarum rerum cōmentationi vacaret,
vrbe, cum ſumma Pontificis voluntate ad c
S.Saluatoris Teleſſini, cui Iohannes quidam

Fontem impetrat ſuis precibus.

Becci monachus, Abbas præerat, ſe recepit,
fontem è duriſſima rupe, monachis aquæ
laborantibus, precibus ſuis elicuit: qui de
eius virtute ac nomine Cantuarienſis epiſc
teus appellatur: ferturque miram in ſe fuga
bribus ac languoribus diuerſis, vim habere.

Intereà Pontifex Vrbanus habito de re
glicanis cum ſuis concilio Anſelmum pon
dignitatem declinare cupientē & tota mem

Vrban⁹ Pontifex Anſelmum Archiepiſc. Cantuarienſem confirmat.

terruptam monaſticæ vitę diſciplinam a
ſua benedictione cōfirmauit, Sclauiamque
vt ibidem tempus concilij, quod Papa apud
Kal. Octob. indixerat, operiretur. Cui dum
mus intereſſe & Græcos turpi errore, in p

Cōcilio Barenſi etiam Anſelm⁹ intereſt & Gręcos cōfutat.

ne Spiritus ſancti à filio, contaminatos re
gitur tanta id prudentiæ opinione effecit
dicēdi luminibus quæſtionem illuſtrauit,
ſummę eruditionis ac ſanctitatis laudē a

Finito autem Cōcilio cùm Romam pro

tum ſucceſſu vnà cum Pōtifice delatus eſſet, adfuit fortè Guilielmus clericus ille à rege miſſus qui in receſſu res omnes viri ſancti ſcrutatus fuerat, vt ea quæ in cauſam regis eſſent cōtra Anſelmum coram Pontifice peroraret. Sed cùm iiſdem tēporibus Angli alij viri & prudētiæ & religionis opinione præſtantes Romā veniſſent, tanta ſunt veneratione Anſelmum proſecuti tantaque de eius eximia bonitate, & tuenda eccleſiæ ſuæ, contra vim ac potentiā regis, libertate, conſtantia prædicarent vt rex maiori eum honore quàm ſe dignum reputaret, eaque de cauſa mandaret vt aduentantes, qui oſcula pedibus eius figere volebant (quorum frequens ad eum erat concurſus) nequaquàm prohiberet. Guilielmo tamen Vrbanus Pōtifex pro rege Angliæ deprecanti vt inducias ad præfinitū quoddam temporis ſpatium concederet, quo de totius cauſæ cognitione certior fieret, non negauit: Anſelmum tamē pontificia dignitate firmatum & multis cumulatum laudibus ad ſedem remiſit: nihil dubitās quin ſua facilè prudentia ac lenitate turbatas Angliæ res componeret & optatam eccleſiæ pacem reſtitueret.

Nota quo in honore Romæ fuerit.

Sed Anſelmus vt Roma digreſſus ſuperatis quā plurimis diuina protectione viæ periculis Lugdunum peruenit ſtatuit & ſibi commodius & Eccleſiæ vtilius eſſe exiſtimauit regis potiùs animum per nuncios explorare quàm effrenatam hominis mentem ſuo conſpectu nouo furore incendere. Lugduni autem apud Hugonem vrbis illius antiſtitē inprimis venerabilem commorans nullo modo cōſuetæ pietatis benignitatisq; in plebem officia intermiſit: imo tanta apud ipſum Hugonem propter ſanctitatis opinionem auctoritate pollebat vt præſulis loco cum haberet & ipſe in propria parochia nō niſi

Lugduni moratur ſummo cū honore.

vicariam operam exercere vellet: ac tanta demũ apud omnes creuit illius opinio vt infirmi debilesque ex ipſis etiam menſæ illius reliquijs mica[s] sanitatem ſibi pollicerẽtur. Nec fuêre fraudati ſpe qui cum fide Chriſto debita fragmenta pe[rce]perunt: quorum duo, milites ambo, optatam ſa[ni]tatis gratiam conſecuti noſcuntur. Quidam e[tiam] haud ignoti nominis vir eo ſolo, quòd ſacris illius officio cum fide intereſſet à graui ægrit[udine] liberatus eſt. Nec defuêre alia egregia ſanct[i]tatis illius teſtimonia. Nam die quodã Cluni[acum] cum ſuis eunti in via mulier quædam miſe[re] mẽtis furore agitata, multis cum lachrymis a[b] cibus oblata, ſalutifero crucis ſigno per eum [facto] ta paulò pòſt ſanitatem adepta eſt.

Mors Guilielmi regis magnam viro ſancto triſtitiã affert.

Inter hæc aliaque notæ ſanctitatis indicia ex ſanctiſſimi viri diſcipulis Lugdunum vene[re] gis ipſius Guilielmi mortis nuncij: quæ vt A[n]... vniuerſæ haud mediocrem lætitiam ità viro ... præter omnium expectationem inſignem m[œs]... cum multis lachrymis coniunctam attulit ... adeò vt palam teſtaretur ſe, ſi fieri poſſet, ſuam vitam illi libenter largiri paratum eſſe. In[ter] verba & crebros gemitus quibus peccatoris ... deplorabat alij atque alij nuncij literis vi[de]... tris Eccleſiæ & Henrici regis, qui fratri ſucc[eſſerat] inſtructi venêre; quibus benignè admodùm ... tem ſuum ad ſedem occupãdam inuitabant, ... regni totius negocia ad nutum illius pend... rentes. Tum verò Anſelmus vt laboranti eccl[eſiæ] opem ferret ſine mora iter arripuit, ſed S... ad regem veniens nequaquàm ea beneuole[ntia] ... ge exceptus fuit qualis eum decebat, qualem o... mnes regni proceres deferre cogitabant. N...

nihil viro ſancto antiquius eſſet, quàm Patrum decreta ſacroſque Canones inuiolatos ſeruare, tùm in Concilio Romano (cui etiam Anſelmus interfuerat) Pontifex Vrbanus excõmunicationis fulmen in laicos omnes qui inueſtituras, vt vocant, darent, vel qui eas acciperent, intorſerat. Quam ſentẽtiam Henrico regi vt aperuit, ille eadem animi pertinacia qua frater, eam auerſatus non modo ad aures ſuas non admittere voluit, ſed ipſum etiam Anſelmum turbulẽto à ſe animo repulit. Indè nouis noui regis agitatus perſecutionibus inuicto animo pro eccleſiæ libertate contra fraudes ac inſidias omnes pugnauit, prorsùs vt neque mortis quidem periculum, paratus pro eccleſiæ libertate ſanguinem fundere formidaret. Hac tanta animi conſtantia cognita, rex nè tanti lucri quod ex inueſtituris ad eum ampliſſimum manabat, iacturam faceret ipſe Anſelmũ adijt, monens ſuadenſque vt Romam adiens latam ab Vrbano ſentẽtiam ſua auctoritate ac gratia reſcindi curaret: aliàs ſe pro eccleſiarum donationibus, quæ iure optimo ex more antiquo ſibi competerẽt, ad extremum vitæ ſpiritum cum regni etiam totius periculo decertaturũ. Hac tam ſeuera denunciatione nihil motus Anſelmus reſpondit ſe quod in detrimentum eccleſię cederet facturum nihil, licet omnibus excarnificandus ſupplicijs mortem acerbiſſimam ſubire deberet.

Concilium Romanum.

Hẽricus rex frater Guilielmi & ſucceſſor Anſelmo infeſtus.

Egregia ſanè viri ſancti conſtantia.

Veruntamen nè regis auctoritatem aſpernari videretur, ſimulque vt quæ ad eccleſiæ Anglicanę vtilitatem faciũt cum Pontifice tractaret Romam abijt, vbi & ab ipſo põtifice Paſchali qui Vrbano ſucceſſerat, & à prima vrbis nobilitate ſummo cum honore exceptus fuit. Peractis ijs quæ tam in rem eccleſiæ Anglicanæ quàm quæ ad aliarũ vtilitatem

Secũdò Romam venit.

cedebant, Anſelmus iter arripuit. Sed vt prim per multa pericula Lugdunum appulit, mòx Gui elmus adfuit qui regis ipſius mandato Angliam interdixit, niſi omnes & patris & fratris ipſius co ſuetudines, poſtpoſita Sedis Apoſtolicæ auctori te ac obedientia, ſeruandas ſuſciperet. Anſelmus hac quidem comminatione à conſtantia dimo Lugduni ſedem elegit, ibidemque Dei miſeric diam pro ſalute eccleſiæ ſuæ implorare conſti

Hẽricus rex Angliȩ eum interdicit.

Rex autem Henricus comperta viri Dei cõ tia omnibus eum bonis ſpoliauit, omnesque A epiſcopi facultates ſuum in dominiũ redegit. paulò pòſt vrgentis conſcientiæ ſtimulis comp ctus ab exilio eum reuocauit multisque honor ac muneribus cumulatũ in amicitiam recepit: uasque conſuetudines cõtra eccleſiæ libertatem troductas libenter deleri paſſus eſt. Hinc omn quȩ inter clerum regiosque miniſtros iamdiu erant, diſcordijs ac ſeditionibus ſedatis, tranq tas Eccleſiæ reſtituta eſt: & Anſelmus curis va multò quàm antè vigilantius animum ad do dum ſcribendumque appulit. Nam cùm ante maximas exilij moleſtias ac difficultates præ admodum multa ſcribendo præſtiterat, tum ſtremò, libello illo, quem de concordia præſci & prȩdeſtinationis gratiæque Dei cum libero trio edidit, tantam lucem in diſſenſionis erro tenebris, multis attulit quantam alius nemo. in opere dum verſaretur aliaque ingenij ſui m menta parturiret infirmitate graui corripitur impedimento fuit quò minùs quæſtionem de mæ origine ad optatum finem perduceret.

Spoliat eũ bonis.

Reuocat Anſelmum.

Aderat Roffenſis antiſtes Rodulphus cùm tis ferè doloribus oppreſſus Anglicanæ Eccleſ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cem precaretur ac regi reginæq́ue vltimam benedictionem ſublata, magna cum pietate, dextera impartiretur. Corpus deſtitutis planè viribus languebat, dubiaq́ue minimè mortis ſigna edebat, cùm ſpiritus incredibili gaudio exultās inter charos ſuorum amplexus ſolutos mortalitatis vinculis ad creatorem ſuum euolauit. *Moritur vir ſanctus.*

Pontificiam dignitatem ſumma cum auctoritate ac eximia ſanctitatis laude cōtra regum duorum vim ac potentiam annis tredecim adminiſtrauit præclarum ſanè poſteris conſtantiæ ac fortitudinis exemplum relinquens ne pro eccleſiæ libertate tuenda vllis laboribus frangerentur. vllaſne perſecutiones minas vel ſupplicia formidarent.

VITA ET MARTYRIVM S. EPIPODII *martyris Lugdunenſis. ex ea quæ exſtat apud Surum.*

PRincipis Antonini Veri decimoſeptimo Imperij anno, cùm per multas prouincias gentilium furor deſæuiret, tum in Lugdunenſi præcipuè vrbe debacchatus eſt: in qua pro ſui magnitudine quanto maiores degebant populi, tanto etiam gentilium copioſior rabies æſtuabat. Iudices, officiales, tribuni, milites, vulgus certatim indiſcreto etiam ſexu Chriſtianos multiplici crudelitate laniabat. Quorum plurimi diſtinctis paſſionibus atq; nominibus ad ſuccedētes memorias peruenerunt. Innumeri verò vel carceris ſqualore extincti vel ſubita perſecutorum rabie deleti humana quidem memoria ſepulti ſunt, ſed cum ſumma ac ſempiterna gloria in libro vitæ cæleſtis inſcripti. Nam poſt vaſtiſſimam martyrum ſtragem & ſequientium paſſionum crudelitatem, (de qua etiam Chriſti famuli

22. Aprilis

Perſecutio tēpore Antonini Veri Lugduni.

Epiſtola Viennenſis & Lugdunenſis Eccleſiæ, ad Aſianos.

quos tunc illuſtriſſimæ vrbes Vienna & Lugdunū tenebant ad eccleſias Aſiæ & Phrygiæ ſcripta mi- runt) cùm pœnè ad internecionem Chriſti nom- à gentilibus crederetur extinctum, Epipodius & A- lexander occultè Catholico cultui operá dare- fidi per proditionē nunciantur: quos ille indag- ſolicita, religionis reliquias in illis extinguere- piens, præcepit inquiri.

Epipodius & Alexander occultè Chriſto deſeruiunt.

Et quidē Alexander natione Græcus: Epipod- verò Lugdunēſis ciuitatis indigena ambo iuue- tis flore conſpicui ſimul à teneris vna cum lite- gregiam pietatem imbiberāt. Erant clariſſimis- parētibus ad omnem religionem ac modeſtiam- ſtituti, parentumq́ue Chriſtianorum exemplo- tuis cohortationibus ad omnium virtutum in- menta ſeſe excitabant. Sæuiente autem perſecu- ne ad aliam atque aliam ciuitatem declinauer- ac per latebras tyranni perſecutionem euaſer- Tandem ſepta murorum occultè egreſſi, cuiuſ- religioſæ ac fidelis viduæ tugurium introie- Cumq́ue ibi aliquādiu tecti fide mulierculæ & humilitate latuiſſent, tandem ſagax illos inqui- inuenit, eoſq́ue per anguſtum cellulæ aditum- entes manus infecta corripuit: qui ita trepidi- lientes irruperant, vt S. Epipodius calciamen- dis vnius, dum pauidus proſiliret, priuaretur- poſteà fidelis mulier, tanquàm theſauros ſibi - tos occuluit.

Epipodij patria.

Virtutes.

De hoc calceamento martyris ſcribit Gregor. Turon. de gloria Cōfeſſ. c. 64.

Itaque captos etiam ante diſcuſſionem carce- cepit, quia manifeſti putabatur criminis eſſe, - appellatio Chriſtiana. Deindè poſt triduū, vin- poſt tergum manibus, ante Præſidis ſtatuuntur- bunal: quos ſæuiſſimus iudex, aſtāte & impro- te gentilium multitudine, de nomine & profeſ-

Captus Epipodiꝰ in carcerem mittitur.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ne interrogauit. Illi verò & vocabula ſua ediderũt, & Chriſtianos ſe eſſe perſpicuè teſtati ſunt. Accenditur ergo iudex & popularis clamor attollitur, & in innocentes omnium ſimul inſania incurrit. Poteſtas eos increpat & furorẽ ſuum huiuſmodi clamore teſtatur: Etiam nunc aduerſus deos immortales humana temeritas perſeuerat? Etiã nunc conuelluntur principum ſanctiones, & vno eodemque maieſtatis crimine Imperator impugnatur & numina? Vbi ſunt tormẽta quæ intulimus? vbi cruces? vbi gladij? vbi beſtiæ? vbi ignitæ laminæ? vbi diſtrictio etiã vltra mortis terminos procurata? Extincti ſunt homines, ſepulcra non extant, & tamen Chriſti memoria perſeuerat? O puniendi, quo auſu in religione vetita perdurâſtis? Iam nũc pro veſtra præſumptionis temeritate pœnas dabitis: ac ne ſe inuicem exhortentur, aut muniãt ſermone vel nutibus, eiecto Alexãdro, qui eſt ætate firmior, Epipodius applicetur. Quem ſcilicet ſingulariter deſtitutum, dum pro coniectura ætatis teneriorem animo iudicabat, ſerpentis antiqui vſus calliditate, venenata blandimentorum arte ſolicitat. Video enim te, ait, iuuenẽ: & nefas eſt vt in intentione praui propoſiti perſeueres & pereas. Nos immortales deos colimus, quos vniuerſitas populorum, quos etiã nominibus proprijs ſacratiſſimi principes venerantur. Nos deos colimus lætitia, conuiuijs, cantionibus, laudibus, commeſſatione & laſciuia: vos verò hominem in crucem actum, cui cunctæ voluptates diſplicent, qui ieiunijs corporiſque afflictionibus delectatur: & qui poſtremò ſuis cultoribus præmia nulla conferre poteſt. Nam qui ſe à viliſſimorum hominum inſectatione tueri non potuit, alijs quid quæſo beneficij conferet?

Minæ iudicis.

Blãditur iudex Epipodio.

Epipodij conſtantia virilis & oratio ſapientiſſima.

Ad hęc beatus Epipodius: Non ira me Chriſti
Catholicæ fidei armauit affectus, vt ſenſum meu
blanda miſericordiæ tuæ figmenta permoueit. Ie
tas enim iſta crudelitas eſt: & vobiſcũ viueremo
æterna. Cęterum à vobis perire, glorioſum. Sem
ternum verò Dominum noſtrum Ieſum Chriſtu
quem tu mihi crucifixum commemoras, quid
reſurrexiſſe ignoras? qui ineffabili myſterio ho
pariter & Deus famulis ſuis tramitem immorta
tatis inſtituit: & ad cæleſtia regna perducit. Se
miſſis, quæ captum tuum excedunt, adeonè de
es, vt neſcias hominem ex animæ & corporis d
ci conſtare ſubſtantia? Animæ imperio, corp
ſeruitio magis vtimur. Turpitudines, quibus
mones veſtros colitis, oblectant membra corp
mentes interimũt. Q a autem illa vita eſt vbi
tis potioris detrimenta capiuntur? Nos pro a
aduerſus corpus bella ſuſcipimus: nos pro a
aduerſus vitia dimicamus. Vobis Deus vent
& in morem pecudum poſt ingluuiem prodig
finem vitæ pręſentis mortis iudicatis occaſum
terum nos, quicunque vobis perſequentibus in
mus, dum tempora amittimus vitam ingred
æternitatis.

Cęditur pugnis os martyris & ille fit conſtantior.

Iudex verò reſponſi huius liuore & admir
ne defixus, iracundiaque ſtimulante commot
mirabile eloquentiæ domicilium, id eſt, os ma
ris elidi pugnorum ictibus iubet. Ac deinceps
pipodius illato dolore conſtantior, mixtis c
dentibus, hæc verba profudit: Chriſtum cum
ac Spiritu ſancto Deum eſſe confiteor, dignu
eſt, vt illi animam meam refundã, qui mihi &
tor eſt & redemptor. Ita enim mihi vita non
tur ſed mũtatur in melius. Nec intereſt in

co

corporea quo fine ſoluatur, dummodò anima cælis inuecta, ad ſuum reuertatur auctorem.

Cùm hæc beatus Epipodius conſtanti aſſertione loqueretur, imperio truculenti iudicis eculeo ſuſpenditur, circunſtantibus hinc indè lictoribus, vt latera eius impreſſis vnguibus ſulcarētur. Tunc ſubitò populi terribilis clamor factus eſt, petentis, vt vel obrueretur imbre ſaxorum aut membratim diuiſus, ſæuientium inſania carperetur. Sed de furore omnium tarda erat crudelitas iudicantis. Metuens autē Præſes, nè magis vim perferret, & per ſeditionem, poteſtatis ac iudicij reuerentia turbaretur, ad ſedandum circumfuſæ multitudinis præcipitem & inſanū furorem, cauſamque cōmotionis extinguendam, eductū extra tribunal, gladio raptim feriri iuber. itaque quāto infeſtior fuit inimicorū tumultus, tāto citius, diſpoſitione diuina, cōſummatio accelerata eſt martyrij: vt puerū ſuū de paſſione ac perſecutoribus triumphātem velociùs Chriſtus remuneraret, qui eſt benedictus in ſecula. Amen. Gladio S. Epipodius feritur.

Quæ hoc loco ſequuntur de Alexandro ſocio Epipodij lector inueniet infra 24 Aprilis.

CERTAMEN *SANCTORVM ET GLOrioſorum Martyrum Acepſimæ, Ioſeph, & AEithalæ. ex ijs quæ ſunt apud Metaphraſten.*

QVo tempore Saporius Perſarum rex Chriſtianum nomen acerrimè perſequebatur, Acepſimas ætate ac prudentia venerandus Chriſtianam religionem acriùs defendendam ſuſcepit. Erat enim non ſolùm ætate & canitie grauis ſed morum etiam grauitate omnibus adeò conſpicuus vt cuncti ſolo eius intuitu ad animi quandam modeſtiam pietatemque vocarentur. Quibus 22. Aprilis Acepſimæ virtutes.

ſanè

ſanè virtutibus cũctam aduerſariorum aciem
quàm aduerſus fortiſſimum antagoniſtam in
uocauit. Nam vt de reliquis ipſius virtutibus
dicamus, certè fuit rerum humanarum & præ
bentium contemptor adeò eximiùs vt adhuc
ris conſtitutus verus cæli incola mente crede
Cùm iniectis ei iuſſu Saporij regis vinculis
uus per domum ſuam traheretur, & quidam
ius familiaribus eum hortaretur vt aliquid d

Cõtemptus rerum terrenarum in Acepſima eximius.

mo ſua diſponeret: ille manu eam oſtendens,
inquit, domus mea ampliùs non eſt. Ego enim
ad ſupernam illam commigro. Cùm autem a
gorum principem (is erat Adrachus) product
ſet, rogatuſque an ſpreto regis iuſſu ac dijs p
vnum Deum prædicaret, reſpondit beata illa
ctus nullo timore affecta: Vnum ego Deum p
co, vnum, inquam: & quantum in me eſt om
conſulo, hortor atque admoneo vt huic ſed
ti, quod veram æternamque ſalutem adfert,
ciant. Magus autem: Audiuimus ſæpiùs iſt
canitiem rara quadam prudentia adornatam
ſed nunc demùm falſum eum rumorem eſſe
perio: cùm videam te planè ſtolidum atque
entem, quarè niſi protinus mutata ſentẽtia
iuſſui obedientem præbueris, ne ipſa quidem
ctus à grauiſſimis, quę vobis conſtituta ſunt
ſupplicijs. Cui diuinus ſenex: Si putas me
nis ab huius dogmatis quod hác meam exo
nitiem profeſſione auellere planè déliras. N
cèt neque ſenectus, neque ipſe Deus meus qu
à veſtris manibus me liberat, nó tamen ideò
fide vllo modo deſciſcam. Quid enim pau

Pręclarè voces martyris.

modum dies viuere intereſt, cùm hoc natur
tum paulò pòſt ſit exoluendum. Non ador

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

lem, non colam ignem. Nemo meam irridebit, ſenectutem: nemo vitio mihi dabit, quòd vitæ cupidus pauculos hos morituræ carnis dies deſpiciam.

Diriſſimè flagellatur.

Hac martyris conſtantia grauiter irritatus ſceleſtus iuſſit ſanctiſſimam illam ſenectutem grauibus adeò flagris cædi vt nulla corporis pars illæſa permaneret, ſolumque purpureo tinctum cruore crudele alijs ſpectaculum exhiberet. Deindè à plagis relaxatum, rurſus vinctum catenis ſuo iuſſit tribunali ſiſti dixitque: Vbi nunc eſt Deus tuus quem colis ò Acepſima? Veniat & te è meis eripiat manibus. Cui martyr animo ęquè inuicto: Deus, inquit, ò ſceleratiſſime, qui cælum terráque implet potens eſt me tuis è manibus liberare. Tu autem cùm terra ſis & puluis, in quem audes ſuperbire? Tu quidem furibundus in ſcelere tuo ad tempus exultas ſed aderit tēpus quo traderis igni inextinguibili, vt quem adoras eum tunc impietatis tuæ vltorem ſentias.

S. Senis cōſtantia.

Ioſeph preſbyter comprehēditur.

His maiore ira incenſo Mago, grauiores catenæ ſancto iniectę. Die autem ſequenti fuit etiam comprehenſus Ioſeph quidam ex pago Bethlabuca oriundus vir cùm presbyterij honore tum ſplendore virtutum omnium illuſtris vnà cum Diacono AEithala Bethnoadara viro inſtar magni Eliæ ad arguendum & docendum propenſo & maxima dicendi libertate prædito. Hi ſcelerato oblati Mago, Chriſtianæ fidei puritatem cùm factis tum dictis tanta virtute ſpirabant vt Magus in rabiem quādam conuerſus ipſo vultu ſanè toruo nimis cuncta ſupplicia mortemque minaretur: ac tandem præ furore in vocem prorumpens: ò genus, inquit, perditiſſimum, viles abiectique homines vt quid vos falſis doctrinis ſimpliciores in fraudem perniciéquè trahitis? & aliorum oculos præſtigijs perſtringentes

Item Æithalas.

Reſponſum Sacerdotis Chriſti.

delutis? Cui beatus Ioſeph: Nos, inquit, neque
ſtigijs vtimur, neque quemquã in fraudem
limus: ſed cunctos cæcis errorum tenebris
tos ad veritatis cognitionem & in veram
namque libertatem è duriſſima dæmoniorum
uitute vindicamus. Viles autẽ & abiecti
noſtra ſumus, vtpotè qui omnibus facultatibus
pauperes Chriſti diſtributis, ęternas
expectamus. Hanc orationem martyris
Magus: Miſſas, inquit, facito nugas iſtas &
deo Soli ſacrifica. Illo autem præcisè &

S. Ioſeph virgis aſperrimis cæditur.

renuente Magus ira accenſus virgas
tenſumque ſtatim verberari iuſſit. Lacera
noſi mali Punicæ rami ſacras carnes
dus Sacerdos oculis inter ſupplicia ad cælum
latis, Ago tibi gratias, dicebat, ô Domine
quòd dignatus ſis me meo ſanguine
dibus peccatorum abluere. Lictores hæc
dio dicentem & ſpiritu exultantem duabus
datum catenis carceribus apud Acepſimam
ferunt.

Illo autem hoc modo abducto iudex ad
lam conuerſus: Tu verò, inquit, quid dicis
biſnè iuſſum regis? an etiã ſimili ſtultitia
tis furore ad ſupplicia rues? Reſpõdit
tyr: Nunquam ego, mihi crede, eò furoris

Ithale cõſtans reſponſum.

tiſque prorumpã vt in contemptum Crea
Solem hunc adorem. Neque tuas quicquam
ſuppliciaque timeo: ſed eum timeo qui
ſimul cum ipſo corpore animam in tartar
mas præcipitare. Tunc Magus fera quauis
tior iubet ſacras martyris manus poplitibus
ri atque oblongum in medio vtriuſque
lignum: deinde ſex admodum viros robu

Immane ſupplicium.

bus extremitates ligni conſcendere, vt factis de in-
duſtria ſaltibus fortiter premerent corpus, oſſaque
confringerent. Nec his contentus ſupplicijs virgas
mali Punici addi, ſperans fortiſſimum Chriſti ath-
etam ijs frangendum: qui tamen inter ipſa ſuppli-
a tantum abeſt vt animum demitteret, vt etiam
yrannum ipſum hac voce compellaret: Vt video
magnam tu, canum coruorumq́ue inſtar, in deuo-
randis humanis corporibus voluptatẽ hauris: nul-
laque te ſatietas capit; quarè agè noua iterum ſup-
plicia excogita: nam, me quod attinet, præſentia
hæc ſanè nihili facio. Hac dicendi libertate vehe-
menter irritatus Magus lictores verbis ſuis tan-
quam ſtimulis quibuſdam ad multiplicanda ſup-
plicia hortatus eſt. Illi verò ne molles fragileſque
viderentur tanta crudelitate ſæuierunt vt diſſolu-
s membrorum compagibus oſſiſque confractis
ſacras martyris carnes diſcerperent: ac fœdè lani-
tum in tetro carcere pro mortuo habitum relin-
querent.

Fortiſſimus Æithale animus.

Fœdè laceratur Martyr ſanctus.

Quinque iam dies in carcere exegerãt cùm rur-
ſum Magus ſcelere & furore horribilis martyres e-
duci iuſſit: quæſiuitq́; an mutato conſilio Soli ſup-
plices fieri vellent. Sancti autem vno ore: Notum
tibi ſit, inquiũt, ô iudex, nos neque minis, neque tor-
mentis, neque donis, neque vllo denique modo ſa-
tum mutare cõſilium. Sed vnum verum ſempiter-
numque Deum colimus ac veneramur, proq́ue eius
ria vitam in ſupplicijs abijcere parati ſtamus.
his auditis Magus in rabiẽ verſus corpora eorum
triplici vinculo, axillas videlicet, lumbos & tibi-
s conſtringi: iniectoque vinculis ligno torqueri
vehementer iuſſit. Horrendum ſanè ſpectaculum
quod etiam circunſtantibus lachrymas excutiebat,

Vox egregia martyrum.

Noui eis adhibẽtur cruciatus.

fragorque oſſium qui ad remotas etiam aures pertingebat multorũ gemitus & clamores excita… Et quidem tribus horis continuis ſupplicium productum fuit tanta martyrũ conſtantia vt … tyrannũ de ſcelere ac impietate in Deũ argue…

Defeſſus itaque iudex ſublatos à lictoribus … rùm carceris condemnauit; vltimo ipſis cuſto… propoſito ſupplicio, ſi cibo potúve eos re… præſumerent. Et quidem Christi milites an…

Triēnio in carcere dirè affliguntur.

modùm tribus carceris illius ſquales, cibo p… deſtituti, pertulerunt niſi quòd à ſimul vin… quid alimenti idque furtim interdum accip…

Deindè poſt acerbam diuturnamq́ue carc…

Martyres iterum producuntur.

flictionem Sapores (is dicebatur Bithmadi… ſtodia eductos ad ſupplicia protrahi iuſſit. … bant martyres horrenda confecti macie vm… miles, colore exſangui cõditis introrſum oc… que ſpecie vt cuncti pallore & macie peren… genteſq́ue ceu monſtrum quoddam aut tri… lacrum horrerent. Et quidem Ardaſabor M… princeps pro tribunali ſedens viſos tali ſpec… tyres ſic affatus eſt: Videtis in quantam ca… tum abyſſum deueneritis adeò vt tabe om… hauſti nobis etiam formidini ſitis: quamob… bis cõſuluerim vt mihi optimè vobis volen… audientes ſitis, finéque his miſerijs impon… minùs, reſtat vt rurſus cum acrioribus mor… plicijs decertetis. Ad hæc Acepſimas: Non …

Acepſimæ præclarũ & conſtans reſponſum.

hoc tibi propoſitum eſſe vt quauis ratione, … nis, ſiue blanditijs, nos in eandem peſtem q… ſerum opprimit, impellas: ſed mihi crede … potiùs ſubire ſupplicia parati ſumus, quàm … mum ſcelus aliqua nos perfidia contamina… tyrannus: Video, inquit, quid ſit, vos ex cel…

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

te ſempiternam vobis quietem proponitis, ſed ego non vno ſuppliciorum genere vos conſumam. Cui ſanctus & iam, inquit, audiſti, & ſi vis iterum audire licet, nos nullam tormentorum tuorum rationē ducere. Vre, ſera diſſipa, nos eius virtute, cui ſeruimus, confiſi, tormenta ſuſtinemus ac minimè dubiam de tua tyrannide victoriam conſequemur.

Non tulit diutiùs tantam virtutem ira iudicis, ſed protinùs crudis neruis Acepſimam concidi iuſſit, tanta crudelitate, vt auulſa planè ab oſſibus carne martyr concideret, ſublatiſque in cælum oculis impollutum Deo ſpiritum traderet.

Flagellatur horrende.

Reddit ſpiritum.

Eo conſumpto adductus fuit Ioſeph pari conſtantia ac fortitudine vir, qui ſimiliter extenſus iiſdem neruis fatigatus fuit precone clamante: Saluus eris, ſi legis parueris voluntati. Ille autem, Vnus eſt Deus, exclamabat, cui ſpreto impij regis iuſſu, paremus. Itaque multis horis crudeliter verberatus, cùm iam morti ſuccubuiſſe putaretur, in forum cadaueris inſtar proiectus fuit: ſed mox hauſtis ſpiritus quibuſdam reliquijs carceri mancipatus eſt.

Itē Ioſeph cæditur.

Poſt eum introductus AEithalas inſigni ſapientia vir. Cui iudex: Vita, inquit, & morte ante oculos tuos propoſitis gloriaque & ignominia, liberū eſt, alterum eorum eligere. Veruntamen te hortor atque oro ne eodem mentis furore, quo cæteri, in peſtem atque perniciem tuam ruas. Quid enim dementius quàm nullo operæ pretio iucundiſſima ſe luce priuare: & cæca mente ad ſupplicia ruere? cui animus AEithalas: Meritò ſanè me puderet cęli terræque, ſi, cùm cæteri mihi arctiſſimo amicitię ac religionis vinculo coniuncti, ætate prouecti, fortiſſimè decertauerint, ego qui ſum ætate vegetiore, tormenta tua extimeſcerē. Non per Chriſti mei mor-

Inſignis profecto Æithalæ fortitudo.

tem adeò ero fluxæ & interituræ huius vitæ
dus. Non pro ijs, quæ ſub adſpectum cadunt,
non pro rebus aſperis pietatem prodam. Non
to dedecore Chriſtianæ religionis dignitatem
quam afficiam.

His vehementius ira iudicis inflammata,
Cæditur Æithalas. expediri iuſſit. Sed ijs nihil motus athleta
cuncta animo excepit prorſùs vt iudex obſt
ret, atque ad blanditias conuerſus ægrè ad
tantam virtutem deleri pateretur. At mar
neribus toto corpore conciſus, cùm nudatis
carnes ſuas cum ſanguine copioſo in terram
Vide admirãdum ſpectaculum. entes cerneret: ô ſordide, inquit, & ignaue
putaſnè hiſce me ſupplicijs frangendum? P
his ipſis mentis tuæ imbecillitatem ſatis ſu
declaraſti, qui terriculamentis abiectarum
rum fortiſſimorum Chriſti militum robur
gere te poſſe ſperabas. Iudex his auditis ob
planè, & accerſito quodam è prima nobili
Adeſche nomen erat, oriundus ex ciuitate
Hos, inquit, tu accipe, Chriſtianorum ma
pidibus obruendos. Neque enim gladio in
maduertere volui vt tu in eis cruciandis
ſolertiæ tuæ laudem conſequereris.

Tunc Adeſche martyres iumentis impo
bel tranſuexit, vbi primùm omnes in te
ſanè carcerem compegit. Erant omni ſol
mano deſtituti adeoque fœdè lacerati a
fracti vt putrefactis ſanie vulneribus nè
dem manuum beneficio ſuccurrere poſſen
interim alijs opem ferre enixè cupientibus
dabatur. Hæc vt ad aures piæ cuiuſdam
Egregium facinus piè mulieris. peruenerunt, illa intempeſtę noctis ſilentio
cerem venit: & delinitis ingenti pecunia

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dibus, martyres domum ſuam ſeruorum manibus portari iuſſit. Ibi verò ſaniem abſtergere, lenibus medicamentis doloris vehementiam ſedare, linteolis vulnera alligare, vnguentis precioſis vngere, membra ſumma cum reuerentia exoſculari diſtillantem ex ijs ſaniem excipere, eaq́ue ſeipſam inungere, lachrymas fundere, omnibusq́ue modis pietatis ſuæ indicia declarare.

Tandem vbi Ioſeph his fotus medicamentis ad ſe rediſſet: O te beatam, inquit, mulierem, tua in nos miſericordia & Deo, & nobis, qui pro eius nomine decertamus eſt quidem gratiſſima, ſed immodico lachrymarum imbre nos proſequi, multùm eſt à vera & certa Chriſtianorum fide remotum. Cui pia matrona: Eſt quidem mihi animus incredibili gaudio repletus quòd videam vos cęleſti virtute munitos tantam dolorum acerbitatem magno animo ferre: ſed quis lachrymas tenere valeat niſi planè omnem humanitatem abiecerit? Tum Ioſeph: Non oportet te dolore affici propter nos, cùm certò ſcias has afflictiones æternam nobis lætitiam parituras. Inter hæc aliaq́ue illuceſcente die, rursùs latenter carceri martyres reſtituti ſunt.

Sex admodum menſes euoluti erant cùm Adeſche in ordinem redacto, Zereth quidam mente longè crudelior in dignitate ei ſucceſſit. Hic die quodam Ignem in fano ſuo adoraturus martyres adduci iuſſit, eosq́ue hunc ferè in modum allocutus eſt: Cùm rex Sapores potenti virtute ſua munitas ſæpè vrbes ſtrauerit, & innumerabiles hoſtium acies ſuperauerit & in fugam conuerterit, genteſq́ue plurimas in ſeruitutem redegerit, ecquid eſt quòd vos tanta animi pertinacia iuſſa

Zereth iudex Adeſche ſuccedit.

Verba eius ad martyres

Ioſeph reſpondet.

eius deſpicitis ? Ad hæc Ioſeph : Si tyrannidem
quit, vel rebellionem aliquam aduerſus Regem
ſtrum nouiſſemus, oporteret omninò ipſum
armis & coacto exercitu vindictam de nobis
tere : nunc verò cùm nullius ſceleris conuinc
quid eſt quòd tãta in nos crudelitate deſæuia
ſi victoriam ſibi de nobis aliquam pollicetur,
alios in nos mittat, nam te quod attinet viden
tiùs cum fœminis in thalamis degentibus, qu
viris decertare poſſe.

Hac contumelia vehementer irritatus P
Itáne inquit, ſtudes me contumelijs ad celer
mortem inferendam prouocare ? at ego non
multis varijsque tormentis longo te temp
carnificatum conſumam. Et ſtatim vt aliqu
dicta exulceratum cõtumelia animum ſanar
ſit vinctum è ſummis pedibus, exiccatis bou
uis cædi, tãta immanitate vt populus ad lach
prouocatus ſublato clamore iudicem tyrann
cuſaret. Intereà quidam ex Magis ſecretò a
tyrem accedentes, in aurem ſuſurrabant, vt
to ad tempus ſacrificio Præſidis iram ſopiret
ab iſtis ſupplicijs eriperet. At martyr alta voc
ſcedite, inquit, à me qui operamini iniquitat
niam exaudiuit Dominus deprecationem m

Iterùm crudeliſſimè cæditur Ioſeph.

O diaboli fallaciam.

Deindè poſtquàm horis tribus egregia
dine ſupplicia ſuperaſſet, iubet eum iudex
vinculis ſuo tribunali ſiſti. Ibi rurſus poſt bl
& minas fruſtrà prolatas carceri eum manc
Intereà cùm ſatis ſuperque admirandam v
ſtantiam mirari non poſſet, & oculos in beat
thalam conijceret nouo furore percitus: E
quit, adhuc in eadem demẽtia perſeueras ? R
dit veritatis preco : Viuit Dominus Ieſus Ch

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſpes mea vnica cui à iuuentute deſeruio, nunquam adeò demens ero vt dijs veſtris, rebus ab ipſo creatis, honorem tribuā. Hoc reſponſo exagitatus Præſes iuſſit ſanctum talis in ligno ſuſpēſis flagris concidi: ſed eo magna animi libertate Chriſtum prædicante, & impijs ſcelerati iudicis conatibus inſultante, Zeroth ingemuit, ac nè maiori cum nominis ſui ignominia dedecoreque contra martyrem diutiùs certaret eum laxari imperauit. Erat quidā Manichæorum ſectæ cultor ſtrenuus, & prauæ hæreſeos defenſor peruerſus vinculis ſimul cum ſanctis conſtrictus. Hunc iudex minis pariter ac blanditijs aggreſſus coegit, vt præſente martyre nefariæ religionis ſuperſtitionem abiuraret: ille verò primùm acriter reſtitit, ac nè plagas quidem recuſauit. Sed cum violentiùs verbera intentarent, victus à doloribus ſuccubuit, prauumque Manetis dogma abiecit; allatamque ſtatim formicam cōtra Manetis leges interfecit. Tunc iudex quaſi iam debellatū foret, ingentis lætitiæ voces attollere cœpit. At ſanctus AEithalas in riſum ſolutus & Prȩſidem & Manichæum ſubſannabat: hunc quidem quòd ſceleratum Manetis dogma cum fidei Chriſtianæ puritate contuliſſet; illum verò quòd perfidum hominem ſupplicijs ſe ſuperaſſe inani lætitia exultaret. Vndè maiori furore repletus iudex ſpinoſis mali Perſicæ virgis Sanctum laniari iuſſit totoque corpore ſaucium carceribus includi.

Æithalas denuò flagellatur.

Manichæus hæretic⁹ deficit in tormētis à ſuo Manete.

Eo tempore venit in vicum illum Saborius Præſes primarius qui facilem ſibi de Sanctorum conſtantia victoriam pollicebatur. Itaque poſt, blanditias fruſtrà allatas flagris eos concidi iuſſit tanta ſæuitia vt cuncti, qui aſtabant, miſericordia moti, tyrannidem Præſidis execrarentur, Sancti verò in

Rursùs cæduntur Sancti.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſupplicijs exultantes Præſidem vltrò etiam prou
cabăt ſegnitiemq́ue improperantes lęti mortis ſe
tentiam expectabant. Intereà iudicibus de mor
genere conſultantibus & ingentem Chriſtianoru
multitudinem, qui lapidum imbre eos obruerent
cõgregantibus, ſanctus Ioſeph, qui in Prętorio co
ſiſtebat, annuit iudici tanquàm ſecretum aliqu
dicturus. Illo autem propiùs accedente marty

Vide S. Ioſeph in impium iudicẽ facinus.

inquit, hominum omniũ quos Sol videt impu
tiſſime, quouſque in communem hanc naturam
ſæuies? Non te tuę crudelitatis aliquandò pud
Iterumnè corpus hoc tot mortis ſupplicijs a
quæſtionibus ſubijcere paras? Hæc dicens ſali
in execrandum eius vultum coniecit ſimulq́ue
lorum conſpectum ab eo per contemptum au
Ille autem quamuis incredibili vindictæ cupid
te flagraret ab alijs tamen propter inſitam cr
litatem ea contumelia dignus habitus ſimu
mirandum in modum irriſus ac probris aff
conticuit ſuamq́ue ad cathedram pudore aff
redijt.

Poſt hęc Sanctum manibus poſt terga reuin
pube tenus arenis defodiunt, iubentq́ue circu
tes Chriſtianos virum inclytum lapidibus ob
re. Aderat inter alios Iſdandul inſigni pietate
ligione fœmina, quæ ad nefarium facinus p

S. Iſdandul fœmina virilis & egregiè pia.

dum adacta viriliter reſtitit ac libera voce c
mauit, ſe potiùs mille mortis genera ſubire p
tam quàm cæde ſanctorum fœmineas man
entare. Itaque carnifices eiaculato in marty

S. Ioſeph lapidibus obrutus abit è vita.

lapidum imbre, Chriſtum inuocantem & a
triam cæleſtem votis precibusq́ue ſpirantem
ruerunt.

Corpus capite tenus lapidum congerie te

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

adhibitis cuſtodibus, ſeruabatur, cùm ecce poſt triduum cuſtodibus in vigilia perſeuerantibus terribilis repentè terræmotus exoritur: indè horrenda cum crebris fulgetris tonitrua cunctos in fugā conuerterunt ac tandem ignis de cælo miſſus fugientes pauidè cuſtodes corripuit ac in cineres redegit. Neque tamen eo miraculo tyrannis extincta: ſed, tempeſtate ſedata, venerandus AEithalas animos furore ebrios ſua inſuper morte explere debuit. Adductus igitur in vicum, qui Patrias dicitur, eodem ſupplicij genere præclarā martyrij coronam menſe Iunio adeptus eſt. Corpus fuit à monachis locum illum incolentibus ſummo cum honore ſed magno cum periculo in ſepulcrum illatum. Locus autem in quo vltimum certamen martyr confecit multis fuit miraculis, Chriſti potentia & martyris gloria dignis, illuſtratus. Illic enim enata quædam myrti planta omnia morborum genera depulit: quæ poſtquam annis quinque martyris gloriam mirabiliter illuſtraſſet, inuidia tandem inimicorum ſublata eſt, nè falſa eorum numina quaſi omnis virtutis expertia in contemptum abirent.

Vltio diuina in impios.

Item S. Æithalas.

Nota rem miram.

Per id temporis Milles vir militari gloria apud Perſas inprimis inſignis martyrio occubuit. Hic relicta militia, cùm vitæ genus planè Apoſtolicum excolere cœpiſſet, ad epiſcopalem cathedram in Perſide euectus fuit: vbi pro fidei noſtræ defenſione multos ſæpenumero cruciatus verbera etiam ac membrorum diſtractiones perpeſſus eſt. Cumq; in qua ciuitate munere epiſcopali fungebatur, neminem ad Chriſti ſacra conuertere poſſet, ea per iuſtam indignationē relicta abijt. Nec impunè duræ cerui-

De S. Mille Epiſcopo quem Latina Martyrologia Meliſium vocant.

ceruicis homines ſalutaria viri iuſti monita co
tempſère. Nam non longo poſt tempore rexdi
ctis primariorum quorundam prouocatus, ing
tem ad vrbem exercitum trecentis cum elephã
admouit eamq́ue in cineres redactam agroru
ſtar agricolis excolendam reliquit.

Milles abit Hieroſolymam.

Milles verò miſſo in peram ſolo codice Euan
lico Hieroſolymam religionis ergò ſe contulit
deq́ue in AEgyptum ſanctorum monachoru
bitatione celebrem conceſſit. Quę autem quam
admirabilia, & quàm diuina ab iſto Mille edit
erint facinora, teſtes ſunt Syri, qui eius res geſta
vitam literis prodiderunt. Quo autem genere
ciamentorum martyrio defunctus ſit incertu
quod ſanè nequaquàm mirum videri debet: q
pè cùm tam varij (vt inquit Sozomenus è quo
deſumpſimus) cruciandi modi à Perſis tanto
ſtudio ad crudelitatem inuenti fuerint. Verù
ſummatim dicam, fertur, viros ac mulieres, q

Innumeri martyres ſub Sapore rege Perſarum.

rum nomina recenſebantur, martyrium id te
ris pertuliſſe ad numerum ſedecim milliũ: at
titudinem eorum qui præter hos trucidati ſun
numero quidem comprehendi poſſe: & prop
perdifficile viſum eſſe Perſis, Syris & incolis E
ſæ, qui multùm de hac re laborabant, illoru
mina percenſere.

VITA S. THEODORI SICAEORUM A
chimandritæ miraculis clari. ex ea quæ eſt pro
Georgio presbytero eius diſcipulo conſcripta. M
uit ex hac vita anno Domini 613. Heraclij Imp
toris anno tertio.

22. Aprilis. Siceon oppidum.

ESt oppidum in Galatarum regione, quod S
on appellatur, Anaſtaſiopoli primi Ancyr

pri

principatûs ſubiectum. In huius oppidi medio eſt publica regij curſûs via inſigni diuerſio celebris, vbi puella Maria nomine forma admodùm liberali, cum matre Elpidia & ſorore Deſpenia quęſtum faciebat. Accidit autem, vt, imperãte Iuſtiniano, Coſmas quidam ęqueſtri gloria clarus, cùm ad eas partes iudex mitteretur & in illud diuerſorium deflecteret, perſpecta Mariæ pulchritudine amore illius caperetur adeò vehementi, vt niſi amplexibus eius potiretur ab ea auelli non poſſet. Itaque Maria ex eo grauida facta, vidit nocte ſecũdum quietem ſtellam mirabili fulgore ſplendentem ſuum è cælo in vterum deſcendentem. Vndè experrecta ingenti timore perfuſa Coſmę viſum narrauit: qui rei nouitate ſecum diligẽter expenſa, mulierem ad omnem virtutem ac præcipuè caſtitatem hortatus eſt haud dubiè præſagiens eam eximiæ ſanctitatis fructum concepiſſe.

Parentes S. Theodori.

Somniũ matris S. Theodori.

Expleto igitur partûs tempore puerum eleganti forma enixus eſt, cui in ſacro fonte Theodoro nomen impoſuit. Cùm autem ſextum ętatis ageret annum mater, vt in regia ciuitate ad militiã educaretur multùm laborauit, puerumq; precioſis ornatũ veſtibus, & aurea zona, de more aulico, præcinctũ, alijſque rebus ad luxum & ſuperbiam diligẽter inſtructũ, ad regiam deducere cogitabat. Verùm qua nocte in viã ſe dare ſtatuerat, egregius Chriſti martyr Georgius apparuit, eamque ab ea mente reuocauit dicẽs: Quodnam eſt hoc tuum de puero conſilium? Miſſam fac inanem iſtam gloriæ ſolicitudinem. Rex enim, qui cælo terræque dominatur, ipſum ſibi puerum requirit. Hoc ſomno mulier vehementer turbata, totã ſe luctui lachrymiſq; dedit, credens puerum breui ex hac vita à Deo euocandũ.

Naſcitur Theodorus.

Hære-

Hærebat itaque animo inter ſpem & metum a-
nis admodum duobus cui potiſſimum vitæ gene-
Traditur literis.
filium tradere vellet. Tandem perſpecta ingenij fe-
licitate ac indole optima literis eum magiſtro cui-
dam imbuendum tradidit: in quibus tam admira-
biles progreſſus fecit vt cunctos coætaneos mul-
paraſangis ſuperaret. Erat in ædibus maternis S-
phanus quidam inſigni pietate ac caſtitate vir,
principes viros hoſpitio excipiebat & in ſum-
ciborum apparatu ac vitæ licentia Quadrage-
diebus ſolo pane & aqua vitam ſuſtentabat: c-
verò laboris & induſtriæ ſuæ premia eccleſi-
pendebat: optimamq́ue temporis partem pre-
alijsq́ue pijs operibus tribuebat. Puer autem
viri huius eximia virtute, diuino inflãmatus
re, vitam eius æmulari, ac ſumma contentio-
ſtigijs eius inſiſtere cœpit. Itaque ad veſperam
Eccè quomodo puer adhuc imitatur virtutes ſenioris.
in ludo literario ieiunus perſiſtebat: veſperi
cum Stephano ad preces Deo nuncupãdas Eccl-
frequẽtabat. Nec poterat vllis minis vel verbe-
pium filium ab hac conſuetudine mater reuoc-
prorsùs vt initam abſtinẽtiæ rationẽ mordicu-
naret, potiusq; verbera q̃ carnis delicias adam-
Erat in monte ſcholis vicino mons aſper eg-
templo D. Georgio ſacro viſendus. Hunc puer
tionis gratia frequentare ſolitus erat. Mater au-
cùm ægrè id ferret, præcipuè quòd antelucan-
ras præueniret, clanculumq́ue ſe è lectulo m-
eriperet, puerum minacibus primùm verbis a-
facto prohibuit, deindè verberibus etiam coe-
poſtremò verbera pariter ac verba, Chriſti a-
ſpernentem vinculis ad lecticæ calcem allig-
S. Georgius apparet matri S. Theodori.
Sed nocte illa ſanctus martyr Georgius, cu-
mina pius puer frequentare cupiebat, ſtricto
di-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dio minabundus matri apparuit: mortem ni ſolueret puerum, ſe illaturum affirmans. Vndè à ſomno excitata mater puerum inclamauit, ſolutúque quò vellet liberum abire permiſit. Puero autem ad templum magno cum gaudio & alacritate tendenti infeſtus frequēter dęmon occurrebat, qui multis doliſac terriculamentis à pio opere pium puerum reuocare nitebatur. Aliquandò enim luporum aliarumq; ferarum aſſumpta ſpecie tanquā deuoraturus inuadebat, quem Chriſti martyr protinùs in fugam vertebat: ſeq; pio puero itineris deindè comitem præbebat. Quæ res tanto animum eius gaudio perfundebat vt exultabundus multa de comitis ſui benignitate, elegantia ac humanitate narraret.

S. Georgius tutelaris S. Theodori.

Iamq́ue duodecim ætatis annum attigerat, cùm die quodam martyris Gemelli templū domui ſuæ propinquum ingreſſus in vota preceſq́ue incūbere cœpit: tanto animi ardore vt totam in eo noctē exigeret. eccè autem viſus ſibi, Regi maxima militum cincto caterua aſtare, huiuſmodi ab eo vocē audiuit: Strenuè pugna Theodore, vt perfectā in cæleſti militia coronam cōſequaris. His auditis ſomno ſolutus multò cœpit ardētiùs omnibus pietatis operibus incumbere, adeò vt relicta humana conſuetudine, à primo Epiphanię die, ad eam vſq; quæ Chriſto Domino palmarum ramis ſacra eſt, in anguſta cellula Deo vacaret, eiuſque gratiam multiplicatis precibus enixè expoſceret. Duabus verò Quadrageſimæ hebdomadibus, prima nimirùm & media, nemini prorsùs ſui facultatem faciebat.

Nota puerī ſolitudinē & orationis inſtantiam.

Cęterùm pius puer vt hymnis & cāticis Dei laudes in eccleſia cum cæteris celebrare poſſet, ſumma contentione Dauidicos pſalmos ediſcere inſtitit. Cumq; nullo modo ꝙ cupiebat, aſſequeretur humi

proſtra-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Totum Pſalterium ediſcit.

proſtratus multis precibus ac lachrymis diui
inſtâter opem implorauit facilique memoria
cis admodùm diebus totum Pſalterium compl
eſt. Hinc nouo erga Deum amore inflammatu
cleſias viſitare, noctes dieſque in precibus ex
diuina myſteria cum incredibili gaudio percip
pauperibus benignam manum porrigere, ac p
mò cultum diuinum cùm verbo tum exemplo
mouere.

Erat ijs temporibus inſigni pietate vir Gly
nomine, in loco qui Trapezas dicitur, ad quem
odorus puer, audita fama ſanctitatis eius, con
uit vt benedictionis gratia potiretur. Hunc v
ctus conſpicatus, cùm protinùs florentem i
diuinitùs virtuté agnoſceret, hilari eum v
ſcepit. Erat ingens eodem tempore terræ ſte
ita vt humus nimia ſiccitate laborans cuncti
talibus diram famem minitaretur. Itaque G
us aſſumpto ſecum puero ad fores templi D
ni Baptiſtæ ſacri abijt, puerumque monuit v
ſecum in terra genibus ſalutiferũ precibus i
brem à Deo impetraret. Paruit continuò p

Precibus imbrem à Deo impetrat.

peractis cum inſita pietate precibus cęlum n
repentè obductum ingentem pluuiæ vim in
effudit ac imminentem calamitatem magno
gaudio pariter atque admiratione depulit.

Iam verò ætatis ſuæ quartodecimo reli
gnatione ſpretis opibus ac diuitijs, abijt ad
quendam octo paſſuũ millibus à domo ſua
tem qui Dianæ multiſque dæmonibus ſac
adeòque hominibus infeſtus vt nemo niſi c
mortis periculo eò accedere poſſet. Hunc
(Aream eum appellabant) puer ingreſſus p
ac ieiunijs multiſque corporis afflictionib

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

monum inſidijs expurgare cœpit. Stabat in aquis gelidis Dauidicos continuò pſalmos è pio pectore depromens, contra dęmonum inſultus viriliter decertans, adeò vt cuncti ſublatis in cælum manibus mirandam pueri virtutem prædicarent, ipſeque Theodoſius Anaſtaſiopolis antiſtes dignis eum laugere, ac paribus extolleret.

Stat diu in aqua gelida, & cõtra dæmonis infeſtationes certat.

Hinc cùm iam in ore omnium fama ſanctitatis eius vagaretur, homo quidam vnicum ſuum filium dæmonio obſeſſum ad eum detulit, atque humiliter curandum tradidit. At puer iſtarum rerum adhuc rudis ſe excuſabat, & ab homine, quidnam fieri vellet, quæſiuit. Cui pater, tradito protinùs flagello, dixit: Percute immundum ſpiritum, minique filio, impera vt malignus eum deſerat. Theodorus puerili ductus ſimplicitate fecit vt edoctus erat, ſed toto biduo minitando & flagellando profecit nihil: niſi quod immundus cachinnos ederet, eumque ſubſannaret. Tertio autem die inſtante vrgente Theodoro commotus dæmon vociferari cœpit: Exeo, puer, exeo, nec ampliùs reſiſto. Da mihi horā. Illo autem ad altare aſcendente, & precibus ardenti pietate fuſis diuinā opem implorante, dæmon horribiles cũ miſerando eiulatu clamores edidit: O magna vis Nazaræi, qui ſuo in terras aduentu homines tanta in nos virtute armauit. Et nunc forti filio eijciendi nos poteſtatem contulit. Heu mihi miſero, a quo puero expellor? Neque enim gratiam cælitùs illi conceſſam ferre poſſum. Magna naturæ noſtræ ab hoc meretricis filio calamitas imminet. Execranda dies, in qua genitus es. Talia que multa illo dicẽte, puer Theodorus obſeſſi caput oleo inunxit, ſignoque crucis adhibito frementem eiulantemque dæmonem eiecit: magnam-

Expellit dæmonẽ oleo & crucis ſigno.

gnamq́ue nominis celebritatẽ eo facto acqui
At puer diuino excitatus ſpiritu, popul
ſum declinauit, fugaq́ue in deſertum ad exem
præcurſoris ſalutem quæſiuit. Conſcenſo
celſo admodùm monte, petram ad ſe tegẽd
neam intuitus, amplam ſibi ſpelũcam ſuffo

Latitat in ſpelunca biennio.

ſtructoq́ue aditu, biennio in ea latitauit,
cæteris cognatis acerbè eum tãquàm mor
gentibus. Credebant enim vel à militibus
aut certè à feris laniatum: nam ſolo quod
cono conſcio id vitæ genus elegerat, qui
paululum cibi ex oleribus, & aquæ puſill
ſperam ſubminiſtrabat. Cùm autem exact
ennio mulieres propinquæ Diaconum fre
ad montem commeantem cernerent, ſuſp
quod erat, eum cum iureiurando obteſta

Tandem innoteſcit vbi nam ſit.

quidquid de puero ſciret, panderet. Ille v
iureiurãdo coactus, tum multò magis aſp
ri vitæ inſtituto commotus, rem totam in
protulit: locúque, vbi morabatur, indica
ingenti lętitia perfuſæ eò conuolant, puer
cie ac ſqualore cõfectum, fœtore etiã ac v
ſcatentem reperiunt. Credebant ſe alter
ſterquilinio ſedentem videre. Nec mora,
planè ac reluctãtem domũ primùm, inde q
iam moriturũ ad S. Georgij oratoriũ abrip
rabat ſanè acerbè mater, cæteræq́; mulier
tatem eius deflebãt, cùm Theodoſius Ana
epiſcopus egregia pietate ac religione ad
cõſpecto capitis eius vlcere, cõtremu
data benignè admodùm ſalutatione, lect
rauit. Intereà magno cum labore ablutis
lineis vlcera eius pannis abſterſerũt: & c

Initiatur ſacris.

pitis totonderunt. Poſtridiè verò antiſtes

ſius eum Subdiaconum, Diaconũ & Presbyterũ inſtituit: ac ſacra benedictione munitũ à ſe dimiſit.

Agebat tunc Chriſti ſeruus annum octauum decimum quo contra Canones ſolo ſanctitatis ſuæ teſtimonio ad presbyterij gradũ euectus fuit: quem amenita cõſcendit vt planè de ſua virtute diffiſus totus ex gratia Dei penderet, eumque perpetuò ex ſacra Euangelij lectione ſuſpiraret. Hinc incredibili cupiditate, ſacra loca viſendi incenſus Hieroſolymam adijt, vbi in ſingulis locis maxima animi pietate votis precibusque ſolutis tãdem ad Dei genitricis templum, quod Churoba vocatur, Iordani propinquum peruenit: ibi ſalutato Archimãdrita & Patribus cum eo degẽtibus monaſticæ religionis habitum ſuſcepit, expletaq; annuæ celebritatis lætitia, è monaſterio in Galatiam ad patriam ſuam reuerſus eſt: ſanctiq; Georgij oratorium repetijt, in quo vigilijs, precibus ac ieiunijs die nocteque dignam Deo ſeruitutem exhibebat.

Raro exemplo nec temerè imitãdo fuit presbyter annos natus 18

It Hieroſolymam.

Accipit habitum monaſticum.

Interea fama virtutũ & ſanctitatis eius quidam è Paunorum oppido oriũdus in ſtudium pietatis exciter qui benignè acceptus, ac monaſtico habitu donatus tãta breui virtute claruit, vt etiã dæmones magiſtri ſui exẽplo ab obſeſſis corporibus fugaret. Interea mulier periculo vteri laborãs, cũ Theodori precib⁹ liberata eſſet filiũ ſuũ, egregia probitate adoleſcentẽ, ei vitæ eiuſdẽ inſtitutis erudiendũ obtulit. Theodor⁹ verò, cõſtructa ſibi ad corporis quãtitatẽ cellula, duris pœnitẽtiæ laborib⁹ corpuſculũ affigebat, ac ferrea quadã decem & octo librarũ lorica domabat; oẽsq; cupiditates, q̃ ſolito vehemẽti⁹ in illo cũ ætate creſcebant, conſtãter elidebat. Geſtabat, monitoris loco, aſperũ quoddã vinculũ, aliaq; quo ſuis ipſe pedib⁹ iniecerat, q̃ ad tumulũ vſq; retinere

Ferrea lorica domat corpus.

 nere

nere conſtituit. Tanta verò erat parcimonia

vt à diebus Chriſti natalitijs ſacris ad Roman

Mira victus parcimonia

feſtiuitatem ſolis oleribus, nullo pane, id

batho ſolum & die Dominica victitaret.

Porrò labores aliaſq; corporis afflictione

hyemali potiſſimùm tempore ſuſtinebat

Nota vitæ duritiem.

admiretur? Indixerat ſibi legem vt à galli c

veſperam vſque in rerum diuinarum cont

one immobilis perſiſteret, neque vllo m

nis aëris iniuria vel corporis afflictione

hanc legem violare volebat. Hinc ſæuiente

maximaque niuis vi in domicilium (tecto

carebat) decidente tanto interdùm corpu

contractum fuit vt pedes glacie concreto

tepida perfuſa loco, cui affixi hęrebant, mo

tuerit. Hæ autem moleſtiæ tantùm abeſt v

liquādo mouerent, vt eas diuini amoris d

nè ſentiret quidem: adeò vt vno ſemper e

vultu læta pariter ac triſtia perferret. H

nes non modo varijs calamitatibus oppre

Ferç ei familiares.

ræ etiam ad eum conuolabant, & incredib

ſuetudine cum ipſo verſabantur. Inter q

quædā toto triennio eius beneficio victita

bus ſe manſuetam exhibebat.

Acceſſit quandoque vir quidam horre

corpore lepra deformatus ſupplicibus ab

Leproſum ſanat.

bus ſanitatem poſtulans. Vir ſanctus nihil

eum veſtibus exutum ante ſe conſiſtere i

bitaque certa precationis formula aqua b

corpus tinxit ſignatūque Crucis figura ſa

nè & incolumem à ſe dimiſit. Eodem m

preſſus presbyter quidam, Colluras nom

cæ illius beneficio, quam induerat, ſanatu

inſuper egregia ſanctitatis ſuæ beneficia

eum confluentibus largiebatur: ac præcipuè inſenſos infeſtosque hominibus demones magna virtute conterebat. Solo namque verbo aut morbos & languores curabat, aut immundos ſpiritus ex corporibus humanis expellebat.

Dæmones ſolo verbo pellit.

Quibus multi cómoti miraculis monaſticæ vitę inſtitutum arripiebāt, eiusque diſciplinam magno cum gaudio amplectebantur. Hinc nouum monaſterium ędificari cœptum non minùs maximarum virtutum ſplendore, quàm incolarum multitudine celeberrimum. Quo in opere verſantibus ſedulò monachis non pauca vir ſanctus miracula edidit. Et quidem inter alia cùm miræ magnitudinis ſaxũ nullis viribus loco ſuo moueri poſſet, vir diuinus ſolo verbo ita cómouit, vt ad illius imperium quocunque vellet ſe transferret. Currus aliquot viua calce onuſti cùm in medio itinere ingentem imbrium vim non ſine manifeſto incendij periculo è cælo decidentem expectarent & aurigæ pauidi virum ſanctum ad opem maturè ferendam compellarent, cœperétque iumenta à plauſtris remouere ne ſimul ab ignis ſæuitia, quòd futurũ metuebant, cum plauſtris abſumerentur, vir ſanctus id fieri prohibens ſublatis in cælum manibus ſtatim nubes ità duas in partes diſcidit, vt imbribus magnis vtrinque defluentibus, ne gutta quidem in currus decideret.

Nouum extruit monaſterium.

Miracula eius duo pręcipua.

Vix templi ædificatio ad iuſtá altitudinem peruenerat, cùm defuncto Timotheo Anaſtoſiopolis epiſcopo ad id honoris culmen inuitus planè & reluctans euectus eſt. Nam ciues pariter & clerici ciuitatis, pia quadam vi illata, è monaſterio protractum in lecticam coniecerunt, ac ſummo cum honore nec minori gaudio in ſede collocarunt: quam tot tantisque virtutibus adornauit vt nouus qui-

Inuitus planè rapitur ad Epiſcopatum.

dam pietatis ac iuſtitiæ ſol exortus videre

Tertiò Hieroſolymã.

Stimulabat vehementer eius animum cupi
tertiò iam loco ſacra viſendi; quò vt perue
credibili amore ſolitudinis captus ſtatuit,
cathedra, diuinis ibidem rebus ab omni hu
conſortio ſegregatus ſedulò vacare: ſed no

Redire nolens ad ſuos increpatur à S. Georgio martyre.

viſione à Gregorio martyre increpitus par
ſacri muneris functionem remeare coactus
tum miracula quæ eius abſentia conſenuiſ
bantur protinùs renouata ſunt. Vndecim
annum in ea dignitate eximia cùm laude e
cùm rurſus ſolitariæ vitæ deſiderio infla
importunè opportuneque epiſcopales à ſe
remouere conatus eſt: ac tandem voti com

Addicat ſe Epiſcopatu.

ctus rursùs ſe totum in humili fratrum
diuinis laudibus nocte dieque celebrandis
crauit. Ibi verò tot tantisque virtutibus in
gis magisque clareſcere cœpit, vt etiam pri
ſanctitati quamuis eximiæ obſcuritatem q
adferre videretur. Vndè ſanè nec pauca qu
multis attingere conſtitui, nam omnia in il
ma ſunt: vnumque ita cum altero, virtut
ſtantia certat vt haud obſcurè virum eum p
uinum fuiſſe teſtentur: dignumque qui ſem
ab omnibus memoria celebretur, atque in
mæ notæ Sanctos collocetur ad laudem & g
Domini noſtri Ieſu Chriſti, cuius gratia
que virtutibus decoratus tertio Heraclij Im
toris anno ſolutis mortalitatis vinculis
cælorum conſcendit.

VITA ET MARTYRIVM S. GEORGII Magnimartyris. ex ijs quæ apud Metaphraſten extant, & quæ Paſicrates eius ſeruus de eo ſcripſit.

DIocletianus Romanorum Imperator vt primùm indignè ſceptris potitus cuncta ſibi ex animi ſententia fluere vidit, magno eam in rem ſtudio incubuit, vt diuinos ſibi honores per ſummum ſcelus compararet, nomẽque in omni ſæculorum æternitate ea opinione clarum conſeruaret. Hinc magos vndique magnis præmijs exquirere, dijs ſuis & inprimis Apolloni tanquàm futurarum rerum peritiſſimo, magnifica aſſiduaque ſacrificia facere, non deſtitit vt qua potiſſimùm via modoq; eò pertingere poſſet, ediceret. Cumque die quodam falſum numen vehemẽtius fatigaret, nullumque omninò reſponſum daret, profani ſacerdotes illius ſilentij cauſam in viros iuſtos ac pietatis ſtudioſos retorſerunt; conſtanter aſſerentes omnia tripodum vaticinia falſa deprehendi, quòd viri iuſti Apolloni Deo vim inferrẽt, qua prępeditus conſincera veritatis oracula reddere non poſſet. Hinc opinionis errore deceptus miſer ſopitum iam ante aduerſus Chriſtianos bellũ magno ſanè furore excitauit: & in omnes prouincias edicta crudelitatis plena confeſtim miſit. Videre tunc licebat carceres adulteris, ſicarijs, flagitioſiſque hominibus vacuos, eorum qui Chriſtum Saluatorem fatebantur, plenos: Videre licebat vſitatis veteribuſque cruciatuum generibus tanquàm leuioribus repudiatis, grauiora quædã excogitari, quibus Chriſtiani ad ſupplicia & necem exquirebantur.

23. Aprilis.

Diocletianus ad diuinos honores aſpirat.

Crudelitas immanis Diocletiani.

Erat ijs tẽporibus Romano in exercitu admirabili pietate ac fortitudine vir Georgius, in Cappadocia claris natalib⁹ è Chriſtianis parẽtibus ortus.

Georgij patria & natales.

Hic ante pubertatis annos, amiſſo egregio in p
tis certamine patre, è Cappadocia cũ matre
in Paleſtinam, vndè erat oriũda, commigrar
cùm propter generis nobilitatem tum propte
poris pulchritudinem viriumq́ue præſtâtiam
Fit Tribun' militum. iam ad militiam maturus, militũ Tribunus
ratus eſt. Quo quidem in munere cùm ſe per
in bellicis certaminibus inuictum ſtrenuũ
Fit Comes. hibuiſſet, Comitis titulum à Diocletiano a
meruit. Eo tempore cùm mater è vita diſc
maioris cupidus dignitatis, ad ipſum Imp
rem profectus eſt.

Agebat tunc annum ætatis vigeſimum, cù
in Chriſtianum nomen immani tyrannide, t
Diſtribuit omnes opes in pauperes ad ſalutem opportunum ſedulò arripuit, o
ac diuitijs, quibus valdè etiam clarus erat,
peres diſtributis, ſeruisq́ue libertate donat
ta mente ad certamen pro Chriſti gloria ſub
comparauit. Tertius indicti ab ipſo Diocl
Concilij dies agebatur, quo Senatûs decre
uerſus Chriſtianæ fidei cultores aut comp
dum aut refellendum erat; cùm ecce Geor
lari facie ac mente tranquilla in medium P
conſeſſum ſe dedit & ad hunc ferè modum
Oratio S. Georgij ad Diocletianum Imperatorẽ & Senatum pro Chriſtianis. nem inſtituit: Quouſque tandem ô Imper
Patres conſcripti & Quirites, bonis vti leg
liti, furorem veſtrum in Chriſtianos auge
gesq́ue aduerſum illos iniquas ſancietis &
nes ſumma pietate ac innocentia perſequen
ad inſanæ religionis ſuperſtitionem impie
dam compelletis? Hęc idola non ſunt, dij no
inquam, dij. Nolite dęmonum fraude decip
ſtus ſolus Deus eſt, idemq́ue ſolus Dominus
ria Patris. Per ipſum facta ſunt omnia, &

eius ſancto omnia reguntur, conſeruanturque. Aut igitur vos veram agnoſcite religionem, aut certè illos, qui eam colunt, nolite dementia veſtra perturbare.

His verbis attoniti & inopinata dicendi libertate perculſi, oculos ad Imperatorem omnes conuerterunt, audituri, quidnam is ad ea reſponderet. Imperator autem, tanquam perſtrictis tonitru auribus ſtupenti ſimilis conticuit, repreſſoque iracundiæ impetu, Magnentio cuidam ex conſedentibus amico, qui ſecundas poſt Imperatorem tenebat, nutu, Georgio vt reſponderet, annuit. Is verò accerſito ad ſe Georgio: Ecquis, inquit, tibi iſtius audaciæ & magnæ in loquẽdo libertatis eſt auctor? Veritas, inquit, Georgius. Tum Conſul ſubiecit: Quis eſt veritas? Reſpondit Georgius: Chriſtus ipſe, quem vos perſequimini. Ergo tu quoque, inquit Magnentius, Chriſtianus es? Ego ſeruus ſum Chriſti mei, reſpondit Georgius: eoque confiſus, in medio veſtrum vltrò conſtiti, vt veritati teſtimonium exhiberem. His verbis populo concitato, & alijs alia dicentibus, incertus quidam rumor, in tanta multitudine excitari ſolitus, exaudiebatur.

Magnẽtius Conſul ad Georgium.

Tunc Diocletianus ſilẽtio per precones indicto, cum defixis in ſanctum iuuenem oculis ſæui draconis inſtar, cum agnouiſſet ſic allocutus eſt: Et olim nobilitatem tuam admiratus [illegible]atéque honore dignum exiſtimans ad maiores te dignitatis gradus prouexi: & nunc quamuis ad perniciem dicẽdi facultate abutaris, tamen quia prudentiam ac fortitudinem tuam diligo, tãquam benignus pater conſulo hortorque ne ſpreta militari gloria, floridam ætatẽ cruciatibus ſubijcias, ſed maiora potiùs, dijs per ſacrificia placatis, à nobis præmia expectes. Ad

Imperator alloquitur Georgiũ.

Georgius reſpondit Imperatori.

hęc ſanctus Georgius reſpondit: Vtinam tu potius ô Imperator, verum Deum vero ſacrificio placare ſtuderes atque immortalem gloriam appeteres. ... quidem qua nūc potiris fluxa eſt atque caduca, ... lamque vtilitatem eam ſectantibus cōferre poteſt. Quamobrem me quod attinet, ſpreta quiuis ... gloria ad eam aſpiro quæ nunquàm excidit, neque vllius iniuria aut vi eripi poteſt, eamque propter nullum cruciatuum genus reformido. Hæc aliaque viro ſancto loquente, Imperator totus ira per... ſermonem eius interrupit, ac ſatellitibus man... uit vt haſtis è Concilio expulſum in carcerem ... ijcerent.

Detruditur in carcerem Georgius.

Lapis pectori eius impoſitus.

Imperata dicto citiùs peracta. Martyrem ig... in carcerem deductum humique proſtratum ... pedibus vinciūt, ac immanis ponderis lapidem ... cro eius pectori imponunt. Quæ vir ſanctus, ... ne Deo gratias agens, tulit patientiſſimè. Inſeq... ti luce, rurſus eum Imperator ad quæſtionem ... cauit. Cumque lapidis pondere haud parùm ... fatigatum cerneret: Reſipuiſtine, inquit, Ge... an adhuc grauiora ſupplicia expectas? Cui Ge... us: Adeone, inquit, Imperator ignauum me ... ſe putas, vt paruo hoc ac planè puerili fractus ... plicio pietatem proderem? Imò ſanè tu prius ... quendo quàm ego ſupplicia perferendo def... bere, At ego, inquit Diocletianus, ſupplicijs ... erilibus te afficiam, vt tibi celeriter vitam ... Iubet igitur rotam aſpectu ſanè terribilem ... nibus vndique præfixam adduci, eaque alliga... martyrem dilaniari. In eam iniectus machina... tyr primùm ardētibus votis precibusque con... tiam à Chriſto precatus eſt, moxque vi rotæ ... in fruſtra diſcerptum tanta immanitate, vt ...

Præclara martyris vox ad Imperatorem.

Horribilis machina.

Diſcerpitur corpus martyris.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſpectaculo oculos animosque cuncti auertere cogerentur. At martyr, oppreſſis nimio præ dolore ſenſibus, primùm inſtar mortui conquieuit, neque vllum vitæ indicium edidit, ita vt Imperator quaſi præclara de martyre victoria potitus exultaret, lætusq; ad Apollinis templum ſacrificaturus abiret. Vix pedem è loco certaminis extulerat, cùm repentè cœli horrẽdo fragore excitato, vox ad aures martyris delata eſt: Eſto fortis Georgi, nam tua confeſſione alij ſimiliter ad fidem vocãdi ſunt. Paulò autem pòſt reſtituta temperie, viſus aſtare rotæ immenſo ſplendore coruſcans Dei angelus qui extenta manui integræ eum ſanitati reſtituit animumq; ad alia ſubeundum certamina addidit.

Angel⁹ Dei ſanat martyrem.

Intereà carnifices ingẽti pauore correpti vt martyrem, præter expectationem, incolumen cõſpexêre extemplò rem ad Imperatoré nefarijs ſacrificijs intentum detulêre. Qui viſo Georgio obſtupeſcens vix oculis proprijs fidem adhibebat: tacitusque ſecum admirãs obmuteſcebat. Aſtabant viri duo prętoria dignitate inclyti, quorum vnus Anatolius, alter Protoleo, conſpecta rei nouitate ac planè mirabili ſtatim in has confeſſionis voces eruperunt: Verus eſt Deus, magnus & verus Chriſtianorum. Hos confeſtim Imperator ira percitus capitis ſententiam, indicta cauſa, ſubire iuſſit. Sed & ipſa Imperatrix Alexandra veritatis lumine Dei beneficio illuſtrata intrepidè Chriſtum confeſſa eſt, quam Magnentius ſtatim abduxit, & ne ad aures Imperatoris confeſſio eius manaret, domum ſecum abripuit. Diocletianus autem maxima rabie agitatus, vinctum Chriſti martyrem in foueam calcariam præcipitem dari iuſſit, ibidemque in diem tertium omni auxilio deſtitutum aſſeruari.

Duo Prætores palàm Chriſtum confitẽtur.

Itẽ Alexandra Imperatrix credit.

Exple-

Expleto autem die tertio Imperator, ne quidre-
quiarum ab eo extaret, rurſus mandat ſuis vt oſſa
quæ ſupereſſent, (nam certo certiùs martyrem ex-
tinctũ credebat) calci profundiùs defoderent, ſem-
piternaque obliuione cuncta ſepelirent. Abierunt
ad imperium famuli magna populi ſequente ca-
ua, eumque, quem planè calcis virtute cõſumptu
credebant, mirabili ſplendore fulgentem viuum
incolumem repererunt. Quo ſpectaculo tantus
nimorũ motus in plebe exortus eſt vt ſublato
more vnum ac omnipotentem Chriſtianorum
um collaudarent.

In calce manet incolumis.

Intereà militibus moras nectentibus rumor
Diocletianum peruenit, qui ſtupore attonitus
virtutem magicis artibus ſcelerata mente aſſc-
re non eſt veritus. Hinc cùm animum in omnem
gitationem verſaret, & martyrem qui virtute
búſve artibus res adeò admirandas faceret, inte-
garet, ac martyr Chriſti potentiam illi prædica-
ille, præſtigijs tuis, præſtigijs inquam, nos o-
ad ſtuporem adducis, exclamabat. Sed efficiam
cebat, vt experiundo tandem diſcas nihil adu-
potentiam noſtram præſtigias valere. His d-
ferreas iubet afferri crepidas, easque copioſo i-
candentes in pedes ipſius indui. Tùm verò inſta-
bus à tergo lictoribus ad carcerem propelli ma-
rem fecit. Martyr autẽ quanquàm acerbiſſimis
ciatibus fatigaretur gradumque difficulter a-
dùm inferre poſſet, ſecum tamen ipſe exultans
Chriſti nomine inſtanter inuocato, ſupplicij a-
bitatem ferebat animumque his verbis ſibi ip-
debat: Curre Georgi vt apprehẽdas: Sic enim
ris, vt non incaſſum.

Ardẽtes ferreæ crepidæ pedib⁹ eius adhibentur.

Tandem in carcerem retruſus die illo ac

in gratiarum actione alacri mente perſtitit, Deiq́; ſtupendo beneficio iterum priſtinam ſanitatem recepit. Poſtridiè Imperatoris mãdato totiusq́ue Senatus auctoritate accitus, ſanus non modò ſed maiore etiam quàm ante corporis animique pulchritudine decorus venit: ità vt Imperator ſtupore oppreſſus vix fari poſſet. Tandem cum admiratione in vocem prorumpens ait: Georgi, ſi tibi tuæq́ue ſaluti rectè conſultum velis omiſſis præſtigijs magicisque artibus dijs ſacrifica: alioquin multis cruciatibus affectus dulci hac vita ſpoliaberis. Cui martyr: Quanta, inquit, eſt iſta veſtra dementia, qui Dei mei potentiæ præſtigiarum nomen impiè imponitis, eiusq́ue præſidia magicis artibus comparantes, ludricas dęmonum, qui à vobis coluntur, fallacias tam impudenter iactatis. Acri voce trucique aſpectu Diocletianus martyris orationem interpellans, adſtantibus imperauit, vt os eius cæderent: Sic, inquiens, doceatur, Imperatores non eſſe contumelijs afficiendos. Deindè iuſſit, vt neruis bubulis tamdiù vapularet, quoad nudatis vndique oſſibus animo viribusq́ue deficeret.

Retruditur in carcerem & ſanatur diuinitùs.

Os eius cæditur.

Vapulat neruis bubulis.

Fuit continuò ad Imperatoris imperium flagellis in corpus martyris ſæuitum: ſed Chriſtus Dominus, qui vires animumq́ue ad aſpera queque fortiter ferenda ſuppeditabat, illũ concidere non modò non eſt paſſus, ſed etiam nè ſerenitatem quidem vultus aliqua triſtitiæ nube, obſcurari: prorsùs vt Imperator admiratione plenus, cogitatione deficeret: nec vlteriùs, quod inferre vellet, inueniret. Tam Magnentius pari cum Imperatore admiratione detentus conuerſus ad martyrem ait: Tu ſi neque præſtigijs, neque magicis artibus, ſed ſola Chriſti Dei tui, vt aſſeris, virtute res adeò admirandas &

planè

planè ſtupendas geris, exhibe nobis clarius aliquod illius potentiæ ſignum, vnumque ex his mortuis in tumulo reconditis ad vitam reuoca, vt ſic demum Chriſto tuo ſoli, veram diuinitatis gloriam tribuamus. Ad hæc S.Georgius: Quanquàm certo ſciam vos, qui vinculis diaboli contricti ad ipſius voluntatem captiui detinemini, neque hoc quidem facto ad Chriſtum Deum viuentẽ acceſſuros, tamen propter eam, quæ hîc præſens eſt, populi multitudinem, Dei mei benignitate confiſus, veſtris voluntatibus non inuitus parebo: illiusque, qui cæli terræque imperio dominatur, potentiam declarabo. His dictis, vtrũque in terra genu cum intima pietate fixit, fuſiſque ritè ad Deum precibus, mortuum, nõ ſine ingenti terręmotu, ex terræ viſceribus ad vitam reuocauit. Hoc miraculo, dum cũctos ſtupor inuaderet, maxima populi multitudo iteratis, ingẽti cum clamore, vocibus Chriſti gloriam collaudauit. Imperator verò amẽtia & furore magis repletus execrabiles in Chriſti ac Georgij nomẽ blaſphemias euomebat, iterumque tetro eum carcere concluſit. Præterea cùm alij atque alij, cuſtodibus pecuniarum facilè corruptis, ad eum ventitarent, plurimi ... teribus delictis per eum expiati Chriſto nomen dederunt: ac diuinis eius ſermonibus miraculisque in fidei conſtãtia confirmati nulla pro Chriſti gloria certamina recuſarunt.

Mortuum ſuſcitat martyr ſanctus.

Recluditur iterũ in carcerem.

Inter quos Glycerius quidam, homo cùm ... tum ingenio quidẽ ruſtico, ſed fidei ac pietatis virtute adeò eximia, vt ſpretis tyranni minis ſupplicijsque, ſanguinem pro Chriſti nomine fundere non dubitauerit. Hic enim cùm rem ruſticã exerceret, atque, vt fieri interdum ſolet, alter ex bobus nimiis laboribus fatigatus humi laberetur & iam iam ...

pi...

pirare videretur, Glycerius tanta calamitate ſanè perturbatus, cùm multa de admiranda Georgij ſanctitate audiuiſſet, ad carcerem contendit, ſupplexque à martyre malo ſuo remedium poſtulauit. At martyr viſo illo ſubridens hoc tantum effatus eſt: Vade Chriſtus Dominus meus bouem tuum ad vitã reuocauit. Ille autem verbis eius credulus abijt, inuentoque boue ſano & incolumi contineri non potuit quin in has voces laudis & confeſſionis erumperet: Magnus eſt Deus Chriſtianorum. Comprehenſus igitur iuſſus eſt capitalem ſubire ſentẽtiam quam lætus gaudensque extra vrbem excepit.

Glycerius credit & gladio cæditur.

At Imperator qui nocte interim dieq; varias in animo ſuo fraudes ſuppliciaque verſabat, quibus ſanctum martyrem à Chriſti confeſſione auelleret cùm altera luce iterum ad quæſtiones eum euocare ſtatuiſſet, fertur Chriſtus ipſe martyri in carcere votis precibusque intento apparuiſſe animumq; ad reliqua certamina ſubeunda addidiſſe, coronamq; capiti impoſuiſſe hortans vt etiã atque etiam videret ne quauis timiditate eadem ſe indignum redderet. Quo munere incredibili perfuſus gaudio martyr inſequenti luce ad certamen euocatus prodijt. Et quidem Imperator poſt multas, quibus martyris animum mira calliditate ac fraude pertentabat, blanditias, tandem ait: Si velles mihi tanquàm patri amantiſſimo obſequi, omnes iſtos, quos pertuliſti, cruciatus maximis honoribus compenſarem. Tum Georgius: Si libet, ô Imperator templũ, deos viſuri, ingrediamur. Hoc dicto Imperator gaudio exultans, tanquã victoria de martyris conſtãtia potiturus, cũ vniuerſo Senatu populoq; templũ intrauit. Omnibus autẽ ingreſſis, indicto ſilẽtio, & ſacrificio iam parato, martyr extẽſa manu ad Apollonis ſtatu-

Chriſtus S. Georgio apparet & eũ confirmat.

Vide fallaciã dæmonis.

ſtatuam: Ecquid, inquit, à me ſacrificium poſtula
Num diuinos vni ſoliq; Deo debitos expectas ho-
nores? Hæc dicens edito crucis ſigno dęmonē inha-
bitantē in voces verbaque huiuſmodi cōpulit: Non

Egregiè ſeipſum dæmon pudefacit.

ego, nec mei ſimiliū quiſquā Deus eſt. Vnus eſt De
us, quem tu prædicas. Nos autem in barathrū dam-
nationis ſempiternæ à Deo præcipitati, inuidiæ ſti-
mulis concitati, eandem in calamitatem miſeria
que homines pertrahere nitimur. Tum Sanctu
Quo pacto igitur hîc manere, me veri Dei cult

Corruūt ſimulachra.

præſente, audetis? Hoc dicto, ingenti cum ſo
fremituque ſtatuæ ad vnam omnes humi prola
ſunt. Tunc quidam immani furore in Sanctum c
citati, conſtrictum repentè vinculis, multis pl
affecerunt.

Sedato autem populi tumultu & Georgio c

Imperatrix palàm ſuam fidē teſtatur.

Diocletiano adducto, eccè Imperatrix in med
procedens magna cum humilitate ac reuerētia
dibus ſe martyris proſtrauit, Tyranni dementi
conſpuens, deos maledictis lacerās, eorumque c
tores deteſtans. Imperator autem ad eam: Qui
bi, inquit, accidit, ô Alexandra, quòd huic Mag
incantatori impudenter adhærens, à dijs receſſe
Illa verò in Chriſti cōfeſſione Deiq; laudibus e
tans ne reſpōſione quidem dignum eum reputa

Sentētia in S. Georgiū & Alexandram.

Igitur Diocletianus nimio furore ebrius vtra
que & Georgium & nobiliſſimam Imperatri
capitis damnauit. Nec mora, ij, quibus hoc m
datum erat, conſtrictum vtrumque vinculis
ne multis varijſque ludibrijs extra portas p
xerunt. Illi vero alacri animo ad certamen p
rantes viæ tædium pijs precibus alleuabant. V
rò ad locum quendam ventum fuit, Imperatri
conſiſteret petiuit. Illis autem facilè annuent

Alex

Alexandra ſuper veſtem reſedit, & capite in genua reclinato impollutum Deo ſpiritum tradidit. Huius rei cauſa martyr Chriſti maiori lætitia exultās diuinam bonitatem precibus & hymnis & canticis celebrabat, donec ad locum, in quo coronādus erat, perueniſſet. Ibi verò fixis in terram genibus, oculiſque cum inſita pietate ad cælum ſublatis, intrepidè ceruicem feriendam præbuit, & repromiſſam à Deo iuſtitiæ coronam recepit.

Imperatrix reddit ſpiritum.

S. Georgius decollatur.

VITA ET MARTTRIVM S. ADALBERti ſecun i Pragenſis Epiſcopi. ex ea quæ fide optimè apud Surium inuenitur. Occubuit martyrio anno Domini 997.

ADalbertus in Boëmia claris admodùm ortus natalibus, & dignitate inter ſuos ac gloria præcipuis, diuino proculdubiò minimè in lucem editus ad magnam eccleſiæ vtilitatem ab ipſo ortu deſtinatus eſt. Nam cùm in morbum periculoſum & planè mortiferū incidiſſet, & parentes multis lachrymis morientis filij exitum proſequerentur, fuit repentè à mortis ipſius faucibus præter omnem ſpem votis precibuſque parentum, ad vitam reuocatus. Decurſis autem rudis infantiæ balbutientibus annis traditus eſt Magdeburgi literarū diſciplinis imbuendus, quas cùm annis admodùm paucis magno cum tædio ac labore imbibiſſet, optimis dulcis ſapientiæ liquoribus ad patriam rediit. At verò quanquam magnam ſuis ipſe parentibus expectato diu reditu voluptatem adferret, tantam tamē deprauatis moribus ac nimia viuendi libertate moleſtiam intulit, vt breui hauſtam ex eius conſpectu lætitiam grauiore mœſtitia obſcuraret, luctuque ac lachrymis parentes deformaret.

23. Aprilis.

Patria eius.

Traditur literis.

In iuuenili ætate fuit valde laſciuus & diſcolus.

Incumbebat iocis puerilibus, laſciuiã intempe-
ter exercebat, & cibo potuique, pecudis in-
ditus, diuinas leges per ſummũ ſcelus conculc-

Intereà Boemiæ prouinciæ antiſtés morbo
ripitur: accedit Adalbertus, adſtat moribũdo,
tẽplatur humanæ vitæ miſeriam fragilemq́;
huius gloriã. Tandem audit moribundũ ami-
deſperata voce omnẽ ſalutis ſpem abijcientem
mantemq́; ab immundis ſpiritibus ſe ad tar-

Epiſcopi Pragenſis horrenda mors.

chaos deportari. Ingẽti ſanè horrore corrip-
ſalutari diuini iudicij timore perculſus, fi-
nit animis, totaq́; mente ad certũ ſalutis iter

Redit ad ſanam mẽtem Adalbertus.

vitamq́; componit, ac poſtremò tam excell-
tutum omniũ ſplendore priſtinæ vitæ tene-
pellit populumq́; illuſtrat, vt cõmuni omn-
tentia demortui dignitate digniſſimus iudic-

Igitur electus epiſcopus & ſummo cum

Creatur Pragæ Epiſcop⁹.

ac gloria in ſede inuitus collocatus alium ſe
ab eo, qui antè fuerat, exhibuit. O qualis qu-
mutatus ab illo qui paulò antè poſt diuit-
mundi gloriamque rapido curſu tendebat,
mente terrenis in actibus ſepultus, ſola q-
grata erant, auide expetebat. Nunc vero
curſu ſola cęleſtia ſuſpirabat, prorſus vt a-
quod aiunt, manibus theſauros exhaurire,

Benignitas eius in pauperes.

pauperum inopię miro ſtudio conſulebat.
ſummæ voluptati dies cum noctibus in p-
lachrymis inſumere, quibus veteris vitæ d-
urebat; Contra noxias voluptates & lab-
gentium vitiorum, omni arte, omni ſtud-
tum occurrebat, donec deſideriorum ſpinas
ret, terrenasq́; delectationes vinceret, & in-
terim paſſus, proficuum ingẽtemque ſud-
multorum ſalute ad finem perducerẽt. M-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ferorem eius omnes & qui latus illi proximè claudebant amatores carnales rigidum vitæ genus odio habebant, & apud terræ primates fictis criminibus atque calumnijs in inuidiam trahebant. Populus interim duræ ceruicis ſeruus libidinum factus per omnia ſcelerum genera vagabatur, & monentem ac obſecrantem nequicquàm antiſtitem repellebãt, ſubſannabantque.

Ridetur ac repellitur à populo, vitia eorum corrigere cupiens.

Tunc Adelbertus cùm populum tanto mentis furore in omnium vitiorum ſcelerumque licentiam ruentem ad ſalutis viam nullis monitis precibusq; reuocare non poſſe ſe cerneret, relicta ciuitate, excuſſoque in eam pedum puluere, ſacroſancta loca, in quibus Chriſtus Dominus humani generis ſalutem operatus eſt, inuiſere ſtatuit. Iter igitur ingreſſus cum Romæ tum Hieroſolymis ſacra loca venerabundus obiuit, ac tãdem maiore cæleſtis vitæ deſiderio inflammatus Romæ ſe totum monaſticæ vitæ diſciplinis ad S. Bonifacium dedicauit. Ibi ſuſcepto habitu tanta virtutum ac ſanctitatis integritate Chriſto militauit, vt ab omnibus mira charitate amplecteretur, & tanquam cęli quidam incola ſuſpiceretur.

It Hieroſolymam.

Fit monachus.

Poſtea terræ populus ſuorum ſcelerum fœditate offenſus & in via iniquitatis iam laſſatus epiſcopum ſuum, pluribus quàm antè & pietatis & eloquentiæ luminibus fulgentem reuocauit: ac ſpem vitæ melioris oſtendens, tandem diu multùmque reluctantem ad ſedem reduxit. Et quidem venientem paſtorẽ magno cum gaudio excepit, compreſſaque priſtina viuendi cõſuetudine, inſitas libidines aliquandiu repreſſit: ſed mox pondere peccatorum, ꝗ diu planè abiecerat, oppreſſus in voraginẽ ſcelerum ſuorũ decidit: atq; adiutrices epiſcopi manus,

Reuocatur à ſuis.

quibus eos extrahere nitebatur, pertinaciter
ſauit potiusque in ſceleribus ſuis præfocan,
ſacri antiſtitis ſalutifera monita ad aures ad
re maluit.

S. Adalbert⁹ ſubditorum ſuorũ offenſus peccatis iterum Romam abit.

Tùm diuinus heros conſcenſo equo dulcem
mam reuiſit, & quaſi poſt pericula maris qu
uis optatum portum occupauit. Sic ſecretor
ſterij ſinus charam requiem intrans, pulchr
chel amplexabatur ſacriſque delicijs eſurien
nimam nocte dieque ſedulus paſcebat. No
pòſt Romæ congregata eſt Synodus, in qua
tinus Archiepiſcopus, epiſcopum ſanctum
ſterij quiete ad relictos greges remittẽdum

Synod⁹ Romana compellit eum redire ad ſuos.

luit. Cui Papa Gregorius eius nominis qu
ſentiens, ſuſceptum ſemel gregem non po
nè eum dimittere, multis ſcripturæ ſenten
uerauit: poſtremò ſedentes epiſcopi volen
lentemque Adalbertum, ni pareat, vinculis
matis conſtringendum definiunt. At ille ad

Oratio S. Adalberti ad Gregorium Papã Quintum.

O Pater, inquit, ſanctiſſime, eòne me redir
lis vbi animarum fructum faciam nullum
menta verò ſalutis mea capiam maxima? Q
mitiga ærumnam meam, triſtique receſſu
cum tribue ſolatium. Si oues meæ verba v
nere pergunt, liceat mihi vel ad exteras &
gentes tranſire. Acquieuit libens volunta
nis Dei Papa Gregorius, & quanquam non
mi dolore, propter interruptã quietem,
exultantẽ tamen propter martyrij ſpem,
go deſiderio ardebat, à ſe dimiſit.

Petit Ducẽ Polonorũ.

Ergò, quem ſuo labori adiutorem De
rauerat Ducem Polonorum Boleſlaum
bius petijt, cuius auxilio ad populum ſibi
ſum & multoties contradicentem nuncio

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſtinauit. Sed illi præter plenam contumelijs legationem attulerunt nihil. Ille verò, accepto libello repudij, iſtis cōtumelijs nō aliter exhilaratus fuit, quàm homines oblatis præter ſpem honoribus ac diuitijs lætari ſolent. Igitur ſolutis vinculis ſacer Antiſtes tota mentis auiditate martyrij deſiderium arripuit, iunctiſque duobus ſocijs, quos ſacro bello portandoque euangelio aptiores iudicabat, itineris ſibi comites delegit.

Sui eum nō admittunt.

Nec mora. Eſt in parte regni Boëmię ciuitas magna, quam Gneſnam vocant (vbi ſacrum eius corpus multis admodùm miraculis clarum ſepultum iacet) ibi dum precibus & ſacrificijs pro populi illius ſalute die noctuque diuinam implorat miſericordiam multos Chriſto lucrifacit, multos natu grandes & fœdis peccatorum ſordibus inueteratos puriſſimo regenerationis lauacro mundat, mundatoſque in Chriſti ouile introducit. Indè nullas nectens moras, nauim conſcendit, ac varijs maris ſuperatis periculis, tandem Pruſſorum terræ clanculum appulit. Erat gens planè barbara adeòque moribus efferata, vt, ſilicis inſtar, ſalutaria dogmata repelleret, ac neminem prorsùs ſalutem adferentem admitteret. Vndè trepidi ſanè nautæ ſanctum militem feſtinanter expoſuêre, nocturnoque remigantes auxilio, ſecuram fugam capeſſuerunt. At Chriſti miles incredibili pereuntium animarum zelo flagrans, duobus cum ſocijs paruum quendam cum inſula, forma & ſitu, haud abſimilem, intrauit. Ibi aliquot dum hæret diebus, fama nouorum hoſpitum ad aures paganorum deuenit: eſſe nimirum homines ignoto habitu ac cultu prorsùs inauditos. Aduolant ex improuiſo parua naue pauci, frendentque, ira fumantes, barbarum neſcio quid, ac ho-

Gneſna ciuitas in Boëmia.

Multos adducit ad Chriſtum.

Venit in Pruſſiam.

Percutitur immaniter ſacer Antiſtes.

ac hoſpites quærunt. Tandem vnus ex eis peior ac peſſimus propiùs accedés, ſublato vi maxima, meditantem to quo nauem impulerat, cæleſtia meditantem piſcopum fortiſſimè percuſſit. Si nõ abitis, citius capite plectemini, aut certè duris vexati plicijs, ingratam mortem ſubibitis. At verò Antiſtes humi ſtratus, & mente pariter ac corpore toto extentus: Benedictus, inquit, Deus: Si pl accipiam pro crucifixo meo, vnum ſaltem ſum ictum habeo.

Barbari verba vitæ audire recuſant & mortem minantur.

Quid verò indè ſecutum? Foras eiecti, in mercatum, vbi ſubitò cęlicolam circunſtan go agmine omnis generis ac ſexûs homines, cruentos rictus, ac, luporum inſtar, ſanguine entes minátur mortem, quòd ad eos apporta tam. Loquentem horrent deridentque, & verba magna cum ſuauitate ac modeſtia in tem dedignantur. Inſtabat nihilominus vir feritatem illorum lenire: ſed illi horrendis ribus aëra implentes, baculisque terram per tes furorem dictabant, mortemque procin laturos, ni terra excederet, iurabant. Tum ve leta Christi oleum ſe & operam perdere tristitia magna affectus varios caſto in pecto ſabat æſtus, nec tamen ſalutis gentis barba certè optatę mortis ſpem abijciebat. Habito cum ſocijs conſilio, placuit abiecto veſtium re nitidiorem paulò corporis aſſumere ac alia quæuis offenſionis pericula rudibu norũ animis adimere. Intereà dum hac arte

Luitici ſunt q alias Vilſi dicuntur.

de deludere eos cogitat, ad ferocium Luti ſurda idola totis viribus prędicationis ful ijcienda conuertit iter, vt Chriſto nouum populum acquireret, aut longis deſider

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

imponeret. Sed dum his cogitationibus implexus hæret breui itinere conſecutus eſt quod multo tempore quæſierat.

Ecce enim dum læto in gramine Miſſarũ ſolennijs ritè celebratis & viribus corporis cibo vtcunque reparatis, ſomno indulgent, adeſt ingenti cum armorum ſtrepitu barbarus quidã cuius frater non ita pridem à Polonis occiſus fuerat. Is acri vindictę cupiditate incẽſus animum ſuum ſanctiſſimorum virorum nece ſanare cupiebat. Itaque rapido curſu eos aſſecutus, vinculis primum conſtrinxit, impoſitisque plagis ad montem quendam compulit: in cuius ſupercilio præclarã martyrij palmam diu deſideratam fœlix pater fœlici agone adeptus eſt. Nã ſeptem lanceis (quemadmodum referunt qui actioni interfuerũt) confoſſus occubuit. Primum dux ipſe & nefariæ cohortis magiſter, ſtimulante furore, cordis eius penetralia perforauit, indè cęteri pari furore ac malitia elati ſcelus peregerunt. Vt autem oſtenderet diuina clementia quàm nihil huius vitæ mors ſit formidanda quàmque eadem precioſa in conſpectu Dei ſit, eccè ligatæ martyris manûs ſponte ſolutæ amicam mortem amplexarũt: ac crucis in modum extentæ, anima ad ſuum creatorem migrante, permanſerunt.

Capitur S. Adalbertus & vinculis conſtringitur.

Septem lanceis confoditur.

Miraculum.

Impij verò illata viro ſanctiſſimo tam crudeli morte nequaquàm contenti, abſciſſum à corpore caput, fida ſub cuſtodia vtrumque aſſeruarunt, vt Chriſtianiſſimo Boleſlao Duci ingenti pecuniæ vi illud redimendum offerrent. Duos autem fratres martyris comites fideles ſecum miſerandam in captiuitatem abripuerunt eodem martyrij ac gloriæ certamine à cœleſti Patre coronandos.

Duos ei᷒ ſocios captiuos abducunt.

VITA F. AEGIDII VIRI SANCTI[ſſi]mi, qui fuit è primis ſocijs beatiſſimi Franciſ[ci Aſſi]ſinatis. ex ea quæ extat apud Surium.

23. Aprilis. QVo tempore beatus Franciſcus calcata m[un]
di vanitate, pietatis ſtudio incredibil[i fla]
grabat, erat Aſſiſij vir quidam mira ſi[mpli]
citatis ac amoris in Deum ardentiſſimi, AEg[idius]
Duo primi ſocij S. Franciſci. nomine; qui vt primùm ſuis è ciuibus inte[r]
Bernardum eius vrbis virum primarium &
num Petrum ſummæ ædis ibidem Canonic[um]
bus ſuis in pauperes erogatis, ſancti Franciſc[i]
tutum amplexatos, octiduò pòſt diuino in[ſti]
permotus ad eos quoque ſe aggregauit.

Porrò Franciſcus nouo milite gauiſus, c[um]
eum donaret habitu, ad comparãdum pann[um]
iret, atque mulierem ſtipem infimis precibu[s]
dicantem obuiam haberet, ait ad AEgidium:
tu, optime frater, huic pauperculę pallium, [quo in]
dutus es, largiris? AEgidius autem promp[to ala]
crique animo mulieri id obiecit, ſimulque e[x ea e]
Eleemoſyna hominẽ lætificat. leemoſyna tanto eſt cumulatus gaudio vt c[œlos]
planè apertos exiſtimaret. Hinc toto dein[ceps vitæ]
ſuæ tempore nihil vno charitatis officio am[plius]
habuit, nihil maiore cum alacritate ac gaud[io]
Pauperum amator & benefactor Ægidius. fecit, quàm inopium ac pauperum neceſſi[tati]
cõſulere: cunctiſque cùm corporis tùm ma[]
gis animæ cibos ſubminiſtrare.

Cùm aliquãdò ad loca ſacra peregrinan[s, pau]
perem extrema nuditate laborantem obu[iam ha]
beret, nihilque quo hominis miſeriam ſu[bleuare]
poſſet, inueniret, auulſum protinùs de ſuo c[ucullo]
caputium ei obtulit: ac nudo capite dieb[us]
inambulauit. Quanquàm autem & ipſe pa[]
benter pauperibus aliquid tribuebat, nunq[uam]

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

men gratis oblatum panem ſumere voluit: ſed manuum ſuarum labore victitabat, neque tamen præter victum in diem admittebat aliquid. Ocium verò tanquàm animæ peſtem contagioſiſſimam cane peius & angue oderat, & manibus, quod aiunt, pedibusque euitabat. Huius autem propoſiti adeò erat tenax vt nec latum quidem vnguem ab eo recederet.

Nõ vult veſci panibus niſi labore ſuo quæſitis.

Ocium deteſtatur.

Cùm quandoque à Cardinale Tuſculano benignè ad menſam eius vocaretur, ille nè tanti principis auctoritatem negligere videretur, adfuit quidem; ſed duobus onuſtus panibus, quos iuſtis antè laboribus acquiſierat: aſſerens nequaquàm ſibi licitum eſſe alienis veſci ſudoribus: quin potiùs beatum eſſe eum, illique bene fore qui manuum ſuarũ labores manducaret. Hinc beatus Franciſcus viſa viri ſancti innocentia & optima vitæ diſciplina liberam ei, vbicunque vellet, cõmorandi facultatem concedebat. Degit aliquandò in eremo quadam Peruſiæ vicina, vbi lagenas arculasque vitreis poculis aptas contexebat, quas deindè nudis pedibus in oppidum, non quidem pecunia ſed nudo victu venales inferebat.

Degit ſolitarius ad Peruſiam.

Eo in loco annis non paucis cum magna ſanctitatis laude exactis, aliquandò reuocatis ad memoriam priſtinæ vitæ delictis tantum ex eorum recordatione dolorem concepit, vt abiens in ſiluam ſe habitu ſacro nudauerit, accitoque quodam fratre, eidem præceperit, vt iniecto collo eius fune ad alios eum pertraheret & tanquàm grauiſſimorum criminum reum vapulandum offerret. Ipſe verò voce cum lachrymis & miſerãdo eiulatu ſublata miſericordiam clamabat. Fratres autem eo viſo ad tantos ſunt prouocati fletus, vt, intercluſo crebris ſingultibus ſpiritu, vix fari poſſent. Tandem illi rogantibus atque monentibus vt ſe ſuo indueret

Dolor eximius de peccatis olim commiſſis.

habitu reſpondit vir ſanctus : Ego ſanè eo planè in-
dignus ſum: vos autem ſi eleemoſynę loco eum mi-
hi conceditis, miſer illum recipiam.

Beatus autem Franciſcus viſo eius feruore, & in-
Mittitur ad credibili martyrij cupiditate, cum alijs quibuſdam
Saracenos. ad Saracenos eum deſtinauit. Sed Tunetum ve-
ens fuit à Chriſtianis illic degentibus à ſalutaribus
monitis barbaris fundendis prohibitus: nè ſecum
omnes pariter in mortis periculũ adduceret. Vnus
ex fratribus grauiſſima quandoque carnis tentatio-
ne afflictus remedium ab eo poſtulauit. Cui AEgi-
dius: Dic mihi, inquit, quid faceres cani te mor-
re volenti? Ego, reſpondit ille, verberibus eum a-
gerem. Et AEgidius: Idem facito huic tẽtationi
tandem liberaberis: nam nemo ſine certamine
minimis etiam hoſtibus victoriam obtinere pot-

Ipſe verò fuit corporis domitor inprimis
Parcimonia mius. Semel in die eumque ſanè exiguum ad veſ-
victûs. ram ſumebat cibum. Et quanquàm alij in eo cor-
poris caſtitatem mirarentur, eamque facerent p-
rimi, ille tamen multò magis ad mentis puritat-
Puritas men attendebat, inq; eo laborabat vel maximè vt ſ-
tis. cum diuina ſociaret arctiſſimè, nihilq; admitte-
quòd vel tenui nubecula ſplendorem illum ob-
raret. Cùm multa frater quidam de caſtitate e-
prędicátem cunctisque virtutibus præferentem
diret: eum tanquàm ſacrarum literarum rudem
prorsùs ignarum inſtruere voluit: Charitatem
D. Paulo cæteris virtutibus antelatam, eamque
nium reginam eſſe dicendam. Cui AEgidius ſ-
dens reſpondit: Ecquid nam eſt charitate caſti-
purius? Quid nos Deo magis commendat, qui-
charos ei reddit niſi illa mentis caſtitas quæ
omnes diuinę gratię cuſtodit & amoris vincul-

diſſolubili ei coniungit? Cumque prętereà in caſtitate laudanda & prædicanda multus eſſet, quidam matrimoniali vinculo conſtrictus illa audiens ait: Ego vxore mea contentus, à fœminis omnibus abſtineo. Cui AEgidius: Putas, inquit, non poſſe hominem è ſuo vino ebrium fieri.

Etſi autem literis nullis inſtructus erat, attamen diuinæ ſapientiæ ſplẽdoribus adeò fuit illuſtratus: vt etiam eruditiſſimos quoſq; excelleret. Nec prophetiæ dono caruiſſe putandus eſt: nam cùm rex Francorum Ludouicus peregrino habitu ſacra loca aliquandò inuiſere ſtatuiſſet, in via tactus amore ſancti AEgidij, de cuius virtutibus iam antè audierat multa, Peruſiæ ad monaſterij portam venit. Ianitor autem vt primum AEgidio nunciauit peregrinum quendam cum paucis familiaribus præ foribus ſtare, eiusque colloquium expetere, ille actutùm in ſpiritu eum Franciæ regem eſſe cognouit, celeriterq; accurrens eius in amplexus amore ebriùs ruens, magno cumulatum gaudio a ſe dimiſit.

Donum prophetiæ.

Iam verò quàm ei fuerint familiares mentis in Deum exceſſus quis credat? Poſt ſextum à ſuſcepto vitæ ſanctioris inſtituto, quadam nocte pijs intẽtus precibus adeò diuini ſpiritûs ſuauitate abſorptus eſt, vt putaret animá planè à corporis coniunctione diuellendam eſſe. Nec multò pòſt raptus in ſpiritu ad cæleſtia arcana contemplanda tanta eſt affectus lætitia tãtaque repletus dulcedine vt deinceps quoties vel ipſius Dei, vel gloriæ cæleſtis, vel paradiſi fieret mentio, toties oppreſſis ſenſibus humi caderet, ſpirituque exultans cæleſtia regna peragraret: Hinc pueri & opiliones ab alijs docti, eo viſo, clamabãt: Paradiſus, paradiſus. Quo audito, protinùs corpore deficiens labebatur, & interim cum incre-

Mentis exceſſus ei familiaris.

dibili

dibili mentis gaudio de cæleſti gloria cogitabat.
Triduò antè Chriſti natalem, in Tuſcia eo loco
quem Sethonam vocant, poſtquàm diebus quadra-
ginta continuis (vulgò id S. Martini ieiunium a-
pellant) in ieiunijs precibuſque perſeueraſſet, no-
cte Chriſtus Dominus ei apparuiſſe fertur. Ex
ius conſpectu tantam hauſit animi voluptatem
ſpiritûs dulcedinem vt deinceps omni homin
familiari conſortio repudiato vnicum vitæ ſu
latium ſolitudinem appeteret, ac nocte dieque
cæleſtium rerum meditatione animum paſce

Chriſtus ei apparet.

Fuit autem in omni vita perquàm iucundus &
laris, quanquàm ea res multis ſæpè hominibus,
roſis dico & qui externo habitu vultuque om
virtutem ſanctitatemque metiuntur, non paru
indignationẽ attulerit. Sed non intelligunt ij,
tùm certè ab ea ſanctitate quam fingunt alieni,
poſſe iucundè viui, niſi ſapienter, honeſtè iuſteq
viuatur.

Ægidi⁹ ſemper iucũdus & hilaris fuit.

Præcepta Eccleſiæ & ius Põtificum magna c
primis reuerentia proſequebatur, eaque alijs c
mendare nõ deſinebat, dicebatque: Nos ſanctæ
tris Eccleſię bonitatem minimè agnoſcere qu
intermittit viam ſalutis nos docere, mirabi
ratione ad ſempiternam gloriam dirigere. V
runt quandoque ad eum Cardinales duo vt ſa
tiæ eius, quæ miro preconio celebrabatur, ex
mentum aliquod caperent. A familiari autem
loquio in diſceſſu ſeſe precibus eius cõmenda
Quibus ille: Quin potiùs, inquit, vos me pr
veſtris commendatum habetote, qui maiori
ſpe præditi eſtis. Illis autem ſciſcitantibus qu
id fieri poſſet, AEgidius reſpondit: Vos diuitijs
noribus, omnibuſque mundi proſperitatibus

Eccè quanti faciẽda præcepta Eccleſiæ & quàm ſalutaria.

entes haud dubiā vobis ſalutē promittitis: cùm ego miſer in extrema mēdicitate & rebus duris atq; aſperis damnationē inſuper vehemēter formidem.

Sub vitæ finem, cùm iam annis quinquaginta admodùm duobus in ſacro Ordine cum egregia fortitudinis laude cōtra omnes dæmonum inſidias atque fraudes inuictus perſiſteret, tantas repentè Satanæ moleſtias & infeſtationes perpeſſus eſt vt in magnas redactus anguſtias fratrum ſuorum opem vehementer imploraret. Nec deſtitit infeſtus hoſtis inuidiæ ſuæ iacula ad extremū vſque ſpiritum in eum torquere, modiſque omnibus conari quò in deſperationis barathrū eum pertrahere poſſet. Sed vir ſanctus in Chriſti meritis conquieſcens mente placidiſſima, cuncta inimici iacula firmiſſimo fidei clypeo excepit, ſpiritūque lætus in manus Creatoris efflauit eodem die quo in ſacro Ordine ſacrę militiæ arma ſuſceperat, ipſis nimirùm S. Georgij martyris natalitijs.

Dæmon ei ſub finem vitæ valdè infeſtus.

Obit ſanctiſſimè.

Fuit ſanè hic vir, quamquàm literarum prorsùs rudis, inſigni virtute atque prudentia: adeò vt populus eum loquentem & de rebus diuinis diſſerentem attētiſſimè audiret, eiusque ab ore cum ingenti admiratione penderet.

Prudentia eius inſignis.

Sciſcitanti aliquandò cuidam qua ratione puras & charitatis igne inflammatas Deo poſſet offerre preces cùm cor ſuū nimio torpore oppreſſum ſentiret, reſpondit AEgidius: Si rex aliquis duos milites, alterum armis egregiè tectum, alterum inermem ad prælium mitteret, certè armatus imperterritus ad certamen ibit: inermis verò ſubſiſtet neque ita intrepidè vt alter pedem in hoſtem inferet. Verumenimuerò ſi is, ſolo regis amore, omni contempto periculo in medios hoſtes graderetur eosque

Fructus oratiōis amplior eſt cum mente conſtāti licet arida prolatæ, quàm cū ſumma ſpiritûs dulcedine.

omni

omni contentione quamuis multis ſaucius vul-
ribus repelleret, nunquid meritò is alteri præfe-
dus maiorique laude ac præmio dignus haberet
Ità etiam & is qui ad certamen orandi abſque d-
uotionis guſtu fidenter accedit & cum menti
ditate ſolo Chriſti amore aduerſus animarum
ſtrarum hoſtes luctatur, non modò ſuo fructu
præmio non fruſtrabitur, ſed maiore etiam g
in cæleſti regno coronabitur quàm is, qui in h
ta plenus ſpiritûs delicijs nullo aut paruo cum
tamine impugnantem hoſtem fugat ac perp
mentis tranquillitate fruitur.

Monaſtica vita quanti facienda.

Quodam illum conſulente, nùm relicta m
vanitate in monaſterio ſe Deo conſecrare de
ſic reſpondit: Si quis extrema rerum omnium
pia laborans recõditum in agro theſaurum ſ
putáſnè quæſiturum illum ab aliquo, an eum
ſaurum effodere deberet? Quanto ergò magis
nibus nobis properandum eſt vt æternæ vitæ
ſaurum reperiamus.

Rogauit aliquandò AEgidium frater quid
pro ipſo Dominum deprecaretur. Cui AEgi
Tu verò, inquit, ora pro teipſo. Quid enim ali
te mittis & tu interim deſides, cùm poſſis ip
facere? Illo dicente ſe peccatorem eſſe: AEgi
verò Dei amicum, atque ea cauſa poſſe, Dom
& ſibi & alijs propitiũ reddere, AEgidius re
dit: Frater mi, ſi omnes omnium platearum
auro argẽtoque redundarent, ac proclamatum
licere cuilibet pro voto illud auferre, alium
te nũcium ablegaturus eſſet, qui tuo id nom
leret? Puto equidem teipſum iturũ nec ſ
rum alteri. Ità nimirùm cùm Deus oẽs ad
tet, theſauroſq; nullo vnquam tempore de

liberaliter promittat neminemq́; ad ſe venientem ſpernat quid eſt ꝙ alium pro te mittas? quin potiùs ipſum adito, cauſamq́; tuã ei exponito ac multò faciliùs per te, quã per aliũ, quod deſideras obtinebis.

Alia ſunt huius ſancti viri dicta ſanè eximia & raram quãdam prudentiam ſpirantia, quæ nos breuitatis ſtudioſi, omittere cogimur.

MARTYRIVM S. ALEXANDRI LVgdunenſis *martyris ſocij Epipodij. ex eo quod inuenitur apud Surium.*

INterempto Epipodio, cuius ſuprà martyrij certamen deſcripſimus, perſecutor recenti adhuc cruore aſperſus, beati Alexandri ſanguinem ſitiebat. Quem receptum ex carcere comperendinato examine, die interpoſito, furori ſuo præcepit offerri, vt eius ſupplicio non modò rabiem ſuam verùm etiam ſæuientis populi inſaniam temperaret. Quem tamen etiam hac percunctatione tentauit: Adhuc in poteſtate tua eſt, vt euadas prædeceſſorum exempla videaſque quę teneas. Ita enim perſecuti Chriſticolas ſumus, vt pœniteat te ſolum arbitrum reſediſſe. Nam præter alias cæſorum cateruas, etiam ſtultitiæ tuæ collega ſuccubuit. Atque adeò, ſi tibi conſulis, immortales deos thuris accenſione venerare. Beatus Alexãder dixit: Gratias ago Deo, quòd dum glorioſos martyrũ reuoluis triumphos, & illata tormenta cõmemoras, ad deuotionẽ me quoque cõfirmas exemplis. Putáſnè ergò extinctas animas, quas fudiſtis? Illæ quidem cælũ poſſident: perſecutores verò viceuerſa in illo agone potius perierũt. Fallit enim te opinio tua: extingui nõ poteſt nomen Chriſtianum quod ita Deo fundãte firmatum eſt, vt ipſis etiam mortibus propagetur.

24. Aprilis.

Alexander ſiſtitur Præſidi.

Beatus Alexander egregiè reſpõdet Præſidi.

Nunc

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nunc igitur quia fratrem mihi chariſſimũ in ſu
mo gaudio collocatum ſcio, ſecurior eandem
ingredior. Ego namque Chriſtianus ſum: tu
exerce corpus, quod pro imbecillitate terren
ſtibus mundi videtur addictum: cæterùm
noſtras cuſtodiat & recipiat ille, qui condidit.
hæc præſes mixto pudore & furore deſæuiens,
ctum Alexãdrum diuaricatũ ternis cędentib
berari præcepit: qui nulla humili reſpõſione
tormenta deiectus, Dei ſemper præſidiũ flag

Verberatur martyr acerbe.

Cumque longiſſimo ſpatio cædentium
ua viciſſitudine non frãgeretur, præſes inter
vtrùm etiam in hac confeſſione duraret. Cui
cunctationi inconcuſſa auctoritate reſpond
gentilium dæmonia eſſe non numina. Deum
omnipotentem, inuiſibilem, ſempiternum,
poſiti eſſe cuſtodem. Cui iudex: Ad hanc,
inſaniã Chriſtiani prorũperunt, vt prolixi
narum gloriam ſibi exiſtiment comparari, &
ſecutores ſuos viciſſe ſe iudicent, quos op
leri ſine conſumi. Quia ergò eos in pertina
& audiri nefas eſt, & videri, idcircò Alexã
cruci animam, ſicut meretur, effundat. Hac p
ſententia carnifices beatum Alexandrum
conſtrinxerunt: ſed ijs tormentis, quæ ma
delitate exprompſerant, minimè afficere po
Nam cùm antè multis laniatus verberibus
adeò vt crate coſtarum ſoluta, animæ ſecre
derẽtur, beatum ſpiritum, ſupremis vocib
ſtum inuocans, antè efflauit, quàm noua to
accederent: atque hoc modo quos tormen
quę diuiſerant, tandem ſepultura coniunx
Chriſtianis educta occultè extra vrbẽ corp
conſa conduntur.

Fertur in cũ ſentẽtia crucis.

Abit è vita ſanctus martyr.

Erat enim in colle ſuperpoſito ciuitati concretus denſatis vepribus locus, ibique in modum ſpeluncæ concluſa frutetis ac ſentibus vallis latebat, cuius in receſſu venerabilia corpora magna Chriſtianorum deuotione condita ſunt. Qui locus multis magnisque ſanctorum virtutibus clarus & admodum celebris effectus eſt. Nam cùm inſequenti tempore Lugdunenſis populus morbo ſæuiête paſſim corrueret adoleſcens quidam claris natalibus ortus, vi febrium valdè ſuccenſus, viſione admirabili commonitus eſt, vt remedium à muliere, apud quam martyris Epipodij calceamentum ſeruabatur, expeteret. Paruit ille ac mulierem adiens per quaſdam martyris exuuias ibidê relictas febrium ardorem extinxit, ac integrę ſanitati ſine mora redditus eſt. Quæ virtus fidei atque ſanctorum per vniuerſam deindè ciuitatem ſperſa plurimis & animæ & corporis ſanitatem attulit, ac fuſis fugatisq; dæmonibus ſolida pietatis fideique fundamenta collocauit.

Miracula ad ſanctorũ martyrũ ſepulcrum.

S. MARCI APOSTOLI ET EVANGELISTÆ *vita & martyrium. ex ea quæ eſt apud Metaphraſtē. Migrauit ex hac vita octauo Neronis anno, ſepultusq; Alexãdriæ Anianum habuit ſucceſſorem.*

QVo tempore Apoſtoli per totum terrarum orbem ſeminãdi euangelij cauſa diſperſi erant, Marcus Petri filius & ſocius, egregius diuinorum myſteriorũ nuncius AEgypti regionem euangelij face illuſtrandam ſuſcepit. Poſtquàm enim per principem Apoſtolorum, cuius doctrinam attentis auribus ſedulus diſcipulus hauriebat, Chriſtianus genitus eſſet, geſtaque Saluatoris ex magiſtri ac præceptoris ſui ore excepiſſet, rogatusque à fratribus

25. Aprilis

S. Marcus S. Petri diſcipulus.

S. Marcus ſcripſit Euangelium. eadem literis optima fide mandaſſet, ſtatim aſſu-
pto Eu ngelio à ſe conſcripto, perrexit Ægyp-
ac primos Alexandriæ Chriſtum annuncians con-
Conſtituit eccleſiam Alexādriæ. ſtituit eccleſiam, tanta doctrina & vitæ conti-
tia, vt omnes ſectatores Chriſti ad exemplum
cogeret.

Venit Cyrenem. Et quidē vt primùm in Cyrenem Pentapo-
bem venit, cæleſteque Chriſti regnum magn-
tute prædicauit, protinùs ingentia ibidem mi-
la, ad populi perfidiam expugnādam patrau-
rimosque ſtupendis rerū factis à tenebris ad
Multos conuertit. adduxit: ac poſtremò ab omnibus delictis p-
ſalutarem expiatos in Chriſti Eccleſiā intro-
Ibi verò quanquàm fructus minimè pœnit-
ceret, indieſque de inimico præclaram victo-
Abit Alexādriam. tineret à diuino tamen ſpiritu Alexandriam
iuſſus eſt. Nec mora. Generoſus & fortis
prompto alacrique animo ad ſtadium, dedu-
bus eum ad nauim fratribus, properauit.

Cumque inſequenti luce ſecūdo admod-
to Alexandriam appuliſſet, factaque deſce-
bis portam, ad locū qui Mendion vocatur,
ſus eſſet, ſoluto ibidem pedis eius calcea-
ſiſtere nonnihil coactus fuit: viſoque vete-
ceamentorum ſutore ei ſuum reficiēdum
Ille verò diuino proculdubiò nutu magis
ſu ſiniſtram ſubula perforauit, exclamau-
nus eſt Deus. Quo audito beatus Marcus
Sanat manū ſutoris. intellecta in humum deſpuit, factoque ex
lo luto manum illius illiniens: In nomine
Ieſu Chriſti viuentis in ſecula eſto ſanus
citiùs manus ſanitatem conſecuta eſt. Quo
cio pariterque potentia confeſtim permo-
Marcum Apoſtolum ſummis infimiſque

ad ſuas ædes inuitare cœpit, ac obnixè rogare vt communi ſecum menſa frui dignaretur. Apoſtolus ea ſutoris beneuolentia ac animi præcipuè candore gauiſus plurimùm, Dominus, inquit, dabit tibi panem vitæ cæleſtis.

Intereà ſutor tacitus ſecum multò magis orationis efficaciam habitumque virtutis in beato Marco admirari atque ſuſpicere cœpit. Cumque fuſis primùm in ipſo domûs ingreſſu ad Deum precibus accubuerent, mutuiſque ſermonibus ſeſe recrearent, Anianus, hoc namque ſutori nomen erat, Pater, inquit, obſecro quiſnam es tu? Et vndè tanta tibi orationis efficacia vt ſolo verbo repentè mihi ſanitatem impetrares? Cui diuinus Apoſtolus: Ego, inquit, ſeruus ſum Dñi Ieſu Chriſti, filij Dei. Vellem, inquit ille, Deum videre. Tum ſanctus Marcus: Illum ipſum tibi oſtendã. Cœpitque illi magna cum auctoritate ac gratia initium Euangelij ſecundum Matthæum exponere, totamque Chriſti generationem & oracula per Prophetas multo antè tempore promulgata explicare: tanta cum animi eius delectatione, vt ingenti cum admiratione ac gaudio nunquam ſe eiuſmodi audiuiſſe teſtaretur: ſed Iliadem & Odyſſeam, quæ plurimùm ab ijs diſcreparet, ſedulò voluiſſe ijsque animũ oblectaſſe. Marcus verò longiori orationis ſeriè Chriſti Euangelium contexens tanto amore animos omnium inflammauit, vt ipſe non modò Anianus eiusque familia, ſed magna quoque regionis illius multitudo ad Chriſtum accederet, auideque cæleſtem diſciplinam à Marco allatam arriperet.

Sutor credit in Chriſtum cum multis alijs.

Cùm verò ciuitatis illius optimates de beati Apoſtoli aduentu certiores facti eſſent, cernerentque calcato deorum cultu ac neglectis ſacrificijs,

Alexādrini cogitant ei necem inferre.

ſolum Chriſti nomen celebrari, homineſque p
fligatis antea moribus & infinitis ſceleribus p
tos, mutatis repentè animis, honeſtatis ac virt
ſtudium ſectari; conſilium ab inſita inuidia c
runt, quò ſanctum virum per inſidias opprim
ſimulque cum eo conſtitutam cęleſtis vitę diſc
nam extingerent. Quo cognito Marcus ne ſuo

S. Marcus ordinauit Alexandriæ Epiſcopū presbyteros & diaconos.

tè communem Chriſtianorum rem in apert
crimen adduceret, fuga ſalutari non tam ſibi
eccleſię conſulere ſtuduit. Igitur Anianum C
ana diſciplina optimè iam tunc inſtructū &
magniſque virtutibus ornatum epiſcopum
uit, Malchum verò, Sabinum & Cerdonem p
teros: additiſq; diaconis ſeptem, & alijs v
qui eccleſiaſtica miniſteria ritè obirent, Al
am fidei & pietatis operibus florētem reliq
ſuſque Pentapolim repetijt.

Ibi annis admodùm duobus exactis, & e
pis clericiſque per regionē illam conſtitut
Alexandriam venit: vbi aucto mirabiliter
tium numero Chriſti Eccleſiam cunctis vir
mirificè efflorentem & egregio templo, in
loco, viſendo triumphantem inuenit: adeo
tritis idolis palàm iàm Græcorum inſani
narent; ac Chriſti trophæa in conſpectu
erigerent. Marcus verò ea re plurimùm g
lios item atque alios ſcelerum ſuorum t
infectos ac perfidia contaminatos virtutib
miraculis ad ſanitatem reuocare pergebat.
tos enim ſanabat, leproſos mundabat ac
credibili multitudine viſum pręſtabat. H
vt Chriſti fidelibus ſummam animi lętit
luptatem, ità perfidis idolorū cultoribus
inuidiam conciliabant. Hinc rabie qua

furore agitati diuinũ Apoſtolum ad necem inquirere cœperunt. Itaque die illo, qui Chriſti reſurrectioni, ingẽti fidelium lætitia, ſacer eſt; quo die nefarij cultores Serapidis Dei ſui nefaria feſta celebrabant, Apoſtolus ſacris intentus myſterijs comprehenditur, iniectoque in eius collum fune, cum diſſonis clamoribus huc illucq; trahitur: tanto furore & crudelitate vt copioſo ſanguinis imbre humum tingeret, ſtratosque lapides coloraret. Cumq; animos hoc furore ad veſperã vſque inebriaſſent, iterum eum in carcerem compegerunt: donec, quo mortis genere de medio tollẽdus eſſet, decernerẽt.

S. Marcus Miſſam celebrãs comprehẽditur.

Cõijcitur in carcerem.

Eęcè autem nocte concubia ingens terræmotus incubantium animos ſubito terrore concuſſit, tantaque formidine compleuit, vt neque fugiendi neq; conſiſtendi mentem haberent. Angelus autem Domini immenſo coruſcans lumine, clauſis carceris ianuis, beato athletæ aſtitit, animumque hiſce ferè verbis mirificè recreauit: Serue Dei, en cæleſtis vitæ liber nomen tuum conſignatum tenet, neque vlla vnquam obliuione hominum delebitur. Conſors namque regni cæleſtis eris, & relictæ in terris reliquiæ non peribunt. Hac viſione mirificè exhilaratus Apoſtolus, ſublatis in cælum manibus, gratias quantas potuit maximas, Chriſto egit, illiusque nomen laudibus & hymnis celebrare non deſtitit.

Angelus ei in carcere apparet.

Cumq; incredibili delibutus gaudio in diuinæ bonitatis conſideratione diutiùs exultaret, eccè Chriſtus Dominus, figura illa, qua in terris cum Apoſtolis verſatus eſt, illi apparuit, dixitque: Pax tibi Marce. Marcus verò intercluſa præ gaudio voce Domine, inquit, mi Ieſu Chriſte: ſimulq; diſparuit. Mane autem facto gentilium multitudo eodem adhuc furore ebria è carcere eum rapuit, rurſusque

Item Chriſtus.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

iniecto in collum fune eum protrahens clam
Trahamus bubalum in bubulci ſtabulum. At
cus ea contumelia ſupplicioque nihil motus
res Deo ſine fine gratias agebat, exclamanſq;
Migrat è vita. manus tuas, Domine, commendo ſpiritum
impollutam inter carnificum manus Deo a
tradidit. Gens autem indomita & effrenis co
vndique ſarmentis raptim pyram ingentem
uit, vt ſacrum corpus flāmis illis abſumeret.
uina prouidētia repentè excitatus turbo, cu
rendis tonitruis ac crebris fulgetris omnem
tudinem in effuſam fugam compulit, imm
de cęlo imbribus ſublatas in altum flāmas e
Sepelitur à fidelibus cū honore. Tunc Chriſtiani ſecretas à cineribus viri ſa
liquias magno cum honore ac gaudio collig
collectasq; cum precibus ac hymnis in mo
tum è lapidibus exciſum intulerunt.

Fuit autē B. Marcus primus omniū qui in
pti Alexandria Chriſti Eccleſiā ſuo ſanguine
Forma S. Marci. gnauit: Vir canis aſperſus, oblōgo naſo, ſu
ſupercilio, pulcher oculis, recaluaſter, proli
ba, velox inceſſu, habitudinis optimę, gratis
affectiōe continēs, ac gratia Dei repletus m

MARTYRIVM S. BASILEI EPISC
Amaſeæ. ex ea quæ eſt per Iohannem Pres
Nicomediæ ſcriptum. Extat in Metaphraſt.

26. Aprilis. CVm deuicto Maximino impio Chri
hoſte Licinius totum ſub ſe Orient
iugaſſet, pacemque tyrānorum arm
ſecutionibus fugatam diuina virtute qua
minio reuocaſſet, accidit vt protinùs, vel p
rerum ſucceſſibus elatus, vel dæmonis ſtim
Chriſtianam Rempub. pace & otio con

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

gentem per ſuos ſatellites oppugnabat, concitatus nouo furore ac ſcelere perturbaret. Nam cùm ad eam vſque diem animum ſuum ſceleris & perfidiæ plenum ſimulata quadam fidei ac religionis ſpecie occultaſſet, tum impietatem adeò impudẽti ac nefario auſu expromere cœpit, vt impio deorum ſacrificio ſe ſuoſque omnes polluere non contentus, omni nefanda libidine per ſummum ſcelus ſummamque virginum ac matronarum iniuriam contaminaret. Rapiebat ſceleſtus violenta manu ſenatorias mulieres virgineſque Dei hominumq; fidem obteſtantes, eoſque in omnium conſpectu ad ſuam libidinem abutebatur. Ad hæc, infinitis calamitatibus alijs miſeram gentem opprimere nõ deſiſtebat.

Licinij ſimulata religio.

Effrenis libido.

Quæ cùm pia Licinij coniunx magni Conſtãtini germani ſoror videret audiretque, miſeræ gẽtis calamitates miſerata clanculùm pium Imperatorem per literas monuit vt Licinium per omnia libidinũ genera vagantem comprimeret, multoſq; mortales ab eius furore liberaret. Erat ea tempeſtate virgo quædã Reginæ deputata obſequijs, moribus ac vitæ integritate adeò eximia vt nihil in ea deſiderari poſſet. Hanc Licinius propter formę elegantiã cùm aſpiceret, ad nefarium coitum per Benignum cubiculi ſui præfectum inuitabat. Illa verò virginitatis amantiſſima tota mente ſcelus deteſtabatur, ac viam omnem modumq; exquirebat quo Licinij congreſſum ſubterfugeret. Tandẽ ex Reginæ ipſius cõſilio, ſumpta virili veſte, in Armenię regionẽ aufugit inq; vrbem Amaſeam peruenit: vbi à Quintio vrbis illius viro cumprimis illuſtri hoſpitio excepta fuit. Erat eodẽ tempore apud eundẽ Quintiũ Baſileus loci illius antiſtes ſanè eximius & virtutibus admirãdus. Is cùm templũ inſigni opere cõſtrueret, magnaque

Licinij coniunx accuſat maritum apud Imperatorem Conſtantinum.

Glaphyra virgo fugit impium Licinium.

Venit ad Baſileum & ſuas ei offert facultates.

 pecu-

pecuniæ inopia laboraret, Glaphyra (hocnam
virgini nomen erat) ingentem auri & argenti
qua donata à Regina abierat, in ædificationem
tulit, omneſque ferè facultates ad Baſilei volun
tem liberaliter expendit.

Temporis deindè interuallo Licinius intell
Glaphyræ fuga facibus furoris inflãmatus mi
prouinciæ Præſidem edictum, quo virginem
cum Baſileo Antiſtite ferreis conſtrictam vin
ad ſe mitti mandabat. Sed diuina factum eſt p

Glaphyra feliciter obit.

dentia vt antè vitam hanc miſeram & caduc
meliore permutaret, quàm tyráni vultum
Itaque Pręſes ab omni humanitate & miſeri
alienus accepto edicto ſanctum Epiſcopũ co

Baſileus vinctus mittitur ad Licinium.

henſum vinculiſque adſtrictũ ad Regem miſ
vir ſanctus multis in via onuſtus cõtumelijs
giam vrbem Nicomediam deductus, tetrum
carcerem coniectus. Aſſumpſerat ſibi diaco
os itineris & laborum ſuorũ comites, Parth
& Theotimum inſigni pietate ac eruditione
quos ad futurum certamen verbis planè di
rili fortique animo ſubeundum hortatus eſt.

Iacebat vir ſanctus humi proſtratus tota
cælum mente intentus cùm ſubitò irrump
carcerẽ carnifices, dimiſſis iam antè diaco
ſcopum corripiunt, vinctũque ad regem de

Vinctus ad regis tribunal trahitur.

Ibi poſt crimina falsò obiecta eaque diluta
rege ſacrificare iuſſus eſt. Si faceret magno d
tus honore abiret; ſin minùs diris excarn
ſupplicijs vitam cum morte mutaret. Baſil
rò qui mente ac cogitatione in cæleſtibus
bat calcatis huius mundi iam antè honoribus
uitijs reſpondit: Se nunquàm eò dementia

Baſilei reſponſum ad regem.

pturum vt viles ac perituros honores temp

ca

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cæleſtis regni gloriæ proponere velit. His auditis rex mandauit Tribuno, vt capite truncatum in maris fluctus demergeret. Fuit continuò crudele regis ipſius mādatum ſacro Antiſtiti expoſitum: qui incredibili cum gaudio illud excipiens, dixit: nihil ſibi potius in votis eſſe quàm capite nō modò truncari, ſed infinitos pro Chriſti nomine cruciatus ſuſtinere.

Hanc animi conſtantiam Tribunus cùm intellexiſſet, iuſſit mediocriter flagellis cæſum capite plecti, ac truncum corpus maris fluctibus demergi. At epiſcopus ea ſententia exultans certamen intrepido animo præſtolatus eſt, vltroque inimici rabiem prouocauit: quò citiùs mortalitatis ſolutus ergaſtulo, deſiderato Domini Dei ſui conſpectu frueretur. Itaque fixis in terram genibus preces inſigni ſanè cum pietate ad Deum, cùm pro ſe, tum pro commiſſo ſibi grege fudit, extentamque animo maximo ceruicem feriendam carnifici præbuit: vnaque percuſſus plaga præclaram martyrij palmam adeptus eſt. Corpus fuit in mare piſcibus deuorādum vnà cum capite obiectum: ſed ô immenſam Dei bonitatem, qua ipſa etiam cadauera eorum, qui pro nominis eius gloria decertant, proſequitur. Eccè enim Parthenius & Theotimus nocturna viſione à Deo admoniti vt precioſas illas reliquias ad dextrum vrbis ſinum piſcarentur, miſſo in mare reti corpus ità capiti coniunctum extraxerunt, vt ſola ſectionis vibex in ſacro illo collo inueniretur: nec tantùm ab omni corruptione liberum ſed tanta insuper odoris ſuauitate refertum, vt incredibilem omnium naribus voluptatem, iucundiſſimumque oculis ſpectaculum præberet.

Flagellis cæſus capite plectitur.

Corpus eius capiti diuinitus iunctū ex aquis extrahitur.

Funus multis fuit lachrymis prę gaudio fuſis cu-

ratum & Amaſeam in templum nuper ab ipſo
tiſtite conſtructum, illatum: vbi inter alia ſanct
rum martyrum corpora admirandis operibus
rum, maximum loci illius incolis ſolatium
bus aſperis præſtat.

VITA BEATISSIMI RICHARII PR
sbyteri. ex ea quam Albinus Flaccus ad Carolu
peratorem ſcripſit. Claruit circa annũ Domini
centeſimum trigeſimum.

26. Aprilis

Richarij patria.

TEmporibus Dagoberti Francorum regis
rioſiſſimi, Richarius quidam in villa Ce
la prouinciæ Pontinæ nõ tam nataliũ ſp
dore, quàm morũ honeſtate ac omni probitat
luſtris, velut quidam lucifer inter vmbras ori
micuit. Contigit autem illo tẽpore duos ſace
tes, quorũ prior Caidocus vocabatur, virtut
niũ meritis ac præcipua ſanctitate florentes de
berniæ partibus ad Pontinas peruenire region
optimam diuini verbi ſemẽtem in terram ſte
prorſuſque incultam iacerent. Sed cùm à loci
ruſticis propter morũ inſolentiam, non modo
admitterentur, ſed quàplurimis etiã affecti in
à finibus illis expellerentur, Richarius impijs
conatibus obſiſtẽs, Chriſti ſeruos de manib' im
rum ereptos domũ ſuã deduxit: ac ſingulari
benignitate fouit. Intereà cũ quotidiè de rebu
uinis mirabili eloquentię ſuauitate differere
chariũ adeò diuini amoris igne inflámarunt,
lictorum etiam leuiſſimorũ memor incredibi
chrymarum vim profunderet ſummaq; cõcu
ad ſummã vitæ innocentiã ac mentis puritat
raret. Itaq; mox tam dira caſtigatione corpus
ſtrinxit, vt poſt lõga & diuturna ieiunia, pan

Eius conuerſio.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

deaceo cinere mixto, & aqua lachrymis temperata, feſſum ieiunijs corpuſculum refocillaret : deuotuſque Chriſti athleta contra inimici inſultus vigilijs & orationibus tanta inſtantia militabat vt plurimos ſuo exemplo à prauitate vitę ad omne honeſtatis ſtudium inuitaret :

Abſtinentia eius admiranda.

prorſus vt dignis ſucceſſibus ad ſacerdotalem honorē proueheretur, quô liberiùs maioreque cum auctoritate ac gratia diuinis ſuis ſermonibus, quibus pollebat plurimū, profligatos hominum mores reformaret, & extinctam vbique pietatis lucem nouo ſplendore excitaret.

Fit Presbyter.

Quod ſanè quāta cum dexteritate ac fructu præſtiterit nulla vis orationis explicare poteſt. Nam populus qui effrenata priùs mente in ſcelerum omnium licentiam ruebat, & obſtinata mente verba vitæ repellebat, adeò eius prædicatione repētè immutatus eſt, vt præclara quædam fidei incrementa ſuſceperit, atque egregijs pietatis operibus conceptam fidei vim declarauerit.

Fructus concionū eius.

Richardus autē vt omnibus virtutum ornamētis populum exornaret, admirabili ſanctitatis exēplo laborabat. Quicquid in ſtipendia prædicationis populus ſponte obtuliſſet, mox pauperibꝰ, quorū patrociniū inſigni alacritate gerebat, diſtribuebat, indignū planè reputans, eū de craſtino pręſentis vitę cogitare, q̄ æternę vitę diuitias anhelat accipere.

Benignitas eius in pauperes.

Hinc vndiq; ad eū infirmi confluebant: quos lęto hilariq; ſuſcipiēs animo ſuauiſſimis primū cōſolationibꝰ fouebat, deindè neceſſitatibus eorū larga manu ſuccurrebat, ſauciaq; eorū corpora tāto charitatis ſtudio tractabat : vt nec leproſorū quidē deformia fœtidaq; mēbra horreret. Egenos vagoſq; ad domū ſuā euocabat, & opē benignitatis ſuæ vltrò offerebat, eoſq; pecunijs ac veſtimētis inſtructos ita à ſe dimittebat vt etiā magno ſe ab

eis be-

eis beneficio affectum exiſtimaret. Vndè tantus honor accreuit vt populus inter ſe beneficijs ſacris mu-neribus in eum conferendis certaret, & táquam cæ-licolam quendam in terris coleret.

Et quidem vir ſanctus oblata quęlibet eo animo acceptabat, vt eadem in pauperum ſolatia diſtri-bueret. Cumq; alios occultis diabolica fraude pec-catorum vinculis obligatos per ſedula prædicatio-nis hortamenta ſolueret; tum alios ſeculari cap-

Captiuos redimit. uitate oppreſſos, pecuniæ largitione redimeret, carnaliq́ue ſeruitute liberatos ad ſuauiſſimam fe-cundiſſimamq́ue Chriſti ſeruitutem conuerteret. Neque ſolùm in his regionibus, nocturnas ſuo ortu diſcuſſit vmbras, ſed in vltramarinis etiam Bri-tanniæ partibus cæcas ignorantiæ tenebras ſuo ad-uentu expulit, tantoq́ue lumine illuſtrauit vt cun-cti eius ſe beneficijs diuites factos gauderent, eius benignitatem ac ſanitatem miris laudibus ac pre-conijs celebrarent.

Exacto autem prædicationis in Britannia offi-cio, cum multiplici verbi Dei fructu in patriam re-uerſus eſt: vbi tanto ſe ardentiùs ſeruituti Dei ad-egit, quanto ſibi viciniorem remunerationis diem eſſe cognouit. Cumque magnos ſibi cùm à Rege Da-goberto tum à cæteris nobilibus ac plebe denique vniuerſa honores deferri cerneret, voluit ſaltem

Fugit ad eremum. ad eremum fuga eos declinare, ne perpetuos honores cæleſtes vel amitteret vel certè manifeſtum in pe-riculum adduceret. Itaque Triſtiacenſem cum vno comite ingreſſus ſyluam tuguriolum ibidem con-ſtruxit, ſoliq́ue Deo ac animæ puritati intentus ma-gnam cæleſti patria vitam exegit. Neque tamen po-clauſa eremi anguſtia lucis columna latere potuit, quin potiùs ſui fulgoris radijs longè lateque

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

innotuit. Quapropter vndique ad hominem Dei diuerſis fatigati infirmitatibus confluxerunt, quos orationis ſuę medicamine ſanauit, omnesque ad ſe quocunque morbo afflictos venientes, vel triſtitiæ cuiuslibet rácore anguſtiatos, ſanos hilaresque domum remiſit.

Ægrotos & infirmos ad ſe venientes ſanat.

Intereà dum pius Pater omnibus benignè conſulit, præſcius diei, quo ex hac vita ad æternã vocandus erat, Sigobardum commilitonem ſuum euocauit, eique præcepit vt funeri neceſſaria præpararet. Quo dicto totus lachrymis perfuſus diſcipulus lignum quęſiuit, è quo aptos ſacro Patris corpori loculos formaret: quod inter aptandum tot penè fletibus rigauit quot ictibus percuſſit, & amaris antè lachrymis, quàm paternis membris impleuit. Interim dum ſancto Patri magna cum triſtitia pius filius pararet obſequium, validiore oppreſſus infirmitate inter orationis verba feruentesque gratiarũ actiones ſpiritũ efflauit. Fuit corpus manibus ipſius diſcipuli in ſepulcrum à ſe præparatum, repoſitum, ac ingenti lachrymarum imbre curatum. Sed dictu mirum, cùm diſcipulus inter paternas exequias præ nimio luctu, graui oppreſſus ſomno humi decũberet, eccè vidit in aula incredibili ſplendore decorata luceque Solis clariore inambulãtem Richarium, ſibique de præclara illa manſione pro vili abiectoque tugurio mirificè gratulantem, & Chriſti bonitatem hymnis ac canticis extollentem. Vnde Sigoberdus ingenti cum gaudio euigilans lætior exequiarum opus proſecutus eſt, Deo diſponente, vt & filius à luctu gemituque conſolaretur & patris gloria ad notitiam omnium perueniret.

Moritur S. Richarius.

Viſio Sigoberdi diſcipuli eius.

Non multò pòſt Abbas Ocialdus qui monaſterio in Centula ſanctiſſimis diſciplinis optimè conſtituto

Corpus eius Centulam transfertur.

ſtituto cum pari pietatis laude præerat ſanctiſſi
viri corpus ſummo cum honore ac gloria tráſtul
ſuoq; in monaſterio honorificè collocauit vbi mi
tis admodum miraculis clarum, immenſa opem
ius dignè implorantibus, & corporis & animæ b
neficia largitur, prȩſtáte Domino noſtro Ieſu Chri
ſto à quo omnis ſanctitatis laus & miraculor
virtus ad nos dimanat.

MARTYRIVM S. ANTHIMI EPISC
pi Nicomediæ. ex eo quod eſt apud Metaphra
Succeſsit hic S. Cyrillo eiuſdem ciuitatis Epiſcop

27. Aprilis — ANthimus in præclara nobiliq; ciuitate N
comedia oriundus eam ab infantia piet
ac modeſtiȩ prȩ ſe faciem tulit, vt nihil m
ribus illius ornatius, nihil vitȩ integritate cand
us videretur. Erat adoleſcens adhuc adeò Chri
Admiranda in adoleſcéte morũ grauitas & pietas. — næ philoſophiæ deditus, tãtaque grauitate mo
præditus, vt ſolo vultu oculisque, è quibus adm
bile pietatis ac prudentiæ ſpecimen elucebat, a
ad virtutis ſtudium excitaret, & quaſi quibu
amoris diuini facibus inflammaret. Hinc cu
hominis virtus in oculis & ora omnium verſa
Fit Sacerdos & Epiſcop9. — ad ſacerdotij dignitatem, magnum id temporis
noris gradum euectus eſt: nec multò pòſt, ſubl
è viuis Nicomediæ antiſtite, cómuni omnium
fragio in cathedrã eius fruſtrà reluctans colloca
Ille verò cùm ſacri iſtius muneris functione
lis precibus nullaque arte ſubterfugere poſſe, p
dentiſſimi gubernatoris inſtar vtraque manu c
arripuit, ſummisq; viribus laborauit, vt com
ſibi eccleſiæ nauem, ſedatis impietatis fluctibu
optatũ ſalutis portum dirigeret. Quod ſanè qu
pr

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

prudentia & conſtãtia præſtiterit, teſtes ſunt Indes & Domna, qui relicto Imperatore, & omnibus huius mũdi honoribus ac diuitijs ſpretis ſtudio & labore Anthimi aſſiduo, ad fidem pietatemque adducti ſunt. Teſtes etiam ſunt Glycerius & Theophilus qui pietate huius viri excitati intrepidè mortis aculeum pro Chriſti nomine acerbiſſimum ſuperarunt. Teſtes poſtremò viginti martyrum millia qui voracibus flammis corpora ſua obijcere non dubitarunt, quò hauſtam ab Anthimo fidei ac pietatis formam in extremum iudicij diem conſeruarent.

Indes & Dõna per Anthimum cõuertuntur.

Glycerius & Theophilus martyres.

Viginti martyrũ millia.

Ea tempeſtate Maximianus Imperator Chriſtianorum ſanguine ebrius grauiſſimam longè lateque perſecutionem excitauerat. Cumque alij ad vincula, alij ad ſupplicia & crucem traherentur, Anthimus virtutum ſplendore inprimis illuſtris nequaquam latere potuit. Degebat vir ſanctus in pago Semana, vbi dum verba vitæ populo miniſtraret, miſſis à Maximiano viginti equitibus haud parùm diligenter ad vincula & necem quæſitus eſt. Cumque errabundi in ignotum incidiſſent, auideque ex eo ſcire cuperent, vbinam locorum antiſtes Nicomediæ degeret, ille cernens diu deſideratam iam adeſſe martyrij palmam, eos benignè admodùm hoſpitio excepit, appoſitisq; dapibus ad epulas eos hortatus bono animo eſſe iuſſit, ſe Anthimum illis adducturum. Igitur ſolutis liberiſque animis illis epulantibus Anthimus in medio ciborum apparatu exurgens: O optimi, inquit, ac ſtrenui milites, ego ſum is qui hactenùs tanto à vobis labore ac ſudore quæſitus eſt. Eſtote animo bono hilarique vt expleti moderatis epulis Maximiano me ſiſtatis. His auditis equites ſtupore propemodùm oppreſſi conticuêre, ac venerandos illius canos reueriti

Maximianus imperator.

Anthimus ſe vltrò hoſtibus prodit.

ne ocu-

ne oculos quidem in eum figere præſumpſerat
Cumque ex vna parte animis reputarent inſign
viri beneuolétiam oblatumque gratis cum mag
cibi ac potus apparatu hoſpitium: ex altera ve
intolerandam Maximiani tyrannidem cogitar
ingenti pudore ſuffuſi, ſcelus, propter quod ve
rant, execrati ſunt Anthimoque ſine fine gra
gentes liberam abeundi facultatem conceſſer
At ille incredibili martyrij cupiditate inc
Anthimus cõuertit milites qui ad ſe capiendũ venerant ad Chriſtum. ſtatim luculẽta oratione de pietate ac recta in
um fide ad eos diſſeruit tanta auctoritate ac g
vt profligatis ex eorum mentibus errorum te
omnes ad Chriſtum adduxerit: & ſalutari re
Eos baptizat. rationis lauacro expiatos admirando quodam
dio & exultatione perfuderit. Tùm verò ipſe
omnes futuri certaminis iter ingreſſus manib
terga reuinctis ad tyranni tribunal peruenit:
Vltrò ſe ſiſtit Imperatori. vltrò in conſpectum eius obtulit. Imperator
vt tantam animi eius magnitudinem frange
latis protinùs cruciatuum inſtrumentis ſic e
fatus eſt: Túne es ille Anthimus qui innume
bus deos noſtros afficis contumelijs, & rude
beculam tecum in eandem impietatem trahi
hæc Anthimus leniter ſubridens: Certè, inqu
Præclarè reſpondet Imperatori. perator, ne ad hæc quidem tibi reſpóderem,
ecrabilis tua impietas vel tacere etiam vo
prouocaret. Nam anteà quidẽ mentis tuæ e
vehementer deplorabam cùm intelligere
nibus quibuſdam ſimulacris diuinos honor
buere; nunc verò cùm ſperas me tuis vel m
ſupplicijs in eandem animi peſtem pellend
animo hæc feram? Deliras planè Imperato
ras inquam, ſi credis me cruciatibus à Chriſ
feſſione vel amore auelli poſſe. Oportet vt

rum ſubijcias oculis qui animo puſillo & anguſto pluris lubricas huius vitæ voluptates, quàm cæleſtes delicias nulla vnquàm ægritudine cótaminandas faciunt.

Hæc cũ ſacerdotio magnus & decertatione maior Anthimus diſſeruiſſet Imperator ſubiũxit: Sunt hæc quidem inania verba ſed exitus acta probabit; iuſſitque duriſſimis ſancti martyris ceruicem lapidibus verberari. Ille autem tãquàm certaminis ſui primitijs iam decoratus magno exultabat gaudio grauioraque ſupplicia deſiderans exclamabat: Dij, qui cælum terramque non fecerunt, pereant. Hac contumelia grauiter commotus Imperator, talos martyris ferreis iuſſit fibulis igne candẽtibus tranſfigi, atque in ſolum acutis ſtratum teſtis proſterni, virgiſque crudeliſſimè cædi. Cumque martyr inuicto æquè animo in tormentis perſiſteret, tyrannus ocrea et tibialia adhibuit, ſummaque contentione elaborauit vt ſuppliciorum acerbitate generoſum athletæ animum vinceret. Sed cùm ijs tormentis atrocius torqueretur, animoque in medijs cruciatibus deficere videretur demiſſam cælitùs vocem audire viſus eſt: quę & labãtes vires reparabat, & ampliſſima cum inſigni victoria præmia ſpondebat. Sereno verò vultu animoq; protinùs alacrior factus nullo modo non concidit, ſed mira cordis tranquillitate ipſum Imperatorem ſtupeſcentem affatus eſt: Ecce conuincam te inani religionis opinione tumidum deos colere & Chriſti nomen blaſphemijs affectari.

Ceruix martyris lapidibus tũditur.

Horrendum ſupplicium.

Vox cælitus miſſa eum confortat.

Hac libertate dicendi laceſſitus Maximianus iuſſit martyrẽ rotæ alligatum ſine intermiſſione verſari carneſque ignitis lampadibus paulatim exuri. Et carnifices (ô immenſam Chriſti potentiam &

Alligatur rotæ.

bonitatem) cùm admotis ſacro corpori lam
bus martyrem ſe totum flammeum facturo
rent, humi protinùs ſtrati conciderent ac
bus è manibus cruciatuum inſtrumentis
ſopore quodam graui oppreſſi permanſerunt
verò Maximinus furore incredibili inflāmat
ledictis carnifices inſectari, & tertio quoque
ſtolidos, ſocordes, ac effœminatos appellare.
li ingenti timore ac horrore perfuſi membr
nibus trepidare, ſeſeque nullo modo ſplen
trium virorum, qui immenſo coruſcantes
Anthimo aſtabant, ferre poſſe clamabant.
autem in precibus & hymnis exultans diui
des concinebat tyrannúque ignem præ nimi
re ſpirātem multò maioribus afficiebat ſupp

Carnifices proſternuntur.

Itaque Maximianus conſtātia tanti mar
ctus ſolutum è rota, ferreis vinctum catenis
leficorum iuſſit deduci carcerem. Sed accid
lutis in via diuina virtute catenis nouo
raculo percelleret, & admirabili ſpectacul
faceret. Cumque humi ſtrati trepidarent,
manu ſua ſublatos cœptum iuſſit iter perge
comitantibus lætus carcerem ingreſſus eſt.
non pauci propter ſcelera vinculis aſtricti
uentu pijsque ſermonibus adeò recreati ſu
totos ei ſanandos traderent, nullosque p
labores in peccatorū remiſſionem recuſar
vir ſanctus Chriſto conciliauit aquisque
bus à ſordibus peccatorum ritè purgatos
uos cæleſtis regni filios effecit. Maximian
cùm maiora impietatis ſuę damna ab eo p
rursùs è carcere eductum pro tribunali
præmia ac ſummi ſacerdotis deorum ei
obtulit: ſi thura dijs adolere vellet. Sed

Martyr in carcerem deducitur.

Maleficos in carcere ad pœnitentiā adducit & baptizat.

Maximian' pro tribunali ei blandi-

Imperatoris dementia, Ego, inquit, ſummi il- tur & mune-
luſtris & præclari Paſtoris & Pontificis Ieſu Chriſti ra promit-
Sacerdos ſum, cui meipſum ſacrificium offero. Dij tit.
autem veſtri & eorum dignitates planè omni ſunt ludibrio ac contumelia digniſſimi.

His ira percitus Imperator, iubet generoſum athletam capitalem ſubire ſententiam, qui dubia animè futurorum bonorum ſpe exultans, cōſtan- Capite plectitur martyr.
ter ceruicem lictoris gladio ſubiecit, ac deſideratam diu martyrij coronam gaudens percepit. Corpus eius fuit magno fidelium gaudio in eodem certaminis loco honorificè tumulatum.

MARTYRIVM SS. VITALIS ET VALE- riæ eius coniugis, ex actis SS. Geruaſij & Protaſij, quæ S. Ambroſius in ſua Epiſtola ſcripta reliquiſſe putatur.

Vitalis & Valeria optimi ſanctiſſimique ſan- 28. Aprilis.
ctorum filiorum ac martyrum Geruaſij & Protaſij parentes fuêre: coniuges tantis ex- diſciplinis tantiſque ornati virtutibus, vt & ipſi & filij ſanè perquā eximia martyrij gloria coronari meruerint. Vitalis enim cùm multis magniſ- Vitalis cum Paulino iudice Rauennam veniēs quendam in certamine martyrij trepidantem confirmat.
que huius mundi ſuffultus honoribus, cōſularis militaret, & cum iudice ſuo Paulino Rauennam veniſſet, cerneretque ibidem hominem Chriſtianum, natione Ligurem, arte medicum, quem Vrſicinum appellabant, poſt varia tormenta egregia fortitudine ſuperata, ad capitis ſententiam ſubeundam vehementer trepidare, pedemq́ue ab inſtituto certamine inani perculſum timore retrahere voce magna exclamauit: Noli, noli, Vrſicine medice, qui alios curare cōſueuiſti, teipſum æternæ mortis iaculo vulnerare. Noli quæſo coronam à Dño tibi præ-

paratam perdere, qui per tot tantaque ſuppli-
Palmam perueniſti. Locus enim Chriſtiano-
putatus certaminibus, Ad Palmam, vocabu-
mirùm quòd magna palmarum arborum fre-
tia celebris eſſet. Itaque Vrſicinus Vitalis voce
metu & timore ad conſtantiam reuocatus, ſ-
xis in terram genibus capitalem ſententiam
excepit: &, palmá martyrij adeptus ad cæ-
migrauit. Vitalis verò peracto feliciter cer-
martyris corpus rapiẽs, intrà Rauennatium
ſepeliuit; expletisque debito cum honore
ræ obſequijs, ad iudicem vltrà venire con-
Magna profectò inuictiſſimi militis Chri-
magnũ pectoris robur, qui de ſuo periculo
ſecurus, de alieno ſolicitus, vno verbi te-
micum perculit, & claudicantem inflicto
ſocium ad agendum viriliter excitauit.

Locus Ad Palmam.

Vrſicinus martyr.

Paulinus igitur cõſularis iudex partim
temptu irritatus, partim Chriſtianæ pieta-
offenſus comprehenſum eum in eculeo le-
ſit, vt victus cruciatuum tormentis idolis
ret. Cui Vitalis in medijs ſupplicijs: Inſ-
tuæ menti dominatur ſtultitia, qui cùm a
riculo deceptionis liberare ſtuduerim,
fraudem ac peſtem animæ corporisque
nam pellendum putas. Tunc Paulinus
mixta repletus martyrem ad Palmam de-
ſit, ibidemque pubetenus in terram defo-
bus obrui. Sacerdos autem quidam Apol-
tale conſilium ſuggeſſerat, protinùs à dæ-
reptus eodem in loco ſeptem continuos
gumenus exclamabat: Incendis me ſancte
martyr Chriſti, & crucias me. Die verò
diabolo præcipitatus, in flumine expira-

Paulinus iudex comprehendit S. Vitalem.

Deducitur martyr ad Palmam, & lapidibus obruitur.

Vltio diuina in interfectorẽ eius.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

...ſus autem Chriſti martyr, iuxta ciuitatẽ Rauennatium ſepultus res ibidem admirandas ſuis orationibus gerit; ac præclara beneficia omnibus opem eius implorantibus præſtat.

Valeria autẽ eius coniunx audita beatiſſimi coniugis morte, non auidos peruaſores ſuis poſſeſſionibus timuit, non potentioris cuiuſlibet patrocinium quæſiuit, non more viduarum diſperſas vbique res ſuas in tuto colligere ſtuduit: ſed caſtiſſimi coniugij fidem ſeruans, ad impendendum funeris obſequium de Mediolanenſi vrbe vſque Rauennam mirabili feruore peruenit. Non illam deterruit tam longi itineris difficultas, non retinere potuit metus amittendę poſſeſſionis, non eam conſularis immaniſſimus furor à Rauennæ finibus exturbauit. Illuc quippè erectus eius ſpiritus medullitus intendebat, quò beatiſſimum virum, calcata morte, præceſſiſſe cognouerat. Gaudebat ab omnibus vxor martyris appellari, ſed multò inenarrabilius æſtuabat eadem martyrij gloria coronari. Quapropter cùm à Chriſtianis eſſet prohibita, & ab ipſo martyre in viſione admonita nè ſacras reliquias optimè collocatas turbaret, neve aliquadam tranſlatione violaret, ad vrbem Mediolanenſem reuerti conſtituit. In via autem idololatras Syluano ſacrificantes incurrit, qui eam ad nefarias epulas inuitabant. Illa verò conſtanter voceque libera, reiectis cum indignatione pollutis edulijs, Chriſtiana, inquit, ſum: neq; vllo mihi modo licet de Syluani dij veſtri ſacrificijs veſci. At illi hæc audientes adeò diſtrictà cæde eam mactarũt, vt ſeminecem ſui homines ad Mediolanenſem vrbem perducerent: ità vt intra triduum martyrij ſui dolorís effecta ad Dominum migraret.

Valerię eius coniugis egregia virtus.

Eius martyrium.

MARTYRIVM S. THEODORAE V-
ginis. à S. Ambroſio ſcriptum lib. ſecundo de V-
nibus. Paſſa autem eſt quarto Kal. Maij, & qu-
Alexandriæ non Antiochiæ. quemadmodum li-
riorum vitio in Ambroſio legitur.

28. Aprilis.

NVper Alexandriȩ virgo quædam incl-
pulchritudine, quo magis virorũ e-
conſpectũ eo ampliùs incendebat. P-
tudo enim audita, nec viſa, plùs deſideratur
ſtimulis cupiditatum amoris & cognition-
& nihil occurrit, quod minùs placeat, & pl-
tur eſſe quod placeat, quod nõ iudex oculus
rat, ſed animus amator exoptat. Itaque ſan-
go, nè diutiùs alerentur potiendæ ſpe cupi-
integritatem pudoris profeſſa, ſic reſtinxit
borum facies, vt nõ iam amaretur, ſed prod-
Eccè perſecutio. Puella fugere neſcia, cert-
nê incideret in inſidiatores pudoris anim-
tutem parauit tam religioſa, vt mortem no-
ret: tam pudica vt expectaret. Venit coro-
Maxima omniũ expectatiò. Producitur p-
plex profeſſa certamẽ & caſtitatis & religi-
vbì viderunt conſtantiam profeſſionis, m-
doris, paratam ad cruciatus, erubeſcentem
ſpectus, excogitare cœperunt quemadmod-
cie caſtitatis religionem tollerent, vt cum
liſſent, quod erat amplius, etiam id eriper-
reliquerant. Aut ſacrificare virginem, au-
proſtitui iubent. Quomodo deos ſuos c-
ſic vindicant? aut quemadmodùm ipſi vi-
ità iudicant? Hìc puella non quòd de relig-
bigeret, ſed de pudore trepidaret, ipſa ſec-
agimus? Hodiè aut martyr, aut virgo al-

Theodora virginitatẽ profitetur.

Duplex certamen caſtitatis & religionis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

inuidetur corona. Sed nec virginis nomen agnoſcitur, vbi virginitatis auctor negatur. Nam quemadmodum virgo, ſi meretricem colas? quemadmodum virgo, ſi adulteros diligas? quemadmodũ virgo ſi amorem petas? Tolerabilius eſt enim mentem virginem, quàm carnem habere. Vtrumque bonum ſi liceat; ſi non liceat, ſaltem non homini caſtæ, ſed Deo ſimus. Et Rahab meretrix fuit, ſed poſtquàm Deo credidit, ſalutem inuenit. Et Iudith ſe, vt adultero placeret ornauit: quæ tamen quia hoc religione, non amore, faciebat, nemo eam adulteram iudicauit. Benè ſucceſſit exemplum. Nam ſi illa quæ ſe commiſit religioni, & pudorem ſeruauit & patriam: fortaſſis & nos ſeruando religionem ſeruabimus etiam caſtitatem. Quod ſi Iudith pudicitiam religioni præferre voluiſſet, perdita patria, etiam pudicitiam perdidiſſet. Itaque talibus informata exemplis ſimul animo tenens verba Domini, quibus ait: Quicunque perdiderit animam ſuam propter me, inueniet eam: fleuit, tacuit, ne eam vel loquentem adulter audiret: nec pudoris elegit iacturam, ſed Chriſti recuſauit. Exiſtimate, vtrùm adulterare potuerit corpus, quæ nec vocem adulterauit. Iamdudùm verecũdatur oratio mea, & quaſi adire geſtorum ſeriem criminoſam atque explanare formidat.

Meretricem Venerē dicit.

Ioſ. 2. & 6.

Iudith 10.

Claudite aurem virgines: ducitur puella Dei ad lupanar: ſed aperite aurem virgines Dei: Chriſti virgo proſtitui poteſt, adulterari non poteſt. Vbicunque Dei virgo eſt, Dei templum eſt. nec lupanaria infamant caſtitatem, ſed caſtitas etiam loci abolet infamiam. Ingens petulantium concurſus ad fornicem. Diſcite martyrũ miracula ſanctę virgines, dediſcite locorũ vocabula. Clauditur intùs columba,

Adducitur ad lupanar S. virgo.

ſtrepunt accipitres foris : certant ſinguli, quis p
dam priùs inuadat. At illa manibus ad cœlum le
tis, quaſi ad domum veniſſet orationis, non adli
dinis diuerſorium : Chriſte, inquit, qui domu
Teclá dicit. virgini feros leones, potes etiam domare hom
Daniel. 3. feras mentes. Chaldæis rorauit ignis, Iudæis f
Ioſ. 3. da ſúſpendit, miſericordia tua, non natura ſua
Daniel. 13. ſanna ad ſupplicium genu fixit, & de adulter
triumphauit : aruit dextera, quæ templi tui
violabat. Nunc templum ipſum attractatur
ne patiaris inceſtum ſacrilegij, qui nó paſſus e
tum. Benedicatur & nunc nomen tuum, vt q
adulterium veni, virgo diſcedam. Vix comp
rat precem, & eccè vir militis ſpecie terribi
rupit. Quemadmodum eum virgo vt vidit, co
it, cui populus tremens ceſſit? Sed non illa
mor lectionis : Et Daniel, inquit, ſupplicium
ſannæ ſpectaturus aduenerat, & quá populus
nauit, vnus abſoluit. Poteſt & in hoc lupi ha
ouis latere. Habet & Chriſtus milites ſuos, qu
legiones habet. Aut fortaſsè percuſſor intra
vereare anima; talis ſolet martyres facere. O
Vide egregij fides tua te ſaluam fecit. Cui miles, nè quæſo
militis ex- as ſoror, Frater huc veni, ſaluare animam, no
emplum. dere. Serua me, vt ipſe ſerueris. Quaſi adul
greſſus, ſi vis, martyr, egrediar. Veſtimenta
mus : conueniunt mihi tua, & mea tibi, ſed v
Chriſto. Tua veſtis me verè militem faciat, m
virginé. Benè tu veſtieris, ego meliùs exuar, v
perſecutor agnoſcat. Sume habitum, qui abſc
fœminam : trade, qui conſecret martyrem. In
re chlamydem, quæ occultet membra virgin
uet pudorem. Sume pileum, quod tegat crin
condat ora. Solent erubeſcere, qui lupanar

rint. Sanè cùm egreſſa fueris, nè reſpicias retro, me-
mor vxoris Loth, quæ naturam ſuam, quia impudi-
cos licèt caſtis oculis aſpexit, amiſit. Nec vereare,
nè quid pereat ſacrificio. Ego pro te hoſtiam Deo
reddo, tu pro me militem Chriſto. Habes bonam
militiam caſtitatis, quæ ſtipendijs militat ſempi-
ternis: loricam iuſtitiæ, quæ ſpiritali munimine
corpus includat: ſcutum fidei, quo vulnus repellas:
galeam ſalutis. Ibi enim eſt præſidium noſtræ ſalu-
tis, vbi Chriſtus: Quoniam mulieris caput vir, vir-
ginis Chriſtus.

Et inter hæc verba chlamydem exuit: ſuſpectus *Vide certa-*
tamen adhuc habitus & perſecutoris & adulteri. *men pieta-*
Virgo ceruicem, chlamydem miles offerre. Quæ *tis.*
pompa illa, quæ gratia, cùm in lupanari de marty-
rio certarent? Addantur perſonæ, miles & virgo,
hoc eſt, diſſimiles inter ſe natura, ſed Dei miſerati-
one conſimiles, vt compleatur oraculum: Tunc lu-
pi & agni paſcentur ſimul. Eccè agna & lupus non *Eſa. 65.*
ſolùm paſcuntur ſimul, ſed etiã immolantur. Quid
plura? Mutato habitu euolat puella de laqueo: &
egreditur de lupanari virgo, ſed Chriſti. At illi, qui
videbant oculis, & non videbant corde, ceu rapto-
res ad agnam, lupi fremere ad prædam. Vnus, qui e-
rat immodeſtior, introiuit: ſed vbi hauſit oculis rei
textum: Quid hoc, inquit, eſt? Puella ingreſſa eſt,
vir videtur. Eccè non fabuloſum illud, cerua pro
virgine: ſed quod verum eſt miles ex virgine. At
etiam audieram, & non credideram, quòd aquam *Ioan. 2.*
Chriſtus in vina cóuertit. Iam mutare cœpit ſexus.
Recedamus hinc, dum adhuc qui fuimus, ſumus.
Numquid & ipſe mutatus ſum qui aliud cerno quàm
credo? Ad lupanar veni, cerno vadimonium: & ta-
men mutatus egrediar: pudicus exibo, qui adulter

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

intraui. Iudicio rei, quia debebatur tanto coro
victori, damnatus eſt pro virgine, qui pro virgi
comprehenſus eſt. Ità de lupanari non ſolùm vi
go, ſed etiam martyres exierunt.

Fertur puella ad locum ſupplicij cucurriſſe, c
taſſe ambos de nece, cùm ille diceret: Ego ſum
ſus occidi: te abſoluit ſententia, quandò me ten

Certant inter ſe virgo & miles de nece.

At illa clamare: Non ego te mortis vadem elegi
prædem pudoris optaui. Si pudor quæritur m
nexus: ſi ſanguis expoſcitur, fideiuſſorem non
dero: habeo vndè diſſoluam. In me lata eſt iſta
tentia, quæ pro me lata eſt. Certè ſi pecuniæ te
iuſſorem dediſſem, & abſente me iudex tuum
ſum fœneratori adiudicaſſet, eadem me ſente
conuenires, meo patrimonio ſoluerem tuos
Si recuſarem, quis me indignam morte cen
Quanto maior eſt capitis huius vſura? Moria
nocens, nè moriar nocens. Nihil hìc medium
hodiè aut rea ero tui ſanguinis, aut martyr me
citò redij, quis me audet excludere? Si moran
ci, quis audet abſoluere? Plus legibus debeo
non ſolùm fugæ meæ, ſed etiam cædis alienæ.
ciunt membra morti, quæ non ſufficiebat in
Eſt in virgine vulneri locus, qui non erat con
liæ. Ego opprobrium declinaui, non martyri
bi ceſſi. Veſtem, non profeſſionem mutaui. Q
mihi præripis mortem, non redemiſti me, ſe
cumueniſti. Caue quæſo contendas, caue con
cere audeas. Noli eripere beneficium, quod
ſti. Dùm mihi hanc ſententiam negas, illi
tuis ſuperiorem. Sententia enim, ſententia po
ore mutatur. Si poſterior me non tenet, tene
rior. Poſſumus vterque ſatisfacere ſententiæ
priùs patiaris occidi. In te non habent aliam

exerceant, pœnam: in virgine obnoxius pudor eſt. Itaque glorioſior eris, ſi videaris de adultera martyrem feciſſe, quàm de martyre adulteram reddidiſſe.

Quid expectatis? Duo contenderunt, & ambo vicerunt: nec diuiſa eſt corona, ſed addita. Ita ſancti martyres ſibi inuicem beneficia conferentes, altera principium martyrio dedit, alter effectum. At etiam Philoſophorum gymnaſia Damonem & Pythiam Pythagoreos in cælum ferunt: quorum vnus cùm eſſet morti adiudicatus, cõmendandorum ſuorum tempus popoſcit. Tyrannus autem aſtutiſſimus, quod reperiri non poſſe exiſtimaret, petiuit vt ſponſorem daret, qui pro ſe feriretur, ſi ipſe faceret moram. Quid de duobus præclarius, neſcio. Vtrumque præclarum. Alter mortis vatem inuenit, alter ſe obtulit. Itaque dum reus moram ſupplicio faceret, fideiuſſor vultu ſereno mortem non recuſauit. Cùm duceretur, amicus reuertitur: ceruicem ſubſtituit, colla ſubiecit. Tunc admiratus tyrannus chariorem Philoſophis amicitiam, quàm vitam fuiſſe petiuit, vt ipſe ab his, quos damnauerat, in amicitiam reciperetur. Tanta virtutis eſt gratia, vt & tyrannum inclinaret. Digna laude, ſed minora noſtris. Nam illic ambo viri: hîc vna virgo quæ primò etiam ſexum vinceret. Illi amici, iſti incogniti. Illi tyranno vni ſe obtulerunt, iſti pluribus, hoc etiam crudelioribus, quòd ille pepercit, iſti occiderunt. Inter illos in vno obnoxia neceſſitas, in his amborum volũtas libera. Hoc quoque iſti prudentiores, quòd illis ſtudij ſui finis, amicitiæ gratia: iſtis, corona martyrij. Illi enim certauerunt hominibus, iſti Deo.

Vide Valerium Maximũ lib. 4. cap. 4.

VITA S. HVGONIS V. ABBATIS CLV-

niacenſis. ex ea quæ eſt per Hugonem monachum Cluniacenſem, eius æqualem. Obijt autem vir ſanctus anno Domini 1109.

29 Aprilis.

S. Hugonis parentes.

HVgo in Burgundia ex illuſtri nobilium pro- ſapia oriundus, patrem habuit Dalmatiu principem egregium, ac Samurẽſi domin inprimis illuſtrem: matrem verò Erenburgem, cùm generis nobilitate, tùm multò magis pietate ac in- tegritate vitæ præclaram. Puer autem Hugo op mis à natura informatus moribus cùm aulicor intemperantiam ac luxum horreret, totáque me te pietatis eſſet ſtudio deditus, inuitis parentib

Confert ſe ad monaſterium.

ad monaſterium tanquàm tranquillum vitæ po tum confugit, ſanctique Odilonis Cluniacenſis A batis magiſterio alacriter ſe ſubiecit. Itaque ad m naſticæ vitæ diſciplinam benignè admiſſus, tan mox virtutibus florere cœpit, vt paulò pòſt ad P oris officium aſſumptus fuerit, ac deindè, ſubla

Fit prior.

Item Abbas

ex hac vita beato Odilone, Abbatis munere ac nore decoratus.

Hanc verò muneris dignitatẽ quàm eximia c pietatis ac ſanctitatis laude adminiſtrauerit: q quantis miraculorũ virtutibus ornauerit quis bis conſequi poterit? Dæmones hominibus m bundis infeſti ad eius conſpectum trepidaban lictiſque ægris, quos in extremo ſpiritu acriu pugnare ſolent, ad eius aduentum recedebant. uit hoc Stephanus Papa qui apud Florentiam morbi oppreſſus decumbebat, ac dæmonis in tione in anguſtias redactus, huius viri ſancti a tu ita recreatus fuit: vt planè fateretur impo dæmonem eius acceſſu in fugam conuerſum,

Stephanus Papa in extremis à dæmonis impugnatione aduentu S. Hugonis defenditus.

à ma

à maximis animi angoribus mirificè liberatũ eſſe. Nec mirum ſanè quòd dæmones adeò eum reueriti ſint qui tanta & corporis & mentis caſtitate vigebat, vt mirabili quodam acumine intimos animorum receſſus abditaq; ibidem peccata perſpiceret. Cùm tempore quodam cum viris auctoritate præcipuis in campum venatorium conciliandæ pacis veniſſet inter alios adfuit quidam peſſimo fœdatus crimine. Quem vir ſanctus eminùs intuens ad ſe vocauit, aitque: Quomodò tu, qui nefario infectus crimine dæmonis te voluntati ſubdidiſti, huc venire preſumis? Illo autem admirante pariterque indignãte quòd crimen occultum eſſe exiſtimaret, Hugo confeſtim ſceleris fœditatem ei aperuit. Qui cùm illud inficias ire non poſſet obſtupuit, alioſq; omnes in magnam Hugonis admirationem pertraxit: prorsùs vt deinceps alij occulta peccati alicuius contagione fœdati eius ſubire vultum trepidarent, veriti nè abditas flagitiorum labes proderet, eoſque officij ſui admoneret.

Occulta vitia nouit S. Hugo.

Inſigni quoq; prophetiæ dono clarus admodùm fuit, vtpotè qui repẽtinum Guilielmi regis Angliæ interitũ multò antè cognouit, & B. Anſelmo Cantuarienſi Archiepiſcopo fœlicem ad ſuam ſedem reditum prædixit. Venit quandoque beatus Pater Turones, vt Abbatiam maioris monaſterij, quam violenta manu Comes Andegauẽſis Gaufridus oppreſſerat, in priſtinã libertatem vindicaret. Cumque omni humilitate precibuſque cõtra vim ac potentiam pugnaret, & Comitis etiam aduolutus pedibus ſacrum domiciliũ tutari conaretur, nec quicquam proficeret: ſed hominem ab omni humanitate alienum imò ſaxo quouis duriorem ſentiret prophetica voce exclamauit: Sciſſum eſt à te regnũ hodiè.

Prophetia S. viri.

hodiè. Illo autem abeunte ac viri Dei vaticinium
paruipendente, eccè paulò pòſt adeſt Fulco frater
eius qui iniectis ei vinculis in carcerem eum conie-
cit: vbi mortis oppreſſus doloribus pœnas tanto
ſcelere dignas pependit.

Per Vaſconiam iter facturus, vidit in via homi-
nem quendam in vili tugurio fœdis elephantiæ
morbi vulneribus ſaucium, eaque de cauſa, qui
quàm diuitijs ac generis dignitate inclytus, à ſ
tamen relictum ac cõtemptui miſere habitum.
ius miſerias vir ſanctus miſeratus, acceſſit, fuſa
pro eius ſalute ad Deum oratione pellicea eum
ſte induit, ac integræ protinùs ſanitati priſtino
decori reſtituit. O admirandam viri ſancti ora-
nis efficaciam, qua illum non modò ſed alios p
rimos varijs morbis ac calamitatibus implicitos
berauit. Aldephonſus Hiſpaniæ rex fratris ſui
ctij ſcelere, regno priuatus fuerat, catenisque
ctus in carcerem miſſus. Hugo autem audita
captiuitate vehementer indoluit, ſtatimque p
bus ſuis opem ei ferre maturauit. Nec mora. D
Apoſtoli confiſus meritis vota preceſque di
cteque Domino nuncupauit: & eccè nocte
dam Apoſtolus fratri cuidam in Cluniaco
rens exauditas eſſe Hugonis preces reuelaui
mulque Sanctio in ſomnis graui cõminatione
cepit, vt fratrem in amiſſas opes ac regnum re
eret. Sanctius autem ingenti terrore correptus
dephonſum vinculis protinùs exemptum re
Hugonemque non mediocriter reueritus eſt.
dem ratione beatus Pater Berardum, Canar
Cluniacenſi iuri ſubiectum iniuſtis exactio
per fas perque nefas opprimentem nulliſque
tis vel conſilijs acquieſcentem edomuit. Cu

Leproſum ſanat.

Aldephonſum regẽ liberat è carcere.

Precibus ſuis ad Deum fuſis cõpeſcit Berardum.

cum pius Pater, pro oppreſſis pias Domino preces offerret, oppreſſor ſubitò membrorum incolumitate deſtitutus ad mentem redijt, poſitaque contumacia pœnitentiam aſſumpſit: Hugonique ſupplex factus oppreſſos liberauit.

Cùm aliquandò ad S. Iohãnem de Angeliaco veniſſet, vidit nocte in ſomnis Cluniacenſe auditorium ruẽte de cælo, impetu quodam, fulgure diſcindi. Miratus ea viſione vir ſanctus protinùs in ſpiritu intellexit, grauiſſimã eius loci iacturam, nĩ maturaret reditum, conſecuturam. Cœptus igitur negocijs intermiſſis Cluniacum feſtinus redit, & conuocatus in Capitulum fratribus, omnes diligenter circumſpicit. Mira res. Spiritu reuelante, occultum inter alios reum ilicò deprehendit, arguit, conuincit. Confitentem pius iudex digna caſtigatione emendatum, miſericorditer ſonat. His viſis, cæteri actus moreſque externos ad omnẽm non modò honeſtatem componebant, ſed intimos etiam animi receſſus diligenti excutiebant examine nè quid eſſet quod ſpiritualis patris oculus animaduerteret. — *Viſio eius.*

Duranus Toloſanus antiſtes cùm plùs nimium facetæ dicacitati aſſueuiſſet, neque vllis Hugonis monitis à praua conſuetudine ſibi temperaret, vir ſanctus prædixit fore, vt poſt mortem tumentibus labris & ſpumoſo ore appareret. Epiſcopus autem cùm nec ea comminatione quicquàm à immodicis facetijs remitteret, morte oppreſſus diſceſſit. Eccè vero defunctus Signino ſacerdoti cuidã apparens, verrucoſis tumida labijs ora præferebat: totusq; lacrymis infuſis, eius auxilium, quem in vita audire noluerat, humiliter petebat. Abbas autem pœnarũ eius miſertus, exceſſum oris ſeptem fratrũ ſeptem dierũ ſilentio ſanare feſtinauit. Interim vno ex illis — *Epiſcopi facetijs dediti pœna.* — *Eã S. Hugo vt aboleuerit.*

manda-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

mandatum tranſgrediente, iterum defunctus
ſtes redijt, ac voce lachrymabili dilatam oris
tatem propter ſeptimi inobedientiam côquere
Abbas igitur reperto tranſgreſſore, alium ſepte
rium ſilentio dedicauit. Quo completo, tertio
ſul apparuit & gratias Abbati agens, os ſanum
oſtendit.

His alijsque ſignorum titulis celebris eſſet
Hugo, apud omnes Pontifices magnus habeba
illum Imperatores, illum reges venerabantur,
Multa cōdit monaſteria. lis, Gallis, Hiſpanis, Anglis innotuit, paſſim
pud omnes monaſteria vtriq; ſexui aptiſſima
dabat: antiqua verò ita reſtaurabat, vt virtu
non minùs quàm ſtructuræ elegantia florerent
tot ac tantæ ſunt Patris huius ſanctiſſimi mira
vt cuncta verbis explicari nequeat. quarè ma
tendendæ virtutes, quarū imitatione ad paren
Catalogus virtutū eius. riam peruenire licet. Habitus eius, eximiam
dam religionis formam præ ſe ferebat: vita
mam viuendi diſciplinam præſcribebat. Ocium
torporem mortis inſtàr oderat, & cùm ab om
vitijs tum à mendacio ac ſimulatione abhor
penitùs. Pauperes opulenta manu paſcebat,
mos & afflictos pluſquàm paterna cura ac
fouebat conſolabaturque: pupillos verò &
quãta vigilantia ac ſolicitudine tutatus ſit qui
dignitate explicare valeat?

Fertur eo tempore quo vir ſanctus cæleſtibus
Viſio Fulgētij Abbatis. cælo præmijs coronandus eſſet Fulgentiū Abbatem
virum & doctrina & ſanctitate venerabilem
vidiſſe angelos mirabili ornatu decoros,
ad cælum duos cum hymnis & canticis deferentes
quos Anſelmo Cantuariēſi Antiſtiti & Hugoni
vitæ meritis in cælis præparari dicebant. Nec

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ta viſio exiſtimanda eſt, quippè quam paucis pòſt diebus veritas cõfirmauit. Nam vterque bonorum operum ac virtutum omniũ diues in Domino quieuit, pariterque ad cæleſtia regna vnus poſt alterum commigrauit.

VITA S. ROBERTI PRIMI ABBATIS Moliſmenſis, itemq́; Ciſtertienſis. ex ea quæ eſt per Odonem Abbatem Moliſmenſem. Obijt vir ſanctus anno Domini 1098. Cui ſucceßit Albericus & Alberico ſubrogatus eſt Stephanus.

BEatus Robertus Campanię partibus oriundus vtriuſque parentis genere clarus pari etiam vitæ ac morum ſplendore enituit, prorsùs vt ingenitam nobilitatem miris virtutibus amplificauit. Cùm mater eius Ermgardis ex marito Theodorico grauida eſſet, fertur glorioſa virgo in ſomnis ei apparuiſſe & oblato benignè annulo, filium quem vtero geſtabat ſibi deſponſaſſe. Expletis igitur diebus filium enixa Robertum eum appellauit tantoque maiore cura & ſtudio nutriuit quãto firmiorem de nocturna viſione ſpem conceperat. Tractus igitur puer literarum diſciplinis tam eximijs breui tẽpore progreſſus fecit, vt plurimos, ſuorum honeſtate morum ac decore virtutis, qui ex vultu & ſermone mirificè relucebat, ad ſui imitationem inuitaret. 29. Aprilis. S. Roberti parentes. Viſio matris eius. Diſcit literas.

Cùm annum ætatis quintumdecimum attigiſſet, ſpreta mundi vanitate ad monaſticæ vitæ ſtatum apud ſanctum Petrum de cella tanquã portum placidiſſimum confugit: & in eo tãta virtutum omnium incrementa cœpit vt aliorum regimini in Prioratus officio ſuffectus fuerit: nec multò pòſt à monaſterio ſancti Michaelis Tornodorenſis in Abbatem Fit monachus. Item Prior & Abbas.

electus eſt. Eodem tempore degebat in remotiſ-
morum latebris eremita quidam haud vulgari
tutum ſplendore illuſtris; cumque duo fratres
litari gloria inſignes per nemus illud iter haberent
inuidiæ veneno miſerabiliter tabeſcentes alter
alterius nece tacitus cogitare cœpit: ſed vbi ad
cum ſceleri deſtinatum perueniſſent (is erat eremi-
tæ tugurio vicinus) ſtatim de concepto facinore
tra ſeipſos turbati ad ſerui Dei domicilium
narunt ibique virus peſtiferum quod in eorum
dibus latuerat per confeſſionem euomuerunt
ſpreta ſeculi pompa ceruices ſuas ſuauiſſimo
ſti iugo ſubdiderunt. Pauco autem tempore
mo exacta, cùm propter diſciplinæ ignorantiam
varios ſæpè errores impingerent, & multa
de Roberti fama audirent, auidè ad eius di-
nam aſpirarunt; & ſummis infimiſque precibus
eo in Chriſti recipi militiam poſtularunt. N-
nuit vir ſanctus imò incredibili cum gaudio
nuos milites ad ſua caſtra admittere ardebat
verò Præpoſitus ac cæteri fratres inuidiæ m-
confeſſi, pijs eius conatibus obſiſtere totis
bus anniti cœperunt, nè noui Chriſti tyrones
mitterentur: quorum offenſus ſcelere Abb-
Cellenſe monaſterium, vndè euocatus fuera-
greſſus eſt: & deſideratam diu Rachelem
ſuauiſſimè amplexatus. Sed illis amplexibus
frui non licuit: nam duo illi eremi cultores
ſtis vitæ amore inflammati, duos ex fratribus
(alij enim quinque ſe eis in eremo ſociauerant)
Summum Pontificem direxerũt, qui eis Robertum
Abbatem depoſcerent. Nec reiecit poſtulata Pon-
tifex ſed Abbati de Cella mandauit vt eorum
tioni in omnibus faceret ſatis.

Duo nobiles fiunt eremitæ.

S. Robertus deſerit monachos diſſolutos.

Eremitæ expetũt illum in Abbatem

Igitur Robertus ad curam paſtoralis officij vel [...]itus tractus, ſtrenuè viriliterque ſacram illam [...]cietatem gubernandam ſuſcepit, tanta fide ac pi[...]ate, vt indies acceſſu nouorum multiplicaretur. [...] cùm iam cõſiderata loci importunitate, com[...]modiorem diuino ſeruitio locum exquirere coge[...]retur, nemus quoddam (cui Moliſmus nomen) pe[...]tijt; vbi proprio labore amputatis de arboribus [...]ramis tuguriola conſtruxit; ac in ſumma rerum in[...]opia, alacri tamen mente, cum fratribus ſuis Deo [...]famulatus eſt.

Multi ſe eius in diſciplinam tradunt.

Moliſmus extruitur.

Sed cùm paulatim ex piorum hominum oblati[...] maior rerum copia illis accreſceret, omnis il[...] pietas & infinitis laboribus ac ieiunijs congeſta [...]tus repentè concidit: prorſus vt moribus pro[...]ligatis in omnem vitiorum licentiam ruerent. [...]que Robertus totis viribus ſceleribus eorum [...]uiam iret, fruſtraque ab inſtituta perditionis via [...]uocare contenderet, nè animæ ſuæ detrimentum [...]eret, ijs relictis, ad alios quoſdam fratres opti[...] ſanctiſſimisque diſciplinis in loco, quem Au[...] vocant, florentes abijt, eisque ſe humilem di[...]ſcipulum ſocium adiunxit. Ibi cùm vigilijs & orati[...]onibus inſtanter inſiſteret, & cunctos ſanctitate vi[...] excelleret, & tamen omnibus miro humilitatis [...] inſeruiret non multò pòſt ab eis in Abbatem [...]tus eſt.

Ex rerũ copia quidam inſoleſcunt.

Relictis Moliſmenſibus fit alibi Abbas.

[...]terea Moliſmenſes pœnitentia ducti ruinam [...] tam in moribus quàm poſſeſſionibus anxiè de[...]re cœperunt, omnemque mouere lapidem, [...] virum ſanctum reuocarent. Nec renuit Rober[...], ſed protinùs accurrens breui collapſa pieta[...] fundamenta reſtaurauit ac locum nimia licen[...] [...]datum cunctis virtutibus mirificè florentem

Reuocatur Moliſmum.

X 2 reſti-

reſtituit. Erant autem inter illos viri quatuor
bericus nimirùm & Stephanus cũ alijs duobus,
poſt cœnobiticæ exercitationis rudiméta ad
lare eremi certamen ſuſpirabát. Egreſſi ergo
nobio Moliſmenſi venerũt ad locum quendam
nomen Vinicus, quem cùm aliquanto tempo
coluiſſent, coacti ſunt Ioceranni Lingonenſis
ſtitis mandato Moliſmum repetere. Compulſi
eum deſerere locum, ad ſyluam quandam
lis Ciſtertium nuncupatam, deflexerunt: vbi
ſtructo in honorem beatæ Virginis oratorio,
vitæ innocentia ac morum integritate die ac
Domino ſeruierunt, vt Robertus fama eorum
tus aſſumptis ſecum viginti & duobus fratribus
eos perrexerit, ſeque eorum propoſiti colon
cerit. Sed Moliſmenſes ægrè ferẽtes ſe tanto
re deſtitui importunis à Summo Pontifice p
reditum eius impetrarunt. Coactus igitur
mum repetere, Alberico Ciſtertiẽſibus in A
præfecto ad priſtinum locum remeauit: q
biennium defuncto ad ſacra loci illius guber
Stephanus acceſſit.

Ciſtertium à quib' primò habitatum.

S. Robertus præeſt Ciſtertienſibus.

Redit Moliſmum.

Sub hoc Stephano S. Bernardus monachũ profeſſus eſt.

Robertus autem cùm eſſet vtriuſque pla
nis inſtitutor & cura in eum omnis incũbere
exiſtimãdum eſt de cibo potuque alijſque
caducę rèbus neceſſarijs ſolicitum fuiſſe? Non
tandum, congregandis cumulãdiſque di
veheméter fuiſſe intentum? Imò certè ade
rum humanarum ac præterlabentium com
eximius, vt nihil de craſtino ſolicitus, quip
beret in pauperum ſubleuanda inopia li
expromeret, ac totus ex Deo incredibili
ducia penderet. Die quadam viri duo ſacri
ti ſed rerum omnium indigi præ foribus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rij viri Dei benignitatem præſtolabantur: quorum inopiam ſubleuare cupiens, ſtatim cuidam ex fratribus, vt benignè eis faceret, mandauit. Illo autem reſpondente panes in monaſterio prorsùs haberi nullos: vir Dei vndè igitur, inquit, reficiendi ſunt fratres? ait illo ſe neſcire. Interim peractis Miſſarũ ſolẽnijs, fratres, œconomo cymbali ſonitu eos conuocante, ad menſam accedere cœperunt. Tùm Abbas ſciſcitari, vndè panes haberet, quos fratribus corpora refecturis appoſiturus eſſet. Et ille: Paucos, inquit, reſeruaui, in eam curam intẽtus, nè fratribus hora refectionis cibus deeſſet. His auditis Robertus zelo inflammatus panes menſis appoſitos in ſportas coniecit eiſq; nullo modo fratribus veſci permiſit, ne diffidentiæ crimen paulatim ſerperet, ac tandem intimis animorum medullis penitùs hæreret. Volebat enim vt tota fide ac ſpe ex omnipotentis Dei benignitate penderent; atque ità ſe totos illi conſecrarent inſtar pueri qui matris vberibus lactatur, quique tam in proſperis quàm aduerſis tutiſſimum ad matris ſinum habet refugium.

Inſignis ei⸗ in Deum fiducia.

Cum autem vir beatus iam planè præſentis vitæ pertæſus ardenti deſiderio ad Chriſtum anhelaret, obitus ſui diem paucis ante mortem diebus cognoſcens, quem fratribus indicauit, eodemque die ætatis anno octogeſimotertio ſoluto mortalitatis ergaſtulo latus ad Chriſtum migrauit. Corpus fuit cum multis ſuorum lachrymis in eccleſia D. Virgini ſacrata ab illo conſtructa honorificè tumulatũ. Deus autem omnipotens vt poſt carnis depoſitionem famulum ſuum Robertum viuere cõprobaret, multorum eum miraculorum gloria decorauit. Et ipſe Pater ſanctus vt oſtenderet etiam poſt funera ſe ſuorum filiorum curam gerere, fratres ad preces no-

Prædicit obitum ſuũ & moritur feliciter.

Etiã defun⸗ctus curam gerit Moliſmenſium.

ℭturmas interdum deſides excitabat: inertes co
piens; deuotos verò ad meliora hortans.

Intereà diuinæ diſpenſationis gratia in om
terram diuulgante miracula, cœpit vndique a
cleſiam Moliſmenſem gentium confluere m
do. In ijs mulier quædam morbo caduco val
ſera aſſumptis ſecum duobus puerulis iter
mum verus ingreſſa, cùm in via ſub dio in
quodam pernoctare cogeretur & excitato c
tis cineribus ibidem fortè inuentis igne frig
iuriam propulſaret, eccè ab altera parte lu
repto ex infantulis minimo aufugit. Inter e
er vi morbo oppreſſa concidit ac multo t
omni ſenſu deſtituta permanſit. Tandem
mittente ſe morbo vires mentemque recep
credibili dolore ſaucia miſerãdo valdè eiul
fantis ſui calamitatem deplorare cœpit.
tamen recuperandi filij ſpem penitùs abie
concepta de ſanctiſſima Virgine & patre R
fiducia illos conſtanter inuocando vim dolo
exprimebat. Eccè autem immanis bellua
rocitatis oblita de ſylua procedens & inn
puerum deferens, matri eum incolumem r

Inſigni miraculo lupus reddit infantem.

At verò ſi vniuerſa quæ per ſeruum ſuum
nus operatur miracula ſcribere velimus, c
tempus quàm rerum copia deficeret. Nam
die in eccleſia Moliſmenſi beati Roberti a
implorantibus adeſt redemptoris noſtri m
cordia. Eius interuentu cæci illuminantur
greſſum recipiunt, ægri ſanantur, maligni
eius præſentiam non ferentes ab obſeſſis c
bus expelluntur.

Multa fiunt miracula ad eius tumulum.

VITA S. PETRI MARTYRIS ORDI-

*nis Prædicatorū. ex ea quam Thomas Lentinus Pa-
triarcha Hieroſolymitanus eius contēporaneus ſcri-
ptam reliquit. Subijt martyriū anno Domini 1252.
Sequenti verò anno relatus eſt in numerum Sancto-
rum ab Innocentio Papa Quarto.*

BEatus Petrus martyr, Prædicatorum decus, 29. Aprilis.
Italiæ ſpeculum, & fidei pugil ac propugna-
tor egregius, in Gallia Ciſalpina, quam Lon-
gobardiam vocant, ciuitate * Veronenſi ex parenti- * quidā ha-
bus hæreſi deprauatis traxit originem: vt tanquàm bēt Cumana
lux è tenebris, roſa de ſpinis, flos è ſentibus ortus, S. Petrus
tanto amplius reluceret in mūdo, redoleret in cœ- martyr na-
nobio, rutilaret in cælo, quòd è parentibus errore tus paren-
obcæcatis, mente ſauciatis atque corpore corruptis, tibus hære-
decus virgineum, atque è ſpinis & ſentibus æterno ticis.
incendio addictis, martyr inclytus eſſet profectus.
Nam tametſi parentes habuit hæreticos quorum ve
inſtitutione erudiretur & filium vera ratio admo-
nebat, & puerum neceſſitudo compellebat: at ni-
hilominus ità ſe mundum ab illorum ſeruauit er-
roribus, vt neque blandis parentum dolis, neque
multa verborum frequentia, ad hæreticorum ſiue
colloquia ſiue conſortia, vel induci potuerit vel
compelli. Quod enim à natura videmus homini &
cæteris animantibus attributum, vt homo ſerpen-
tem, agnus lupi conſpectum horreat, & inditam ho-
ſtilitatem ſentiat: hoc puerum bonæ indolis vn-
ctio cæleſtis edocuit vt venenatorum ſerpentum
conſortia fugeret, & lupos rapaces pellibus ouinis
tectos inimicos intelligeret, atque eorum commer-
cia vitaret.

Itaque pius puer annos natus plùs minùs ſeptem

cùm die quodam à ſcholis rediens in patruum
reticum magnum diaboli laqueum incidiſſet, &
ctionis ſuæ penſum reddere ei cogeretur: Chri
anæ fidei ſymbolum ilicò recitauit dicens, Cr
in Deum Patrem omnipotentem, creatorem c
terrę, & reliqua. At patruus, qui ſtrenuus Mani
orum perfidei patronus erat, cùm ab eius fide
feſſione puerum tanquam rudem quendam t
culum auertere niteretur, ac depromptis e
literis ad errorem confirmandum argument
ſuadere vellet, nō Deum, ſed diabolum pot
viſibilium conditorem, puer nullo modo
voluit, conſtanter ac præcisè Deum vniuerſ
eſſe conditorem aſſerens. Quod ille ſatanæ ve
ac miniſter cùm accuratè cum mēte ſua perp
ret omnibus modis patri pueri perſuadere c
eſt, vt Petrum à ſcholis remoueret; veritus, p
gio minimè dubio, id quod res erat, nè puer
tus ſua eruditione ac pietate ingentem Mani
rum perfidiæ ſtragē inferret. Sed pater diuin
nè nutu ab ea mente abhorrens patrui monit
cit: ſperans filium poſtquàm prima rudimen
uoraſſet, per hæreſiarcham aliquē ad ſuam ſ
nullo negotio pertrahendum.

Error Manichæorum.

Itaque Petrus exactis domi pueritiæ anni
hæreticos in ipſa penè infantia ſuperaſſet, Bo
am miſſus eſt vt animum ad omnem diſcipl
maximarum artium cognitionem erudiret.
rò quanquàm ab hæreticorum infeſtatione
tus, alia tamē certamina ſubire coactus eſt, qu
dicitiæ florem ei eripere nitebantur: adeo v
laſciua & lubrica ſodalium contubernia ſe
& corporis integritatem ſeruare potuiſſe
miraretur, & ſtupens ac gaudens diuinæ p

Petrus it Bononiam ſtudiorū ergò.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

bonitati ac miraculo aſcriberet quòd inuiolatus caſtitatis diſpendia euitaſſet. Aduertens igitur ſanctus puer periculi magnitudinē, velut alter Ioſeph pallium reliquit in manu AEgyptiæ ipſius pudori inſidiantis, & ad religionis portum tāquam arcem tutiſſimam confugere deliberans, mundo & parentibus cum errore perimente relictis, fratrum Prædicatorum inſtitutum complexus eſt: vbi in ipſo adhuc nouitiatu tantis ſe ieiunijs, vigilijs ac precibus macerauit, vt menſuram propriæ fragilitatis excedens, dum hoſtem vellet opprimere ciuē propemodùm perdidiſſet.

S.Petrus fit Dominicanus.

Inerat ei ardens quoddam diſcendi deſiderium, tantusque amor ſapientiæ, vt cum illo Eunucho Æthiope etiam in miniſterio quotidiano poſitus ſacras per opportunitatem literas lectitaret vel lectas incredibili quadam mentis attentione reuolueret. Erat ei cor docile & tenax memoria cum lingua præclarè erudita, quæ mirabili quadam ſuauitate & virtute recondita alijs diſpenſabat. Porrò ad eius conciones tanta populi confluebat multitudo, vt ex vrbibus & caſtris cum vexillis & tubis ſonantibus erumperent, obuiamq́ue ei procederent: recedentem verò tam multi ſequebantur, vt vix ab eis ſe auelli pateretur. Hinc Mediolanenſes, inſigni erga virum ſanctum deuotionis argumento, geſtatoria ſella eum excipiebant ſuisq́ue humeris, ne ab importuna multitudine opprimeretur, ad locum concionibus habendis aptum deferebant. Iam verò quàm vberes ſuis ſermonibus protulerit fructus quis verbis conſequi poterit? Multi nefarias abiurabant hæreſes: plures longis diſcordijs & ſimultatibus finem imponebant & illatas iniurias benignè remittebant: plurimi verò expiatis per confeſſionē peccatis,

Quàm ardēs Amor ſapientiæ in eo fuerit.

Eſt inſignis cōcionator.

Fructus concionū eius.

catis, ſe totos ad agendam pœnitentiam comp
rabant.

Miraculis coruſcat.

Neç defuit ad hæreticorum perfidiam adim
necionem vſque delendam miraculorum vim
Nam cùm die quodam præ foribus B. Euſtorgi
rebus diuinis ad populum verba faceret, fuit ad
ctus adoleſcens quidam, annis decem linguę offi
priuatus. Huic vir ſanctus immiſſo in os eius
to conficiendo Chriſti corpori conſecrato, p
nùs linguæ eius vinculum ita ſoluit; vt inter
tus quid in ore habuiſſet reſponderet; digitu
um, ſimulque coram omnibus laxatis linguæ
in vberes gratiarum actiones prorumpens, r
apertorum Chriſto reddidit labiorum vitulo
ſi autem hoc miraculo meritò hæreticorũ o
qua loquentium obſtrui debuiſſent: nihilom
illi ſcelerum ſuorum ac perfidiæ tenebris occ
alia atque alia in virum ſanctum maledicta
mebant.

Epiſcopum Manichæorum examinat.

Erat apud Mediolanum epiſcopus quidam
nichæorum, ſancto viro oblatus excutiendus,
tis epiſcopis & religioſis atque bona ciuitati
ad hoc ſpectaculum congregatis. Cumque
Solis æſtus cunctos affligeret, hęreſiarcha opp
num, vt putabat, ſubſannandi tempus nact
ram omnibus exclamauit: O peruerſe Petr
ea vitæ innocentia ac ſanctitate præditus es,
dis ac miſer populus te fulgere affirmat, cur
pateris tanto Solis ardore cruciari? cur p
tuis nubem à Domino non impetras, quæ
um interponat, nè ſtultus hic populus nim
conficiatur? Cui cùm athleta fidei fidenter
diſſet, ſe ità, vt dixerat ipſe facturum, ſe
promitteret, ſe abiurata hæreſi fidem ſanam

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

plexurum: multi Catholicorum triſtitia affici cœperunt, extremam fidei ſuæ ignominiam pertimeſcentes: Hæretici verò inani lætitia exultantes epiſcopum illum ſuum, infeſtis clamoribus hortabantur vt incunctanter promitteret haud dubiam ſibi victoriam pollicentes: maximè quòd toto cœlo nè exigua quidem nubecula appareret. Sed cùm hac ratione hæretici pertinacia neque frangi, neque emolliri poſſet: Petrus de Chriſti potentia ac bonitate egregiè confiſus: Vt, inquit, appareat, Deum omnium viſibilium creatorem & opificem eſſe ego illum rogo, vt ad conſolationem in ſe credentium aliquam nobis nubeculam creare dignetur, quæ inter Solem vt populum interpoſita, nos tueri poſſet ab hoc æſtu. Quod vbi ab illo ex palpito quodam eminēti, præmiſſo Crucis ſigno, dictum fuit, mox Dominus nubem tentorij inſtar effecit, quæ multo temporis ſpatio populum omnem ſua vmbra protexit, cauſamque lætandi & hæreticis inſultandi auxit Catholicis.

Nubecula ad eius preces diuinitus creatur.

Alio item die ab hæreticorum multitudine ad certamen prouocatus, cùm quidam inter eos fidei pugilem multiloquio obruere contenderet, & pedibus eius fraudulentas verborum tendiculas apponeret, quò incautum in ruinam impelleret, vir Dei omiſſa contentione totum ſe ad Dominum precandum contulit, vt hoſtes vel inuiti tanquam muti obmuteſcerent, vel pro ſua clementia ſolem iuſtitiæ eorum mentibus oriri iuberet. Nec modò alterum è duobus impetrauit. Cùm enim fidei propugnator aduerſus veritatis inimicum fidenter inſiſteret, vrgeretque, vt rurſùs ſuam ille quæſtionem proponeret: ille qui paulò antè linguam ſuam nimia garrulitate laxauerat, ita repentè elin-

Hæretic' loquaciſſimus obmuteſcit.

elinguis effectus eſt, vt neque ad quærendum neq
ad reſpondendũ os vel tenuiter aperire potuerit.

Meritis etiam viri ſancti mulier quædam Mo
tuana deploratæ ſalutis, veniam peccatorũ & ſp
rare potuit & impetrare. In mortis enim diſcri
ne conſtituta cùm antè ſua flagitia oris confeſſi
expiare recuſaſſet, & tandem linguæ officio de
tuta non poſſet: ſicque in ſempiternam animæ p
niciem tendere videretur, rogatus vir ſanctus
ſuo acceſſu non mòdò à certo animæ interitu
etiã à corporis infirmitate ita liberauit vt alt
ráque voce, congeſta per multos annos in im
animæ ſinus peccata enormia, cũ lachrymis
gultu expromeret. Neque id mirum quandò h
alia plura, dum adhuc viueret, Dominus op
dignatus eſt. Complures enim dæmoniacos, d
fisque vexatos morbis ſolo contactu vel Cru
gno curauit, ſicut multorum fidedignorum
monijs comprobatum eſt.

Mulier deſperata, in vtroque homine curatur.

Verùm cùm peſtis hæretica plurimas inter
bes ſua contagione inficeret Innocentius Po
eius nominis quartus ſtrenuum fidei pugilem
defeſſum Domini bellatorem Mediolani & i
mitatu, eum hæreticæ prauitatis Inquiſitore
ſtituit. Ille verò demandatum ſibi munus d
ter obiens, Sampſonis vulpeculas accuratè p
rebat: easque vbique ità diſſipabat vt cong
eius vehementer formidarent. Vt autem ani
aboli aſtutia in hæreſim protractas aliquand
raret, ſæpiùs ſeſe hæreticis ad flammas vltr
undas, pro aſſerenda fidei Catholicæ verita
ratum obtulit; ſi illi pariter ignis certamen e
ri vellent. Denique pro ea fide vitam ſuam
dò periculis, ſed morti etiam obijcere valde

Fit Inquiſitor in ditione Mediolanenſi.

Offert ſe ad ignis certamen pro veritate fidei confirmãda.

bebat. Et ſanè prophetico eum ſpiritu clarum fuiſſe dubium non eſt, cùm de felici ſuo martyrio ac ſepulturæ loco certus, fratribus prædiceret & hęreticorum ſe manibus perimendum & Mediolani ſepeliendum eſſe. Præuidens autem vir ſanctus, è propinquo paſſionis ſuæ diem adeſſe, tantò conſtãtius hæreticorum perfidiæ obuiam iuit, quanto propiùs iuſtitiæ coronam ſibi repoſitam cernebat.

Mortem ſuã prædicit & ſepulturæ locum.

Videntes verò hæretici eius animi magnitudinem & conſtantiam in opprimenda perfidia admirandam, ſeriò de nece illi inferenda cum ſuis fautoribus tractare cœperunt. Nec latuêre virum ſanctum illorum machinationes, quas inuicto & intrepido planè animo, vtpotè ardenti martyrij deſiderio iampridem inflammatus præſtolabatur. Itaq; Dominica illa, quæ Palmarum feſtiuitate Chriſto Domino cõſecrata eſt, beati martyrij præſcius Mediolani palàm è ſuggeſtu dixit ſe minimè ignorare pecuniam ſuo interfectori numerãdam alicubi depoſitam eſſe: ſed illos ſua morte non modò contra ſinceram & orthodoxam fidem non præualituros, ſed etiã ex ea maiora perfidiæ ſuæ detrimenta ſenſuros. Aſſignato autem quibuſdam hæreticorum fautoribus termino peremptorio ad octauum Paſchatis diem, vt mandatis Eccleſiæ omninò parerent, prædicens ſe ad illum terminum reuerſurum, ad Cumanam ciuitatem, vbi Prioris inter fratres ſuos officio fungebatur, profectus eſt.

Hæretici de eius nece tractant.

Porrò fortiſſimus Chriſti athleta vt præfixũ terminum preueniret Sabbati illius, quod in Albis appellatur, de ſuo cœnobio Mediolanum ad fidei certamen contendit. Cumque inter medium carperet, quidam funeſtus hæreticus & cruẽtus ſatelles, quadraginta librarum precio conductus, in beatum virum,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crudeliter cæditur à ſicario ad id conducto.

rum, iter ſalutaris propoſiti perſequentem, fu-
bundus auſu ſacrilego irruit, ſacrumque illius c-
put cruento enſe feriens, dira illi ſemel atque it-
rum repetitis ictibus, vulnera imprimit. Deinde
lo ſeminece relicto ad fratrem Dominicum ſan-

Item F. Dominicus.

viri comitem mox cruentus carnifex cóuerſus q-
tuor illi, vi magna, letalia vulnera inflixit. Inte-
B. Petrus alia in parte ſe Domino commendans:
manus tuas Domine, inquit, commendo ſpiri-
meum: ſimulque ſymbolum fidei, quod pro
patria blandimenta puer abnegare noluit, in
mortis angoribus, egregius fidei propugnator
tauit. Cùm autem adhuc palpitaret & cum ex-
mis mortis doloribus luctaretur, homo ille ſa-
narius cultrum capulo tenus per eius latera ad-
eoque confoſſo beatum illius martyrium abſo-
Atque ità expleta huius peregrinationis Septu-
ſima fœlix viator cæleſtem peruenit ad pa-
ità ſtolá ſuam martyr & virgo dealbauit in A-
ità denique ad æternum celebrandum Sabba-
ex Sabbato temporario migrauit.

Vt primùm fama necis illius Mediolanum
uenit tantus inopinatæ perturbationis metus
tatem vniuerſam concuſſit vt populus, magi-
nequicquàm prohibente, effractis vrbis por-
cro funeri obuiàm rueret, adeò ad Archiepiſ-
cum Clero ad id officium properanti vix l-
pateret. Attulit ſanè mors illa viri ſanctiſſim-
diolánéſibus inſignem luctum cum multis la-
mis coniunctum: quanquàm maiora etiam
obitum quàm in vita ciuibus iſtis & eccleſiæ
que vniuerſæ beneficia præſtiterit. Nam licet
voce & prædicationis virtute peſtifera hæreſ-
rum dogmata egregiè extirpaſſet: attamen c-

in morte miraculis, adeò ea profligauit, vt plurimi relictis erroribus ad ſanctæ matris Eccleſiæ gremium conuolarint: & multi etiam hæreſiarchæ inſignes & magni nominis S. Dominici inſtitutũ complexi, iidemque mirabili feruore hæreticos eorumque fautores perſecuti ſint. Ità nimirùm Sampſon plures occidit Philiſtæos moriens quàm occiderat viuens.

Multi hæretici conuertuntur, viſis defuncti miraculis.

Cæterùm poſt glorioſum viri ſancti triumphũ Dominus qui ſuorum gloriam tenebris inuolui nõ patitur, cæleſtibus miraculis martyrem ſuum egregiè illuſtrauit. Eodem die quo martyrio occubuit mulier quædã Iacoba nomine cùm fruſtrà in morbi curatione, quo laborabat, omnes ſuas facultates in medicos expendiſſet, ægrè tandem per confertam turbam in eccleſiã S. Simpliciani, vbì corpus martyris iacebat, introducta, ſuper caput ſuum ex quo fiſtulæ morbo iam aliquot oſſa perdiderat, manu martyris ſignum Crucis expreſſit, & integræ ſanitatis beneficium obtinuit.

Inſigne miraculum.

Super locum paſſionis eius non rarò luminaria quædam è cælo deſcendentia & ad cælum redeuntia permulti religioſi aliiſque conſpexêre. Lampadesque ad ſepulcrum martyris in eccleſia beati Euſtorgij pendentes cælitùs abſque omni humano ſtudio & opera accenſæ ſunt. Hæc aliaque quæ prolixitatis vitandæ cauſa prætermiſſa ſunt Pontifex intellexit, & poſteà rè diligentiùs explorata perſpicuè didicit famam rerum magnitudine ac veritate vinci, anno nondum à martyrio exacto, Sanctorum martyrum catalogo vniuerſis mirificè applaudantibus, eum aſſcripſit. Poſtquàm autem ſolemni ritu ac celebritate in Sanctorum album relatus eſt, Catholicorum piæ deuotioni dignum

Lãpades diuinitùs accenduntur.

Refertur in numerum Sanctorum.

planè

planè viſum eſt, vt ſacrum eius corpus, quod i[illegible]
annum in viſcera terræ reconditum fuerat, ad [illegible]
cum ſublimiorem transferretur. Cuius rei [illegible]
fratres Dominicani cùm Mediolani conuenir[illegible]
Corpus eius poſt annum inuenitur incorruptũ. ità illud ſanum & integrũ, & ab omni denique [illegible]
tore alienum inuenerunt, ac ſi eodem die tum[illegible]
tum fuiſſet.

VITA SANCTISSIMAE VIRGINIS [illegible]tharinæ Senenſis, ſanè admirabilis ex ea qua[illegible]oſè R. P. Raimundus Capuanus Ordinis Præd[illegible]rum Magiſter generalis ſcriptam reliquit. [illegible] etiam nonnulla de huius Virginis virtutibu[illegible] Stephanus Senenſis, Prior Carthuſiæ Ticine[illegible] ante ſuſceptum vitæ iſtius inſtitutum virgini[illegible] dò familiaris admodum ſed & amanuenſis [illegible]ſiduus omnium itinerum eius comes fuit. Qu[illegible]ni iuramento eorum quæ ſcribit, quorumq; o[illegible] teſtis extitit, fidem facit. Inſuper omnia quæ [illegible] eius vita referuntur, Pij Pontificis Max. au[illegible] confirmata ſunt. Obijt autem ſacra Virgo [illegible] Chriſto Domino 1380, quam Papa Pius Se[illegible] anno 1461 in Diuorum numero aſſcripſit.

29. Aprilis.

Patria & parentes Virginis. APud Senas præclaram Italiæ vrbem, [illegible]cobus quidã inſigni pietate ac mode[illegible] qui ducta in matrimonium Lapa[illegible] miæ pietatis fœmina, geminas, poſt alias pr[illegible] ea ſuſcepit filias Iohannam & Catharinam [illegible] omnium Catharinam cæteris longè chariore[illegible]buerunt. Parentes enim cùm eſſent rerum [illegible]rum ſtudio vehementer dediti, proleſque [illegible] omnem morum honeſtatem & virtutem [illegible] vnicè in Catharina optimæ ac religioſæ me[illegible]

[illegible]ctia diligebant: quæ in ipſis cunabulis mirificè in
[illegible]relucebant: adeò vt cognati & vicini certatim Amabilitas S. Catharinę infantis.
[illegible]us aſpectu ſuauiſſimoque alloquio frui deſidera-
rent. Tantum enim ex eius præſentia gaudium læ-
titiamque hauriebant, vt eam propter morum ſua-
uitatem animique candorem non Catharinam ſed
Euphroſynam appellandam dicerent. Cùm annos
[illegible] plus minùs quinque verba iam perfectè ſona-
[illegible], ſalutationem edocta angelicam, crebrò illam
[illegible]ore habebat: prorsùs vt cælitùs permota per ſin-
gulos ſcalarum gradus tum aſcendēdo tum deſcen-
dendo, ſingulas flexis geniculis Virgini matri ſalu-
tationes promeret.

Anno ætatis ſexto nondum expleto facibus di-
uini amoris mirabiliter incenſa ad ſeruandam vir-
ginalem puritatem vehemēter aſpirare cœpit, quo
tempore, Deo reuelante cognouit beatiſſimam Dei
genitricem omnium primum perpetuum virgini-
tatis votum nuncupaſſe. Itaque anno maior non vt
[illegible] puella, ſed vt planè mente grandęua, ma- Septennis vouit virginitatem.
[illegible] diu, de voto præſtando deliberatione habita,
virginitatem ſuam Chriſto conſecrauit, quem mi-
[illegible] viſione in ſua maieſtate ſedentem contem-
plata eſt, & arcana cæleſtis aulæ vidit, quæ non po-
[illegible] fari lingua mortalis. Tum verò omnes mundi
[illegible] a ſe abdicauit, totamque ſe orationi ac di-
[illegible] rerum ſtudio tradens corpuſculum ſuum
[illegible] ac verberibus afflixit, & coęquales puellas,
[illegible] facerēt, & docuit & perſuaſit. Hinc arden-
[illegible] indies Domini amore magis magisque incen-
[illegible], cum varia cum animo ſuo conſilia agitaret, quo
[illegible] ſe totam vni illi tradere poſſet, vrbe egreſſa
[illegible] petijt, & in cauerna quadam, loco ſolita- Petit ſolitudinem.
[illegible] aliquādiu delituit: donec iubente ſpiritu pau-

ſulùm illic demorata domum redijt: veritame
mici inſidijs in cæcos errorum ſcopulos impel-
retur, ſuiq́ue propoſiti naufragium faceret.

Vt autem virginei pudoris florem meliùs illi-
tum ſeruaret, acerbiſſimum inprimis tenero
puſculo bellũ indixit. Primùm enim cuiuſcu-
neris cibos coctos, excepto pane, ſibi interdixit
q́ue breui temporis ſpatio peruenit, vt pane &
dis herbis contenta nihil de corporis neceſſita-
cogitaret. Anno autem ætatis viceſimo, etiam
abſtinuit, prorsùs vt medici totam eius vitam
gnum miraculum eſſe faterentur. Lectum ex
lis ligneis ſibi parauerat, nihil quicquã alteri
addens, inq́ue eo vel ſedens meditabatur, vel
ſtrata orabat, ſuoq́ue tempore, nullis detractis
ſtibus ſomnum capiebat. Exemplo verò ſancti
minici inuitata, multo tempore quotidiè ter
rea catena ſingulis vicibus ſeſquihora cædebat
guine ab humeris in pedes manãte, vt ſangui-
ſanguine ſuo Redẽptori redderet. At Lapa ma-
ius has carnis macerationes indignè ferens,
ad lectum ſuum pertrahebat: & miſerandis
eiulatibus vicinos omnes non raro ad filiæ
ctaculum flagris & verberibus propter Chri-
morem deformatæ excitabat. Poſtquàm autem
nubiles peruenit annos, ſciſſis crinibus mor-
iugium recuſauit; prorsùs vt nullis vel dæmo-
vel hominũ tentationibus cederet: ſed ſpretis
uicijs & maledictis, quæ parentes & cognati
befactandum virginitatis propoſitum, in eam
gerebant, ne latũ quidem vnguem à caſta mente
cedere voluit. Mater verò vt hanc animi con-
ſtantiam tandem aliquandò frangeret, ancil-
cilla, ſordidiſſima quæq́ue domûs miniſteria

Admiranda vitæ illius auſteritas.

Catena ſe diutiſſime flagellat.

Capillos ſibi ipſa amputat.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

mendauit, modiſque omnibus vt eam à tanta cæle- *Mater eam à virginitatis propoſito auellere nititur.*
ſtium rerũ ac præcipuè perpetuæ virginitatis amo-
re auelleret, laborauit. Sed virgo nihil his permota
mirabili ratione ac virtute oppugnationes has ſu-
ſtinuit, ac omnes inimicorũ machinationes præcla-
re deuicit. Nam cùm cerneret ſibi externa ſecretè
orationis loca eſſe interdicta, intra ſeipſam concla-
ue fabricata eſt, vnde nunquã cuiuſcunque rei cau-
ſa egrediebatur. Imaginabatur patrem ſuũ Chriſti, **Piiſſima imaginatione vincit omnes diaboli machinas.**
matrè verò ſanctiſſimæ Dei genitricis præſentiam
ſibi exhibere: cæteros verò de familia haud aliter
quã Saluatoris Apoſtolos & diſcipulos cõtempla-
batur. Hac imaginatione fortiter concepta id aſſe-
cuta eſt, vt omnibus illis, cum omniũ admiratione,
hilari & officioſo animo inſeruiret: tum etiam vt
illis ſeruiendo Chriſti memoriam continuam re-
ſeruaret, cui omnia officia ſe præſtare credebat.

Flagrabat incredibili deſiderio Dominici habi- **Valdè aſpirat ad habitum religioſum.**
tus, cum eccè nocte quadam in ſomnis multos mo-
naſticorum Ordinum inſtitutores, ad ſe venientes
vidit, qui eam, vt aliquod vitæ inſtitutũ deligeret,
hortabantur. Tum illa concito gradu ad S. Domini-
cum perrexit: qui mox ei habitu occurrens bono eã
animo eſſe iuſſit, aſſerẽs fore vt breui voti compos
fieret. Illa cum largo lachrymarum imbre gratias
agens, in ipſis lachrymis à ſomno excitata, ea viſi-
one adeò confirmata eſt; vt die eodem conuoca-
tis parentibus fratribuſque animi ſui propoſitum
fidenter eis expoſuerit; & conſtanter omnes ac
præciſè monuerit; vt ſe Deo & mente & corpo- **Monet ſuos ne eam pergãt ad coniugium prouocare.**
re conſecratam ad mortale coniugium prouocare
ceſſarent. Hæc cùm dixiſſet, protinùs tantæ om-
nibus obortæ ſunt lachrymæ, vt cùm reſponſum
dare vellent intercluſo crebris ſingultibus ſpiritu

minimè poſſent. Cùm igitur inſuperabilem
eius conſtantiam cernerent, veriti ne diutius
deſiderio reluctando grauem aliquam diuini
minis offenſionem in ſe concitarent, liberam
ſoliq́ue Deo vacandi poteſtatem fecerunt. Q
cepta, dictu mirum, quanto ſtudio & ardore
duæ cæleſtium rerũ meditationi incubuerit. Q
tidiè gemitus, quotidiè lachrymæ, quotidie
ad Dominum Ieſum, vt habitum diu deſider
& à S. Dominico tunc promiſſum conſequ
retur. Quamdiu enim intra domeſticos verſ
parietes omnia ſuſpecta habebat, neque præ
aliquam ſibi de inimicis victoriam promitt
terat, niſi ab inteſtinis domeſticisque inim
fuga ſalutari proripuiſſet.

Sed tandem exauditis eius precibus ac long
ſpirijs deſiderium animæ eius tribuit ei Do
nec voluntate labiorum eius fraudauit eam
quam igitur nouæ militiæ vel profeſſionis
complexa eſt, dicebat ſibi ipſi: Eccè iam relig
vitæ inſtitutum ſuſcepiſti, ad eius præſcript
uas oportet, & quidem multò aliter quàm
hactenùs. Habitus tuus ater & candidus te a
vt mundo, mortua Deo viuas, & ſummæ p
ſtudeas. Itaque vt vitam ab omni labis cont
puriorem duceret, tam ſtrictum ſibi ſilent
dixit, vt toto triennio ne verbulum quide
peccatorum confeſſione excepta, loqueret
ſedulo autem pietatis ſtudio & ſilentio, tan
uinæ gratiæ abundantiam & cum Chriſto f
ritatem conſecuta eſt, vt ab ipſo Domino
lutis viam, & cætera quæ ad omnem anim
prudenter fugiendam ſpectarent, (quemad
in confeſſione patri ſui ſpirituali affirmab

Accepto habitu S. Dominici maiori ſe dat ſeueritati.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cerit. Sanè hoc conſtat tātam fuiſſe inter Chriſtum & ſacram hanc virginem familiaritatem, vt maior inter duos homines arctiſſimo amoris vinculo ſociatos eſſe non poſſet. Siue enim orationi, ſiue lectioni, ſiue externis occupationibus vel etiam corporis neceſſitatibus intenta eſſet, vt plurimùm iucundiſſima Chriſti viſione recreabatur, ita vt cùm cum hominibus, mente tamen ſemper Chriſto loqueretur.

Mira Chriſti ad eam familiaritas

Hæc ſanè vt erant valdè admirāda, ita Patri Raimundo, qui ei à confeſſionibus erat, frequenter ſollicitum & anxium reddebant, vtpotè qui meras dæmonis fraudes & illuſiones eſſe ſuſpicabatur. Vt autem aliquid explorati de virginis ſanctitate cognoſceret, poſt multas preces & lachrymas Deo oblatas, petijt à virgine vt ſibi omniū peccatorum veniam à Domino impetraret, atque vt eius remiſſionis certum aliquod indicium habere poſſet, addidit, vt inſolitam quandam animi contritionem & intenſiſſimum de peccatis dolorem ſibi obtineret. Tum virgo (quam Raimundi patris cogitationes non latebant) fidem dedit ſe id facturam. Abijt deinde vterque domum ſuam. Inſequenti verò luce pater Raimūdus morbo correptus decubuit, quo tempore ſancta virgo febribus & alijs ægritudinibus etiam afflicta decumbebat. Sed vt petitioni patris Raimundi faceret ſatis, quamuis vacillāte corpuſculo, ad eum præter morem abijt. Ibi verò cùm ſolita conſuetudine de Deo & noſtra ingratitudine verba faceret, oblata eſt menti Raimundi quædā inſolita peccatorum conſideratio, adeò vt præ nimio cordis dolore tātam vim lachrymarum effunderet, in eumque rugitum prorumperet, vt timeret cor & pectus diruptum iri. Id conſpicata virgo ſa-

Dubitat initio de illa Raimundus confeſſarius eius.

Mirabilis contritio præſtatur Raimūdo.

ꝗra côticuit, vt vbertim fletui & ſingultibus ind
geret. Interim Raimundus memor ſuæ petitio
& promiſſionis virginis: Hæccinè eſt, inquit, bu
quam heri petiui? (Bullam enim vocauerat qu
obtêtæ veniæ ſignum.) Illa reſpondit: Ipſa eſt,
déſque, vt memor eſſet gratię Dei, abſceſſit, ille
terim exultâte & virginis virtutes ſine fine m

Iam ad cęleſtis ſponſi magiſteria veniamus
bus erudita virgo, tantò clarius diuinæ lucis
in animæ ſuæ ſpeculo excepit, quanto ipſum
catius, atque ab omni terrena fæce puriùs era
que cùm ſapientiſſimus ille architectus vir
atque cæleſtium donorũ fabricam in virgini
te erigere decreuerat, firmiſſima priùs humi
fundamenta iecit, nè miraculorum atque re
onum cæleſtium magnitudine, humanum
virginis animus pateretur, tantoque peric
rueret, quanto altius aſcendiſſet. In ipſo igi
uinarum viſionum initio Chriſtus Dominu
ti apparuit, dixitque: Si noſti filia quis ego
quæ tu ſis, beata eris. Ego enim ſum, qui ſum
quæ nô es. Hac cognitione freta, facilè omn
teres laqueos inimici: & gratiam meam n
gocio obtinebis. Hac igitur doctrina ſancti
erudita, modis omnibus ſe demittere, & v
quandam humilitatis abyſſum mergere nit

Chriſti præclara inſtitutio.

Aliud quoque ſingulare documentum ab
cęleſti Doctore accepit. Oranti enim illi app
dixit: Filia, cogita de me, & ego continen
tabo de te. Ex hac autem ſaluberrima inſtit
ſacra virgo ſolebat hoc modo philoſophari:
doquidem per ſacrum baptiſma Deo dicat
nulla in re nos ſolicitos eſſe debere de nobis
licitudinem omnem eò conferre, vt placer

Item alia.

dominos dicauimus. Itaque ſi vidiſſet ſuos ob imminens aliquod periculum anxios trepidare, dicebat illis: Q id ita vos de vobis eſtis ſoliciti. Permittite vos diuinæ prouidentiæ, quæ ſemper habet in vos defixos oculos, perpetuumque ſalutis veſtræ curam gerit. Et de hac quidem Dei prouidẽtia tantum virgo ſacra fiduciam conceperat, vt nunquam turbari poſſet, de ea loquendo. Ex hac item fiducia illud etiam euenit, vt quicquid à Deo poſtularet, multo citiùs obtineret: prorſus vt fuſis ad ſponſum ſuum precibus quicquid vellet impetraret.

Item tertia.

Tertium quoque documentum duobus his Magiſter cæleſtis adiunxit. Cùm enim antiquus hoſtis virginem, quotidiè proficiẽtem cerneret, machinis omnibus adhibitis labefactare niteretur, contrà vero ipſa à ſpôſo ſuo vires & robur inuictum aſſiduè poſtularet; ille ei apparens: Si velis, inquit, vincere hoſtem, crucem pro refrigerio accipe, & amara pro dulcibus ſume. At illa nequaquàm ſurda aure eam Chriſti doctrinã accepit, ſed vſqueadeò ſtatuit apud ſe afflictionibus delectari, vt nihil in hac vita tantùm ei refrigerij & ſolatij afferret, quantũ afflictiones & cruces; ſine quibus (vt ipſa aiebat) vita hæc ei fuiſſet moleſtiſſima: propter eas autem libenter ferebat beatitudinis dilationẽ, non ignorans, illam afflictionibus non parum augeri. Sed vbi ſatis eam Chriſtus cõmunierat, dæmonibus eam tentandam permiſit, vt, ſi quid poſſent, ab illa obtinerent. Adeste nunc animis fratres mirandum certamen ſpectaturi. Videbitis enim totam inferorum & dæmonum potẽtiam omnibus & machinis & viribus aduerſus tenerrimam puellam dimicantem, ipſamq́; ope Chriſti ſubnixam, de tota dæmonum caterua noua arte glorioſè triumphantem.

Sitit cruces & afflictiones.

Chriſtus eã permittit tentari.

Tentat eam Satanas rerum turpiũ ſuggeſtione.

Primùm igitur ſcelerum miniſtri à rebus ven… reis virgini ſuggerendis capiunt initium. Imm… tunt turpes cogitationes, caſtiſſimo pectori ad… bent illuſiones & phantaſmata dormienti, imò … corpora ex aëre ſumpta, oculis & auribus vigil… tis ingerunt, faciuntq́; multa, quæ ſine horrore … non queant. Illa è diuerſo catena ferrea flage… corpus ſuum, fundit ſanguinẽ, adijcit permult… ad priores vigilias, ità vt ſomno penè omni re… ciaſſe videretur. Non ceſſant autem hoſtes, c… genti multitudine apparent; primò quaſi bl… adulantur, hortantur ne ſeipſam interficiat … vitæ aſperitate. Iuuenis es, inquiunt, fac quod … faciunt fœminæ: nubas viro & augeas humanũ … nus. Proponunt exempla Saræ, Rebeccæ, Liæ, … chelis. Ne facilè credamus hæreticis, quando … nobis ſcripturas diuinas ad confirmandam im… tatem ſuam proferunt: faciunt enim hoc etiam … mones. Quid (aiunt ipſi virgini) hæc ſibi vult … ſingularis, in qua tamen perſeuerare non poteris? At quicquid illi blaterarent ſancta virgo nihil … nitus reſpondens, orabat. Cùm autem perſeue… tiæ deſperationem ei vellent inijcere, hoc re… dit procacibus illis, Ego non meis, ſed Domini … ſtri Ieſu Chriſti viribus nitor, nec vllum aliud … ea verbum extorquere potuerunt. Solebat q… familiaribus ſuis inculcare, ne tentati in diſput…

In tentationibus cum dæmone nõ eſſe diſputandum.

onem cum dæmonibus ingrederentur. Cùm … inquit, ſint verſuti & longa fallendi exercit… inſtructiſſimi, facilè ſibi victoriam promitt… poſſint cum homine miſcere ſermonẽ. Itaque … ſecùs caſta anima ſe ab illis mox debet auertere … ad Chriſtum ſpõſum confugere, quam ſolet … ultero pudica matrona. Vbi autem ſenſit …

hac via nihil ſe poſſe proficere, alia aggreſſus eſt. Repræſentabat ei formas virorũ & mulierum turpiſſimè inter ſe concubantium & nefandos ſermones iactātium, ipſamque ad eandem turpitudinem imitātium: cogebaturque hæc etiam oculis & auribus clauſis videre & audire. Accedebat ad cumulum miſeriæ, pijſſimi ſponſi abſentia (vt ipſi videbatur) ita vt nullam omninò opem aut conſolationem ab eo perciperet. At illa nihilominùs ſine intermiſſione & carnem affligebat, & precibus tota incumbebat. Atque in hoc præclarum de ſe omnibus, diuinæ gratiæ ſenſibili ſuauitate deſtitutis exemplum præbuit, ne ſolita ſua exercitia propterea remittant, ſed potiùs augeant. Dicebat autem virgo ſancta ſibiipſi: Tunè viliſſima vllis te conſolationibus dignam putas? Itanè iam oblita es tuorum peccatorum? An non ſatis eſt tibi, ſi poſſis vel æternam euadere damnationem, etiamſi has tenebras & moleſtias ad ſupremum vſque vitæ diem perferre oporteat? An verò Chriſto propter eius conſolationes ſeruire voluiſti, & nō eò potiùs vt in æternum illo fruaris? Nihil igitur de ſolitis remittas ſtudijs, ſed potiùs ſemper aliquid addas. His ſanctæ humilitatis telis ſuperbum illum Goliath proſternebat Chriſti virgo. Durante autē hac tentatione plus ſolito in Eccleſia hęrebat: nam illis quamuis etiam moleſtaretur, nō tamen perindè atque in cellula ſua, quam quoties eſſet ingreſſa miram illic vidit dæmonum multitudinem & turpiſſimis ſermonibus & fœdis actibus ad libidinem eam prouocantium. Non ceſſabat autem ad Dominum clamare, donec ceſſante tēpeſtate optata rediret tranquillitas. Iam multos dies iſthæc durauerat infeſtatio, & ecce quodam die illuſtrata diuinitùs cœpit hilariter ſanè ſe

Abſcōdit ſe ab illa Chriſtus vt virtus virginis illuſtrior appareat.

In tēplo minùs infeſtatur.

totam ad execrandas illas vexationes perferend
promptam paratamq́ue offerre, quàdiu ipſi vi
eſſet. Tùm verò dæmon quidam improba proc
tate ad eam ait: Non prius ab hac infeſtatione
ſabimus, quàm voluntati noſtræ conſenſum pr
as. Cui mox virgo magna ſecuritate reſpondi
hi non ſolùm has, ſed alias quaſuis moleſtias
nomine Saluatoris perpeti iucundum & delec
le eſt; quatenùs quidem eius viſum erit Maie
His dictis totus ille dæmonũ cœtus inſtàr fum
defactus euanuit, & ingens lux cælitus illap
cubiculo, & in luce Chriſtus vulnerum ſtig
bus inſignitus apparuit, dicens: Filia mea Ca
na, vides quę & quanta ego tua cauſa perpeſſ
ne igitur dubites aliquid etiã propter me perp

Chriſtus ei apparet crucifixus.

Deindè alia ſub ſpecie magis propinquam
dis admodùm verbis de obtento iam triump
gratulabatur. At illa: Vbi, inquit, fuiſti mi D
ne, cùm eſſet cor meum tot ſpurcitijs diuexa
Et ille: In corde, inquit, tuo. Rurſus Virgo: E
fieri potuit bone Ieſu, vt tu in illo meo eſſes
quod tot obrutũ erat impuriſſimis cogitation
Reſpondit Dñs: Cogitationes illæ quid in m
ciebant animo? gaudiúmnè an mœrorem?
rò, inquit illa, non niſi ſummum dolorem. H
tur, Chriſtus ait, ego mea præſentia efficieba
ſi tu deſtituta fuiſſes, illas ſpurcitias in vol
traxiſſes. Vt enim lucis meæ radio illuſtra
pſam ſponte ad tolerandas eas infeſtationes
liſti, mox eas abſcedere iuſſi: neq; enim p
volũtate pœnas fortiter perferentis ego del
Tu autem filia mea, quãdo non tua, ſed mea
certaſti viriliter maiorem à me gratiã conſ
His dictis, viſio diſparuit, relicta in animo

Voluntas prompta ad perferendas crucis Deo gratiſſima.

ſuauitate incredibili, maximè quod eam Chriſtus filiam ſuam vocaſſet. Clariſſima quidem hæc cum principibus tenebrarum fuêre certamina: ſequuntur tamen alia non minora, quæ cum ijs hominibus ſuſcepit, qui ſacram virginem partim quidē irridebant, partim etiam priuatim ac publice infamabāt: in quibus illa vincens in bono malum clariſſima nobis dilectionis erga inimicos exempla reliquit. Frater Gabriel Ordinis Minorum, eiuſdemque Ordinis Prouincialis, ſacræ Theologiæ Doctor celeberrimus, ſimul & frater Ioannes Senēſis ex eorum numero qui D. Auguſtini inſtitutum ſequūtur Theologiæ Profeſſor cōmuni conſilio ad virginem veniētes, eam, propoſitis difficillimis Theologiæ quęſtionibus in deriſum & pudorem adducere decreuerunt. His ergò propoſitis ſacra virgo, magna cum reuerentia reſpondit, tantaque dicendi vi & gratia apud illos de mundi contemptū diſſeruit, vt ipſe contra ingenti pudore ſuffuſi, ad Dominum conuerſi fuerint: omnibusque, quæ ſanè haud exigui pretij bona poſſidebant, pauperibus diſtributis, paupertatis & abiectionis ſtudiū iterum tota virtute amplexati ſint. Sic etiam frater Lazarinus Piſanus qui doctrina & dicendi artificio præ cæteris inſignis erat, adeò huic virgini infenſus erat, vt non modò priuatim, ſed publicis etiam concionibus illi acerbè detraheret. Quid multis? Huius virginis precibus atque doctrina, relictis omnibus quæ habebat, in nouum hominem mutatus eſt, multorumque animas virtutis ſuæ exemplo & doctrina lucrifecit; ſanctiſſimeque vitam finiuit: quamuis multas fratrum ſuorum irriſiones perpeſſus fuerit, qui eum contumeliæ cauſa Catharinaton appellabant.

Virgo irridetur ab alijs.

Venia-

Veniamus nunc ad certamina quæ cum Deo ipſa ſacra virgo habuit : quippè quæ vt homines ſalu- ris doctrinę monitis & exemplis vicit: ità omnipo-

Orationum eius efficacia. tentem Deum feruentiſſimis precibus ſuperauit. Cùm Lapa virginis mater letali correpta morbo ſubitò ſine Confeſſionis ſacramento è vita exceſ- ſet, Catharina cum lachrymis oculos ad cælum le- uans, dixit Domino, ſe ab eo loco non priùs diſceſ-

Matrem defunctam ad vitam reuocauit. ſuram, quàm matrem ei viuam reſtitueret. Orans igitur feruentiſſimè multis cum lachrymis, de- functam matrem ad vitam reuocauit : quę etiam in vita diutiſſimè poſt hoc manſit. Magna profectò orationis virtus quę impœnitenté animam ab ip- ſis inferorum faucibus in hâc lucem reuocare po- Non diſſimile admodùm de patre legitur: qui cùm appropinquante mortis termino filiæ ſe preci- obnixè commendaret, illa pro patris ſalute De- deprecans, cùm intelligeret eum ſalua diuina iu- tia nullo modo ſine purgatorijs pœnis ad bea- gaudia peruenire poſſe, obnixius Deum orans, ta-

Patrē à Purgatoriis pœnis liberat. demque peruicit, vt ſine vllis cruciatibus rectà in cælũ reciperetur: ita tamen vt pœnas parentis ipſa in ſe reciperet. Vt autem certò conſtaret eum re- ctà in cælum migraſſe, eodem temporis puncto quo anima mortalitatis ergaſtulo ſoluta fuit, virgi- ſanctam iliaci dolores inuaſerunt, ijſque ad ſu- mum vſque vitę diem ſine intermiſſione labora- Verùm illa non hos dumtaxat, ſed etiam quoſ- que alios cruciatus & moleſtias non modò pa- ter, ſed etiam hilariter ferebat.

Magna quidem duo hæc cum Deo certami- titêre. Adijciam aliud quod partim cum Deo, par- tim cum hominibus ſuſceptum eſt. Fuit Senis ſ- quadam de Pœnitẽtia S. Dominici, Palmerina

nine: hæc incredibili odio & inuidia ſtimulata,
nec nomen ſanctæ virginis audire quidem ſuſtine-
bat. Obtrectabat ei priuatim & publicè, nec vllis
obtrectationibus & maledictis ſatiari poterat. Cer
nens id ſacra virgo, humilitate & manſuetudine e-
ius animum placare nitebatur, ſed fruſtrà. Confu-
giens igitur ad Dominum, ſingulares pro illa miſe-
ra preces obtulit. Audiuit autem preces eius Domi-
nus, ſed priùs iudicium exercuit, percuſſitque gra-
ui morbo Palmerina. At illa nihilo melior effecta,
ſed exacerbata magis, infenſiorem ſe virgini oſten-
dit. Rursùs ergo nouis humilitatis officijs eam e-
mollire ſtuduit. Seruiebat illi omnibus quibuſcun-
que poterat modis, blandisque verbis & obſequijs
conſolabatur. Sed ſaxo durior nihil mouebatur tan-
ta humanitate & beneuolentia, imò verò ex ſuis eā
ædibus furibūda expelli iuſſit. At iuſtus iudex tan-
tum odium cernens, ita eam percuſſit vt repentè vi-
ribus omnibus deſtituta ad inferos properare vi-
deretur. Quod vbi cognouit ſancta virgo, mox
in ſuo cubiculo inſtantiſſimè Dominū rogare cœ-
pit, ne ſui occaſione illa anima periret. Oſtēdit au-
tem illi Dominus miſeriam & periculum infœli-
cis animæ; dixitque iuſtitiam ſuam ferre non poſſe,
quin tam pertinax odium puniretur. Tùm virgo
mente & corpore humi proſtrata, dixit ad Domi-
num ſe nullo pacto de eo loco ſurrecturam, donec
Palmerinæ miſereretur. Iam tres dies & noctes
miſera illa in agone cōſtituta ſupremum trahebat
ſpiritum: quo tempore Catharina in precibus per-
ſeuerabat, & tandem lachrymis inuictum & inſu-
perabilem expugnauit, ita vt adamantino illi pe-
ctori gratiam ſuam inſpiraret, qua peccati ſui fœ-
ditate agnita, indoleret: perceptisque ſacramentis

Palmerinæ odium in Virginem.

Mira virginis charitas.

Impetrat Palmerinæ gratiam diuinam.

magna cum cordis contritione è corpore migrat
Cuius animã vidit ſancta virgo in tanto decore
pulchritudine, quamuis nondum in gloria diuin
viſionis eſſet, vt nullis poſſet verbis exprimi. Qu
hanc virginis patientiam, quis flagrãtiſſimum ch
ritatis ardorem non miretur? Sed ad alia charita
illius opera veniamus.

Senis fuit mulier quędam inops & ęgrota Th
nomine, quę ingenti paupertatis malo coacta no
comiũ petijt, ſed adeò tenue vt vix neceſſaria
peditaret. Accedebat ad cumulũ miſeriæ lepra,
totum corpus occupauerat, prorſus vt ab omni
relicta, propter contagionis periculum vrbe e
enda erat. Quod vbi præſenſit virgo mirabili
uore accenſa ad eam properauit, & non modo
neceſſarias, ſed ſuum quoque obſequium ad v
obitum eius obtulit. Itaq; quotidiè manè & ve
illam viſitabat, Chriſtumque in ea contempla
curatè & reuerenter ei inſeruiebat. Ex ipſis a
ctæ virginis beneficijs, mulier illa ſuperbiæ
gratitudinis peſtem cõtraxit, cœpitque pro d
exigere quod ſacra virgo pro ſolo Chriſti a
faciebat prorſus vt ſi non ſtatim ad vota om
ciſſet, conuicia in eam & contumelias iactaret
ijs nihil irritata virgo, ſtudebat iracundiam b
verbis & ſedulis officijs delinire haud aliter
ſi propriam parẽtem tractaret, ita vt etiam
ba mulier admiraretur. Eccè autem vt ex ho
rioſiùs triũpharet, manus ſanctæ virginis lep
uaſit. Quod illa nihil morata malebat totum
pus fœda contagione inſici, quàm cœptum
tatis officium deſerere. Paulò pòſt exceſſit e
mulier leproſa, virgine illi in extremis a
eam efficaciſſimè confirmante. Eius corpus

Seruit leproſæ fœminæ.

dum ſanè ſancta virgo diligentiſſimè abluit, induit & ſuis manibus ſepeliuit. Poſt ſepulturam autem omnis lepra à virginis manibus euanuit, vt etiã elegantiores quàm anteà viderentur.

Sed ad aliud multò mirabilius miſericordiæ opus veniamus. Quædam S. Dominici ſoror (quam Andream vocabant) cancri morbo in pectore laborabat. Tantus autẽ ex eo vulnere fœtor exhalabat, vt vix vlla inueniretur fœmina quæ miſeræ illi opitulari vellet. Audiens hoc virgo Chriſti, intelligensq́ue eam ſibi derelictam, mox eam adijt, & iucunda facie ſuum ei ſeruitiũ, donec curaretur, obtulit. Non potuit non hoc miſerę valdè gratum accidere vtpotè quæ ſe omni penè ope deſtitutã cerneret. Seruiuit igitur iuuencula ſeni viduæ, & licèt increſceret fœtor abominabilis pari tamen alacritate omnia charitatis officia illi impendebat, adeò vt ipſa ægrota obſtupeſceret ad tantã iuuẽculę charitatẽ & conſtãtiam. Videbat hæc & inuidebat tortuoſus coluber, & ſummã operã, vt impediret, nauauit. Adeſto quæſo animis mirabile certamẽ inter humani generis hoſtẽ & tenerã puellã ſpectaturi. Cum voluntatem tantę virginis (vtpotè in Chriſto fundatã) mouere nõ poſſet, quodã die, eâdẽ vulnus detegẽte, fœtore intolerabili ſtomachũ eius propè euertit, ità vt ad vomitũ propẽderet. At ſancta virgo ſibi irata ſic corpus ſuũ alloquebatur: Itanè abominaris tu ſororẽ tuã Chriſti ſanguine redemptã, cum poſſis in eundẽ vel etiã deteriorem morbũ incidere? Viuit Dñs nõ feres hoc impunè: ſimulq́; faciem in pectus ægrotæ inclinãs, os & nares horrẽdo vulneri applicuit, donec recalcitrãtem ſpiritui carnem ſubdidiſſet, illamq́; nauſeã extinxiſſet. Videns autẽ hoc ægrota exclamauit: Ceſſa, ceſſa cha-

Inſeruit alteri omniũ ope deſtitutæ.

Eius charitati inuidet diabolus.

En quãta [illegible] ſibiipſi vim affert.

riſſima

riſſima filia, noli teipſam tam immani putore cor-
rumpere. Victus ergò dæmon abſceſſit quidem, ſed
alias omnes vias tentauit, vt tandem aliquādo
eximium charitatis officium in virgine impediret.
Ad ægram igitur cōuerſus, primò tædium erga vir-
ginis miniſteria, deindè verò etiam odium ex-
uit. Immiſit autem in animam eius nefarias ſ-
ciones, vt putaret caſtiſſimā virginem, quoties
non adeſſet, obſcenis actibus alicubi occupari
que ægrotam perduxit, vt in apertam virgini
miam prorumperet. Is rumor vt primùm ad
reliquarum Sororum peruenit, adeò omnes c
tauit, vt ſcelus innocētiſſimæ virgini exprob
At illa, nihil prorsùs calumniatricis illius m
cijs permota, reſpondit: Verè dominæ & ſo
meæ, ego gratia Ieſu Chriſti virgo ſum, idq;
repetens nihil ampliùs addebat. Interim n
priſtinis officijs intermittens, ſeruiebat miſer
nocte dieque accuratiſſimè. Poſteà verò mo
nihil dolore infamiæ, rem totā cum multis
mis ad Chriſtum ſponſum ſuum retulit, q
parens, dextera manu coronam auream, ſini
rò ſpineam offerens dixit vt alteram earum
vita eligeret. At illa è ſiniſtra Saluatoris ſpi
ronam arripiens, vi multa in caput ſuum im
dicens: Domine ego in hac vita paſſioni tu
formari cupiens, libens pœnas omnes refrig
co amplector: atque poſt eam viſionem aſſi
pitis doloribus vexata fuit. Tum verò Dom
conſtātiam eam adhortans, promiſit ſe malig
monis calumnias in caput illius retorſurum
namque ei de illo victoriam præbiturum.
non parua ſanctæ virginis conſolatio. At L
ter eius, vbi percepit ſiniſtras illas de virgine

Infamatur S. virgo.

En modeſtiam virginis.

Chriſtus ei apparet.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tiones, quamuis de eius eſſet puritate certiſſima, vehementer tamen aduerſus Andream illam commota, acerbè nimiùm ad filiam ait: An non ſæpiùs prohibui ne illi vetulæ ſeruires. En qualem tibi reddit mercedem? Fiebat hoc quoque Satanæ artificio, vt ſanctum illud miniſterium impediret. At ſancta virgo flexis coram matre genibus eam optimis rationibus leniuit: deindè ad ægram ſe conferens, tanta ei alacritate ſeruiuit, vt illa planè iam ſuperata in ſeipſam deſcenderet, agnitoque facinore ſuo, animo valdè compungeretur. Interim viſionem ſanè admirandam vidit. Cùm aliquando eius cubiculum virgo ſancta intraret, vidit repentè circa lectum ſuum lucem ineſtimabilis amœnitatis diffundi, adeò vt omnium ſuarum miſeriarum oblita, ſanctæ virginis aſpectu angelicam quădam præ ſe maieſtatem ferentis ſatiari non poſſet. Indè cùm in animo eius dolor creſceret, quod tam excellentem virginem ſpurco ore cōtaminaſſet, veniam ab ea petijt. quam illa non modò conceſſit, ſed insuper blandiſſimè ęgram amplexata, culpam omnē in autorem dæmonem trāſtulit. Porrò ſicut anteà ſceleratè detraxerat ſacrę virgini, ità poſteà mirificè etiam multis cum lachrymis prædicauit, & egregiarum ſanctitatis eius teſtimoniū dixit: prorſus vt ſerpens inuidus, creſcente indè virginis ſanctitatis fama, omni ſuo conatu fruſtraretur. Sed iterum redijt ad faciendum periculum ſi eam ſtomachi euerſione frangere poſſet. Nam cùm virgo abominabile illud vulnus aperuiſſet vt ablueret, intolerabilis fœtor, dæmone id efficiente, immodicam eius ſtomacho nauſeam attulit. Sed illa in ſuū ſancta quadam iracundia incitata, Viuit, inquit, altiſſimus, quia hoc ipſum quod vſqueadeò perhor-

Vincit officijs teterrimā calumniatricem.

Iterùm dæmon ab officio charitatis auertere nititur.

perhorreſcis, intra tua viſcera condetur: ſtatim

Vide exemplũ eximiæ charitatis.

illius horrẽdi vulneris ablutionem ſeorſum ab- dens totam ebibit, nauſeæque tentationem ... piuit, vt ipſa poſteà patri Raimũdo fateretur, ... quam ſe tam ſuauem cibum aut potum in om... ta hauſiſſe. Apparuit autem ei Chriſtus no...

Iterũ ei Chriſtus apparet.

quenti, eamq́ue ad ſacratiſſimum lateris ſui vu... admouens ineffabili potu admirabiliter re... dè tanta gratiæ abundancia in eius mente ... eſt, vt etiam in corpus redundarit, nec deinc... quam more ſolito cibum acceperit: quod ... mo fuit argumento eam viſionem minime ... fuiſſe.

Mirabile ſacrę communionis deſiderium & effectus mirabilior.

Tanto autem ſacrę communionis ard... ſiderio, vt niſi ea frueretur animi deliquio ... more oppreſſa concideret. Ex ipſa autem Eu... ſtia tanta cæleſtium conſolationum copia ... mentem dimanabat, vt alimẽtum omne ... planè reijceret, & ſi quid per vim ingeſtũ e... sùs violẽter per os reijceret. Sed pergamus ... eius charitatis officia ſanè admiranda perte...

Prima ei & præcipua ſemper in vita ...

Benignitas eius in pauperes.

pauperes omnes beneficijs quamplurimis ... ri. Orabat quandoque in templo Dominica... cùm quidam mendicus ad eam accedẽs in ... cibus opem petijt. Illa cùm nihil quod la... ad manus haberet, rogauit vt tantiſper exp... donec domũ reuerſa afferret, quo eius inop... gnè conſulere poſſet. At illo dicente, ſe mora... diù nectere non poſſe, ſancta virgo eius ... afflictionem, dùm anxiè cogitaret, qui... mendico dare poſſet, argẽteam crucem, qu... fortè in ſinu fouebat, prompſit, eamque ... tribuit. Qua accepta lætus ille abſceſſit. ... verò nocte Chriſtus virgini oranti appar...

crucem multis gemmis egregiè ornatam protulit, eamque in extremo iudicij die ſe in angelorum & hominum conſpectu oſtenturũ promiſit. Alio tempore ſacræ virgini ex eodem templo domum redire volenti Chriſtus in ſpecie pauperis & peregrini occurrens veſtem ab ea petiuit. Illa feſtinanter ad ſacellum rediens, tunicam nó manicatam cautè ſibi detraxit, pauperique neſciẽs eſſe Chriſtum tribuit. Ille etiam lineum veſtimentum petijt. Tum illa eum ſe ſequi ad ædes iubens & ſubuculam & ſubligaculum ei dedit. Verùm ille, qui virginis animum probare volebat, plura mendicare non deſtitit aſſerens ſe tunica, quòd manicis careret, commodè vti non poſſe. Illa perluſtrãs domum ſuſpenſam à pertica nouam ancillę tunicam arripuit, ablatasque ab ea manicas pauperi dedit. Rurſus ille etiam ſocium ſe in domo hoſpitali habere dixit, qui extrema conſtrictus inopia eiuſmodi charitatis officio valde indigeret. Tum verò ſancta virgo nihil ſibi prorſus ſupereſſe cernens, reſpondit pauperi: Reuerà charissime, libenter ſi qua ratione poſſem ſocij tui inopiæ conſulerem, ſed planè vndè ſuccurram rerum eſt nihil. Ille verò ſubridens: Video, inquit, promptum tuum benignè faciendi ſtudium, ſed iam benè ſuauiterque vale. His dictis ex oculis eius euanuit. Nocte verò ſequenti Dominus ei oranti manifeſtè ſe in illius pauperis effigie viſendũ præbuit, in manu ferẽs tunicam quam ipſi virgo dederat, margaritis iam & coruſcantibus gemmis conſpicuam, aitque ſe illi daturum veſtem, quæ ab ea corpus vtriuſque hominis arceret frigus. Quod Dominus etiam reipſa præſtitit, adeò vt ijſdem ſemper tam hyeme quàm æſtate contenta veſtibus, nullam frigoris iniuriam vnquam ſenſerit.

Mirè eius charitatem probat Chriſtus ſub pauperis ſpecie.

Magnæ ſanè hoc miſericordiæ opus extitit, ſed
longè tamen maius ac mirabilius eſt, quod mox
ſubijciemus, quodq́; ſingularem huius virtutis la-
dem cótinet, eamq́ue nobis omnibus mirificè com-
mendat. Alexia vidua adeò feruenter amabat ſan-
virginem, vt eius conuictu ægrè carere poſſet. Ac-
cidit autem anno quodá vt magna eſſet tritici
Senenſes inopia, prorsùs vt non niſi vile & ma-
lens venderetur, cuius partẽ Alexia, nè omnino
ne careret, emere coacta fuit. Antè quàm autem
tridum illud triticum abſumeretur, nouum
purum in foro proſtrabat. Itaque cùm Ale-
quod reliquum erat corrupti tritici, abijcere
num emere cogitaret, priùs virgini mentem
aperuit. Illa verò reſpondit: Itanè tu abijce-
quod Dominus voluit eſſe hominum alimen-
Quod ſi tibi nó libet illo veſci, da pauperibus
bus aliud quod edant eſt nihil. Alexia rurſus
te non poſſe ſe tranquilla conſcientia tam pu-
pauperibus offerre panem virgo ſancta ait: Po-
quam, & corruptam illam farinam ad me a-
ego ipſa panes indè in vſus pauperum conſ-
Alexia facit vt iuſſa erat, & ſancta virgo ex m-
farina celerrimè tam multos effecit panes, v-
tis hebdomadibus præter omnium expectatio-
ſufficerent, nec in his vllis ſentiebatur putor
qui illis veſcebátur, dicebant ſe nunquàm tan-
ſoporis panes deguſtaſſe. Poſteà autem ſan-
go ſecretè patri Raimundo rem certè admira-
digniſſimam retulit, & quæ apud eos ſolùm
habere poterit, qui beatiſſimæ virginis mi-
ſerationes ſunt experti. Dixit igitur illi ſecun-
gno charitatis & miſericordiæ affectu ad illam
ceſſiſſe farinam, mox verò beatiſſimã Mariam

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ginem ipſi ſanctis Angelis ſociatam apparuiſſe, ſuique ſacratiſſimis manibus cum ipſa panes compoſuiſſe, atque indè ſic auctos fuiſſe.

Cæterùm hæc miſericordiæ opera ad corporis præcipuè obſequiũ ſpectant. Ad maiora veniamus, quæ ad animæ ſalutẽ pertinent quæ tanto ſunt præſtantiora, quantò anima mortali corporis natura præſtatior eſt. Principio igitur cùm hæc ſancta virgo puellari adhuc ætate cõſtituta, incredibili ſalutis animarum deſiderio flagraret illos peculiariter amabat ſanctos, qui lucrãdis animabus operam nauaſſent, intellexitque diuinitùs beatiſſimum Patrem Dominicum zelo fidei & ſalutis animarũ incenſum, Ordinem Fratrum Prædicatorum inſtituiſſe. Quæ res in eius animo tantam erga illum Ordinem reuerẽtiam excitauit; vt ſi quos vidiſſet fratres S. Dominici ſuas ædes tranſeuntes, illorum obſeruaret veſtigia, eaque illis abſcedentibus, humiliter ac deuotè exoſcularetur. Porrò creuit in eius pectore ingens deſiderium illius inſtituti complectendi, vt poſſet cum fratribus ſaluti animarum incumbere: ſed ſexu id nõ permittente cogitabat ſanctam Euphroſynam hac in parte imitari, & inſtar illius fingere ſe maſculum, atque procul in regionibus ignotis fratribus ſe Dominicanis adiungere. Hoc autem fraternæ ſalutis deſiderium in matura iam ætate auxit animarum ſanctarũ pulchritudine mirabiliter ei oſtenſa. Orante enim ſancta virgine vt dignaretur ſibi Dominus hanc præſtare gratiam, vt poſſet videre elegantiã animarum omnium cum ipſa verſantium & ad ipſam venientium vt tantò magis ad curandam earum ſalutem accenderetur; Dominus eam exaudiuit: atq; ex eo tempore, quotieſcunque aliqui ad eam veniſſent, magis ad eorũ animas,

Virgo Catharina flagrat incredibili deſiderio ſalutis animarũ.

 quàm

quàm ad corpora intenta erat, ità vt ſæpè non a
uerteret corpora: nec quiſquam ferè ad eam po
accesſiſſet, cuius animæ ſtatum non peruideret
cebatque patri Raimundo: O pater mi, ſi vidiſſ
nimæ pulchritudinem, non dubito quin pro
ſalute libens centies mortem oppeteres.

Animæ pulchritudo quãta ſit.

Addã his aliud longè mirabilius, eius do
ceſſum qui in cunctis operibus ſuis eſt mira
In maturiori ætate ex multa gratiarum afflu
ità cor virginis diuino eſt amore inflammat
planè lecto affixa decũberet nec poſſet è lect
gere. Is languor cùm ab amore proficiſceretu
acriter ſtimulabat, vt ardentiſſimis à Domin
cibus peteret, quò eam dignaretur ex hac vita
re. Sed cùm ſentiret Domini voluntatem h
bus aduerſari, rogauit vt quamdiu in corpor
permanere vellet, dolorũ, quos ipſe in hac vit
tuliſſet, participem facere dignaretur. Id ver
ſtitit ei Deus, eamque, vt chariſſimos filios ſo
gregiè afflixit. Porrò cum incremẽto afflicti
multis modis Chriſti etiam amor auctus eſt,
tanta demùm vis fuit, vt cor virginis à ſum
que deorſum crepuerit, ruptiſque vitalibus
ſola ei diuini amoris, ſpiritum reddiderit.
autem rei complures fuère teſtes qui ibidem
re: idemque ipſa virgo teſtata eſt, animam
cet à corpore diſiunctam fuiſſe, vidiſſeque
Dei, quæ nullis poſſint verbis enarrari: vid
riam Sanctorum & pœnas peccatorum, ta
inferos, quàm in locis Purgatorijs, prorſus
cabiles: quarum minima tanta ſit, vt ſi ea ho
bus cognita foret, millies potiùs mortem op
ri eſſent, quàm illam vel vno die ſuſtinere. D
autẽ hæc animæ à corpore ſeparatio ad hor

Amor virginis incredibilis penè.

Videt gloriã & pœnas æternas.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

mor, tandemque non abſque ſummo dolore vitæ reddita tribus diebus & noctibus fleuit continẽter. Et nè quis putet res vanas nos referre, nouerit, eo tempore, quo ſancta virgo animam efflauit, quatuor ei adfuiſſe fratres Dominicanos, ex quibus vnus Ioannes nomine, tantos ex eius morte dolores hauſit, vt in fletus & eiulatus prorumpens, rupta arteria, multum ſanguinis vomeret: prorsùs vt eius vita deſperationem ex eo veniret. Tùm frater Thomas, qui virgini à confeſſionibus fuerat, cum ingenti fide fratrem Ioannem monuit, vt ſacras virginis manus horrendo ſuo vulneri admoueret, & ſanitatem minimè dubiam reciperet. Fecit hoc ille cum omnibus & ſanitatem repente adeptus eſt. Hoc igitur diuino lumine ſancta virgo irradiata, tanto ardore animarum ſalutem ſitiebat, vt inſtar Apoſtoli Pauli anathema pro fratribus fieri optaret. Sic enim quidam eam in ecſtaſi poſitām ad Dominum orantem audierunt: Mi Domine, quonam modo ferre potero, vt qui ad imaginẽ tuam formati ſunt, in æternum pereant? An nō in maiorem glorię tuæ cumulum cederet, vt ſalua charitate, ego ſola periculum corporisque mei obiectu aditū ad inferos obſtruerem, omniaque gehennæ tormenta perferrem, quam vt tot animarum millia à beatitudinis tuæ conſortio excluderentur? Huic autẽ petitioni Dominus reſpondit, nullo modo fieri poſſe, vt charitati locus apud inferos eſſet. Tantam enim charitatem atque potentiam eſſe, vt magis ipſa gehennę flammas extingueret, quàm ab eis ipſa lædi poſſet.

Oratio eius ad Dominū pro ſalute peccatorū.

Quantus aūt animarū fructus indè fuerit cōſecutus, eius vitæ ſcriptor Raimundus exponit his verbis: Quis narrare ſufficiat, quot ſceleratos homines ab ipſis inferorū faucib⁹ extraxerit: quos obſtinatos

Fructus animarum ſanè admirabilis.

ad ſui cognitionem adduxerit, quot mũdo hcic d-
ditos, ad eius contemptum induxerit; quot va-
diuexatos tentationibus, è Satanæ laqueis libera-
rit, quot cælitùs vocatos per virtutis iter dedu-
rit? Vidi ego nonnunquàm vel mille, & eo ampli-
vtriuſque ſexûs homines ad eam videndam & au-
diendam confluere, ſoloque eius aſpectu ità ob
maleficia animo compunctos, vt lugentes prop-
rent ad cõfeſſarios (de quorum numero ipſe en-
qui cum ingenti contritione peccata ſua co-
ſunt. Quam ob cauſam Gregorius, eius nomin-
decimus Romanus Pontifex mihi & duobus
eam, qua Epiſcopi pollent, abſoluendi poteſ-
dedit. Et certè multi venerunt ad nos imm-
implicati facinoribus qui nunquàm ritè Pœn-
tiæ ſacramento vſi fuerant. Itaque non rarò a
ſpertinas vſque preces ieiunij permanſimus, n-
men omnes audire potuimus cõfiteri volent-
virgo ſancta ſine intermiſſione orabat, & t
ctrix, capita præda, exultabat in Domino.

Petit aſſiduè à Domino augmẽtum fidei.

Poſt hæc virgo ſancta incredibili deſider-
perfectum fidei gradum perueniendi flagra-
pit, adeò vt dies noctesque cum Apoſtolis Do-
oraret, vt fidem illi adaugeret, eamque ita p-
ret, vt nulla aduerſantium hoſtium vi conc-
proſterni poſſet. Cumque ſæpè oranti illi ſæp-
reſponderet Dominus, Deſponſabo te mihi in
tandem pridiè illius diei, quo ſolenne ieiuni-
drageſimæ inchoatur (quo tempore ſeculi ho-
ventri & gulæ ſe totos addicunt, atq; omnes
perantiæ habenas laxant) illa clauſo cubicu-
dentiſſimè eam, quam diximus, fidei perfect-
à Domino poſtulabat. Et quia veriſſimè à Prop-
dictum eſt, Delectare in Domino & dabit tibi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tiones cordis tui; tandem oranti illi, & promiſſa à Domino fidei ſponſalia ſuppliciter poſtulanti, ecce fidelis in promiſſis ſuis Chriſtus Dominus ſanctiſſima matre & beatis Apoſtolis Ioanne & Paulo cum Patre Dominico ſtipatus ad virginem venit, eamque ineffabili quadam ratione ſibi deſpõſauit, quæ nulla humana facundia pro dignitate explicari poteſt. Poſt hæc Chriſtus Dominus tam familiariter cœpit cum ea verſari, tamque frequenter illi apparere vt propè fidem vincere videatur, præcipuè illorum qui nũquàm quàm ſuauis & benignus ſit Dominus deguſtarunt. Manebat cum ea ſolito diutius, & amiciſſimè ſermones miſcebat, idque adeò, vt non raro huc atque illuc in cellula ambulãs pariter cum ea Pſalmos diceret. Hæc ſanè quibuſdam incredibilia videbũtur, ſed meminerint quàm familiariter idem ipſe Dominus olim in terris triginta & amplius annos etiam cum impijs & peccatoribus vixerit: meminerint quæ ex eius perſona dicantur in Prouerbijs Salomonis: Deliciæ meę, eſſe cum filijs hominum: quanquàm negari non poteſt magnam hanc fuiſſe virginis dignitatem & planè admirabilem bonitatis diuinæ gratiam. Sed ſequitur alia huic conſentanea & minimè inferior.

Chriſtus eã ſibi deſpõdet in fide.

Die quadam vehemẽtiſſimi amoris vulnere virgo ſauciata, inſtanter à Domino petebat, vt à ſe cor ſuum & propriam voluntatem radicitùs euelleret, quo omnibus in rebus ſine vlla tergiuerſatione ſe illi obſequentem atque morigeram præberet. Videbatur autem illi ſic orãti in viſione venire Chriſtus, & latus ſiniſtrum aperire, ablatoque corde recedere. Et reuerà nõ poterat illa aliud ſentire quam ſe corde deſtitutam. Cùm id autem ſuo diceret cõfeſſario, ille nõ ſine riſu atque ludibrio eam audire

Petit à Dño perfectam obedientiã.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

poterat. Aliquot dies Confeſſarius in eo perſe
rabat, quod eam parùm ſane mentis eſſe creder
& eccè illa quodam die è ſacello eccleſiæ exiſte
lente, cum multa luce Chriſtus ei apparuit, in m
nu ferens cor quoddam rubicundũ & illuſtre, p
piùsque accedens, illud in ſiniſtrum virginis la
impoſuit, dicens: Eccè filia mea habes pro
tuo, cor meum, clauſoque latere receſſit. Sed ne
taretur hoc inane phantaſma, illo in loco ci
permanſit, quę à ſocijs eius frequẽter viſa eſt.
autem ex hac adeò ſtupenda cordis mutatio
rit conſecutum, facilè quisque poterit diu
Non enim rerum omnium cõditor hac mira
tione tamdiu apud ſe cor illius retinere volu
vt illud ardentiſſimo amore, & gratiarum o
um affluentia repleret. Cuius rei eadem ſanc
go certiſſima teſtis eſt, quę incredibilem cha
ardorem in cordẽ ſuo ſentiebat: prorsùs vt d
tantam in anima ſua puritatis & humilitatis
uationem exiſtere, vt ad ætatem quatuor ve
que annorum ſe redijſſe putaret.

Quamuis autem hęc quę diximus ſumma
ratione digna ſint, mirabilius tamẽ eſt quod
tur. Cùm Piſis in eccleſia Chriſtinæ virgini
pater Raimũdus virgini ſacram cõmunione
buiſſet, eaque ſumpta, illa more ſuo oppreſſ
bus concidiſſet, ſubitò corpuſculum eius, q
cebat proſtratum, ſe pauliſper in genua ere
chijsque extenſis & facie rutilante diù ita pe
ſed adeo rigidũ, vt nihil à mortis ſimulacro
videretur: tandem quaſi lethali confectum v
repentè decidit, & paulò pòſt in priſtinum
reſtitutũ eſt. Deindè virgo ſecretò patri Rai
indicauit ſe, ſub illo raptu quinque vulne
gra

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

gmatibus Chriſti inſignitam fuiſſe, prorsùs vt tãtos **Chriſtus ei**
illis in locis corporis ſui dolores ſentiret vt nõ niſi **vulnera ſua**
magno Dei miraculo in vita permanere poſſet. His **imprimit.**
dictis, ſancta virgo domũ delata, ad extremum ſpi-
ritum deduci videbatur. Raimundus igitur & ſocij
eius eandem vt mortuam lamentãtes, amariſſimis
lachrymis ſe pijſſima matre atq; magiſtra orbatos
deplorabãt. Paulò autem pòſt ad ſe reuerſa eſt, ſed
adeò tenuem vitæ ſpem oſtendit, vt ea ipſa acerbio-
res etiam lachrymas commoueret. Cumque omnes
magna vi precũ diuinæ miſericordię viſcera pulſa-
rent, victus tandem miſericordiæ parens nõ ſolùm
acerbiſſimos, quos ſacra virgo patiebatur dolores
ſuſtulit, ſed eos contra in iucundiſſimam lætitiam
commutauit. Nemo autem moleſtè ferat, quòd huic
ſanctiſſimæ virgini ſacra Domini ſtigmata cõceda-
mus, cùm hoc ipſum Pius Papa II in hymno teſte-
tur his verbis: *Quo nequit dici ſanctius per orbem, Vul-
nerum formam miſerata Chriſti, Exprimis ipſa.*
Sunt hęc admiranda præter vſitatum ordinẽ cur-
ſumq; diuinæ gratię priuilegia, quę niſi in eo diplo-
mate, quo ſancta virgo in Diuos relata eſt, cõtine-
rentur, referre forſitã dubitarẽ. Sed audite maiora.
Ab initio Quadrageſimæ ad feſtũ vſque Pẽtecoſtes
ſolo ſacratiſſimę Euchariſtię cibo victitauit. Quod
ſi hoc mirũ videtur addam aliud longè mirabilius,
nempe quòd octo annorũ ſpatio ſimili modo ſine vllo **Mirabilis**
terreno cibo permãſerit, niſi quòd propter vitandã **abſtinẽtia.**
aliorũ offenſionem ſuccũ herbarum coctarũ de-
glutiret, quem tamẽ protinùs vomitu, nõ ſine graui
dolore ejciebat, ſtomacho nullã prorsùs cõcoquen-
di vim retinẽte. Cumq; ab alijs interrogata, cur nõ
ſicut aliorũ cibo veſceretur; mirabili humilitate
eximiã Dei gratiã, quaſi vltionẽ peccatorum ſuorũ
inter-

Inſignis eius humilitas. interpretari ſolebat ità reſpondens: Deus prop
peccata mea raro quodam morbo me percuſſi
vt quamuis libentiſſimè vellem, nullo tamē mo
cibos admittere poſſum. Quæſo illum pro me
orate, vt det veniam peccatis meis, quæ ſunt cau
malorum omnium quæ patior. Eccè vndè ſupp
bat non vulgaris ſeſe efferendi materia, indè ſa
virgo de ſe vilius ſentiendi occaſionem cœpit.

Fuit ſanè tota eius vita perpetua quædā o
prorsùs vt pre amoris & gaudij magnitudine
non modò ſentiendi vim amiſerat, ſed inte
etiam vi ſpiritûs ſacrum eius corpus à terra
tum in aëre pendulum maneret. Quàm rem n
gari aliquo teſtimonio, ſed ipſius diploma
virgo in Diuos relata eſt, conſtat: ſic enim in
Ecſtaſes eius gimus: Rapiebatur ſæpè ſancta virgo à ſpiri
in aëra ſuſpenſa diuinis contemplationibus p
batur: adeò extrà ſe acta, vt expuncta percu
nihil omnino ſentiret, idq; frequentiſſimè il
tingebat cùm diuina reficeretur Euchariſtia.
ta verò luce, quo ſpiritûs gaudio quo charita
dore ſanctæ virginis mens cōpleretur, cùm
ſumeret Euchariſtiam, cæleſtique ſponſo pe
ſacramenti virtutem coniūgeretur illud arg
to eſt, quòd ſtatim ab ea ſumpta ecſtaſim m
abus & interdum tribus horis patiebatur. Q
rò animales homines quæ ſunt ſpiritûs Dei
ſequuntur, varijs modis (dùm ſic raperetur
afflictabant, Inter alios homo quidam ſcele
impreſſis in virginem calcibus, dum ecſtaſim
retur, atrociter in eam deſæuiebat, qui tam
non impunè tulit. Paucis enim pòſt diebus
rimus homo laqueo ſibi vitam eripuit.

Ex hac autem virginis charitate, tanta vita

ritas & innocentia in ea orta eſt, vt Stephanus Carthuſienſis Prior, qui virginis amanuenſis extitit, & longo tempore cum ea verſatus fuit, poſt alia clariſſima eius preconia, iureiurando cõfirmet, ſe nullum otioſum verbum tam longo temporis ſpatio ab ea prolatum audiuiſſe. Sed quoniam ſine aliquo leui lapſu hæc tam periculoſæ vitæ ſpatia (quę tota tentatio eſſe dicitur) tranſigi non poſſunt, quibus gemitibus ac lamentis, quo doloris aculeo virgo ſauciata fuerit, ſi quid tale ei obtigiſſet, hoc exemplo intelligi poterit. Quodam die feſto Conuerſionis ſancti Pauli, tam ſublimiter ſpiritus eius in Deum raptus fuit, vt tres dies integros & noctes immota manſerit, nulliſque corporis ſenſibus vſa fuerit. Tandem reddita ſibi dormitare viſa eſt, adeò ægrè ſpiritus ab illa cæleſti viſione ad hanc vitam redibat. Intereà venerunt ad illam duo patres Dominicani ſciſcitantes, num vellet ſe comitem præbere ad inuiſendum inſignem quendam virum in eremo degentem. Illa reſpondit quaſi dormitans ſe velle. Sed ſimulatque id protulit, tanta ei iniecta religio eſt, tanque acerbus conſcientię dolor (quòd non ex animo ſed quaſi per iocum locuta eſſet) vt præ dolore animi tres dies atque noctes ſine intermiſſione leuiſſimam illam culpam luxerit, in quam Deus eam ruere permiſit, ne reuelationis illius magnitudine extolleretur. Nam reuerà ſub hac triduana ecſtaſi ea viderat, quæ nullis poſſent verbis explicari.

Puritas & innocentia S. Virginis.

Nota admirandum dolorẽ de peccato leuiſſimo.

Ex eodem autem charitatis fonte & familiari cũ Deo amicitia, diuinorum ſecretorum communionem oriri Saluator in Euangelio docet, cùm ait: Iam non dicam vos ſeruos, quia ſeruus neſcit quid faciat Dominus eius. Vos autem dixi amicos, quia omnia quæcũque audiui à Patre meo, nota feci vobis.

bis. Hanc autem gratiam tanta plenitudine ...
virgini puritatis amator Dominus contulit, vt co-
gitationum arcana & ſecreta diuina & futura ...
ta (quæ tùm ad priuatas perſonas, tum ad tota
Eccleſiam pertinebant) cum ea velut amicus cum
amico, quo familiariter vtitur, communicare ...
leret. Cuius cùm multa afferri exempla poſſent ...
num ſolummodò proferam quod in Pij Papæ ...
diplomate continetur his verbis: Pro pace Flo-
tinorum, qui cum Eccleſia diſſidebant, & inter-
dicto ſuppoſiti erant Eccleſiaſtico, Apenninum ...
pes tranſire, atque ad Auinionem vſque ad G...
rium Vndecimũ Pont. Max. anteceſſorem noſ...
proficiſci non dubitauit. Cui votum ſuum de ...
tenda vrbe Roma in occulto factũ ſibi ſoli a...
notum, ſeſe diuinitùs cognouiſſe monſtrauit ...
enim in ea ſpiritus prophetiæ: multa prædixit ...
quàm fierent & occultiſſima reuelauit. Quid ...
illud quod ab hoc cæleſti præceptore erudita ...
modò futura prædixit, & occulta cordium p...
cit, ſed mirabili etiam ſapientia donata fuit ...
& libros & epiſtolas mirabili doctrina re...
compoſuit: quodque omnem ſuſceperat ad...
tionem mulier omnis generis diſciplinarum ...
ra, ſæpè duobus, ſæpè tribus, interdum etiam ...
tuor ſcriptoribus epiſtolas ſine vlla cunctatione
dictabat.

Claruit prophetiæ ſpiritu.

Sed quoniam inter ſingularia Sanctorum pri-
legia vis & efficacia orationum principem ...
cum vendicat de hac (cæteris omiſſis ne longi-
ſimus) breuiter nonnihil perſtringamus. Anno
lutis 1374 plus minus cùm peſtis inguinaria S...
vaſtaret, accidit vt virum venerabilem Matth...
nomine, qui domui S. Mariæ de miſericordia p...

Orationum eius efficacia.

tim ea peſtis corriperet. Id vt primùm ad ſanctam virginem perlatum eſt, feſtina ad illum acceſſit, & prius quàm ad eum appropinquaret eminùs clamare cœpit: Surge domine Matthæe, ſurge, non eſt tempus in lecto molliter cubandi. Vix illa verba compleuerat & momento temporis, peſtis & apoſtema, dolorque omnis ità euanuêre, vt ijs nunquam Matthæus laboraſſe videretur: lętusque & alacer è lecto conſurgens, paulò pòſt cum patre Raimundo non ægrotorum, ſed fortium hominum ſolidos cibos ederet. Cuius præclari miraculi permulti teſtes fuêre.

Per id tempus quo illa peſtis graſſabatur Senis pater Raimundus, cùm fidiſſimam quibuſcunque adeſſe poterat nauaret operam, accidit vt & ipſe contagione peſtifera inficeretur. Tum verò vt potuit cum ſocio ad ædes ſacræ virginis ſe contulit. Illa verò manus ſuas Raimundi capiti admouens flexis genibus pro ſalute eius orabat Dominum. Inter orandum autem vt ſæpè aliàs in mentis extaſim rapta fuit. Cumque ad dimidiam ferè horam ità permanſiſſet, Raimundus ſenſim ſanitatem recepit, prorſus, vt antè quàm illa ſibi reſtituta eſſet planè curatum ſe ſentiret: ciboque ſumpto incolumis ad priſtinos labores rediret. Frater Bartholomeus patris Raimundi ſocius eadem peſte & acriùs & diutiùs oppreſſus, ſanctæ virginis precibus itidem reſtitutus eſt. Sunt huius generis pene infinita à virgine patrata miracula: quæ ſi ex ordine referre vellemus vix iuſto cuncta volumine comprehendi poſſent. Vnum adhuc ex omnibus ſubijciemus ex quo clariſſimè virginis ſanctitas dignoſci poterit.

Pater Raimundus peſte infectus à virgine curatur.

Senis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Duo flagitioſi in ſceleribus obdurati à virgine mirabiliter conuertuntur.

Senis duo flagitioſi latrones capti, propter fac
norum immanitatem atrociſſimis ſunt ſupplici
addicti. Iamque ducebantur ad mortem & cur
bus impoſiti ignitis fuſcinulis diſcerpebantur. N
mo autem eos adducere poterat, vt ſaluti ſuæ Co
feſſionis ſacramento conſulerent: quin pot
(quod dictu quoque horribile eſt) voces in De
blaſphemas palàm iactabant. Eo autem temp
erat ſancta virgo apud Alexiam ſociam & diſc
lam ſuam, cuius ædes miſerrimi illi prætcri
Vbi id autem ſenſit Alexia, celeriter indicat ſa
virgini: illa ſe totam confert ad deprecandam
mentiam Saluatoris pro ſalute deſperatorũ: c
que vidiſſet per feneſtram ingentem turbam
monum, qui obſtinatos illos miſerè exagita
impetrat à Domino vt poſſit ſpiritu ſe illis a
gere, & cum eis ad portam vſque proficiſci. V
tem eam viderunt, dæmones palàm clamitaba
non ceſſaueris, dæmoniacam te efficiemus.
ſpretis procacium minis, in precibus perſtiti
ad portam vrbis ventum eſt, eccè clementiſſ
Saluator apparet obſtinatis illis totus vulne
confectus & ſanguine madidus, inuitat ad p
tentiam, promittit veniam. Illi mox mutati i
ter petunt ſacerdotem, peccata ſua confitentu
cta confeſſione blaſphemiæ mutantur in la
Dei, dignos ſe etiam maioribus tormentis fa
tur. Stupent omnes repentinam illam conu
nem: carnifices quoque miteſcunt, nec auden
ua inferre ſupplicia, dum vident tantam eoru
etatem ac religionem. Denique illi ad mort
ſecùs atque ad epulas feſtinant, ſpe bona fr
per ſupplicia momentanea citiùs ad gaudia ve
ros ſempiterna. Quod multò etiam magis

dum eſt, quàm ſi horum extincta corpora ad vitam eſſent reuocata. Plura eximiæ ſanctitatis eius opera referre negligimus, ne pium lectorē nimia prolixitate tædio afficiamus.

Cùm annum ætatis plus minùs 33 attigiſſet, incredibili Chriſti deſiderio inflāmata, aſſiduis precibus à Domino poſtulauit vt huius mortalitatis ergaſtulo ſolueretur, quô deſiderato diù eius aſpectu frui poſſet. Non ceſſabat multiplicatis precibus Dominum exorare, vtpotè quæ rerum terrenarum omniū pertæſa diſſolui cupiebat & eſſe cum Chriſto, cùm eccè corporis infirmitate, qua detinebatur, indies magis magiſque creſcente terminum adeſſe vidit, quem toto vitæ tempore deſiderauerat, Tunc verò tanquàm grauiſſimorum peccatorum rea ab omnibus humiliter veniam petijt, omnibuſque Eccleſiæ ſacramentis ſe communiuit, & plenariam peccatorum omniū remiſſionem auctoritate Gregorij XI & Vrbani VI Romanorum Pontificū impetrari curauit. Tum verò mortis angoribus repentè correpta cum teterrimis dæmonibus in ſingulare certamen ingreſſa eſt. Quod ſanè tam ex dictis quàm factis eius facilè animaduerti potuit. Dæmones enim cùm inſtarent vrgerētque vt eam vel meritorum excellentia in ſuperbiæ crimen extollerēt nonnunquàm tacebat, nōnunquàm verò reſpondebat, quandoque leniter ſubridens, obiecta crimina contemnebat. Semel autem quaſi attonitis auribus articulatim parumper conticuiſſet, læto vultu respondit in hæc verba: Vanam gloriam nunquàm, ſed veram vtique gloriam & laudem præpotentis Dei. His dictis cùm aliquamdiu viribus iam deficiens ſilentium tenuiſſet tandem exclamauit: Domine in manus tuas commendo ſpiritum meum: ſi-

Migrat è vita anno ætatis 33.

Vide humilitatē S. virginis.

In agone à dæmonibus acriter expugnatur.

mulque animam tot tantisque virtutibus exorn-
tam in manus Creatoris efflauit.

Funus fuit multis ciuium omnium lachrym-
curatum & in Dominicanorum eccleſiam depor-
tum: vbi mox inſignia valdè & præclara diuin-
Miracula ad funus eius. edita ſunt miracula: adeò vt ea propter toto tri-
inhumatum permanſerit. Poſtquàm verò hone-
cè ſepulturæ traditum fuit, eadem ipſa non m-
non extincta ſed etiam præclariùs aucta ſunt: p-
ſus vt eximiam virginis ſanctitatem omnib-
confluentibus notiſſimam facerent.

MARTYRIVM SS. MARIANI LEC-
ris & Iacobi Diaconi. Conſcriptum ab eo qui
terfuiſſe teſtatur. ex quo Vſuardus etiam qu-
in ſuo Martyrologio deſcripſit.

30 Aprilis. CVm pari ſocioque comitatu viam Nu-
am verſus ingreſſi eſſemus, & ad locum
Colonia Cirthẽſis. appellatur Muguas, cui Cirthenſis Co-
ſuburbana eſt vicinitas, veniſſemus, vbi diab-
bies ad tentādam iuſtorum fidem acriter ſæ-
Marianus & Iacobus beatiſſimi martyres ad
coronæ locum intrepidè veſtigia direxerunt.
enti & cæcati Præſidis furor per militares
omnes Chriſto dilectos requirebat: & incr-
quadā crudelitatis inſania mulctatos iam an-
lio retrahebat, eorumque vt ſe ſanguine ind-
auidis faucibus anhelabat.

Agapius & Secundinus Epiſcopi, quos Martyrologia habent 29 Aprilis. In his Agapius & Secūdinus antiſtites am-
miſſimo inter ſe ac indiuiduo planè ſocieta-
culo coniuncti, alter etiam carnalis con-
ſanctitate eximius à certamine ad certam-
euocati ſunt: vt qui captiuos à ſeculi pomp-
tinendo Chriſti nomine ſubegiſſent, etiam

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

aculeos conſummatæ fidei virtute calcarent. Contigit autem vt fratres Agapius & Secundinus ex illuſtri ſacerdotio martyres glorioſi, in eo tranſitu, quo ad beatum paſſionis ſuæ prælium, Præſidis quidem temporanea poteſtate, ſed Chriſti electione pergebant, noſtrum interim dignarētur hoſpitium. Quibus tantus inerat gratiæ & viuificationis ſpiritus, vt tam ſanctis & præclaris Dei teſtibus parum iam eſſet, quòd ipſi martyrio precioſum ſanguinē deſtinaſſent, niſi etiam alios martyres fidei ſuæ inſpiratione feciſſent. Horum tanta fuit charitas, tantaque dilectio, vt licèt tacitis inſitæ virtutis exemplis fratrum fidem ſatis ſuperque extruerēt, tamen pauciſſillis diebus, quibus nobiſcum degebāt, adeò noſtrum omniū mentes diuinis ſermonibus inflammarunt, vt Marianum & Iacobum exemplo & magiſterio ſuo diſpoſitos incredibili quodā martyrij amore ebrios relinquerent. Cùm enim biduum ab eorum certamine ſanè glorioſo fluxiſſet, nos qui in illa relicti recētiſſima gloriæ veſtigia ingredi parabamus, violēta manu ad idē certamē requiſiti ſum⁹. Et quidem cùm à Muguis in Cirthenſem Coloniam traheremur, Marianus & Iacobus penè ſequentes cùm nos exultantiùs ad conſtantiam hortarentur, ſe quoque Chriſtianos eſſē liberiori gaudio profeſſi ſunt. Mox igitur interrogati, cùm in fortiſſima Chriſti confeſſione perſtarent, deducuntur in carcerem. Tunc attentantur numeroſis duriſq; cruciatibus per ſtationarium militem, iuſtorum pio- rumque carnificem adhibitis in auxilium crudeli- tate eius centurionum & Cirthenſium magiſtra- tibus, tanquam fides eorum, quibus corporis cura nulla erat, membrorum laceratione frangeretur. Et quidem Iacobus, qui in virtute fidei magno ex-

Marianus & Iacobus ducūtur in carcerem & dirè torquentur.

celſoque animo præditus erat, & iam antè inſeſta-
tiones variæ perſecutionis euicerat, ſe non modò
Chriſtianum, ſed Diaconum quoque eſſe confeſſus
eſt: quem protinus pari virtute ſecutus Marianus,
ſe Lectorem eſſe exclamauit. Hinc furor carnifi-
vehementiùs incenſus noua atrocioraque excogita-
uit ſupplicia. Et quidem Marianum extremis pol-
licum apicibus ſuſpenderunt, addita pedibus im-
mani ponderum mole, vt diſcordantibus pœnis to-
tius corporis compago ſolueretur. Sed Marianus
quanquàm concuſſis lateribus, diuulſis viſceribus,
& cõpage planè reſoluta, immania pateretur,
te tamen imperterritus conſtitit, proſus vt
torquentium feritate, nouo triumpho exultans
carcerem reduceretur; vbi cum Iacobo & reli-
fratribus gaudium victoriæ Dominicæ freq-
oratione celebrauit.

In carcere autem non ſine mirificis viſio-
commorati tandem in publicum protracti ſu-
eos Cirthenſium magiſtratus eulogio confeſ-
ſuæ honoratos, tranſmitteret cum parte dam-
nis ad Præſidem. Et ecce vnus è circunſtanti-
ſtris omnium in ſe gentilium cõuertit oculos,
iam per gratiam proximæ confeſſionis, Chri-
ore eius & facie relucebat. Cumq; ex eo tur-
tis & feruentibus animis quæreretur, an eiuſ-
ipſe eſſet religionis & nominis, rapuit tam-
promptiſſima confeſſione comitatum. Sic
ſuis beati martyres, plures Dei teſtes, dum
martyrium parantur, acquirunt: & iam tra-
ad Præſidem negocioſum ac difficilè iter
luntate properauerunt. Tunc eos Præſidi ad-
iterum Lambeſitanus carcer accepit. Hæc
la apud Gentiles hoſpitia iuſtorũ. Interim

Hoſpitia Chriſtianorũ carceres.

plurimos rabies inſanientis Præſidis tam multis laicorum occupabatur vulneribus; quòd ad Iacobum & Marianum clericorumque victimam peruenire non poterat. Nam ità inter ſe noſtræ religionis gratias artifex ſæuitia diuiſerat, vt laicos à clericis ſeparatos, tentationibus ſeculi & terroribus ſuis putaret eſſe ceſſuros.

Nota multã cædem Chriſtianorum.

Ergò chariſſimi noſtri & fideliſſimi Chriſti milites cæterique de Clero contriſtari aliquantulùm cœperunt, quod laicis certaminis ſui laude perfunctis, ſeruaretur ſibi tam lenta & ſera victoria. Tunc Agapius, qui iamdudùm martyrio ſuo conſummatæ fidei ſacramenta perfecerat, qui & ipſe, cùm pro puellis duabus Tertulla & Antonia, quas ſibi chariſſimas ad vicem pignorũ diligebat, repetitis frequẽter precibus oraret, vt ſecum & illæ Dei dignatione martyres fierẽt, retulerat meritorum ſuorum tali reuelatione fidutiam: Quid aſſiduè petis, quod vna oratione meruiſti? Is ergò Agapius agenti Iacobo in carcere ſecũdùm quietis tempus apparuit. Nam ipſa, inquit, nocte Agapium noſtrũ videbam inter omnes alios lætiorem, quos vnà nobiſcũ Cirtenſis carcer incluſerat, ſolenne quoddam & lætitiæ plenum celebrare conuiuium. Quò cùm ego & Marianus quaſi ad Agapem ſpiritu dilectionis & charitatis raperemur, accurrit obuius nobis puer, quem conſtabat eſſe alterum ex geminis ante triduum cum matre paſſis, corona roſea collo circundatus, & manu dextera palmam viridiſſimam præferens. Et, quò properatis inquit? Gaudete & exultate, cras enim & ipſi nobiſcũ cœnabitis. O Dei magna in ſuos & præclara dignatio. O verè paterna pietas in Chriſto IESV Domino noſtro, qui dilectis ſuis & indulget tam larga beneficia, & clemen-

Agapius martyr.

Agapius apparet Iacobo in carcere.

Gemini cũ matre paſſi.

tiæ ſuæ munera præſtaturus antè declarat.

Dies à viſione primus illuxerat, & iam promiſ-
ſis Dei ſententia Pręſidis ſeruiebat: quæ Marianu
& Iacobum & cæteros clericos, tandem patriarch
cum gloria redditos, è preſſuris ſeculi ſententia
nimaduerſionis emiſit. Et perducti ſunt ad con
locum, qui riparũ collibus hinc indè ſublimis
dia fluminis conualle ſubſederat, ſed & ſpectac
erat celſa vtrinque altitudo aggeris. Aluem
medio ſinu fluorem beati ſanguinis hauriebat.
deerat vtriuſque ſacramenti genus, cùm & bap
rentur ſuo ſanguine, & lauarentur in flumine.

Baptiſmus ſanguinis & fluminis.

Mira tũc ibi cernere poſſes & exquiſita con
dia ſequendi. Nam cùm manum carnificis gla
que ipſum tot ceruicibus debitum, numero
ſtorum populus vrgeret, artificis feritas diſp
agminum ſeries in ordinem dirigebat, ſcilicet
crilegi percuſſoris ictus velut impetu quoda
roris pia colla percurreret. Deinde, vt ne exp
bile fieret cruentum illud & barbarum mini
um, hanc ſibi expeditionem ſceleris inuenit.
ſi vno in loco percuſſurus ipſe conſiſteret, im
ſam ſtruem corporũ cumulus aceruaret, & i
denique ſpatium tanta ſtrage completus alue
negaret. Tunc oculis ſub ictu ferri de more v
nullæ tamen aciem liberæ mentis clauſère ten
ſed largus atque ineſtimabilis ſplendor im
lucis adfuit. Nam plerique cum proximis a
ſiſtentibus ſibi fratribus, quamuis in viſum c
lis aciei pars non pateret, videre ſe tamen &
quædam loquebantur, quòd ſibi apparere
deſuper, niueo colore candentes, quibus ve
tur iuuenes candidati. Nec defuère ex eodem
tyrum numero collegarum quidam, qui rec

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nem atteſtarentur auribus, & ex auditu equorum fremitus ac ſonos recognoſcerent. Ibi & Marianus prophetico ſpiritu iam repletus, fidenter ac fortiter prædicabat proximā iuſti ſanguinis vltionem, variasq; ſeculo plagas, vel de cæli iam culmine minabatur luem, captiuitatem, famem, terræque motus, cynomiæ venena cruciantia. Qua prędicatione non tantùm Gentilibus inſultabat fides martyris, ſed etiam fratribus vigorem æmulandæ virtutis, & quaſi claſſicū præcinebat, vt inter tantas ſeculi plagas iuſtis Dei tam bonæ atque piè mortis raperetur occaſio. His peractis Machabæico gaudio Mariani mater exultans, & paſſione perfecta iam ſecura de filio, non illi tantùm cœperat, ſed & ſibi, quæ tale pignus ediderat, gratulari. Complectebatur in filij corpore ſuorum viſcerum gloriam, & in ipſa ceruicis vulnera frequens oſculum pietas religioſa figebat. O te meritò Mariani, ô te beatam & filio tuo matrem & nomine. Quis in ea tanti vocabuli fœlicitatem credat erráſſe, quam ſic vteri ſui fœtus ornauit? Inæſtimabilis verò Dei omnipotentis & Chriſti eius in ſuos miſericordia, qui fidentes in ſuum nomen, non ſolùm gratiæ dignatione confortat, ſed & ſanguinis ſui redēptione viuificat. Nam quis digna æſtimatione poſſit eius beneficia metiri, qui in hoc paterna indulgentia ſemper operatur, vt in nos & hoc ipſum quo Dei noſtri ſanguine rependi credimus, conferatur. Cui gloria & imperium in ſecula ſeculorum. Amen.

Mariani prophetia.

Matris Mariani virilis animus.

MARTYR. S MAXIMI. EX ACTIS, VT *putatur, publicis quæ cōſularia dicebātur, deſumptū.*

DEcius Imperator volens profligare Chriſtianorum legem, promulgatis per orbē vniuerſum 30. Aprilis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decreta Decij Imperatoris.

decretis ſtatuit, vt Chriſtiani omnes, relicto
viuo & vero, dęmonijs ſacrificarent: qui verò
cuſarent ſuppliciorum atrocitate necarentur.
tempore Maximus homo quidem plebeius ſed
mia pietate præditus palàm ſe Chriſtianum
ſus optimo Proconſuli apud Aſiam oblatus
quidem Proconſuli de nomine & conditione
interroganti martyr reſpondit: Maximo mihi

Maximus Conſuli oblatus pręclarè reſpōdet.

men eſt, conditione quidem ingenuus, ſed
Chriſti Ieſu, etſi peccator. Tunc Proconſul:
ne, inquit, inuictiſſimorum principum decre
Chriſtianis omnibus, relicta ſuperſtitione,
cultum præſcribunt, & verú principem, cui
ſubiacent, cognoſcere iubent? Cui Maximus
quam huius principis ſententiam cognoui,
me palàm oſtendi. Ego autem non ſacrifico
li Deo, cui me ab ineūte ætate ſacrificaſſe
Cui rursùs Proconſul: Sacrifica, inquit, ne
affectum tormẽtis extremo ſupplicio ſubijc
gar. Et Maximus: Hoc eſt, inquit, quòd ſem
votis habui, vt huius corporalis ergaſtuli
ſolutus, ad ſempiternam vitam migrare
Tunc Proconſul fuſtibus eum cædi iubens
dendum dixit: Eripe te, ô Maxime, maturo
cio ab his ſupplicijs. At martyr in conſid
ſuppliciorum ſuorum exultans: Ego, inq
quę pro nomine Domini noſtri Ieſu Chri
nullo modo tormenta reputo, ſed tum d
vera & ſempiterna tormenta incidam, ſi
ius ac perituræ vitæ amore perfide à Chriſti
ſione defecero. Tunc Proconſul ira inflam
eculeo eum ſuſpenſum torqueri iuſſit, d
tādem agnita ſtultitia tua ſacrifica, vt vitam
tis ſupplicio penè circumuentam, lucreris.

timus: Lucrabor planè, inquit, vitam, ſi neglectis ſteriſque olidis hiſce membris non ſacrificauero. Mihi verò nec fuſtes, nec vngulæ, nec ignes tui vllũ dolorem adferunt, quia in me manet gratia Chriſti. Tunc Proconſul lata ſententia lapidibus eum obruendum tradidit. Raptus eſt confeſtim à miniſtris diaboli athleta Chriſti, gratias ſine fine Deo agens quòd eum tanta gloria dignum faceret, & triumphum de diabolo, cui nulla in terris poteſtas comparari poteſt, adeò glorioſum concederet. Perductus igitur extra muros martyr, lapidibus cæſus beatam animam Chriſto tradidit: cui eſt honor & gloria in ſecula ſeculorum. Amen.

MAIVS.

RES GESTAE ET MARTYRIVM S. APOSTOLI PHILIPPI.

Ex ijs quæ ſunt apud Metaphraſten.

PHILIPPVS Chriſti Ieſu Apoſtolus, Bethſaida ciuitate oriundus à parentibus optimè inſtitutus atque imbutus, poſtquã Moſaicę legis cognitione haud mediocriter animum erudijſſet, in Galilæam ſe recepit, quò altioribus adhuc diſciplinis mentem excoleret, atque ad perfectiſſimam cæleſtium rerum cognitionem, quarum deſiderio vehemẽter flagrabat, tandem aliquandò perueniret. Ibi verò cùm Chriſtus Dominus diuini verbi ſemina tunc ſpargeret, & hunc æternæ ſalutis amore flagrãtem cerneret eũ ſe ſequi iuſſit. Qui protinùs diuino ſplendore mirificè illuſtratus verę ſalutis authorẽ agnouit.

1. Maij.

Philippus vocatur à Chriſto.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN